

SIVALI ÖYKÜLER

DERLEME

Aramyayınları

ŞEVDA Basım Yayın Dağıtım Ve Pazarlama Reklam Markasıdır

Aramyayınları

Öykü

Baskı Tarihi:

Mart 2011

Yayın Koordinatörü: Mehmet Emin TEYMUR

Editör: Zerdeşt ROJHILAT

Yayına Hazırlayan: Mizbah FİSKAYA

Baskı ve Cilt

Gün Matbaacılık

Reklam Film Basım Yayın Sanayi Ticaret Ltd. Şti.

Beşyol Mah. Akasya Sk. No:23/A

Küçükçekmece/İstanbul

Tel: 0212 580 63 81

ISBN: 978-605-5454-16-6

ŞEVDA Basım Yayın Dağıtım Ve Pazarlama

Kooperatif Mah. Sarıoğlu Apt. Kat:4/14 Yenişehir/Diyarbakır

Tel:0412 229 00 30

SIVALI ÖYKÜLER

AramÖykü

İnsanlığa Bir Nefes İçin; Medinelere Bin Ses

BAŞLARKEN...

Hayatınıza girmiş ya da girmemiş insanlar düşünün; adını duyduğunuz ya da hikâyesini bildiğiniz. Tanımadığınız; gazetelerin üçüncü sayfa haberlerine konu olmuş ölümleri, olayları düşünün. Düşününce gözlerinizin önünde silueti belirir yine de; korkunç haberlere eşlik eden fotoğraflarıyla belleklerimizde yer edebilecek kadar duyurmuşlardır seslerini. Karşılığı vardır belleklerimizde. Ölen sarışın kadınlar, esmerler, zayıflar, şişmanlar, uzun ve kısa saçlılar. Ardında bıraktıkları fotoğraflarında bir gülümseme kalmıştır kimilerinden, kimilerinden bir öfke, biraz hüznün ya da başka bir şey. Medine'yi düşündüm, yok belleğimde bir yüzü yok Medine'nin. Bir kümes hatırlıyoruz hepimiz Medine denince. Yıkık dökük bir kümes... Gazeteler habere eşlik edecek fotoğrafı yerine gömüldüğü kümesi vermişti. Öldürülen on altısında küçük bir kadın, küçük bir kümes... Bu memleketi terk edesi geliyor insanın. Medine'nin üzerine toprağı yığan bütün babaları, dedeleri, ağabeyleri, erk olan, erkek olan tüm kendini bilmezlikleri aynı toprağın altında nefessiz bırakıp bu toprakları kurtarmak dürtüsü yaratıyor vicdanlarımızda. Hikâyesi yok, bir özgürlük savaşçısı değil Medine. Babaya, ataya baş kaldırmış asi bir kadın da değil. Yazık ki binlerce hikâyesiz biri. On bin yıllık zulme, Nemrut'un son kurbanı. Birileri avaz avaz haykırmadı suçunu, anlatmadı kimse. Baba dede, devlet, açıklamadı ya da açıklayamadı böyle korkunç bir ölüme yakışacak nedeni...

Yitip gitmek, kaybolmak böyle bir şey olsa gerek. Hayata bir yüz, bir hikâye, bir ses ya da sebep bırakmadan kaybolmak... Kadınlar böyle yitiyor. İbret olsun diyor atalarımız; on bin yıldır bu ibretlik cezalandırmalardan ders çıkarmayan, tahtını da, bahtını da aldıkları analarımıza. Başını pencereden çıkardı diye burnu kesilen bacılarımıza, sevdiğine kaçtı diye ölümlerden ölüm beğenen genç kızlarımıza... Avcı baba on bin yıl oluyor, doyuramadı öldüren aklını. Şımartıldıkça hırçınlaşan ve hiçbir kural tanımayan problemli sağlıksız bir çocuk gibi. O hırçınlaşıyor, biz ölüyoruz. Eli kanlı, eli kansız katiller büyütüyor. Bazen silahın tetiğini çekendir katilimiz, bazen boğazımıza sarılmış iki el. Bedenimize, ruhumuza tecavüz edendir kimi zaman. Katillerimiz çok. Ölmek, toprağın koynunda sonsuz bir uykudur sanırız. Oysa âşık olduğumuz erkeğin aşka yaptığı ihanetle de ölüyoruz. Babalarımızın şefkatsiz kolları

arasında büyürken de aynı ölümdür tattığımız. Sonra nedendir bilinmez birgün büyürüz, ölme çağına geldiğimize karar verir birileri. Ve sorgusuz sualsiz ölüverdiğimizize ancak o zaman inanırlar.

Oysa doğduğumuz andan itibaren kadınların öldürülen ruhlarından, güzelliklerinden, bedenlerinden örülü bir mezarlıklar dünyasıdır yaşadığımız dünya. Bu mezarların yanına en son Medine'nin mezarını ekledik. Ancak bir insanlık suçu olan bu öldürme biçimine, nedenine ve tüm kadınlara karşı işlenmiş, insanlık suçlarına dikkat çekmek için; Medine'nin yüz­süz, hikâyesiz ve mezarsız kalmaması için böyle bir çalışma başlattık. Bir toplumun vicdanını ve ahlakını zehirleyen en etkili zehir belleksizliktir. Vicdanı ve ahlaki yıkıntılar çöplüğüne dönüşmüş dünyamızın insan evladı olarak bu belleksizliğe karşı, bu yıkıntılara karşı yazdık. Farkında değiliz çoğu zaman, ölen bir bedenden çok fazlasıdır. Namus adına yapılan bütün katliamlar daha çok ahlaksızlık, daha çok savaş, daha çok cinayet demektir. Zira kadın hayatın ilk adı, ilk tadıdır. Yazan biz kadınlar ve biz erkekler, yaşamı başlatan bu ilk adım ve ilk tadın dünyamızı yeniden kurtaracağına inananlarındanız. Bundandır ki öldürülen her kadının bizi eksilttiğini düşünürüz. Eksilmemek, ölmek için yazdık. Yaptığımız etkinliğe 27 Kürtçe öykü, 22 Kürtçe şiir, 58 Türkçe öykü, 59 Türkçe şiir, 6 deneme, 4 makale, toplam 176 ürün katılmış bulunmaktadır.

Medine ve aynı kaderi paylaşan tüm kadınlarımız, patriarkal sistemin, alt edilemez gibi görünen erkek aklın insan yanımızla nasıl şiddetli bir mücadele içinde olduğunu tekrar tekrar kanıtıyor bizlere. Nesneleştiriyoruz, yalnızlaştırıyoruz. Her kadın kendi yaptığıının bedelini ödüyor! Erkek akıl bize bunu kanıtlamaya çalışıyor. Hakkı, hukuku, devleti ve vicdani köreltilmeye yüz tutmuş toplumsal gerçekliğiyle bize yutturulmaya çalışılan bu. Hayır, her kadın kendi namussuzluğunun bedelini değil, erkekliğin kadınlıkla olan hesaplaşmasında iktidar ve tahakkümün yarattığı vicdansızlığın, pervasızlığın kurbanı oluyor. Namuslu erkeklerin bazı “namussuz” kadınlarla problemi değildir yaşanan. Eril aklın kadınlıkla mücadelesidir.

Okuyacağınız üzere en çok erkekler yazdı. Kitaba alınamamış ürünlerin çoğu da erkek katılımcıların. Bu kadar yoğun ilgi göstermelerini kadın sorununa yaklaşımlarındaki ciddiyetle ilişkilendirmek istiyoruz. Özgürlük Mücadelesi içerisindeki erkeğin çeşitli vesilelerle kendi farkını

artık ortaya koymaya çalıştığını, bu çalışmayla da gördük. Kadına karşı şiddet, sömürü ve cinayetlerin olmadığı bir toplum için birinci şart kadının kendi mücadelesi olsa da, ikinci şart eğitilmiş, bilinçli, farkındalığını oluşturmuş, en önemlisi vicdanını sistemin pençelerinden kurtarmış erkeklerin toplum öncülüğüdür. Ve bu çalışmaya içten katılımlarıyla -kitaba alınan ya da alınamayan- bu öncülüğe soyunan tüm erkek ve kadınlara tekrardan teşekkür ediyoruz.

ETKİNLİK KOMİSYONU
Adıyaman Cezaevi

BİTMEYEN ERKEK SENFONİSİ

Dünya da yaşayan her toplumun kendine ait bir kültürü ve yaşam tarzı vardır. Bizden kilometrelerce uzakta farklı dilleri, dinleri, gelenek ve göreneklere sahip milyarlarca insan yaşıyor. Varolan bu farklılıklarda her kültürün kendine özgü yanlarının olmasını belirtmemiz gerekiyor. Her şeyleri farklı dediğimiz bu kültürlerde kadının konumuna baktığımızda hemen hemen hepsinde şaşırtıcı derecede bir aynılışmayla karşılaşırız. Bu alan kültürlerarası evrensel zihniyetin ortaklaştığı nadir alanlardan biridir. Kiminde örtülü, kiminde ise açık ama bütün kültürlerde kadına yönelik tutum ve davranışlar neredeyse aynıdır. Bu iddiamızı geçmişten günümüze tarih boyunca, çeşitli toplumların kadına yönelik talihsiz yaklaşımı vereceğimiz bazı örneklerle destekleyebiliriz.

Maurice Godeller'in incelediği Yeni Gine Baruya toplumunda kadınların sözde haşmetli erkeğin boyunduruğu altında olmasını haklı çıkaran inanç, spermin güç ve sütün yaratıcısı olarak göklere çıkartılmasıydı. Erkekler, kadınlarla evlendikleri ilk günden itibaren eşlerine düzenli bir şekilde spermlerini yuttururlardı. Spermlerin kadınların göğüslerinin geliştirdiğine, onları doğurabilir ve süt verebilir kıldığına, adet günleri ya da doğum sonrası zayıf düştükleri zaman güçlendirdiğine inanılıyordu. Böylelikle kadınlara yaratıcılık özelliği veren doğurganlık gibi bir özgülükleri bile ellerinden alınıp inkâr edilmiş ve her şeyin kaynağı olarak erkek spermi olarak gösterilmiştir. Yine Baruyalar, kadını kazoar denilen av hayvanıyla eşit görmüşlerdir. Dolayısıyla kadını da bir hayvan gibi avlamaya çalışmışlardır. İstediklerini avlayıp geri dönen erkekler diğer hem cinslerince birer kahraman gibi karşılanıp yüceltilmiştir. Bu sözle büyük kahramanlık sayesinde kadını yerle bir edip, ezdiklerine ve onun lanetli saydıkları dünyasından uzaklaştırdıklarını inanıyorlardı. Bu toplumun tuhaf özelliklerinden biri de; kadının, erkeğin yaptığı ocağın üzerinden kesinlikle atlayamaz olmasıdır. Nedeni bir o kadar ilginç, çünkü ocakta pişen erkeğin yemeğidir ve kadın o ocağın üzerinden atladığı zaman cinsel organı açılacaktır. Bu da erkeği yiyeceği yemeğin kirlenmesine neden oluyordu! Bu örnek, kadınları aşağılamanın vardığı korkunç düzeyi de gösteriyor. Bir başka toplum olan Mossiler de ise evli genç kadınların memeleri ilk doğumdan sonra, pamuk ayıklamaya yarayan demirlerle aşağı çekiliyordu. Bu acı verici yöntemle memeleri

çekilip süt torbalarına benzetilen kadınlar, toplumun gözünde de doğurgan kadın olarak damgalanmış oluyordu. Orta Afrika’ da Frank toplumuna göre de kadın, erkeklerin sayesinde susuzluğunu giderdiği basit bir kaptır. Avustralya ve Güney Melanezya yerlileri üzerinde incelemeler yapan Briffult (Robert Stephen)’ da benzer örneklerle karşılaşmıştır. Orada da erkekler, kadını döven, yaralayan, aç bırakıp öldüren canavar rolünü elde bırakmamıştır. Cinsel istismara uğrayan küçük çocukların durumu bile toplumca benimsenmiştir.

Her toplumda kadına yöneltilen şiddetin düzeyi ve şekli değişse de, şiddet uygulandığı gerçeği değişmemektedir. Bu şiddetin en barbarca olanlarından biri klitoris kesimidir. (Kadın sünneti). Henüz ergenlik çağına gelmeyen küçük kız çocuklarının, cinsel organlarının iki büyük dış dudağı ve iki küçük dış dudağı kesildikten sonra vajinanın dış ağzı dikişle iyice daraltılır. Kadının ileriki yaşamında evleneceği kişi ilk gecelerinde kendi gücüyle dikişleri açmaya çalışacaktır. Eğer başarmazsa, onu kesici bir alet yardımıyla da yapabilir. Ayrıca koca herhangi bir nedenden dolayı eşinin yanında ayrıldığında şayet ona güvenmiyorsa cinsel organını tekrar dikme olanağına sahiptir. Bu korkunç acı veren vahşi uygulama ile kadına adeta anahtarlı bir kasa muamelesi yapılmıştır. Erkek istediği zaman kasayı açıp içine giriyor, gittiği zaman da malı saydığı kadını eşya gibi kilitliyordu. Kadın sünneti cinselliği kontrol altına almanın yollarından biri olarak kullanılmıştır. Roger Henri Guerrand’ın aktardığına göre; 19. yy Avrupa’sındaki hekimler klitoris keserek ya da kızgın bir demirle dağlayarak, kadınları”aşırı arzularından kurtarmaya yönelik bir tedavi” uyguladıklarına inanıyorlardı. Bu dâhiyane fikre inananların sayısı çok olmuş olacak ki, bu uygulamayı yaygınlaştırmakta zorlanmamışlardır. Bu vahşet sonucunda kadın, cinsel açıdan pasifize edilirken, erkek her konuda olduğu gibi burada da en aktif konuma yerleşir.

Günümüzde de durum farklı değildir. Taciz ve tecavüzler her geçen gün biraz daha artmaktadır. İstatistiklere göre 2002–2005 yılları arasında tecavüz, taciz ve çocuğa karşı işlenen cinsel suçlar nedeniyle 78 bin 453 kişi yargılanırken; 2006–2008 yıllarında bu rakam 79 bin 806 ya çıkmıştır. Toplumda yer edinemeyen zavallı erkek orduları, taciz ve tecavüz yoluyla erkekliklerini kanıtlama ve kendilerini tatmin etme rüşüne erişmeye çalışmışlardır. Tek neden buda değildir. Örneğin işgalci orduların işgal

ettikleri yerlerde yaptıkları ilk şeylerden biri o halkın kadınlarına tecavüz etmektir, çünkü olara göre savaştıkları erkekleri küçük düşürmenin en iyi yolu budur. Böylece tecavüz, erkeklerin kadınlar üzerinden politika ürettikleri bir alan haline getirilir. Bu politikaların haddi hesabı yoktur. Bir halk asimile edilmek isteniyorsa ilk önce o halkın kadınlarına, ana dilleri ve kültürel değerleri unutturulur. Bir toplum ahlaksızlaştırılmaya çalışılıyorsa ilk önce o toplumun kadınları kullanılarak fuhuş yaygınlaştırılır. Neticede toplumu oluşturan bireylerdir ve bireyleri doğurup, büyüten de kadınlardır. Kadının bu şekillendirici özelliği bilindiğinden en kirli politikalar kadın üzerinden yürütülmüştür.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte kadına yönelik saldırı araçları da arttı. Mesela erkeği küçük düşürmek için TV’lerde sık sık kullanılan sahnelerden biri erkeğe kadın elbisesi giydirmektir. Yani kadın o kadar eksik bir varlıktır ki onun elbisesinin giydirilmesi bile bir aşağılama gerekçesi olabilmektedir. Yine kadın bedeninin sergilenmediği bir magazin dergisi, pazarlanmadığı bir klip yok gibidir. Bütün reklamlarda çıplak bedenleriyle hep ön plandadırlar. Kadınların etlerinden-bedenlerinden koca-man bir ticaret sektörü inşa edilmiştir.

Sellerde, deprem ve göçlerde en çok mağdur olan da kadınlardır. İşsiz kalan erkeğin ilk icraatlarından biri de yine kadını dövmektir. Maalesef kadın adeta günah keçisi ilan edilmiştir. Her türlü olumsuzlukta ilk kurban edilecek olanda odur.

Erkek yasaları gereği en büyük günahta, en büyük isyanda onun sözünden çıkmaktır. Bu günahı işleyenlerin sonu da dayak ve ölümdür. Kimi vurularak, kimi boğularak, kimi bıçaklanarak ve kimi de Medine gibi küçücük bir kümeste diri diri toprağa gömülerek katledilir. Bazı erkekler de öldürmek yerine, bütün kadınlara ibreti âlem olsun diye, eşlerinin kulak ve burunlarını kesme furyası başlatmışlardır. Buda onlar için yeni bir ifade ediş biçimi olmuştur. Kadınları malları gibi gördükleri için onlara her türlü işkenceyi yapma hakkını kendilerinde görmüşlerdir. Bu insanlık dışı uygulamaların adına da; töre, namus, aşk, kıskançlık ya da cinnet diyerek meşruymuş gibi göstermeye çalışmışlardır. Bu vahşeti yapan erkeklerin birer seri katil ve seri tecavüzcüden farkı kalmamıştır. Bunlar tarih boyunca kadının kanını akıtan kan emici vampirlere dönüşmüştür.

Görüldüğü gibi tarihler, insanlar, coğrafyalar ve kültürler farklı olsa

da kadının sonu hep aynı hüsrarla noktalanmıştır. Bu durumda “Değişmeyen tek şey değişimdir” söylemine “Değişmeyen ikinci şey de kadının konumudur” söylemini eklersek abartmış olmayız!

Fatma Gökhan
Adıyaman Cezaevi

UTANMAZ

Utanmaz olmak istiyordum büyüyünce. Tıpkı onun gibi. Utanmazın ne demek olduğunu bilmiyordum, ama olacaktım işte.

Beni görünce hep gülerdi. Ben gözlerine bakardım.

Mahallemizde annelerimiz, ablalarımız Türkçe pek bilmezlerdi. O nedenle her hastaneye gidenle gider, herkesin işine koşar, yardım ederdi.

Ama yine de ‘utanmaz’dı büyüklerimizin gözünde.

Çocuklar onu severdi. Ben de severdim. Ablalarımız da onu severdi. Fakat büyüklerimizin korkusundan onunla fazla konuşmazlardı. Ama onu gören ablalarımızın gözlerinin içi güler, gizli gizli selamlaşırlardı.

Saçlarımı okşamasını ve yanaklarıma dokunmasını seviyordum.

“Erkekler utanmaz olabilir mi?” dedim, Xecê nineyi hastaneden getirdiği gün.

Güldü. Yanaklarıma dokundu. Ben de güldüm.

“O da nereden çıktı?” dedi.

“Babam, annem, komşularımız sana ‘utanmaz’ diyorlar. Onun için ben de senin gibi utanmaz olmak istiyorum” dedim.

Ben öyle deyince durgunlaştı.

Gözleri gözlerimdeydi. Ama sanki beni görmüyordu. Bunu fark ettim. Yüzüne anlayamadığım bir hüznün, bir ağırlık çöktü.

Gözleri buğulandı önce. Sonra yaşlar süzüldü, o sevdiğim gözlerinden.

Bir damla yaş düştü elinin üstüne. O damlayı kirpiklerinden koparken izlemiştim ta ki eline düşene dek.

“Niye ağlıyorsun?” diye sordum.

Gözyaşlarını silmedi ablam gibi. Kirpikleri, gözleri, yanakları ıslak kaldı. Elindeki ıslaklık gibi.

Gözyaşının düştüğü eline dokundum. Ben eline dokununca gözleri uzak yerlerden geri geldi.

Gülümsedi. Kırık, yaralı bir gülümsemeydi yüzünde oluşan.

“Yaşamın güzelliğini kara bir perdenin arkasına gizleyip, güzelliğe kendi yüzlerine tükürür gibi bakanlar, utanmaz olurlar” dedi. Durdu. Dudakları titredi. Ardından:

“Sevgiyi ekmek gibi bölüşmeyen, sevgiden uzak, soğuk, yalnız bir yüreği olanlar utanmaz olurlar” dedi.

Korkmuştum. Hiç böyle konuşmazdı. Ben sevgiden uzak değildim. Onu, annemi, kardeşlerimi, arkadaşlarımı seviyordum.

Korktuğumu fark edince eliyle yüzüme dokundu.

“Ben utanmaz değilim Mamocan. Büyüyünce anlayacaksın. Ben yaşamın kendisiyim ve yaşıyorum” dedi ve uzaklaştı benden.

İçimden bir his ‘bu onu son görüşün’ diyordu. Koştum ardından.

“Canan abla!” dedim.

Gideceğini hissettiğimi dolan gözlerimden, titreyen bedenimden anlamış gibiydi.

“Herkes kendi utancını kendi boynunda taşır Mamocan” dedi ve yürüdü.

Sabah onun geçeceği sokağın başında bekledim, gelmedi. Öğleye doğru bir kamyon geldi sokağa. Evlerinin önünde durdu. İnenler evdeki eşyaları kamyonu yüklediler.

En sonunda ihtiyar annesini bindirdiler. Annesi kamyonu binmeden önce, sokağa, evlere baktı. Ama onu izleyen komşularının yüzüne bakmadı.

Ben, annesinin onun gibi ağladığını gördüm.

O günden sonra Canan ablayı hiç görmedim.

Yüzü anılarımın albümünde gizli kaldı.

Gözlerimde, gözlerimde, kirpiklerimin ucunda, avuçlarımda ona dair çok şeyler kaldı.

Büyüdüm.

Utanmazın ne olduğunu anladım.

Anneme, babama, komşularımıza küstüm.

Onun gibi ben de o mahalleden ayrıldım.

Hala kırgınım, kızgınım aileme, komşularımıza...

Kadri ALKOÇ
Adıyaman Cezaevi

SUSKU YERİNE

Masanın köşesine ilişmiş önümdeki boş kâğıda bakıyor ve bir masumun katledilişi ardından yazmanın, konuşmanın ve hatta katilleri lanetlemenin ahlaki bir dayanağının olup olmadığını düşünüyorum.

Kayıtlara her tür sorumluluk ve ahlaktan, anlamdan arındırılmış iki harfle M M geçti bir kıyamet

Bir kız çocuğu canlı canlı toprağa gömüldü ve hala dünya yıkılmadı başımıza...

Yaşayan hiçbir dilin açıklamaya yetmeyeceği bir cinayeti olağan kılan kanlı bir geleneğin parçası olduğunu bilirken, bu tarihin taşıyıcısıyken tarih dışı yavan cümleler kurmak, kadim zamanlardan kalma ağıtlar yapmak, işlenen suçun insanı soluksuz bırakan dehşetini azaltmak olmaya-
cak mı? Hatta dünya eskisi gibi dönmeye devam ederken, meşruiyetini kadının katli üzerine kurmuş bu çevrimde af dilemek başka cinayetlerin gerekçesi olacak belki. Kendimi yazmaya ikna edemiyorum. Ve her ke-
lime önümde şekil değiştirip, soluksuz kalmış, kanlı bir yüze dönüyor.

Gücüm olsa tüm dünya sussun diyeceğim. Susalım ki işlenen suçun ağırlığını hissedelim omuzlarımızda. Taşıyamaz olalım suçumuzun kefaretinin. Vicdanlarımız suçun kefaretinin çatlasın öyle. Ancak böyle yeni bir suçun, kıyametin başlatıcısı olacağını bilelim.

Belki İsrail SUR'a üfledi de duymadık.

Başımıza yağacak cehennem taşlarının delirten korkusuyla bekliyoruz.

Herkesin gözü önünde bağıra bağıra bir kız çocuğu gömüldü toprağa. Ve kıyamet kopmadı sanıyoruz hala.

Dünyanın hiçbir yerinde, bu topraklarda olduğu kadar rahatça öldürülüyor kadınlar. Bu kadar kolay, bu denli çeşitli cinayet sebepleri üretilmiyor.

Ülkemin sokakları cıvı cıvı çocuk sesleriyle dolu. Yoksul. Kimsesiz. Daha ağız dolusu gülmekten başkasına vakit bulamayan çocuklar. Dünyanın geri kalan parçasının hiçbir zaman hayal edemeyeceği, anlayamayacağı nedenlerle, hiçbir zaman çocukluğundan çıkamayacak, hiç büyüymeyecek çocuklarımız. Büyüyünce her gün ölüme biraz daha sevdalanacak hayatlar sürdürmek zorunda kalan kadınlar. Yaşadığımızın cehennem olduğunu haykırıyorlar bize.

Bu topraklar ölüm kusuyor Medine. Öyle bir ölüm kapanı ki, çıkışını

siz bilirsiniz ancak. Özgür yaşama koştüğünü sanan kız kardeşlerin de, en kör geleneklerin kışkacındaki kız kardeşlerin de aynı iffetsizlik suçuyla alınıp elleriyle kazdıkları mezarlara gömüldüler. Kanlı yasanın hükmü her yerde aynı. Boğaz boğaza olduklarımızla tek bir noktada tek laf etmeden anlaşmıştık. Anlaşmaya sadık kalmalıydık değil mi Medine. Tarihin açıklanmayan gizi işte bu suç ortaklığımızdı...

Maskelerin çokluğu, çeşitliliği hep şaşırttı sizi. Olmayan yerde hep bir umut kırıntısı olur sandınız. Masumiyetinizdendi öyle hep savunmasız yakalanmanız. Darbe bilinmeyen bir uzaklıktan değil, en yakından geldi. Bundandır kadının darbeden geri çekilecek yer bulamaması. Kaçacak yer yok, çünkü her karış boşluk cinayet yeri olarak çoktan kapatıldı...

Bir kez daha bir yıldız her nasılsa semadan koparılıp toprağa gömüldü ve biz sanki olağanüstü hiçbir şey olmamış kayıtsızlığıyla sıradan yaşamlarımıza devam ettik.

Öyle küçük küçük, öyle çocuktun ki, sizler katlanılamaz olanlarsınız. Suçun, dehşetin yalan ve gücün hâkimiyet alanında masumiyet en dehlizlerinde yitirdiğimizi sürekli suratlarımıza vurdunuz. Gerçeğin çılgınydı doğal yaşamınız. Bu çılgına hangi hâkim dayanabilirdi ki? Çılgıktan kaçamamanın sonucu o çılgığı susturmaktı. Kayıtlar yok edildi. Tek bir resmin kayıtlı kalmadı geriye, tüm insanlığımızın an an kaydedildiği bu zamanda.

Kimileri göğün başımıza yıkılacağını beklerken ne mi oldu? Şimdi bazıları katillerine “namus timsali rint” muamelesi yapıyor. Bazılarımız üzerimize sıçramış günahlardan arınmak için, çamura bulanmış cümleler kurmakla meşgul. Herkes unutmaya çalışıyor. Büyük bir yalan büyütüyor kendini.

Bir kadın çocuk öldürüldü. Ve hala ahlakımız, vicdanımız cümleler kurabiliyor. Yeni cinayetler planlanıyor kuytularda. Büyüyecek çocukların kitlenmiş gözlerin biraz aşağısında bıçaklar bileniyor sabırla.

Sabahlarında hala çocuk sesleri...

Çabuk büyüün çocuklar. Çabuk- çabuk kocaman açan güller gibi gülün. Çünkü on dördüne bastığımız gün, gülen gözlerine henüz ve korku yerleştirip sırf başka bir çocuğa güldünüz diye canlı canlı toprağa gömeceğiz sizi...

A. Haydar ELYAKUT
Adıyaman Cezaevi

YADİGÂR, CEMALE VE ZEYNEP

Yarasalarda cinsler tümüyle ayrı yaşar. Erkek cinsel birleşmeden sonra kovulur. Bir dişiler sürüsünde tek bir erkek görülmez.

Dişi filler döllandikten sonra erkekleri kovar. Gebeliği iki yıl sürer. Gebelikten sonra da erkeği yaklaştırmaz.

Fok balıkları ve deniz aygırları çiftleşme mevsiminden sonra dişi ve erkek sürüler olmak üzere iki kümeye ayrılırlar.

Yaban domuzları çiftleşme mevsiminde dişi ile bir araya gelir.

Orangutanlarda cinsler hiçbir vakit bir arada yaşamazlar.

Ayılar cinsel birleşmeden sonra bir arada yaşamazlar.

Jaguar yılın yalnız bir ayında dişi ile beraber yaşar.

Amerikan Kaplan'ı birkaç hafta boyunca dişi ile kalır.

Erkek leoparla dişi leopar tümüyle ayrı yaşarlar...

Bu örneklere "Doğa Yasası" deniliyor. Ve bir ezber olarak da "Çok vahşidir" diye insan aklıyla damgalanıyor.

Acaba bu yaşam düzeni mi,"vahşi" yoksa on- on beş çocuk doğuran kadının yaşadığı aile içi düzen mi vahşi? Acaba bu düzen mi vahşi yoksa kadının genelevde günde on erkeğin tecavüzüne uğraması mı vahşi?

Yadigâr, Cemalê ve Zeynep! Bu kadınlar, büyüdüğüm mahallede Seyithan isminde bir adamın eşleriydiler. Üç katlı bir evde oturuyorlardı. En altta Cemalê oturuyordu. Cemalê'nin hiç güldüğünü görmedim. Sanki yaşadıklarından sonra gülmeyi kendine haram kılmıştı. Cemalê Seyithan'ın ilk eşiydi...

Yadigâr, Seyithan'ın ikinci eşiydi. Orta katta oturuyordu. Tüm acısını sanki günde iki üç paket sigaradan çıkarıyordu...

Zeynep üst katta oturuyordu. Onu hiç tanıyamadım. En genciydi... Bu evin mimarisi Arabistan'da ki kasırlar gibiydi. Adam Arabistan'da çalıştığından oradaki mimariyi mahallemize taşırmıştı. Doğada üç dişinin olduğu yerde kelimenin tam anlamıyla dişilik duyguları şahlanır. Erkek oraya yaklaşamaz. Gölge bile yapamaz. Peki, insanın yarattığı doğada (toplumda) bir erkek hangi kanunla üç kadını bir binaya kapatıyor? Bu kanun nasıl bir kanundur? Açık ki insan kanunu hayvanın kanun ile kıyaslanamaz bile...

Murat ASLAN
Kırıkkale Cezaevi

ÖLÜM MELEKLERİ!

Yapmayın diyordu genç kız! Yapmayın dede, baba, ağabey. Bir umut, insafa getirmeye çalışıyordu cellâtlarını.

Öldürülmeye çalışıldığını anlayabilmişti yalnızca! Ama ölüm hakkında hiçbir fikri yoktu. Neydi ölüm? Hayatı bilemeden ölümü nasıl düşünsündü!

Dede, baba ve ağabey! Tarihin bu eli kanlı koalisyonu; kendi fermanlarının uygulayıcısıydılar aynı zamanda.

Kız ölümü nasıl karşılamalıydı? Bilmiyordu! Ölümle hiç yüzleşmemişti ki bilsin bunu. Bildiği tek şey; dede, baba ve ağabey dediklerinin birer ölüm meleklerine dönuştükleriydi o an!

Başı dik bir vakarla mı karşılamalıydı kaçınılmazı, yoksa umutsuz bir yalvarmayla mı? Hipatya gibi mi selamlamalıydı ölümü, yoksa bedenini onuruna feda eden herhangi biri gibi mi? Fikri yoktu!

Aklı gözlerindeydi onun ve düşüncesi gördükleriyle sınırlanmıştı. Düşmanca bakışlar ve mırıltılar eşliğinde itildiği çukurdan üzerine dökülen toprağı görebiliyordu sadece.

Giderek silikleşen dede, baba ve ağabeyin siluetleri mahkûm edildiğı ebedi “karanlığı” haber veriyordu.

Bu bir topraktan gelme ve toprağı gitme durumu değildi. “Toprağı temiz tutun diyen Zerdüşt’ün çağrısından habersiz onu kirletme töreniydi haksızca!

Recm denilen bir cezalandırma metodunu belli belirsiz duymuştu genç kız. Korkuyla eğitime ve boyun eğdirme derslerinin birinde. Şu an recm mi ediliyordu? Düşünemiyordu!

Kız yaşayarak öğreniyordu her şeyi. Bu yüzden öğrenmeye acı eşlik ediyordu. Ateşin ne olduğunu anlamak için onun içine dalan kelebek gibi hak-el yakın halindeydi. Recmin daha da yozlaşmış bir şeklini deneyimliyordu.

Katillerin recmi İslamik bir cezalandırma sanıyorlardı. Oysa yoktu bu yönlü bir tanrı kelamı kutsal kitapta! Kimileri bunun kaynağı bir hadistir diyorlardı; o da belirsiz bir rivayetti.

Bilinen tek gerçek; recmin İslam öncesi geleneklerden biri olduğu ve Semitik kabileler tarafından uygulandığıydı. Magdalen’li Meryem’e yapılmaya çalışılan da buydu!

Ne yapsaydı genç kız? Onu kurtaracak bir İsa yoktu! Çaresiz öldürülecekti. Din adına ama din dışı bir yöntemle. Din adına; çünkü din efendilik hakkını dede, baba ve ağabeye veriyordu. Din dışı; çünkü dede, baba ve ağabey bu yetkiyi sınırlandırılmayan bir keyfiyetle kullanıyorlardı.

“Suçu” ağırdı kızın! Öyle söylüyorlardı yargıç ve cellâtları. Birine baktın diyorlardı! Budur katline sebep suçun!

Kimden ve nereden geleceğini kestiremeden onu hayata bağlayacak bir mucize bekliyordu kız. Üzerine hırsla toprak dökenlerin, mutlak bir karanlığın zebanileri olduğunu artık daha iyi anlıyordu çaresizce. Onlar dede, baba ve ağabey; dindi, devletti, yargıydı... Cezalandırma ve öldürmenin bütün veçheleriydi!

Giderek sesi boğuklaşan kız; yapmayın diyordu hala, yapmayın!

Davut AKGÜL
Adıyaman Cezaevi

SIVALI HİKÂYESLER

Altından akıp giden güzellikleri izliyordu. Yeşilin değişik tonlarıyla uzayıp giden çayırlar, yeni sürülmüş kırmızı, sarı ve kahvenin birçok tonuyla hayranlık uyandıran toprak ve heybetiyle dağlar ve evrenin en güzel rengi olan sular. Hayranlıkla baktı altından akıp giden sulara. Mavi, sonsuz maviydi.

Tüm renkleri, tüm güzellikleri, tüm çirkinleri yansıttırdı sular. İçine aldığı, kendisine yansıyanın rengine bürünürdü. Herkesin ve her şeyin kendisini yansıtmaya izin verirdi berrak sular. Bu nedenle çok severdi suların rengini veya renksizliğini. Her şeye bulandıkları, her kiri de yıkar kendine dönerlerdi yeniden. Yeter ki aksın... Ve su gerçektir. Yalın, yalansız bir gerçek.

“Ben de her şeyi yıkayabilir, düzeltebilir, çamurlu ayakların izlerini silebilirim. Yeter ki uçabileyim...”

Durmadan gülen, sevecen, ehlikeyif bir dünyaydı izlediği. Nasıl da renkli ve güzeldi üzerinde yaşadığı dünya.

Özgürlük hissiyle yükseliyordu göğün maviliğinde. Yüzünü okşayan rüzgârla bir olmak istiyordu. Rüzgârın kendisi olup evrenin her yanına sorgusuz sualsiz, kimi zaman hışımla, kimi zaman yürek okşayıcı bir dostlukla girmek, tüm acılara usulca değivermek, dağıtıvermek bir esişte kederleri... Ne kadar büyükçeydi gökyüzü ve yeryüzü. Ve ne kadar da geniş, sonsuz... Her yere gidebilirdi, aynı yerlerden ikinci kez geçmeden sonsuza kadar dolaşabilirdi. Yeter ki kanat çırpmaya devam etsin. Nasıl da acizdi insan, ikinci kez geçemeyeceği kadar büyük bir dünya da yaşıyor ama küçücük sınırlarda yaşayarak tüketiyordu ömrünü. Ne kadar da güçsüzdü insan kanatlarını açıp kendi boyunu aşacak kadar bile kendinden yükseğe çıkamıyor, çekip gidemiyordu. Çok acizdi insan, kendi yaşamına sahip çıkamıyordu.

Gözleri sonsuz maviliklerde iken aniden hüznü. Ve soldu tüm renkleri. Küf, kurumuş saman ve ölüm kokuyordu ortalık. Saman sarısıydı baktığı her yer. Midesi bulanıyordu. Kendiliğinden iki yana düştü az önce kanat çırpın kolları. Omuzları daha da bir çöktü. Kollarını iki dakika dahi tutacak mecali kalmamıştı. Etrafına bakındı. Derin umutsuzlukla soluyordu her şey. Öfkelenirdi. Burada olmasına sebepmiş gibi kollarını sırtıyla çamur sıvalı duvar arasında sıkıştırdı. İyice bastırdı sırtıyla kollarını. Canı iyice yanana dek. Uçmaya beceremeyen kolların-

dan alıyordu öfkesini. Kollarını cezalandırıyordu. Rüzgârla esemeyeceği, sularla akamayacağı için; suçlu olan, onu uzaklara uçuramayan kollarıydı.

Kollarındaki acıyla sarsıldı yeniden bütün benliği. “Bırak beni!!!” Bırakmamıştı... Elinin tersiyle gözlerini, burnunu öfkeli bir hareketle sildi. Burnunu baş eğmez bir edayla kaldırdı, tavana dikti halen titreyen gözlerini. Yeni bir şeyler yapmalıydı. Cesur olmaya çalışıyordu. Düşündüğünde ise tüm cesaretini yitiriyordu. O halde tek yolu düşünmemekti.

Biri kadındı sarık benzeri bir şeyle örtmüştü saçlarını. Ama zayıf bir erkek de olabilirdi. Kelini sarıkla örtmüş, gizlemiş bir erkek. Kadınlar saçlarını örterlerdi. Erkekler saçsızlıklarını, kafalarının içindeki kötülükleri kelleri yansıtır korkusuyla örterlerdi belki de. Yan taraflarında uzun bir elbise içinde meleşti andıran bir kadın ve az ilerisinde bir kedi vardı. Kendi kedisine benzetti. Kendine acımayla dolduysa da gözleri dinlemedi bu sefer acizliğin gözyaşlarını. Aynı yere daha dikkatle bakmaya devam etti. Nereye gittiklerini anlamaya çalışıyordu. Kedi iki arka patisi üzerine kalkmış, şirinlikler yapıyordu. Bembeyaz uzun tüyleriyle sokulgan, okşandığında sorgusuz bir teslimiyetle, boyun eğen kedisini hatırladı. İçinde özlem ve öfke aynı anda belirdi. Kedisini özlemişti, öfkesi de kendisineydi. Belki de kedisine. Ne fark ederdi ki? Kendisi de bir kedi yavrusuna benzemiyor muydu? Kimsesiz, sahipsiz, savunmasız... Yok, kediler kendini savunurdu. Hep dört ayakları üzerine düşmezler miydi? Birileri canlarını acıtırsa, uysallıklarından eser kalmaz, pençeleriyle kendilerini savunurlardı. Kedisine kadar bile olamıyordu.

“Ah kedicik, güzel pamuğum, çıkıp gelsem, oyunlar oynadığım yumağım gibi girift bir hal alan içimi görsen... Ve o sırrı. Senin sahip olduğun, benim olamadığım, bana verilmeyen evrenin en kutsal eyleminin sırrını söylesem. Ah pamuğum savunmasızlığın girdabından, utancından kursan beni.” Gözleri patilerinin üzerine kalkmış kediye yalvarırken, fırsatı bulan iri yaşlar gözlerinden peş peşe yuvarlanıp uzaklaşıyorlardı acıyla gerilen yüzünden.

Kafasını havada o kadar çok tutmuştu ki boynunun ağırdığını fark etti. Samanları elleriyle biraz yayıp sırtüstü uzandı. Şimdi daha rahattı. Tekrar gözlerini tavana çevirdi. İzleyip yorumlamak, neydi netice öğrenmek istiyordu. Kafasından geçen bu düşünce, gülümsetti onu. Sanki ne olacağını bilmiyordu.

Yer yer sıvası dökülmüş tavandaki şekilleri yorumlamaya başladı

yeniden. Şekilleri yorumlamaktan alamıyordu kendini. Çocukluğundan beri oynadığı bir oyundu. Her şekli bir şeylere benzetirdi. Şekillerden oluşan bir dünya oluştururdu. Şekillerden fal bakmayı da okulda arkadaşlarıyla birlikte keşfetmişti. Kahve falı gibi. Fincanda kuruyan telvenin aldığı şekiller nasıl yorumlanıyorsa öyle. Onu ve arkadaşlarını dış dünyadan koparıp kendi içine hapseden sıvası dökülmüş her duvarda bir dünya ve birçok farklı yaşam kurarlardı. Arkadaşlıklar, kavgalar, güzellikler olurdu bu dünya da. Çok da eğlenirlerdi. Alışkanlık olmuştu onda şekillere ruh veriyor her birine bir hikâye yazıyordu. Yaşatıyordu çatlaklardan, duvar aralarından, yoksulluklardan, ilgisizliklerden, eskimişliklerden çıkan her hikâyeyi.

Bir başkası da onun hikâyesini yazıyordu. Hiç fark etmemişti hikâyesinin başkaları tarafından yazılıyor olduğunu. İşte şimdi hayatın ortasında büyüyen ve kirlenen, kirleten bir leke olarak çıkarılmıştı ortaya.

Kafasından geçenler ürpertti onu. Aniden kendine döndü bakışları. Şöyle bir süzdü kendini. “Hayatın ortasında bir leke” diye tekrarladı. Neyin lekesi? Leke kendi kendine oluşmazdı herhalde. Ailesi bunu bilmiyor muydu? Lekeyi oluşturanlar vardı. Peki, suç lekede miydi? Lekeyi oluşturanlarda mıydı?

Ne kadar da soğukkanlılıkla tartışıyorum, diye düşündü. Kendi dışında birilerini, öznelikten soyunmuş bir nesnelliği tartışır gibi. Soğukkanlılıkla... Soğukkanlılığa takıldı bu kez de. Soğuk olur muydu hiç kan. ılıktır kan, bazen de sıcacık. Akış halinde ise niye soğuk olsun, soğuk muydu? Hayır, hayır dedi, olduğu yerde çırpınıp durmaya başladı. Parçalamak istiyordu beynini. Hayır, hayır, bırak beni!!!.. Nefes nefeseydi, daha hızlı soluk almazsa boğulacaktı. Samanların içinde nefes almak iyice zorlaşıyordu. Tortop oldu samanların üzerinde, kıvrıldı, küçücük oldu. Küçücük bir lekeydi şimdi. Sarı ışıltılı samanların arasında bir leke!... Hayır, soğuk değildi dedi, acıyla boğulmuş kan çanağı gözleri bir noktaya sabitlenmiş halde. İnadından vazgeçmeyerek uzak ve yorgun bir sesle, ılıktı kan, bacaklarımın arasından akan kan ılıktı, dedi.

Binlerce yıllık bir yargıyı yıkacakmışçasına ısrarla, son nefesiymiş gibi inatla söylemişti. Kan ılıktı, elleri tanındıktı. Hayır, yabancıydı. Hiç tanımamıştı o elleri. Saçlarını okşasın diye özlediği eller değildi onlar. Yarasının üzerine tuz basılmışçasına inliyordu. Haykırışları samanlığı dahi titretiyordu. Hayatının üzerine çöken karanlık gölgenin birkaç gün

öncesine kadar içini ısıtan ışıkla ilgisi yoktu. O değildi, o olamazdı. Üzerinde uzandığı samanlar kadar sararmıştı benzi. İçinde ise sürekli harlanan bir ateş vardı. Beyni karıncalanıyordu. İnanmak istemiyordu. Kendini ispatlamak ister gibi, içindeki alevlere kafa tutar gibi, o değildi, o yapamaz, karanlıktı tam görmedim. Görmedim, dedi. Midesi bulandı, o kokuyu aldı yine. Üstüne çöreklenen acıyı, utancı üzerinden atmak istercesine kafasını kaldırdı. Aynı anda küçücük pencereden içeriye ışık doldu, yüzünde hissettiği sıcaklığı ve aydınlığı özlemişti. Ama kendini samanlığın en kuytu yerine attı. Hak etmiyordu ışığı. Bunca korkakken, gerçekleri kendine dahi kabul ettiremezken nasıl ışığa bakacaktı.

Samanların üzerine düşen ışığı izliyordu uzaktan. Havadaki sarı parıltılarla oluşan yıldızcıklara, samanlığı bir rüya diyarına çeviren o ışık huzmelerine öylece bakakaldı. Bütün kanı çekilmişçesine, cansız, gözlerini daha kırpmadan, nefes almadan, öylece sere serpe... Hayatın tüm darbelerine karşı çıplak... Tüm hislerinden soyunmuş, ruhu göçüp gitmiş, bir et yığını olarak kendini hissetmeksizin öylece... Umarsızlığın sonsuz ıssızlığı uzanmıştı yüreğinde upuzun.

Kapı tarafından duyduğu sesle kendine geliyordu. Yaraları yeniden kanıyor, yüreği acıyor, saç tellerine kadar tırmanan sızıyla her şey önceki haline dönüşüyordu. Sesin geldiği yöne kulak kabarttı. Ten ruhtan ayrılmadıkça, damarlarında kan akmaya, göğüs kafesinde yürek atmaya devam ettikçe meraklarının peşinden gitmeye mahkûmdu insan. Yaşamak, olup biteni merak etmek, arayışlara yönelmekti.

Büyük arayışları olmamıştı hiç. Bulunduğu ortamlara göre hedefleri vardı yalnızca. Ailenin hatta çevrenin okuyan tek tük kızlarından biriydi. Köye yaz tatillerinde gelirdi. Şehirde bambaşka bir hayat sürüyor, toplumsal değerlerden, geleneklerden koptukça özgürleştiğini, güçlendiğini düşünüyordu. Arkadaşları feminist derdi ona. Kadınların uğradığı haksızlıklara sessiz kalınmamalıydı ona göre. Kadınlar haklarını aradıkça adalet gerçekleşecekti.

Kapıdan tıkırtılar yükseliyordu. Kapıyı açmaya çalışıyordu birileri. Tahta kapının kocaman demir kilidiyle uğraşılıyordu. Yeniden canlandı korkuları. Az önceki kayıtsızlığından eser kalmamıştı. Bütün korkuları umarsızlık örtüsünün altından çıkıveriyordu. Saldırırcasına yürüyorlardı yüreğine. Korkularının gümbürtüsüyle kendine sığamıyordu.

Sonsuzluk gibi gelen kısacık bir anda, yüreğine, beynine hücum eden

korkuları durduracak, gümbürtülerin önüne geçebilecek bir sözcük arıyordu umutsuzca. Sözcüklerin büyüüne inanırdı. Oysa şimdi inandığı her şey tuz ile buz olmuşken büyüü olur muydu hala sözcükler. Sözcükler de zehirliydi artık. İçinde bulunduğu durumu tanımlamak için hangi sözcüğe uzansa kırılıyor, eriyip gidiyordu. Sözcükleri dahi paramparça iken, bu girdaptan nasıl çıkacaktı?

“Hiç olmazsa adını koyabilseydim bu durumun”. Ürperdi yeniden. Midesi bulandı. Nasıl bir isim, onun ismi, kimliği... İçinde biriken utanç ve acı boğazına dayanmıştı. Kustu, sadece çaresizlikti kustuğu. Günlerdir yemek yememişti. Tek bir lokma geçmemişti boğazından. Kovalıyordu sözcükleri. Tutunmalıydı içlerinden “umut” gibi birine. Umutsuzluktan işte. Uzandığı tüm sözcükler onu zehirliyordu. Güçlkle nefes alıyordu.

Kapıdaki sesler çoğalmıştı. Kapıyı açmaya çalışmıyordu sanki. Kapının tahtalarına düzensiz ritimlerle vuruluyordu. Daha fazla duramadı yerinde. Merakı korkusuna ağır gelmişti. Nefesini ve titreyen dizlerini tuta tuta iki büklüm olarak ilerledi kapıya kadar. Tahta kapının incecik çatlaklarından dışarıya bakmaya çalıştı. O anda bir ses daha duysa kalbi dururdu belki. Çatlaklarda bakışlarını gezdirirken, hüznle alay karışımı bakan bir çift gözle karşılaştı. Öylece bakıştılar. Beklenmedik bu durum karşısında hiçbir şey düşünemez olmuştu. Neden sonra o hüznü gözlerinden bir karış dışarı sarkmış dile kaydı bakışları. Şimdi daha alaylı ve küçümseyiciydi karşısındaki. Onu bunca korkutanın dili dışarı sarkmış bir köpek olduğunu anladığında, günlerdir gergin olan sinirleri aniden boşaldı.

Yüreğinin en sızılı yerinden kopup gelen, sulara dalgalanan en derin uçurumları tırmanan bir çığlık yükseldi. Yüksek bir uçurumun dibine hızla çakılmışçasına boğdu çığlığını. Boğuk boğuk hıçkırıklara dönüştü. Gölde boğulan arkadaşının boğuk sesi gibiydi hıçkırıkları. Duyulmamaya, kurtulmamaya mahkûm.

Bir son vermeliyim bu saçmalığa dedi. Derin bir nefes aldı. Saman tozu ve kokusu yaktı genzini.

“Yaşadıklarım rüya değil, samanlığa kapatılmam boşuna değil, öldürecekler beni. Tek hakikat bu. Anlatmalıyım her şeyi anneme, babama, herkese. Bu namus bekçisinin günahlarının kefaretni bana ödetmenin daha büyük bir günah olacağını anlatmalıyım. Bilmeli herkes erkeklerin dışında aradıkları günahı her daim içlerinde taşıdıklarını.

Peki ya amcası? Bir de sormuyor muydu kim yaptı, namussuzun adını

söyle diye. Okula giderken namusumuza leke getirirsen seni yaşatmam diyen o değil miydi? Babama namusumuza laf getirir, gönderme kızı okula diyen yine o değil miydi? Ben onun namusu değil miydim? O namuslu değil miydi? Oydu evin direği, ailenin namus bekçisi.

Gözlerini tavana dikti. Tüm aile toplanmıştı. Konuşuyordu durmadan. Annesiydi ona ilkin ona susmasını söyleyen. Babası, nasıl iftira atarsın diye oracıkta öldürecekti neredeyse. Başkası olduğunu söyleseydi susturmayacaklardı belki de, kendileri de susmayacaklardı. Biliyordu, kabul etseler ailede gerçekleşecek olan bir katliamdı. İyi ama namuslu geçinip bunca namussuzluğu yaşayacakların kökleri kurusun daha iyi değil miydi? Yine de en başta onu öldüreceklerdi, bunu da biliyordu. İnanmasalar da ölecekti. İnanmışlardı aslında, hepsi de biliyordu gerçeği. Onun için başları önlerindeydi. Biliyordu hepsi de ama susacaklardı. Namussuzluklarıydı gözlerini yerde gezdiren. En çok da bunaydı isyanı. Gerçekte hiçbir değere sahip değillerdi. Cesur değillerdi. Onun için namus, şeref, haysiyetlerini bindirmişlerdi kadınların sırtına. Namusları kadının saçında, sesinde, bakışında ve kızlarının o meçhul zarlarındaydı. Bu kadardı işte ailesi. Bunaydı isyanı.

Bir gerçek daha vardı. Onlara göre namusu giden kendisiydi. Kendisiydi ailenin namusunu kirleten, bundan dönüş yoktu. Amcasını paklamak, namuslarını temizlemek kendisine kalacaktı.

İnanmadılar, inanamadılar. İnanmasınlar zaten, nasıl inanabilirler ki? İnansalardı... Ya yanılıyorsam. O bana bunu yapabilir mi? Babamdan çok sevdiğim amcam! Yok yok ben yanılıyorum, uyduruyorum. Hikâyeler yazıyorum. Şizofren olmalıyım. Tedavi olsam... Rengi soldu iyice. Ruhsuz, içi boş bir saman yığını oldu.

Duvardaki şekillerde kendi hikâyesini aradı. Bir kadının hikâyesini. Devam etmemeliydi böyle. Bir alev olmalıydı, yaşanmamalıydı. Hikâyesini dolaşıyordu gözleri. Kısacık yaşamının tüm kareleri belirdi zihninde. Annesinin özlemi oturdu içine. Gözleri doldu. Küçücük bir çocuktuk. Birilerinin dayağından kaçarken annesinin eteğinin arkasına saklanırdı. Orada kendini güvende hissedirdi. Yavaşça kafasını çıkarır meydan okurdu herkese. Annesinin arkasına saklanmış haşarı çocuğa bakıp gülümsedi. “Anne! Niye yoksun, niye eteğinin arkasına saklamıyorsun beni? Kucağın sıcak ama güvenli değil anne. Bir kedi gibi bile koruyamadın yavrunu.”

Dışarıdan gelecek darbelere karşı korunmak ister gibi kendine çekti

bacaklarını. Cenin pozisyonunu aldı. Anne rahmine dönmek istedi. Bu dünya da, uçsuz bucaksız evrende ona ait tek güvenli yer orasıydı.

“Annem al beni yangınlar arasından, kurtar zulümden, besleme artık namussuzluğu anne... Annem! Özledim seni... “ Gözyaşlarına hâkim olamadan sesleniyordu annesine. Neden yardım etmiyordu? Üzerine yapışıp kalmış çamurlu ayakların kirini birlikte silebilirlerdi.

Üzerine yapışmış geleneğin kirini çıkarmalıydı. Küçücük pencereye yanaştı. Dışarı baktı son kez. Köpek ona bakıyordu. Alaylı değildi bu kez. Yalvarır, ağlar gibiydi. Haykırışlarını duymuştu sanki.

Ceplerini karıştırdı. Aradığı kibrit avuçlarının arasındaydı. Görkemli bir törenin açılışını yaparcasına ağır ağır tüm dikkatini vererek yaktı kibriti. Alevine baktı. Elleri titriyordu. Kibritin küçücük alevi ellerinden daha çok titriyordu. Küçücük halleriyle büyük yangınlar çıkaracak, içi boş olan saman yığınlarını yakacaklardı. Bunun farkındaydılar. Onun için titriyorlardı. Korkudan değil, heyecandan. Yürüdü samanlığın ortasına doğru. Yürüdükçe dökülüyordu hayata karşı beslediği tüm umutlar. Kurduğu tüm hayaller, olgunlaşmış dutlar gibi dalında tutunamayarak patır patır dökülüyorlardı yerlere. Kocaman kirli ayaklarıyla bir adam ezip geçiyordu varlığını, her şeyi...

“Law law li minê law” kurumuş dudaklarının çatlaklarından yol bulup hafifçe dışarı kaçan sözcükler, havayla buluşup ağır seslere dönüşüyordu. Kederle kuşanmıştı annesi. Koyu siyah bir keder giyinmişti boydan boya. Siyaha çalan sarıydı benzi. Çaresizlik sarkıyordu eteklerinden. Law law, li minê...

Alevler sarmıştı samanlığı. Alevlerin gölgesindeki şekillere baktı. Kedisinin bembeyaz, apak tüyleri kararmıştı. “Pamuğum vermelisin kutsal sırrı.” Büyüdü kedisinin gölgesi. Maviş maviş gözlerini kırıştırdı. Kirli ayaklı adamlara baktı. Atıldı birden pençeleriyle soydu yüzlerini... Annesinin fısıltılı sözcükleri yarım kaldı. Law law... Hayretler içinde kalmış kediye bakıyordu. Maskeleri indiren o sırda bir zamanlar kendisinin de sahip olduğunu anımsadı. Ellerine baktı, nasırlı parmakları titriyordu. Avuçlarına baktı, kızının yüreği atıyordu. Avuçlarında yanıyordu elleri. Tüm kadınların yüreklerini avuçlarında hissetti.

Mülkiye DOĞAN
Gebze Cezaevi

İLK SÜT

Yüzü güneşin doğuşuna dönük tek katlı kâğır köy evinin iki küçük beyaz penceresinden günün son ışık huzmeleri dökülüyordu içerdekilerin yüzlerine. Hepsı başlarını öne eğmiş, birbirlerinin yüzündeki kederli utanca değmemek için kaçırıyorlardı bakışlarını. Alacakaranlığın çökmesini bekliyorlardı endişeli bir sabırla. Matem suskusu değildi bürünmek zorunda kaldıkları, kaçınılmaz kaderin olası masum sonuçlarından biri de. Vicdanı ötelemek pahasına kanaat getirdikleri çareyi uygulayarak örteceklerdi utanca ve öfkeye kesilen benliklerine. Kederini de birlikte paylaşıp taşıyacaktardı çaresizce.

Odanın tahta kapısı gıcırtyla açıldı. İçerdekiler beklentili donuk bakışlarıyla dönüp baktılar yarı aralık duran kapıya. Siyah tülbindinde sadece gözleri açıktaydı, karanlık bir zamandan bugüne açılan bir pencere misali. Hüzünlü bir suçluluğun nedametsiz memnuniyetiyle odadakilerin tedirginliğini gidermek istercesine kocasına bakıp başını salladı. Zamanda hükmünü ve cüretini yitiren kadınlığın, sözcüklerin sesli tılsımına dokunmadan keşfettiği dilin tamam deme hallerinden biriydi bu. Gerektiğince susmayı, davranış ve mimiklerini bu suskuya uyarlamayı, her kadın öğrenmek ve uygulamak mecburiyetindeydi. Kapıyı kapatıp çıkarken aynı gıcırty duyuldu. Huzursuz bekleyişin sisli atmosferini dağıtan ilk mesaj alınmıştı böylelikle. Önceden belirlenmiş mecburiyetin ikinci görevi, bıyıkları yeni terlemiş ama geçkin bir vakara ciddiyetle bürünmüş oğuldaydı artık. Kırıksık esmer yüzüne utanç ve öfkenin sıklıklağı çöken baba, oğluna dönerek, sıra sende dercesine baktı. Ardından önünde duran kül tablasına mimledi bakışlarını. Yanan kaçak tütününden derin bir nefes çekti. Oğlu soğukkanlı bir ciddiyetle yerinden kalktı ve odadakilerin yüzündeki sessizliğe bakmadan dışarı çıktı. Birkaç dakika sonra bahçe kapısından çıkıp yola koyuldu.

Köy, küçük bir tepe üzerine kurulmuştu. Zamanın kudretli aşındırıcılığına boyun eğip eskiyen ve yıkılan her evin yıkıntısı üzerinde eskisiyle aynı ama yeni bir ev inşa edilmişti. Bu yönüyle köy, hezaren yılın kaçınılmaz yaşam ve ölüm döngüsünün canlı bir mezarlığıydı. Evleri tepenin üst kısmındaydı.

Köy dışına çıkana kadar bir labirenti andıran yılankavi daracık yollardan geçecekti. Geç kalmamalıydı. Alacakaranlık çökmüştü. Üzerindeki siyah

parkasının düğmelerini iliklemiş, başını da bir puşi ile sarmıştı ayaza kesmemek için. Üşüyordu ama nedense sıtmaya tutunmuşçasına titremekten de alıkoyamıyordu kendini. Olası meraklı gözlere yakalanıp şüphe çekmek istemiyordu. Akşam karanlığında karşılaşacağı herhangi biri, sadece Allahın selamını vermekle yetinmeyecek, olağan soru cümlelerini, sanki hakkıymışçasına sorgulayan edayla ardı sıra yöneltecekti kendisine. Gece karanlığında sesin ve sözün bedenleştiğini bildiğinden söylenenin ne kadar gerçek olduğunu bir kör bile sezebilirdi. Hele hele herkesin herkes hakkında her şey bildiği dar mekân bu köy yaşamında...

Yaşadığı telaşı ve tedirginliği o durumda saklayamayacağını hissettiğinden, makul birkaç yalan bulmaya çalışıyordu zihninde. Böylesi anlarda gerçekçi bir yalan bulmak ve buna ilkin kendini inandırmak kadar zor bir şey daha olabilir miydi? Bir evin bahçe çitlerinden fazla kalın olmayan bir çalı parçasını çekip aldı. Büyük baş hayvanlarından birinin akşam nahir dönüşü kaybolduğunu ve onu aramaya çıktığını söyleyecekti soran olursa.

Hayata yeni bir can doğurmanın mahremiyetine büründürülen loş odada gizli bir telaş yaşıyordu. Genç kızlıktan yeni çıkmış olmasına rağmen, yüzündeki çocuksu izleri ve bakışları, o yün döşekte doğum sancıları çekerken bile fark etmek mümkündü. Bu da bazı kadınların, zamana inat çocuksu masumiyetlerini kendi yüz hatlarında hep taşıdıklarına bir örnekti. Mecburi bir mahremiyet yitiminden doğan masum utanışla, ilk kez doğurmanın endişeli heyecanı ve aklından söküp atmadığı korkuları iç içe yaşıyordu.

Yanı başında oturan annesinin ellerine muhtaçmışçasına sımsıkı tutarken, onun acıyan ve sorgulayan bakışlarından da kaçırmaya çalışıyordu gözlerini ama ne çare.

Ablası oda kapısı önünde bir tespih böceği gibi büzülüp oturmuşken, endişeli hüznü daha fazla taşıyamayacağı okunuyordu gözlerinden. Doğurmanın kanlı canlı halini yaşamışlığından doğan empatik bir acıma hali değildi benliğini teslim alan. Daha ziyade, olacakları önceden bilmenin dayanılmaz ağırlığının özgüsüydü. Bahçedeki dut ağacına tünleyen baykuşun uğursuz ötüşü duyulunca, odadaki kadınların yüreği daha bir ürperdi. Uğursuzluğa işaret olduğunu biliyorlardı bunun. Olanlardan doğan tekmil çaresizliğin girdabından kurtuluşun neredeyse imkânsız olduğu anlardan biriydi bu. Hepsinin uymak ve gözetmek zorunda

oldukları tek şey ölümüne bir sessizlikti; kendi dilini koparıp yutarcasına, çığlığın kapı ötesinden duyulmasının bir ölüm fermanına dönüşeceğini akıldan çıkarmamacasına, bir daha kimsenin yüzüne bakamayacak bir utancı getireceğini bilircesine. Bundandır ki, kızının ağzına bir deri parçası sıkıştırıp, onu ısırmasını ve çığlığını yutmasını, emrivaki ile ama kulağına fısıldayarak söylemişti.

Giderek artan sancılarının eşliğinde sessiz ıkınmalar ve telaşlı koşuşturmalar başlamıştı. Dokuz aylık güvenli karanlıktan, bilmediği dünyanın aydınlığına çıkma vakti gelmişti küçük yolcunun. Beyaz pamuklu küçük bir bezin içinde ninesinin ellerinde temizlenirken ağlayarak hayata açtı gözlerini. Sağlıklı bir oğlan çocuğuydu. Nefes nefese kalan annesinin kucağına verildi. Oğluna sarılıp anneliğin o meşum gizemini ve güzelliğini duyumsadı. Daha fazla ağlamaması ve annesiyle tensel ilk bağını kurması için emzirmeye başladı oğlunu. Kokusunu hissetti o an. Yorgun düşmüştü.

Sağlıklı bir doğum olduğu için şükredici dualar okuyordu kendi içinden. Annesinin titrek bir ses tonuyla kendisine dinlenmesi gerektiğini söylediğinde, mahzun gözlerinin dolduğunu fark etmişti. Genç ömrü boyunca kayıtsız güven sığınağı ve timsali o olmuştu hep.

Yüreğini dövüp duran endişelerden kurtulamamıştı hala ama annesinin en doğrusunu yapacağına güvenmekten başka çaresi de yoktu. Çocuğunun babasını düşündü bir an için. Kendisiyle yaşıt beşik kertmesi olan amcaoğluydu. Şu an yan odalardan birinde veya bahçede miydi, oğlunu kucağına alıp kendine ait benzerlikler bulmaya çalışmış mıydı heyecanlı bir sevinçle, bilmiyordu.

Karanlık çöktüğünde çoktan köyün dışına çıkmıştı. Şansına yolda kimseyle karşılaşmamıştı. Karşılaşması durumunda, yalan söylerken heyecanlı tedirginliğini saklayamayıp bir şekilde şüphe uyandıracığını düşünmüştü. Doğacak ufak bir şüphe, tetikleyici sorulara bürünecek ve nihayetinde her şeyi allak bullak etmeye yetecekti. Nicedir yoldaydı. Köyden ne kadar uzağa giderse o kadar iyi olacaktı. Bahçe ve tarlaların olmadığı ve kimsenin uğrağı olmayan bir yere gidiyordu: Kuzgun kayalıklarına.

Siyah kabanı terlemesine neden olmuştu. Tedbirli olayım derken aşırıya kaçtığını fark etmişti. Kabanın altında omzuna astığı çoban urbası vardı. Keçeden yapılmış ve içine azık konulan ufak bir urbaydı bu. Ter-

lemesine asıl sebep buydu aslında. Çobanlık yaptığı için tüm bölgeyi, patikaları ve neredeyse iri kaya parçalarının yerlerini bile ezbere biliyordu. Ayın şavkından da faydalanıyordu yürürken. Bölge insanlarıncı ziyaret olarak kabul edilen Âşıklar Çeşmesine ulaşmıştı sonunda. Aslında bir kaynaktı o. Eğilip o membadan soğuk su içtikten sonra, dallarına kadınların dilek bezleri astığı ağacın gövdesine sırtını dayayıp soluklandı. Evdekileri düşündü; onların utanca kesilen hallerini, çaresizliklerini ve kendisinden dört gözle haber bekleyişlerini. Tüm ailenin ölümcül sırrını kendisi taşıyordu şu an. Yakın geçmişin kara sayfasını bugüne hiçbir iz bırakmadan kapatabilmek için, büyük bir günahıtan herkes payına düşeni vicdanı kirlenme pahasına ödeyecekti.

Dinlendikten sonra yola koyuldu. Kuzgun kayalıklarının güney yamacının birkaç yerinde küçük toprak düzlükleri olduğunu biliyordu. Bunlardan birinde karar kılarak oraya yöneldi. Öyle sarp kayalıklar değildi. İnerken pek de zorlanmadı. Ulaştı sonunda. Üzerinde fazlasıyla ağırlık oluşturan kabanını çıkarıp bir kenara bıraktı. Ardından boynuna astığı urbayı yavaşça özenle yere koydu. Beline sıkıştırdığı kısa saplı çapayı alıp küçük ama derin bir çukur kazmaya başladı. Yeteri kadar derin olduğundan emin olduktan sonra durdu. Yerdeki urbanın içindeki beyaz beze sarılı şeyi özenle çıkarırken elleri titredi, bedenine soğuk bir ürperti yayıldı. Öylece durup baktı ona.

Ruhunu kuşatıp teslim alan korku, engelleyemediği gizemli bir meraka sürüklüyordu onu. Bir türlü anlam veremediği ve ket vuramadığı bir görme arzusuydu bu ve düşündükçe daha bir artıyor, basınca dönüşüyordu. Herkesi bıçak sırtında bir yaşama sürükleyen ve sözcüklerin en keskin halince kullanımını koşullayan o şeyin, belleğinde kalıcı bir görüntüye kavuşmasıyla rahatlayacağını düşünüyordu. Mecburi bir çare olarak yapmak zorunda kaldığı şeyi, belki bu sayede olağanlaştıran suçluluk vicdanından kurtulacak ve daha huzurlu bir zamanı adımlayacaktı. Hiçbir şey olmamış gibi hayata kaldığı yerden devam edebilmesinin de buna bağlı olduğuna şartlandırmıştı kendini bir kere. Ha keza geri döndüğünde babasına veya diğerlerine gözlerinin tanıklığıyla emin bir cevap verebilmesi için de onu görmesi gerekiyordu.

Elleriyle beyaz beze sarmalanan şeyi açmaya başladı. Ablasının henüz nikâh kıyılmadan nişanlısıyla ilişkiye girmesinden doğan çocuğuydu beze sarılan. Bizzat doğumu yaptıran ninesi tarafından boğulan bebeğin

morarmış yüzünü görünce irkildi. Annesinin memesinden emdiği ilk sütü kusmuş, minik dudaklarının kenarından süzülüp yanığında kurumuştı

Veysel AVCI
Adıyaman Cezaevi

SEVDA

*“Mevsimler ve insanlar
Bitimsiz bir ırmak gibi
Yüzyılların kemerleri altından akar
Çıkışımızın canlı merkezine doğru
Sondan ve başlangıçtan öteye.*

Octavio PAZ

Bitimsiz bir ırmak gibi başlayan ve süren her günde yarına ait taşınan izler vardır. Bu izlerdir bizi geleceğe dair düş kurmaya ve bu düş uğruna zamanın bilinmez yolculuklarında at süren birer süvari olmaya götüren...

Fırtına ve yağmur sağanağında bile yarına ait izlerini sürebilen süvariler olabilmek ne güzel şey, bir bilebilsen... Yarınlara ait düşlerimiz terkimizde soluk soluğa tırmandığımız dağları düşün... Sonra dağ başlarında kendimizi tüm varlığımızla sunduğumuz rüzgârları ve iliklerine kadar üşüyen tenimizi ve sonrasını...

Değişen neydi gerçekten, aranan neydi? Neydi bizi soluk soluğa düşlerimizin peşinden koşturan ve yaşamaktan ülkümüzden başka. Yaşanmamış baharları vaat edenler mi vardı? Hayır asla... Yaşanan ve yaşamakta olanı değiştirmek ve asla boyun eğmemek, asi ama yüce bir düşünce kazındı belleğimize. Kendini tarih yerine koyup hakkımızda fetva düşenlerin fermanlarını isyan ateşlerinde tutuşturup yakmak en büyük arzumuz, umudumuz her zaman...

Asla ama asla vazgeçmeyeceğimiz bir sevdadaydı bu. Karanlığın en koyu olduğu vakitlerde bile, umutlarımızı yitirmemeyi öğretti bu seveda bize. Hep bir ışık huzmesinin arayışında olduk ve bulduğumuzda durmak, yorulmak nedir bilmedik... Koşmaya, ışığa ulaşmaya çalıştık...

Bitiş çizgisi olmayan, yemyeşil bir kırdaki sonsuzluğa doğru büyük bir hızla ciğerlerini patlatırcasına ve nefessiz kalıncaya kadar koşmak... Nefessiz kalış anını yaşamak, ne büyük bir bahtiyarlık bir bilebilsen... O anı defalarca ama defalarca yaşamak ve bıkmamacasına yinelemek, en ulaşılmaz olana ulaşmaktı her zaman...

Her zaman o kısacık anda yeryüzü ve gökyüzünün birleştiği yaşam ve ölüm arasındaki noktada buluştuk. Bu sonsuz maceraya her atılış, her buluşma adeta yeniden gerçekleşen bir doğum gibiydi...

“Sabahın kül rengi ufkunda
Süvari...
Sessizce duruyor
Ve atın uzun yelesi
Rüzgârda savruluyor
Tanrım, tanrım
Hadise uyarıldığı zaman
Süvariler böyle durmamalılar
Yanmış çitlerin kenarında
Genç kız sessiz duruyor
Ve rüzgârda dalgalanıyor ince eteği
Tanrım, tanrım
Kızlar böyle suskun durmamalılar
Erkekler yaşlanırken umutsuz ve yorgun”

Neydik biz, kimdik? Eski zaman hikâyelerinden kopup gelen ve dağları sığınak belleyen destursuz bir eşkiya mı? Bozkırları tutuşturarak giden ve arkasında beyaz bir toz bulutundan başka bir şey bırakmayan kızıl bir tay mı? Yoksa mecnun aşkların armonisinde gezinen birer deli miydik? Üçünün toplamı mı yoksa? Kim bilir belki... “Sondan ve başlangıçtan ötede” zamanın kıraç topraklarında at koşturan birer süvariydik düşleri uyandıran...

Geçmiş bir zaman sarkacında asılı kalan an, kaç sarı mevsim geçirdi bir bilebilsen... Hüzün en koyu gölgesini taşıyan, gecelerin alacasında bile ayın mahmur aydınlığına sığınan bir baykuşun yalnızlığı olmadı asla yalnızlığımız...

Hep paylaştık yalnızlıklarımızı... Yalnızlıklarımızı paylaştıkça acıyla dağladığımız yaralarımızın bir birine ne kadar çok benzediğini gördük... Kanayan yaralarımızı birleştirerek daha çok sevmeye başladık birbirimizi...

Ve mevsim değiştirmiş yaprakların kaderi gibi olmayacak dedik asla kaderimiz dedik... Sevgimiz hükmünü yitirmeyecek zaman hükmünü yitirse de...

Ant içtik, ölümüne mi? Evet ölümüne... Vuruşan ama vurulmayan günlerimizi çabuk eskittik. Vurduk ve vurdukça vuruşmayı da öğrendik, vurulmayı da... Vurulmayı ise hiç unutmadık, çünkü vurulanlarımız en çok sevdiklerimizdi. Ve en güzel çağlarındaydılar henüz sevdalarının. Onların her yitişinde bizden bir parçaydı zamanın sonsuzluğunda akıp giden...

Ve biz onlardan geriye kalmış yarım parçanın kendisiydik. Bir yanımızda öte yönünü şenlendirirken zamanın, bir yanımızla diğer yüzünde at koşturmaya devam eden birer süvariydik...

Ey usançsız güneşi önüne katıp dağ rüzgârlarıyla şaha kalkan kızıl süvari... Söyle şimdi yönün nereye? Hangi dağ, hangi zaman ve hangi sınırsız arayışların derinliklerine...

“Ayışığı tutuşturuyor kanını
Haydi, dörtmala
Yıldızlar kaçtı, ay çekildi.
Aydınlığa çık da çil gözlerin ışınsın
Sevda sıcağı biriksin yüreğine
Şafak söktü sökecek
Bir kıymık kopuyor ufuktan
Bizim olan bir dünya da
Duyan ve susan...
Umudun ve sabrın vakti yok
Ekmeğin ve suyun bahtıyık
Esaret içinden geliyor özgürlük
Ve gecenin içinden aydınlık...”

Xelil ASLAN
Adıyaman Cezaevi

ASLINDA ÖLEN KİM?

Yaşamak belalı bir hal alırken yurdumda, geceye karışan çığlığını duyan oldu mu genç yüreklerin? Şimdi! Kadim bir toprağın her yanı çığlıklarla sarılıyor. On ikisinde... On üçünde... On beşinde... Bedenler göçüyor hayattan. Duymuyor, görmüyor, bilmiyoruz. Bizler için almakta yaşam bu çetrefilliğiyle...

Sevgili MEDİNE! Bu satırları yazarken, esasen nereden başlayayım diye düşünüyorum. Belki de en doğrusu YÜZLEŞME olmalı sana yazacağım satırların. Şu an kalemi elime aldığımda, kendimden-topluma bir bütün olarak hesaplaşmanın içinde olmalıyız diye düşünüyorum. Toprağa canlı olarak gömülen sen misin? Yoksa insanlığını, duygularını... Yitiren bizler mi? Belki fiziken yanımızda değilsin ama var olup da, oluşmayan bir sürün yığın var aramızda. Evet! Toprağa gömülen sen misin MEDİNE? Yoksa...

Bir kulak dolgunluğu bilgisiyle geçıştirdik ölümünü. Ölüm... Nasıl da kanıksanmış bilinçlerimizde. Sadece gazete sayfalarından akan haber gibi. Oysa bizdeki; başka bir ÖLÜMMÜŞ MEDİNE. Gün be gün, bizden lime lime koparılan, insanlığımızmış, geleceğimizmiş. Seni elleriyle toprağa verenler aile fertlerin değilmiş sadece... Sessiz, ilgisiz kalarak hepimiz suç ortağı olmuşuz. O kirlı, soğuk toprağı örtmüşüz üstüne. Ölümün tekil bir son oluş değil MEDİNE. Hepimizi içine alan bir depremmiş. Öyle olmalı... Yoksa senden sonrakilere “DUR” demeliydi insanlık.

Evet! Gerçekte ölen kim MEDİNE? Hayatın baharında en güzel çağında yaşamın, içine akamadan, o saf güzellikle bizleri aydınlatıyor-sun(uz). Beni, bizleri insanlaşmaya çağırıyorsunuz. Evet! Gerçekte ölen kim MEDİNE?

Şimdi bakarken tarihin sayfalarına, o aynanın dehlizlerinde görülen bizim karanlık yüzümüz olmalı. Ve bu buzul bakış açımızı kıracak olan yegâne güç; YÜZLEŞMEK... Olmalı. Kendimizle... Toplumla, değer yargılarıyla...

Sen şimdi nesin biliyor musun? Toprağın içinde umudu ovalayan-büyüten bir filiz. Kendimizle hesaplaşmanın umudusun MEDİNE.

Evet, MEDİNE gerçekten ölen kim?

Coşkun GÜNAY
F Tipi Cezaevi/Tekirdağ

ME-Dİ-NE

İnsanları, yaşamı sevgiyle kucaklayan ruhunu daracık çemberlere hapsetmek istemeyen, köyün sınırlarına sığmayan rüzgâr ruhlu bir kızdı Medine. Adı gibi, avuçlarında özlemleri ve umutlarıyla hayat dolu yaşamın kendisi olan ince bir dal gibi titreyen gencecik ceylan nazlılığında idi. Şehrin yaşamına, bilmediği kalabalıklara özlem duyardı minnacık yüreğiyle. Her fırsatta akrabalarını ziyaret etmeye gider, kısa bir zaman için de olsa o daracık çemberden köyün sınırlarının dışına çıkarak şehrin renkli, gizemli ve bir o kadar da akışkan yaşamını içine çekerek yaşardı. Bu gizem ve heyecan, yüreğini ondan alıp her seferinde mahzun dönerdi köyüne...

Şehir güzeldi; kimse, kimseyi sorgulamaz, yargılamazdı. Korkular gölgesini izlemeden özgürce dolaşırdı mahşer kalabalığında. Herhangi bir baskı hissetmeden adımlardı caddeleri ve kaydederdı gözlerine, yüreğine.

Şehirden köye dönüş, yarım kalmış bir rüyanın orta yerinde uyanma gibi bir şeydi onun için. Döner dönmez başörtüsünü daha sıkı bağlayıp, uzun eteğiyle saklardı cam gibi incecik bedenini. Yaz kış demeden sırtına giydiği yıpranmış hırkasına gizlerdi bedeniyle beraber ruhunu. Her şeyiyle gözlerden ırak dururdu.

Köyde her kadın o da gölgesini izleyerek yürümek zorundaydı. Bu yasayı taş bir levha gibi taşırdı bükülmüş incecik boynunda. Bu acımasız yasanın doğumdan hükümlüsüydü Medine. Evden tarlaya, tarladan eve lal bir tutsak gibi kimseye görünmeden gidip, gelirdi. Özellikle de erkeklerle görünmemeye çalışan bir hayalet gibiydi.

O yaşam dolu Medine köye gelince derin bir sessizliğe bürünür, kimseyle konuşmazdı. Yaşamının tüm cevapları gözlerindeydi onun. O da korkuydu.

Babasına, abisine yemek hazırlar, erkenden köşesine çekilip uykuya teslim olmadan kıvranıp dururdu. Uyumaya hasret her ses, her tıkrıdama ona Azrail'in ayak sesleri gibiydi... O korkusuna sığır, ruhu ile birlikte bedeninin çektiği acılara teslim olurdu. Gözyaşlarıyla beraber tüm yaşamı akardı sessizce...

Uyku, unutmaktı çektiği acıları. Ama o uyumuyor bir an önce doğan güneşi bekler, yalnızlığına sığındığı tarlasına gitmek için sabırsızlıkla

pencereden dışarıya bakıp dururdu. Güneş pencereden içeriğe dolduğunda onları biraz da olsa unuttur, yüreğiyle birlikte güneşe, onun ısısına sığınır.

Hayvanları yemler, kahvaltı hazırlayıp, çevreyi düzenleyip sessizce kapıyı kapatıp tarlaya giderdi. Belki de yalnız kalıp korkmadan bir ağacın gölgesinde uzandığı, akan suyuyla elini, yüzünü yıkayıp saçlarını suya daldırdığı, kendini bir parça özgür hissettiği tek yeri onun için. Her gün biçtiği otların yeniden çıkması, ayıkladığı taşların çoğalması dileğiyle lal diline sığınıp dualar ederek eve dönerdi.

Her gece tekrarlanan kâbuslar güçsüz bedenini öyle yormuştu ki, akşamları odasına çekilince kapıyı kürek sapıyla destekler, ezberlediği duaları durmadan tekrarlardı. Ama korku onu esir almış, aynı korkular acılar ve anlam veremediği şeyler artarak devam eder, yaşamı dayanılmaz hale getirirdi. Ölümü de göze alarak mahkûm olduğu gölgesini izlemek yerine etrafında konuşabileceği birilerini aramaya başlamıştı. Şehirdeki teyze ve ablasına haber göndertip, “ya yanınıza alın beni, ya da canıma kıyacağım, dayanamıyorum der. Ama haber ablasından önce babasına ulaşmış, güvendiklerinin ihanetine uğramıştı.

Şimdiye kadar ruhuna uygulanan işkencelerin yanında, avını kimseyle paylaşmama güdüsüyle vahşice saldıran ağabey ve babasının dayak ve işkencelerine direnmeden tüm vücudu kanlar içinde kalarak ölümü beklemişti. Ölmüş bedenini terk etmiyordu ruhu. Bu haliyle de olsa kaçıp gitmesin diye kilitlenmişti tüm cehennemin kapıları üzerine.

Düzen bozulmuş onların kölesi, hizmetçileri denetimlerinden çıkmıştı. Ama gecenin örttüğü tüm günahlar gibi onlar da yaptıklarına bir kılıf uydurmak zorundaydılar. Ve düşünmeye gerek kalmadan ‘NAMUS’ adını verdiler. Evet, namus onlara aitti. Onlardan başka kimse sahiplenemez, koruyamaz, dokunamazdı. Onların olmayan namus namussuzdu, ölümü hak ediyordu. Ancak ölüm temizlerdi namusu, namussuzluğu. “Kırlı” olana dokunmak insanı da kirletir, bu yüzden dokunmadan temizlemek, diri diri gömmekle olur der namus bekçileri...

Ahmet MUSTAFA
Adıyaman Cezaevi

ELİMDEKİ KAN

Ruhumun bütün sıcaklığını yitirmek üzereydim onu gördüğümde. Kırpiklerinde asılı kalan yaşlara, saçlarından düşen yıldızlar ince bir iz bırakmıştı. Bilseydi yıldızların gözyaşlarında iz bıraktığını ağlamazdı belki.

Gözlerimi ondan kaçırmadığımı fark edince, bir yerlerinde saklı tuttuğu hüznle karışık gülüşü birikti gecenin yarı yarıya örttüğü yüzüne.

Bana doğru yürüdü. Tüm gece sessizleşti, dondu etrafında. Birkaç adım daha atınca yüzünü gördüm. Kayan bir yıldız gibi titrediğimi hissettirdi. Hüznü gülümsemesi dudaklarının ucundan yüzüne yayıldı.

“Gözlerinin gölgesine sızıp, sığınacak bir dost mu arıyorsun benim gibi?” dedi

Hiç düşünmedim. Yıldız titrekliliğindeki gözlerine bakıp “evet” dedim.

“Kendini başka insanlarda izledin mi hiç?” dedi ve parmaklarının ucuyla yüzüme dokundu.

“Ağlıyorsun” dedi.

Elimi yüzüme götürdüm. Islandı parmaklarım. Gerçekten de ağlıyordum.

“Ruhunun bütün sıcaklığıyla seni seven birine rastlamadın değil mi?” deyince konuşmadım. Sadece hayır anlamında başımı sağa sola salladım.

“Biliyor musun, sevgi tüm düşüncelerimizi aşıyor. Ve biz sevgi düşleriyle büyüyoruz. Düşler de en büyük sığınacağımız. Sen hiç düş kurdun mu?”

“Hayır. Düşler görünmez geceler gibi oldular bana.”

Ben böyle söyleyince sanki ona ve çocukluğumuza küsmüşüm gibi ışıklar düştü gözlerinden. Bebek gülüşleri kesilir gibi oldu. Ona baktım. Dokunsam düşleri titreyecekti. Kırık bir kuş gibi çırpınacaktı.

O an içimdeki tüm hayaller gitti sandım; sanki hepsi kendilerini gönüllü olarak darağaçlarına astılar gözlerimin önünde. İçimden geçenleri okumuş gibi.

“Senin de diğer erkekler gibi düşlerine ihanet eden bir yüreğin var. Gözlerinde ise sevgiden yana koca bir boşluk duruyor. “

“Hayır, hayır!” diyerek itiraz ettim. Başka şeyler de söyleyecektim; ama lal bir sancı düştü gecenin içimdeki dilime.

“Ruhunda masumiyetten ormanlar kurdun mu hiç? Biliyorum, hayır

diyeceksin. Çünkü masumiyeti yaşamının amacı yapmadın sen. Siz erkekler masum düşler kuramazsınız kadınlar gibi. Düşlerinizin bir yanı hep kirli.”

“Benim de çocuk suretli düşlerim oldu” dedim. Kızıştım sözlerine. Yüzüme baktı. Ayaz sertliğinde bir bakıştı yüzümde dolaşan.

“Kızdın değil mi? Bir kadının sana bunları sana söyleme cesareti ve hakkı yok diyorsun. Seni doğuran, büyüten ve sonra senin ellerinle öldürülen kadının bunları söyleme cesareti olamaz diyorsun değil mi? “

“Ben öyle değilim! İçimde hala sevginiz, şefkatiniz duruyor. “

Ama erkekler şefkat göstermeyi beceremezler, bunu utanç sayarlar. Oysa kadınlar şefkat göstermeseler, düşlerinde sevgi büyütüp paylaşmasalar ölürler.”

Kızıyordum böyle konuşmasına. Ama şimdiye dek hiçbir kadına şefkat göstermemiştim. Hep arkamı dönüp gitmiş, onları benden alan acılarla baş başa bırakmıştım.

Sessizliğime sessizliğiyle cevap verdi. Sonra boğuk sessizliğimi yine o bozdu:

“Kendi içinde gizlediğin yaşamının hatıra defterinde kadınların yeri neresi, Hikâyedeki kadının gözyaşları mı var gözlerinde, yoksa cennet tadında bir gülümseme mi var dudaklarında?

Beni benim içimdeki düşüncelerle boğuyordu. Oysa hatıra defterimde kadına yer vermemiştim. Hikâyemde ise silik bir siluet gibiydiler. Bunu biliyordu. Sessizliğimi ve sanki sessizliği bozan yüreğimin sesini dinler gibiydi.

“Erkeklerin çoğu sevgiyi sadece kelimelerle ifade ederler. Çünkü yaşamamışlar, bilmiyorlar. Ya sen? Ruhunun bütün sıcaklığıyla bir kadını sevebildin mi? Kalbinde sadece kadınlarla paylaşacak bir sevgi büyüttün mü hiç? “

Yaşamasını bilmediğim, istemediğim, beceremediğim kendimden uzaklara attığım, kovduğum baharları anlatıyordu bana.

“Ben ne yaptım sana, neden böyle acımasızca yargılıyorsun beni? Bu kadar mı suçluyum? Benim bir kalbimin olmadığını mı sanıyorsun? Yaşama dair düşlerim yok mu sence? “

“Kalbin mi?” dedi bana, acıyarak baktı.

“Kalbinin kırıklıklarının arasında düşlerini sakladın mı sen? O kırıklar düşlerine battı mı? Kanattı mı sendeki sevgiden yana olanları?”

Cevap veremedim. Yüzüne baktım. Gözlerinde beni bağışlamaya hazır ışıklar vardı. Devam etti...

“Masumlüğünü çaldılar mı senden, habersiz? Ve yüzüne, gözlerine en ağır gölgeleri ektiler mi? Uzaktan çok uzaktan düşlerini, rüyalarını izlemeye mahkûm edildin mi” diye sordu.

Artık anlıyordum, yargıladığı ben değildim sadece. Yüreği eli kana bulanmış, kendinden öte dost tanımayan tüm erkeklerdi.

“Biliyor musun erkekler hep günah işlememizi istiyorlar. Çünkü onlar günahkâr. Ve kendilerini bizim masum günahlarımızla temizlemeye çalışıyorlar. Kirpiklerimize rüya yerine kâbuslarını aşıyorlar.”

Benim kendime itiraf etmeye korktuğum günahlarımı anlatıyordu. İçim derin bir çöl olmuştu, hiçbir fidanın kök bulamayacağı bir çöl.

O an birilerinin benimle ağlamasını o kadar çok istiyordum ki... Kirpiklerimin tekrar ıslandığını hissettiğimde, o da bunu fark etmiş olmalı ki:

“Ağlaman yaşayamadığım çocukluğumun tüm haklarının hesabını ödemene, ödememize yetmez. Rüyalarımın çalınmasını, kirlenmesini engellemez.” dedi.

İçimdeki, yüreğimdeki, dilimdeki tüm kelimeleri okuyordu. Sanki içimdeki yok olmuş vicdanımın dili olmuştu.

“Ben engellemek için elimden geleni yaparım” dedim.

Acıma karışımı bir iz belirdi yüzünde. Elime baktı.

“Geç kaldın” dedi, durdu. Sonra devam etti:

“Ellerinde kan var. Ellerin kanıyor!”

Ellerime baktım. Ellerimden kan damlıyordu. Korktum. Şaşırmıştım. O korkuyla yüzüne baktım.

“Son parmağındaki kan benim. Dün gece öldürdüler beni erkekler.”

Ben ellerime bakakalmışken, o karanlığın içinde kayboldu...

Kadri ALKOÇ
Adıyaman Cezaevi

CEVABI LANETLİ SORULAR

Gecenin bir yarısı kapının hızla vurulmasıyla uykudan sıçradım. Gecenin bu saatinde, kim gelmiş olabilir diye aklımdan geçirirken. Annem giyinmiş hızla kapıyı açmaya gidiyordu. Hem gidiyordu, hem de Elif, Elif! kalk kapı çalınıyor diyordu. Kapının açılmasıyla birlikte bir sürü adam bahçeye doldu. Birçoğunu tanıyor, bir ikisini de tanıımıyordum. Daha hoş geldiniz demeye fırsat bulmadan “nerede o namusuz oğlun, bu yaptığınız yanınıza kalmayacak” diye dillerinde, gözlerinde ve yüreklerinde öfkeyle tek tek odaları aramaya başladılar. Hiç kimseyi bulamayınca yine aynı öfkeyle “namusumuzu kirlettiniz bunu yanınıza bırakmayacağız” deyip gittiler.

Onlar gittikten sonra benle annem olduğumuz yerde kala kaldık. Hala olanların şokunu üzerimizden atamamıştık ki tekrar kapı açıldı, korkuyla yerimizden sıçradık. Neyse ki gelen üvey abim Ali’ydi. Ali abimin gözlerinden ne kadar kızgın olduğunu anlayabiliyordum. Gelir gelmez “bu şerefsiz nasıl böyle bir şey yapabilir, biz şimdi ne yapacağız” diye bağır-maya başladı. Sabaha kadar hiç kimse uyumadı. Zaten olayı duyan akrabalar da yavaş yavaş bizde toplanmaya başladılar. Ailenin büyükleri toplanmış, şimdiden olabilecekleri hesaplayıp önlem almaya çalışıyor-lardı. Büyük amcamın sesi geliyordu,”olan oldu artık, keşke olmasaydı ama oldu. Birkaç kişi toplanıp gideriz Süleymanlara. Bizim oğlanın yaptığı hatayı telafi etmek için ne gerekiyorsa yaparız. Artık siz de olacaklara hazırlıklı olun, umarım parayla halledebiliriz” dedi. Bütün bunlar olurken ben başımı annemin dizine koymuş sadece etrafı izliyordum. Annem öyle sert bir şekilde saçımı okşuyordu ki, saç diplerim acıyordu. “Anne yavaş” diye uyardım ama annem öyle yüksek bir sesle “yanımdan ayrılma” diye bağır-dı ki bir daha kıpırdayamadım.

Bir süre sonra ailenin büyükleri Süleymanlara gitmek için kalktılar. Annem ise, sanki donmuş gibi ne konuşuyor, ne de hareket ediyordu. Aradan kaç saat geçti hatırlamıyorum ama amcamlar öfkeli bir şekilde geri geldiler. Annem olacakları önceden anlamış ama ölüm fermanımı kendi kulağıyla duymak için kasıp kendisini amcamın ayağının önüne attık “kurban olayım söyle ne dediler”. Amcam gözlerini amcamdan kaçırarak “ya sekiz milyar para ve Elif ya da ikisini yakaladıkları yerde

öldürecekler” deyip başını eğerek içeriye girdi. Annem ise feryat, fıgan hem ağıt yakıyor, hem de tutam tutam saçını yoluyordu. Yaktığı ağıtlarla sanki bütün mahalleyi, bütün şehri kapıya toplamak ister gibi bir hali vardı. Sanki annem konuşmayı unutmuştu. O esnada amcam beni çağırırdı. Hemen koşup amcamın yanına gittim. Onu hiç bu kadar çökmüş görmedim. Beni kapıda görür görmez “gel benim şansız kızım gel, gel yanıma otur. Hiç itiraz etmeden gidip yanına oturdum. Zaten bugüne kadar ne ben amcamın bir dediğini iki etmiştim, ne de amcam benimkini. Hep bana “sen bu namusuz abin gibi değilsin, sen abimin bana emanetisin” derdi. Amcam yüzüme bakmadan “Elif’im güzel kızım, bilirsin seni öz evladım gibi severim, ama şerefsiz abinin de yaptığı ortada. Bu işten kimsenin elini kana bulamadan çıkması senin elinde. Eğer istemem dersen seni zorlamam. Çünkü sen abimin bana emanetisin. Fakat iyice düşün, yoksa kan dökülecek.” dedi. Amcamı dinlerken yerdeki halının çiçeklerini sayıyordum. Başımı halıdan kaldırıp amcamın gözlerine bakarak, “amca ben daha on bir yaşındayım, beni ne yapsınlar” dedim. Ama amcam sadece gözlerini benden kaçırmakla yetindi.

Herkesi, bütün dünyayı anneme şikâyet etmek ve annemin eteğinin arkasına saklanmak için koştum. Biliyorum annem beni korur, abim dövdüğünde, çocuklarla kavga ettiğimde, hep o beni korurdu “dokunmayın kara kızıma” deyip beni arkasına saklardı. Annemin arkasına saklandıktan sonra bütün dünya gelse korkmazdım. Yine en güvenlisi olan anamın yanına gitmeliydim. Annemi bahçenin bir köşesine sinmiş, sessizce ağlıyorken buldum. Avazım çıktığı kadar “anne” diye öyle bir bağırdım ki, herkes dönüp bana baktı. Ama annem, canım annem sadece kollarını açıp beni bağrına basmakla yetindi, elinden başka bir şey gelmediği belliydi. Anlamıştım annem de beni koruyamıyorsa, kimse koruyamazdı. Ben de annem gibi sessizce ağlamaya başladım. Bundan sonrası nasıl olacak, ben nasıl olacağım hiç bilmeden sadece ağladım.

Yaşananların ağır havası daha dağılmadan, üç gün sonra abim kolunda eşikle neşe içinde kapıdan içeri girdi. Demek ki anlaşılmaya varılmıştı, onun kirlettiği namusu ben temizleyecektim, hem de bu küçücük bedenimle. Abimin eve gelişi, artık benim gitmem gerektiğinin habercisiydi. Zaten annem dün gecedten başlamıştı eşyalarını toplamaya. Birkaç tane kirli çamaşırım vardı, onları da gecedten yıkayıp asmış sabahleyin onları da toplayıp çantaya koymuştu. Artık her şey tamamdı,

abim de gelmişti. Peki ya ben, ben nasıldım bunu düşünen, soran yoktu. Sadece annem ve amcamın gözleri benden hiç ayrılmıyor, her saniye, her dakika bir gölge gibi peşimdeydiler.

Birkaç saat sonra amcamın sesi geldi, “Elif’i hazırlayın, bir saat sonra çıkarız” dedi. Annem elimden tutup odaya götürdü, yavaş yavaş üstümdekileri çıkarıp, beni giydirmeye başladı. Bir taraftan giydiriyor, iki gözü iki çeşme ağlıyordu. Zaten birkaç saat sadece ağladı. Ne konuştu, nede ağzına bir lokma bir şey koydu, sadece ağladı. Sanki ikimizin yerine ağlar gibi bir hali vardı. Ah anacığım kendi eliyle hazırlayıp cehenneme gönderdiğinin farkındaydı. Ama ben nasıl bir cehenneme gideceğimin hiç mi hiç farkında değildim. Çocuk aklımla kötü bir şeylerin olacağını biliyordum, ama tam olarak nereye koyacağımı bilemiyordum. Evet, ben namus temizleyeceğim, herkes bana bunu söylüyor. Peki, bu kadar kocaman insanların yapamadığını ben nasıl yapacağım? Amcamın sesiyle yerimden sıçradım. “Hadi kızım artık gidelim, yolcu yolunda gerek.” dedi. Herkesle tek tek vedalaştım. En son annemle vedalaştım. Bahtsız anam kendi kaderinin aynısını şimdi ben yaşıyordum. Annem sımsıkı kucakladı beni, ağzından tek kelime çıkmadan, gözyaşlarıyla uğurladı beni. Amcamla tam arabaya binecektik ki, arkadaşım Sultan “nereye gidiyorsun” diye sordu. Daha ben cevap vermeden amcam “dayısına misafirlğe gidiyor” dedi. Ama ben biliyordum dayıma falan gitmediğimizi.

İki saatlik bir yolculuktan sonra bir köyün girişinde araba durdu. Amcam “bak kızım biraz sonra Süleyman amcanın eşi gelecek, evde sana anlattıklarımı unutma” dedi. Daha amcam konuşmasını bitirmemişti ki bir kadın ve iki adam arabanın yanına geldiler. Amcam onları görünce hemen arabadan indi. Ne bir merhaba, ne de bir güler yüz göstermeden beni arabadan indirmesini söylediler. Amcam beni arabadan indirip “bahtın açık olsun” diyebildi, tam sarılacaktı ki gelen kadın beni tutup çekti. Ve arkasından çekiştire çekiştire iki katlı büyük bir kapısı ve bahçesi olan bir eve götürdü. Eve girdiğimde ne kimse bana hoş geldin dedi, ne de bir güler yüz gösteren oldu. Zaten direkt bir odaya götürüp kapıyı ardımdan kilitledi. Korkudan yazın ortasında buz kesmişti bütün vücudum. Odanın ortasında öylece kalakaldım. Öyle ayakta kaç saat kaldım hatırlamıyorum. Ama kapının açılmasıyla kendime geldim. Beni getiren kadın (sonradan kaynanam olduğunu

öğrenecektim) öfke dolu bakışı ve sesiyle “orospunun kızı, niye ayak-tasın, bir yere otur. O şerefsiz abin gül gibi kızımın hayatını mahvetti, bir de yerine senin gibi çirkini gönderdi. Allah bilir sen hiçbir iş de bilmezsin”. Korkudan ağzımı açıp tek kelime diyemedim, sadece göz-lerimle kadının hareketlerini izliyordum. Aslında burası neresi, ben niye buradayım diye sormak geliyordu içimden. Ama kadının buz gibi bakışları, bütün sorularımı dilimin ucunda donduruyordu.

Ben namus temizlemeye gelmiştim, ama namus nasıl temizlenirdi bilmiyordum. Namuslarını bütün öfkelerini kusarak temizleyeceklerini biraz sonra öğreneceğimi nasıl bilebilirdim ki? Daha kadın odadan çık-madan yaşlı Sofu amca içeri girdi. Babamın cenazesinde de görmüştüm onu. Görür görmez koşup elini öptüm. Sofu amca ”kızım amcan senin nikâhın için beni kefil gösterdi, biraz sonra nikâhını kıyacağız, Allah yardımcın olsun” derken yanımda duran kadına baktı. Kadın ise havada olan burnunu biraz daha kaldırarak “bize ettiklerini fitil fitil burnundan getireceğim” der gibiydi. Kadın kapıdan tam çıkacaktı ki sert bir şekilde arkasını dönüp “doğru düzgün bir şey giy üstüne, oğlumun karşısına bu paçavralarla çıkma” deyip kapıyı sert bir şekilde kapayıp gitti. Tekrardan korkuyla odanın bir köşesine iliştim. Sessiz olursam herkes burada olduğumu unutacak sandım. Ama unutmadılar. Kapının önünde fısır fısır bir şeylerin konuşulduğunu duyuyordum ama ne dediklerini an-layamıyordum. Fısıltılar birden kesilip odanın kapısı sert bir şekilde açıldı. İçeriye Ali abim yaşında otuz-otuz beş yaşlarında birisi girdi. Onu görür görmez ayağa kalktım. Kalp atışlarım o kadar hızlandı ki bayıla-cağımı sandım. Adamın gözlerinde öyle büyük bir öfke vardı ki korku-dan titriyordum. “Seni mi karı diye bana gönderdiler. Kirl ettikleri namusumuzu seni göndererek mi temizleyeceklerini sandılar. Ama olsun ben nasıl namus temizlenir göstereceğim onlara.” diyordu. Bunları söylerken benle değil, kendi kendisiyle konuşur gibi bir hali vardı. Yavaş adımlarla yanıma gelip dik dik bakmaya başladı. Bakışları ne kadar üz-erimde kaldı bilmiyorum ama yüzüme inen tokatla kendime geldim. Vücutuma inen tokatların, tekmelerin haddi hesabı yoktu. Ne kimse at-tığım çığlıklara koşup geliyor, ne de evden kimsenin sesi geliyordu. Sanki şu an ev boşaltılmıştı. Yoruluncaya kadar devam etti dövme. Sonra da bir köşeye oturup büyük bir zevkle şaheserini izlemeye koyuldu. “Soyun” dediğini duyar gibi oldum, ama emin değildim. Bir dakika sonra “soyun

yoksa ne yapacağımı bilirim.” Korkudan ne yapacağımı bilemiyordum. Ne ağzımdan tek kelime çıkıyordu, ne de utancımдан üstümü çıkara-biliyordum. Öylece durmuş, gözlerimi yere indirmiş, kanayan, moraran bedenime bile bakmıyor, elimle ovamıyordum. Artık hiçbir şey hisset-miyordum. “Sana söylediğimi niye yapmıyorsun” diyerek bir tokat daha indirdi. Bana gerek kalmadan bir taraftan tokat atıp küfrediyor, diğer taraftan üstümdekileri çıkarıyordu. Üstümde sadece iç çamaşırım kalk-mıştı. Sıkı sıkı iç çamaşırımı tutmuş, çıkarmasın diye bütün gücümü kul-lanıyordum. Bütün yaptıklarına hiç karşı çıkmamıştım ama iç çamaşırımı çıkarmasına izin veremezdim. Zaten onun da benim iznime ihtiyacı yoktu. Sert bir şekilde külotumu çekip yırttı. Elimle, kolumla üstümü örtmeye çalışıyordum. Her tarafım çıplak, oramı, mahrem yerimi örtmeye çalışıyordum. Sözde kocam olan adam beni sert bir şekilde yere yatırdı. Bütün gücümle bacaklarımı kendime çekip cenin halini aldım. Fakat in-sana ait hiçbir iz taşımayan bu adam bacaklarımı açmaya çalıştı. Bir süre direndim ama başıma inen yumrukla kendimden geçmişim.

Kendime geldiğimde çırıl çıplak bir şekilde odanın ortasında idim. Ayağa kalkıp giyinmek istedim ama bütün vücudum sızlıyordu. Ne kolum, ne de bacağımı kıpırdatabiliyordum. Biraz zorlanarak yavaş yavaş doğrulmaya çalıştım. Ama bacaklarım hareketsizdi. Kollarımın yardımıyla doğruldum. Doğrulmamla yerdeki kanı görmem bir oldu. Elimle vücudumu kontrol etmeye başladım. Kanın nereden geldiğini anlamaya çalışıyordum. Mahrem yerimden aşağıya doğru bir çizgi gibi kuruyan kanı gördüğümde öyle bir çığlık koptu ki içimden sessiz olan vicdanların ruh perdesini yırttı adeta. Hemen yanımdaki elbiselerimle bacağımıdaki kanı temizlemeye çalıştım. Birden kapı açıldı. “Defol, hay-van” diye bağırıp bütün gücümle ona saldırmak için ayağa kalkmaya çalıştım. Ama çıplak olduğumu anlayınca hemen yerdeki giysilerimi giymeye başladım. Bir taraftan giyiniyor, bir taraftan da ağzıma gelen bütün küfürleri sayıyordum. Kapıdaki adam bana bakıp gülüyordu. Sanki omzumdan büyük bir yük kalkmış, rahatlamış bir hali vardı. “Çabuk hazırlan, seni ananın evine götüreceğim” dediğini duyduğumda inanmayan gözlerle ona baktım. Tekrar “çabuk” dedi. Eve gideceğimi duyunca hemen saçımı başımı düzeltmeye başladım. Annem beni iyi görsün istedim. Hiç aynaya bakmadığım için ne halde olduğumdan haberim yoktu.

İnanamıyordum, altı yedi saatti evden ayrılmıştım ve şimdi tekrardan eve dönüyordum. Peki, bu geçen saatler içinde neler yaşadım, bundan sonra ne olacak? Bu düşünceler içerisindeyken, araba evimizin önünde durdu. Bana “in ve o şerefsiz abine, orospu anana söyle bizim namusumuz temizlendi, seni de istemiyoruz” dedi. Arabanın kapısını açıp beni kolumdan tuttuğu gibi evin kapısının önüne fırlattı ve ardına bakmadan çekip gitti.

Gecenin bir yarısı kapının önünde oturup ağladım. Gözyaşlarım tükenene kadar ağladım. Sonra yavaşça ağaya kalkıp kapıyı çaldım. Kapıyı herkesin deyimiyle şerefsiz abim açtı. Beni görünce sana ne yaptılar diyemedi, çünkü bu eserin en büyük yaratıcısı kendisiydi. Acaba o da giden adam gibi eseriyle gurur duyuyor muydu? Abimin hemen peşinden annem, yeni yengem, amcam evde kim varsa bahçeye çıkıp etrafımda halka oluşturmaya başladılar. Annem yine ağlıyordu. Karşısında durup bütün gücümle, “söyle anne abimin kirlettiği namusu ben temizleyebildim mi, söyle şimdi kan dökülmeyecek, değil mi, söyle anne, yalvarırım ağlamayı bırak da bana bir şey söyle.” dedim. Amcam “kızım annen konuşamıyor, yarın onu hastaneye götüreceğiz” dedi. Peki, amca sen söyle, kirlenen namus temizlendi mi bari? Söyle yalvarırım, biriniz bana bir şey söyleyin, temizlendi değil mi, söyleyin. Söyle, söyle...

Şehnaz ŞAHİN
Gebze Cezaevi

BEYAZ MEZAR

Dizlerine kadar çamura batmıştı. Kaç saattir böyle yürüdüğünü bilmiyordu. Köyden çıkışını, ana yola varmak için can havliyle koşuşunu filmlerde gördüğü başka zamanlara ait bir öyküymüş gibi hissediyordu. Halen koşan, ölümün elinden kaçan kendisi olsa da, sanki başkasının öyküsünü anımsar gibiydi.

Yağmur, Aysel'in yaralarını sarmak istercesine usul usul yağıyordu. Dayaktan her tarafı yara-bere içinde kalan Aysel, ne yağmurun yağışını ne de vücudunun sızısını hissediyordu. Bedenini terk eden ruhu, ardı sıra bedenini sürüklüyordu. Ölüm korkusu gelip gözlerine konmuştu. Ölüm mü, yaşam mı diye sorulursa, belki de hiçbir farkın kalmadığı andır diyecekti.

Ayağına aceleyle geçirdiği naylon terlik çamurda yürümesini engellediğinden çıkarıp eline almıştı. Çamurun engelleyiciliğine rağmen, var gücüyle yürümeye çalışıyordu. Gözleri ağlamaktan kan çanağına dönmüş, koşturmaktan soluk soluğaydı. Bazen durulur gibi olsa da, gökte biriken bulutlar gibi gürleyerek tekrar hüngür hüngür ağlamaya başlıyordu. Gözpınarına oturup, boğazını sıkın ağlama krizine mani olamıyordu. Aslında mani olmak da istemiyordu. Etrafında onu yargılayıp suçlayacak gözlerin olmadığı bu bomboş alanda gönlünce ağlamak ona iyi geliyordu. Gök de ona eşlik etmiş, onunla birlikte ağlıyordu. Ardından kendini kovalayan ölüm olmazsa, toprağın koynuna uzanıp, tüm acısını akıttıncaya kadar, yağmurla yarışarak ağlayabilirdi. Ama bir anlık durmak bile ölüm demekti.

Dokuz yıl önce başlamıştı her şey. Aysel o zaman henüz on dört yaşındaydı. Daha arkadaşlarıyla sokakta oynarken, nasıl olduğunu anlamadan, birgün kendisinden yirmi beş yaş büyük birinin yatağında bulmuştu kendini. Canını acıtan, kendisini korkutan bu oyun, hiçbir oyuna benzemiyordu. Babasının yaşındaki adam, körpe bedeni üzerinde inip kalktıkça, teni ısırtık ve yara bere içinde kalıyordu. Teninde açılan her yarayla birlikte ruhu da dirhem dirhem çekilip alınıyordu.

Aysel ilk kez karşılaştığı bu oyunda utanç içinde büzüldükçe büzüldü. Kendini vahşi bir hayvanın saldırısından korumak istercesine, kolları ve bacaklarıyla korumaya çalıştı. Karısına karşı haşın olmayan, ilk gecede zaferini ilan etmeyen adamın erkekten sayılmadığı bu diyarda, bunun

nişanesi kadının kanının akıtıldığı beyaz çarşaftı. Bu erkeğin iktidarının ve gücünün, kadının saf ve bakırlığının bir nişanesi olarak tüm hasım akrabaya gösterilecekti. “Akıtılan kanın mutluluğu olur mu?” demeyin. Herkes kendi payının peşindeyken, kurbanın ne düşündüğünü kim düşünebilir ki?

Kapıda kanlı çarşaf almak için bekleyen sağdıcin eşi, üzerinde vahşi bir hayvan gibi inip kalkan bu vahşi adam, bedenindeki yaralar, ruhunda yaşadığı ıstırap... Yaşanan bunca şey gerçek olamazdı. Gözünü açtığı anda bitecek bir kâbus olmasını diledi, tüm dilek meleklerinin kendisini terk ettiğini bilmeden.

Oysa sevgiyi, aşkı bilmeden, evlilik yaftasıyla Musa’nın arzularını tatmin etmek üzere sunulmuştu. Cinselliğin ne olduğunu bilmeden, tecavüzle cinselliği tanımıştı. Cinsellik bu kadar iğrenç bir şey olabilir miydi? Tüm kadın ve erkekler arasında böyle kötü şeyler mi yaşanıyordu? Düşündükçe midesi bulanıyor, kusacak gibi oluyordu. Günlerce ağzını açıp yemek yemedi. Artık ne Musa’nın sesini duymak, ne de yüzünü görmek istiyordu. Ölümünden öte sığınacak yer arıyordu. Ne derdini anlatacak kimse, ne de gidecek yer biliyordu.

Kırk gün boyunca her gecesi bir kâbusa dönüştü. Tuzağa düşürülmüş bir av gibiydi. Kurtulmak için çırpınıp duran ama çaresiz... Avcı merhametsiz. Bir defada öldürüp canını almak yerine, ruhundan her gün bir parça koparıp alıyordu.

Gündüzleri uyurgezer dolaşıyordu. Pek çok kimse bunu yeni gelin oluşuna yordu. Aysel’in göz ferinin her gün sönmekte olduğunu görmedi. Kimisi kendi deneyimlerinden yola çıkarak anladı onun halini. Ama kendi kaderine boyun eğmekten öte yoktu çareleri. Ona da; “kaderine boyun eğ” dediler; kaderine boyun eğersen acı katlanılır” dediler.

Kırk gün kırk gece her gün ruhundan bir parça yitirse de Aysel, tekrar eve gitme, annesinin kendisine yardımcı olacağı umuduyla dayandı. Her gece üzerine çöken kâbusun karşısında dişlerini sıkı, gözlerini yumdu, bedenini bir ölü tepkisizliğine bıraktı. Kırk günün sonunda bitecekse bu zulüm, yine razıydı.

Kırk gün ölümler için de yas tutulurdu. Varsın kırk gün yitirdiği yaşam sevincinin yasını tutsun. Yeter ki bu kâbusun biteceği umudu olsun. Böylece diri diri gömüldüğü bu mezarda dayanmak için sabır oluştu.

Evlilik ile ölüm ritüellerinin benzerliği tesadüf müydü? Yoksa evlilik bir anlamda diri diri gömülmek miydi?

Kırk günün sonunda, yaşadığı tüm acıların üstünü örtmek istercesine bir tepsi baklavayla baba evini ziyaret ettiğinde, ruhundaki yaraları kim-
senin görmediğini, insanların hala gülüp, şakalaşabildiğini görünce taş
kesildi. Ağzından tek kelime çıkmadı. Gözleri annesini aradı. Derdini
anlarsa annesi anlardı, bu derin acılardan onu çekip kurtarırdı.

Mutfakta bulaşıkları toplayan annesinin yanına gitti. Bulaşık yıkamak
için hemen kollarını sıvadı. Eskiden olduğu gibi tüm işleri bir çırpıda
bitirmeyi, bahçede çocuklarla koşup oynamayı ne çok isterdi. Ama
hiçbir şeyin eskisi gibi olmadığını eve adımını ilk attığı anda anlamıştı.
Annesi;

“Nasılsın, iyi misin?” diye sorduğunda aslında, “İyi değilsen de iyi
olmak zorundasın” der gibiydi gözleriyle.

Aysel dil ile gözlerin aynı şeyi söylemediği bu soru karşısında sustu.
İç i yangın yeri yken, “Ben iyiyim” diye diline yalan söylelemedi.

Anne bu suskunluğun anlamını bilirdi. Her kadının dört duvar
arasında öldürücü sırları vardı. Konuşmadan birbirini anlamayı sağlayan
bir dildi bu. Ama dile döküldüğünde kurtuluşu yok mutlaka öldürürdü!
Dile dökülmesini engellemek istercesine;

“Sen artık bir kadınsın, çocuk değil. Bazı şeyler zehir de olsa, gözünü
yumup içeceksin” diye atıldı anne.

Aysel ötesini dinlemedi. Umudun son kalesini yitiren yolcu gibiydi.
Gidecek başka yeri yoktu. Ona ruhunu, körpe bedenini bu mezara diri
diri gömmesini söylüyorlardı.

Bir sevgi sözü duymadan, açıp gözlerini yüzüne bir kez bakmadan,
evlilik perdelemesiyle cinsellik adına her gün tecavüze uğrayarak dört
çocuk doğurdu. Sevinç, mutluluk onu çoktan terk etmişti. Zaman,
söylendiği gibi her daim yaraları sarmıyordu. Bazen keskin bir kama gibi
yaraları daha da derinleştiriyordu.

Zaman Aysel’e derman olmamıştı. Yarası derinleştikçe kin ve nefret
gelip yüreğine konmuştu. Nefret ettiğ i, yüzünü görmeye tahammül
etmediğ i bir adamla her gece aynı yatağ ı paylaşmak Azrail ile mücadele
etmek gibiydi. Bazen gece kalkıp yatağ ında oturuyor hüngür hüngür
ağlıyordu.

“Ölüm bundan daha iyi değil mi?” diye içinden geçiriyordu. O

zaman çocukları aklına düşüyordu. Onu yaşama bağlayan, yaşamak zorunda bırakan dünyadaki tek şey... “Yarabbi, bu ne büyük işkence?” deyip isyan ediyordu. “Bir ömre yayılan, ruhunu yok eden böyle bir işkence olabilir miydi?”

Aradan geçen yıllar Musa’yı usandırması bir yana daha da canavarlaştırmıştı. Aysel’in onu sevmediğini gördükçe daha da hiddetleniyor, her cinsel birlikteliğe bir de dayak ekliyordu... Musa ellili yaşlara vardığında Aysel henüz yirmisinde bedeni gelişmiş, genç ve güzel bir kadın olmuştu. Musa kendisini terk eden gençliğin hırsını Aysel’den alıyordu. Tüm yaşananların sorumlusu olarak kendini gören Aysel, Musa sinirlenmesin diye hiç sesini çıkarmıyor, bir dediğini iki etmiyordu. Ama nerede, ne zaman sinirleneceği belli olmayan Musa’nın dayağından yine de kurtulamıyordu. Hadi kendini dövmesi neyse, çocukları da dövmesi Aysel’i deli ediyordu.

“Yarabbi, bu nasıl bir yasa, bu nasıl suç ortaklığı? Evin içinde değil bir kez, yıllarca yaşanan tecavüz, işkence ‘aile sırrı’ diye korunuyordu. Herkes biliyor ama kimse konuşmuyor, herkes görüyor ama görmezden geliyordu. Bir toplum elbirliği etmiş bu suça ortak oluyordu.

Komşular,”Kocasıdır, hakkıdır” diyordu. Anne, baba ilk günden kaderine razı olmasını söylemişti. Bundan öteye, ne yapıp, nereye gidebilirdi? Ne yol yordam biliyordu, ne de kendisine yardımcı olabilecek birini.

Birgün televizyonda dayak yiyen kadınların sığındıkları evleri olduğunu izlemişti. Kadınların dara düştüklerinde gidebilecek yerinin olması fikri onu heyecanlandırmıştı. Bu sığınma evi kendisini, çocuklarını alır mıydı? Yeni bir umut olmuştu. Devletin kadınları koruması, sığınacak bir yer vermesi...

Dün gece Musa eve öfke ile döndüğünde bu fırtınanın başına patlayacağı biliyordu Aysel. Köy odasında Musa kuzeniyle tartışmış, herkesin gözü önünde kuzeni Musa’yı aşağılamıştı. Eve öfke içinde döndüğünde, Aysel ne yapacağını bilmesede, nelerin yaşanacağını biliyordu. Musa’nın önüne konulan yemeği beğenmedi, ayağının ucuyla sofrayı öteye itti. Çayı beğenmedi, sigara üstüne sigara içti. Çocuklar çok ses çıkartıyor diye bağırıp küfretti. Sonra yatmak istediğini söyleyip yatağı serdirdi. Lambayı söndürüp yatağa girer girmez, Aysel’e yanaştı. Aysel,”yapma, çocuklar daha uyanık” dedi fısıltıyla. Yatakta iyice büzülüp kıvrıldı. Musa

bu sözleri hiç duymamış gibi Aysel'in geceliğine elini atıp sıyırmaya çalıştı. Aysel'in kenetlenen kolları ve bacakları karşısında hiddetinden deliye döndü. Yorganı üzerinden atıp var gücüyle Aysel'i dövmeye başladı. Saçlarına elini dolayıp kafasını yere bastırarak "kaltak, bana değil de başkasına mı veriyorsun? Ben senin kocanım, kocan!" deyip diğer eliyle var gücüyle dövüyordu. Gürültüden korkan çocuklar yatakta doğrulmuş ağlıyordu. Bu ilk tanıklıkları değildi, sesin ne anlama geldiğini biliyorlardı. "Anne, anne" deyip çaresizce ağlıyorlardı.

Musa hışımla kalkıp ışığı yaktı. Yatakta birbirine sokulmuş ağlayan çocukları dövmeye başladı. Saçları dağılmış, yüzü yara-bere içinde olan Aysel, kendini çocukların üzerine atıp, onları dayaktan korumaya çalıştı. Dayağın ne kadar sürdüğü, nasıl sona erdiğini hatırlamıyor. Kendine geldiğinde şafak sökmek üzereydi. Çocuklar etrafında birbirine sokulmuş yatıyordu. Musa ise hiçbir şey olmamış gibi yatağında horul horul uyuyordu.

Aysel, yerinden doğrulmaya çalıştıkça sanki tüm kemikleri kırılmış gibi acıyla kıvrandı. Beden ağrısından çok param parça olan ruhu acı veriyordu. Kendini dünyanın en gereksiz ve fazlalığı olarak görüyordu. Bir hiç... Paramparça olan benliğini toparlayabildiği kadar toparlayıp doğruldu. Çocukların üstünü örttü. Sonra bir elbise üstüne geçirip kendini dışarıya attı. Kırmızı naylon terliğini aceleyle ayağına geçirip ilçeye gitmek için koşmaya başladı. Sanki çocukken annesinin kendisine anlattığı masaldaki dev uyanıp her an onu yakalayacaktı. Kendisi gibi genç bir kızın masalıydı, "Tırba Spî". Masalda üç kız kardeşin en küçüğü, kardeşlerin en güzeli mezar bakıcısı olarak bir dev tarafından büyük bir eve hapsedilir. Ailesinin yaşamının bağışlanması için güzel kız bu görevi kabul etmek zorunda kalır. Ama masal bu ya güzel kızın iyiliklerini takdir eden dev kızı bağışlar. Her gün sulayıp temizliğini yaptığı büyük beyaz mezar açılır, içinden yakışıklı bir prens çıkar. Prensle kız birbirine âşık olur, masal mutlu sonla biter. Ya Aysel'in, ne mezar sessizliğindeydi yaşamı, ne de mutlu sonla bitecek gibiydi masalı.

Saatlerce yağmurun altında yürüdükten sonra, sora sora kaymakamın kapısına vardı. Yüzü gözü şişmiş, her tarafı yara-bere içindeydi. Yağmurda ıslanıp, çamura bulanmış elbiseleriyle bir korku filminden çıkmış gibiydi. Bu halde kaymakamın önüne çıktı.

"Kaymakam bey! Eşim beni öldürecek, çok çaresizim. Yalvarırım

bana sığınacak bir yer” dedi. Allahın verdiği bu canı yeryüzünde koruyamamanın ezikliğiyle valıyordu. Bu topraklarda kadınlar için Azrail’in hep erkek suretinde olduğunu, bir gölge gibi peşi sıra kendisini izlediğini kendi dilince anlatmaya çalışıyordu. Karşısındaki erkek de olsa devletin gücü arkasındaydı. Kendisi gibi çaresiz bir kulu koruyup, kollayabilirdi.

Kaymakam böyle bir durumla ilk kez karşılaşılıyordu. Şimdiye kadar Azrail’ini atlatıp kendisine ulaşan kadın olmamıştı daha. Bir kadının kendi evinin dışında sığınabileceği güvenli yer arama fikri kaymakamın kafasına yatmadı. Hem burası Van’dı. Bir kadın yüzünden aşiretlerin tepkisini almak istemezdi. Kadının dokunulmaması gereken tabu olduğunu iyi biliyordu. Devletin gücünü böyle önemsiz bir konu için kullanıp, yıpratmak istemedi. Yıllardır savaşın sürdüğü bu topraklarda devletin gücünü kullanması gereken daha önemli sorunlar vardı.

“Seni barındıracak yerimiz yok hanım. Ama istiyorsan sana biraz para yardımı yapabiliriz.” dedi kaymakam.

“Benim canım tehlikede. Kocam beni öldürecek. Gidecek yerim yok” diyecek oldu, sözünü dinleyen kimsenin olmadığını, görevlinin kapıyı açıp kendisine yol gösterdiğini gördü.

Kolu kanadı kırık, yaşama dair tüm umutlarını yitirmiş bir vaziyette yine yönünü köye çevirdi. Koskoca devlet bile kendisini koruyamadıysa o kendisini nasıl koruyabilirdi. Çocukları olmasaydı kırk kez kendini dereye atıp bu işkenceli yaşamı bitirirdi. Söz geçiremediği, kor gibi yanan acıydı çocukları... Dayağı, işkenceyi, tecavüzü kader belleyip susacaktı.

Eve vardığında akşam olmak üzereydi. Musa evde yoktu. Çocuklar dünden kalan yemeğe oturmuş, karınlarını doyurmaya çalışıyordu. En küçüğü iki yaşında olan Doğan’ı kucağına aldı. Hem çocuğun karnını doyurmaya çalıştı, hem ağladı.

Aysel’in evden kaçtığı söylentisi tüm köyü sarmıştı. Kadın kızıp küstüğünde en fazla babasının evine giderdi. Aysel babasına gitmediğine göre kesin biriyle kaçmıştı.

“Rezil ahlaksız kadın”

“Zaten onun gözlerinden belliydi.”

“Musa biraz kocayınca, başka tadın peşine düştü kahpe.”

“Ay ne zalim annemmiş, dört çocuğunu da bırakıp gitmiş”

Aysel’in ne yaşayıp, çektiğine birgün kulak vermeyenler, Aysel’in evden gidişiyile suçunu tanımlamış, yargılamış, mahkûm etmişlerdi bile.

Evine sırt çeviren, kocasını terk edip giden kadının cezası ölümdü. Bu yasa her koşulda uygulanmalıydı.

Musa köyden dönüp, Aysel'i oturmuş çocuklara yemek yediriyor görünce sanki orada kimse yokmuş gibi hiç sesini çıkarmadı. Hemen dışarı çıktı. Yarım saat sonra elinde ip ve bidonla kapıda göründü.

“Çık dışarı, benimle gel” dedi. Aysel olacıkları Musa'nın gözlerinden okusa da sığınacağı hiçbir limanın kalmadığını biliyordu. Çocuklarına sarıldı, tek tek usulca öptü. Sakin ve vedasızdı. Sonra ayağa kalktı, dokuz yıldır yaşadığı, her anına tanıklık eden duvarlara, eşyalara baktı. “Keşke onların da dili olsaydı” diye düşündü. Her gece yaşadıklarını tüm köylülere yüksek sesle anlatsaydı. Kim bilir kendisi gibi kaç kadının trajedisi dillenecekti. O zaman dile gelen şey öldürmez, artık yaşatırdı. Namahremiyet sınırında her gün kadınlar katlediliyordu. Ve her kadın kendi yaşadıklarını ölümcül bir sır gibi kendisiyle birlikte toprağın altına götürüyordu. “Son dileğin nedir” diye sorarlarsa, “Tüm duvarlara dil verilsin” derim. O zaman kadınlar konuşamazsa da duvarlar konuşurdu. Musa “Haydi kahpe! Evini yeni mi fark ettin?” deyince irkildi. Dışarı çıktı. Yine kırmızı naylon terliğini giydi. İpi cellâdının elinde olan kurban, Musa'nın ardı sıra yürüdü. Düzlük bir alana geldiğinde Musa durdu. Köyden epey uzaklaşmışlardı. Küçükken kuzuları otlatmaya getirdiği yerdı burası. Abisi kendisine kaval çalardı burada. Kaval sesi ona hep, derdi olanın iniltisi gibi gelirdi. Sanki çalındıkça kaval derdini, tasasını insanlarla, taşla, toprakla paylaşıyor, acısı hafıflıyordu. Bu yüzden kaval hep çalınsın isterdi. Durduğu yerden kaval sesini duyar gibiydi. Sanki yine kaval inliyordu. Dağlara ulaşan sesine, dağlar aynı iniltiyle cevap veriyordu.

Aysel yine kendisinin değil, bir başkasının yaşadıklarını izler gibiydi. Başındaki yazma yere düşmüş, saç örükleri dağılmış, ela gözlerini kocaman açmış, öylece bakıyordu. Son sığınağının bir alev topu olacağını hiç düşünmemişti. Dağlara bakıyordu, dağdan gelen kaval sesine kulak kabartıyordu. Dokuz yıl boyunca yaşadıklarının yanında alev, çekici geliyordu. Sanki orada duran bir başkasıydı. Ruhu bedenini çoktan terk edip uçup gitmişti.

Musa'nın çakmağı yakıp üzerine atmasıyla bir alev topuna dönüştü. Alevler bir meleğin kanatları gibi tüm bedenini sarmıştı. Alevin yakıcılığı ruhun ıstırabı kadar acı vermiyordu.

Üç gün sonra bir gazetede küçücük bir haber olarak verildi Aysel'in yakılış öyküsü. Bir kadın daha öldürülmüştü. Ama kimse Aysel'in yersiz-yurtsuz oluşunu bilemedi. Çünkü erkeğin tarlası olarak sunulan hiçbir kadının yeri yurdu yoktu.

Elif KAYA
Siirt Cezaevi

BİR FOTOĞRAF PARÇASI

Berfin on üç, on dört yaşlarındaydı. Büyüdüğü köy, küçük bir köydü. Küçük olmasına rağmen bir o kadar şirin ve güzeldi. Özellikle de yazları cennetten bir köşe oluyordu. Havasıyla, suyuyla bir doğa harikasıydı köy. Köyün en belirgin özelliklerinden biri evlerinin yapısıydı. Üstü ağaçtan, kerpiçten yapılmış, eski köy evleri ve en iyi malzemelerden yapılmış, betonndan, villalar olan Almancıların yazlık evleri... Almancıların evleri köye farklı bir hava katıyordu. Berfin'in köydeki en yakın arkadaşı, sırdaşı Delal'dı. Delal Berfin'in köydeki tek kız arkadaşıydı. Berfin'den yaşça büyüktü ancak birbirlerini çok severlerdi. Dellaların köyünde pek genç kalmamıştı. Köyde sürekli kalanlar yaşlılardı. Eli iş tutabilecek olanlar ya okuyup köyden gitmişler, ya da yurt dışına göç etmişlerdi. Köyde neredeyse her ailenin yurt dışında bir ailesi vardı. Delallerin köyünde yurt dışına göç etmiş herkese hangi ülkeye gitmiş olurlarsa olsun istisnasız 'Almancı' denirdi. Her yıl Almancılar köye gelirlerdi... Köy küçük bir tatil kasabasına dönerdi. Çok kalabalıklaşır, ancak son baharla birlikte 'Almancılar' giderlerdi. Artlarında lüks evlerini bırakarak... Kışın köy sessizliğe bürünürdü...

Berfin okula gidiyordu. Okul köylerinden kilo metrelerce uzak olduğundan, gidiş gelişi gün boyu sürüyordu. Ancak arkadaşı Delal'ı okula göndermiyorlardı. Ev işlerini yapsın, evde kardeşlerine baksın diye okula gidemiyordu. Annesinin yardımcısıydı. Hem Delal'in ailesine göre kız kısmı evde oturmalı, çeyiz yapmalıydı. Delallerin evi ve Berfinlerin evleri birbirine yarım saat uzaklıkta toprak evlerdi. Berfin boş zamanlarında Delallere giderdi. Delal de aynı şekilde Berfinlere giderdi. Bazen Delal ile Berfin aynı yatakta uyurdu. Öz kardeş değillerdi ancak kardeşten öte yakındılar.

Delallerin evi yazın hep kalabalık olurdu. Akrabası olan bir teyze Delal'i gözüne kestirmişti. Delal de hani köyün en gözde, en güzel kıızıydı... Haliyle erkek çocuklarını evlendirmek isteyen teyzelerin gözü Delal gibi güzel bir kızın üzerindeydi. Adeta 'Almancı teyzeler' Delal'i oğullarına almak için birbiriyle yarışıyorlardı. Berfin bazen teyzelerin kendi aralarında yaptıkları dedikoduları duyuyordu. Duyduklarına içten içe kızıyor, sinirleniyordu. Ancak elinden hiçbir şey gelmiyordu. Çok geçmeden Berfin Delal'in Almancı bir gence istendiğini duydu. Almancı

akrabalar Delal'in ailesini ikna etmişlerdi. Akrabalar kendi aralarında anlaşışp kararlaştırmışlardı. Delal'e bir söz hakkı düşmemişti. Kimse onun fikrini sormamıştı. Akrabalar Delal'e bir vesikalık bir fotoğraf göstermişlerdi, lütfeder gibi... Delal'in ailesi de fakir olduğundan kızımız gider de bu sefaletten kurtulur diye kızlarını vermekte zorluk çıkarmamışlardı. Delal ne olup bittiğini anlamadan apar topar nişan töreni yapıldı. Nişan içler acısıydı. Berfin kardeşi gibi çok sevdiği Delal'in halini görünce gizli gizli ağlamıştı. Delal öyle mahcup, öyle üzgün bir haldeydi ki nişanlandığı kişi bile yanında değildi. Göreneğe göre nişan töreninde nişanlanan her iki genç yan yana oturtulurdu. Ama Delal'in nişanlandığı kişi bile yanındaki sandalyede değildi. Onun yerine erkek tarafından ayarlanmış akrabalarından genç bir kadın oturtulmuştu. Kadının elinde de vesikalık bir fotoğraf vardı. Nişan törenine gelen misafirlerden soranlara "bu damattır" diye gösterip duruyordu... Nişandan sonra kısa süre içerisinde Delal'in işlemleri yapıp Almanya'ya götürülmesi sağlandı. Berfin öyle kala kalmıştı bir başına köyünde. Delal'inden, çok sevdiği arkadaşından ayrıldığına mı üzülün, onu bir daha ne zaman göreceğinin belli olmamasına mı üzülün. Yoksa yalnız kaldığına mı üzülün...

Aslında en çok da Delal'in bir fotoğraf parçasına verilmiş olmasına üzülmüyordu galiba. Ertesi yıl Delal evlendirildiği gençle köye, ailesini görmeye geldi. Delal'in geldiğini duyan Berfin çok sevinmişti. Arkadaşını çok özlemişti. Onu göreceği için sabırsızlanıyordu. Delal gelir gelmez evlendiği gencin topal olduğu haberi de yayılmıştı köyde. Berfin önce duyduklarına inanamamıştı. Daha fazla beklemeden arkadaşını görmeye gitti.

Berfin Delal'i gördüğünde çok şaşırmıştı, donup kalmıştı adeta. Sanki tanıdığı Delal gitmiş, yerine yaşlı bir kadın gelmişti. Delal sararışp solmuş, dillere destan güzelliğinden eser kalmamıştı. Sanki içi kurumuş, bütün duygularını yitirmiş gibiydi. Adeta yaşayan bir ölü haline gelmişti. Berfin'i gördüğüne sevinememişti bile. Berfin Delal'in evlendiği genci gördüğünde söylenenlerin doğru olduğunu anladı. Berfin genci görür görmez Delal'in nasıl da bir fotoğraf parçasıyla kandırıldığını hatırladı. Nasıl olmuş da güzeller güzeli arkadaşına acımasızca kıymışlardı. Berfin içinden inanılmaz bir acı ve öfke duydu. Delal'in karşısında dili tutulmuştu. Hiç konuşmadan oradan ayrıldı.

Bir zamanlar çok sevdiği arkadaşını sonsuza değin kaybettiğini anladı...

Belgin ÖZGÜL
Adıyaman Cezaevi

BİR BAŞKA SEVGİ

Her şey yerli yerinde olsun diye evin içinde habire koşuşturuyordu Sinem, düzenliliği seviyordu. İki ay önce Metin’le evlendiğinde düğüne gelen herkesle ilgilenmiş ve her şeyin bir düzenlilik içinde geçmesi için elinden geleni yapmıştı.

Evlenme kararını kolay vermemişti Sinem. Onu ikna etmek için neler söylemedi ki Metin? Neredeyse ağzını her açtığında, “seni seviyorum” diyordu. Ona her seni seviyorum dendiğinde gözlerinin içi parlar, tüm bedenini hoş bir duygu sarardı. Ne büyülü bir sözdü bu. İşte bu büyülü söz evliliğe giden yolu açmıştı.

Bir keresinde Sinem; “Sen hep beni sevdiğini söylüyorsun da, ne kadar seviyorsun onu söyle?” demişti. Bunun üzerine Metin:

“Ben seni Everest’in büyüklüğü kadar seviyorum”

“Everest çok soğuk...”

“O zaman Sahra çölü kadar geniş”

“O da çok kuru.”

“Nil nehri kadar uzun.”

“Yok, yok! En iyisi sen beni olduğun gibi sev yeter.” demişti Sinem.

Komidinlerin üzerindeki vazoları kaldırıp altındaki tozu aldı. Arada bir açık olan televizyona göz attı. Tüm odaları dolaşıp düzenliliğini bir kez daha kontrol etti. Zilin sesini duydu, kapıyı açmak için oraya yöneldi. Bu saatte kimseyi beklemiyordu. Kapıyı açtı, Metin’le göz göze geldi. Gülümsedi gözleri. “Neden erken geldin, bir şey mi oldu?” diye soracaktı ki vazgeçti.

“Kaç seferdir zili çalışıyorum, neden kapıyı açmadın?” dedi Metin

“Duymadım zilin sesini” dedi Sinem.

“Duymadın mı?”

“Duymadım.”

Metin’in ses tonu gittikçe daha da sertleşti.

“Ben duymamanın ne demek olduğunu gösteririm sana” diyerek Sinem’in sol kulağının üstüne bir tokat yapıştırdı. “Artık daha iyi duyarsın” dedi ve saçından tutup yüzüne vurmaya devam etti.

Sinem, tüm bu olanlara şaşkın gözlerle baktı. O kadar şaşırmıştı ki, yüzündeki acıyı bile hissetmedi. Boğuk bir sesle:

“Neden böyle yaptın?” dedi.

“Çünkü seni seviyorum” dedi Metin. “Kapıyı geç açtığın için bir an kötü düşüncelere kapıldım.”

Hiçbir şey söylemedi, söyleyemedi Sinem. Her şey öyle hızlı gelişti ki anlam veremedi. Bir koltuğa oturdu, açık olan televizyona baktı.

Televizyonda haberleri sunan spiker tek düze bir sesle, sokak ortasında kocası tarafından öldürülen kadının hikâyesini anlatıyordu. Bıçak darbeleriyle yere yıkılmış kadının cansız bedenine tutulan kameralar başka bir görüntüye, az ileride bir polis arabası içindeki adama odaklandı ve muhabirlerin soruları duyulur oldu:

“Neden karını öldürdün?” sorusuna;

“Onu çok seviyordum.” cevabı eşlik etti.

“İnsan, sevdiğini öldürür mü?” sorusu yöneltildi mi bilinmez ama “pişman mısın?” sorusuna cevap vermedi adam.

Adamın “çok seviyordum” söylemi Sinem’e tanıdık geldi. Bu sefer gerçekten de bu söylemden korktu. Metin’e baktı, oturduğu koltuğa daha da gömüldü.

Hüseyin BİLECAN
Adıyaman Cezaevi

AYNALARA DEĞEN DÜŞLER

Bir hikâye anlatmamı istiyorsunuz. Kendi hikâyemi... Anlatacak ne var ki diye düşünüyorum. Her şey bildik. Dünya var olalı beri doğan, büyüyen, ölen kızların kadınların geçtiği yollardan geçtim ben de. Yaşadığı acılardan, yaşamadığı hayallerden geçtim. Hayat oradan oraya sürüklenmekmiş. Sonunda anladığım bu oldu. Başka türlüünü bilmedim ben. Benim hikâyem bütün kadınları mı anlatır? Emin değilim bundan. Etrafımda iyiliklerle örülü kadınlar oldu, sevgi dolu olanları tanıdım, şefkatli ellere, gülen yüzlere sahip olanları. Dünyadan habersiz olanları, aşkın gizli kapanında ömür tüketenleri, küçücük evlerinde hayatın sınırlarını belirleyenleri...

Kadınlar hayatımızı kuşatıyor sanırsınız. Çocukken kadınlar her şeye kadir diye görünür gözümüze. Sanki bir ayna vurulmuştur ömrümüze, her şeyimiz ters yüz olmuş halde görünür olur bize. Doğru olan yanlış, yanlış olan doğru. Aynadaki yüzümüz bizim görmek istediğimizdir. Gerçekte tanıdığımız değil. Çoğu aman öyle değil miyiz zaten? Kendimiz olmaktansa ayna oluruz.

Ayna... Bol aynalı bir evde büyüdüm ben. Bu yüzden geçmişe her daldığımda aynalar belirir zihnimde. Boy boy aynalar. Gümüş çerçeveli, pirinç ayaklı aynalar, sırrı dökmüş çatlamış olanları... El, yüz, boy aynası... Her çeşidinden. Kardeşlerimle birlikte o aynaların önünde masumiyetimizi kaybettik. Masumiyetini yitiren insan, insanlara güveni, inancı, sevgiyi yitirmiştir. Aynaların önünde güzelliğimizi seyrederken geleceğimizi seyre daldardık... Şimdi anlıyorum da benim hikâyem kadınların değil, aynaların hikâyesiydi. Annemin hikâyesi biraz da... Annem tutkundur aynalara, belki çocuklarından daha çok. Bir ayna kırıldığında parçalanmış ellerimize değil de kırılan aynasına üzüldü. Parçaları toplar, üzerine gözyaşı dökerdi. Uğursuzluk getirir diye üzüldüyorum derdi de inanmazdık ona. Tenimize, gözlerimize, güzelliğimize bakar inanmazdık. Tenimiz ayna gibi saydamdı. Çünkü gözlerimiz cam kadar parlak. Bizi de kendi güzelliği yansıtır diye doğurmuştu sanılır. Çekici, alımlı bir kadındı. Erkeklerin bir kez bakıp da unutmadığı türden. Onun kaderini annesi belirlemişti, bizimkini ise kendisi. Aynanın gücü onlardan gelmişti bize, uğursuz bir miras gibi...

Büyükannemi babam ölünceye dek tanımamıştım. Babamı yoksul

olduğu için sevmemiş, annemle evlenmelerine karşı çıkmış, zengin tanınmış talipler sırada beklerken annem sırf annesine inat olsun diye babamı seçmiş, onunla evlenmiş. Güçlü kuvvetli adam, on iki yıllık evlilikten sonra bitip tükenmiş bir halde hastalıktan ölmüştü. Babam öldüğünde ben beş yaşındaydım, kardeşim üç, benden büyük kardeşim yedi, ablam on yaşındaydı. Babamı pek fazla anımsamıyorum. Onu düşündüğümde ince uzun, hafif kamburu çıkmış bir adamın hayali gözlerimin önüne geliyor. Annemle kavgalarını anımsıyorum birden. Ablam birgün bu kavgaların birinde elimizden tutup dışarı çıkarmış, kavgalarının kıskançlık hastalığından çıktığını söylemişti, ölesiye kıskanıyormuş annemi. İçten içe bir hastalık öldürmüş babamı. Böyle demişlerdi anneme. Annem ilk o zaman ağlayarak sarılmıştı bana. Babamın ölümüne üzüldüğünü düşünmüş, ben de onunla birlikte ağlamıştım. Babam öldü diye değil, annem ağlıyor diye gözyaşı dökmuştüm. Çünkü annemin gamsız, havai hallerine alıştık. Aynalar karşısında kendini beğenen gözlerle süzmesine, elbisesini, eteklerini savurmasına, kendisi etrafında dönmesine, yüzünü gözünü şarkı mırıltıları eşliğinde boyamasına alıştık. Şimdi uzun kestane saçlarını örmüş, gözleri ağlamaktan şişmiş hali, yasını ifade eden üzerindeki eski yıpranmış elbisesiyle tanımadığımız bir kadın olmuştu. Bize şefkat gösteriyor, göğsüne bastırıp öpüyor, kokluyor, bizi sevinçten şaşkınlığa sürüklüyor, hep böyle kalmasını, babamıza hep üzülmelerini istiyordum.

Çok sürmedi bu hali. Uzun geceler boyu büyükannemin fısıltılı kara konuşmaları mı yoksa yaşlı dul oyunundan erken sıkılması mı etkili oldu bilmem, bir sabah eski şen haline döndü. Komşu, arkadaş gezmeleri, ayna önünde geçirilen vakitler, yeniden başlamıştı. Dört çocukla kalan yirmi dokuz yaşındaki annem, bakım yüzü görmeyen tek katlı evimizden yüksek topuklu ayakkabısının çıkardığı seslere koşarcasına çıkıyordu. Biz büyükannemle kalıyorduk, her yanı yoksulluktan dökülen aynalı evimizde... İnce, sımsıkı, kenetlenmiş dudaklarının arasından çıkan sözcükler beni büyülüyor, kötülüğün gücüne inandırıyor. İyilik yılanı bir fısıltı kazanıyordu onun paralayan gözlerinde. Bize zengin olabilmek için her yolu denememizde bir sakınca olmadığını anlatıyordu masalsı bir havayla. Bizim masal dünyamızda beyaz atlı prensler yoktu. Güzel kızı atının terkisine atan kurtarıcı kahramanlar bulunmuyordu, prensler uyumuyordu dünyamızda, cadılara iş düşmezdi. Bekleyecek kimse

kalmadığından, her şeyi kendimiz halletmeliydik. Benle ablam zengin kocaları, erkek kardeşlerim, zengin aile kızları bulmalıydı. Sonra bizim mahallemize, evimize benzemeyen evleri, pırl pırl caddeleri, oyun parklarını, zengin sofralarını anlatmaya devam ederdi aç gözlülükle, kinle, hırsla... Ablam narin omuzlarını silkeleyerek “uyduruyor bu kadın dinlemeyin onu”, arkasını döner odadan çıkardı. Büyük annem arkasından, “babasına çekmiş kaltak” diye bağırırdı. Ablamın kaltak olduğunu sanmıyordum. Tamam, o da annem gibi süslenmeyi, güzel elbiseleri severdi ama işi olmadığından, zaman geçsin diye yapardı. Büyükanneimin zengin evlerinde yaşayıp yaşamadığını ise merak eder dururdum.

Babamın ölümünden sonra dört yıl geçmişti. Bu dört yıl çok şeyi de değiştirdi. Büyükanneimin dileği yerine geldi. Komşu ziyaretlerinden, gezip tozmalardan sonra, annem zengin bir koca buldu. İlk işi iki erkek kardeşimi yatılı okullara vermek oldu. Ablamla birlikte, kıyametleri kopardık, ağlayıp sızladık. Annem ise bizi duymamak için, kendisini günlerce odasına kilitledi. Yabancı bir evde, yabancı bir adamla ne yapacağımızı bilememiştik. Sonunda ayak diremekten vazgeçtik. Yavru köpekler gibi başımızı eğip özür diledik, affetmesini bekledik. Halimize acıyıp bağışladı ya ablam onu içten içe hiç bağışlamadı. O gün boynumuzu büküp şefkat beklediğimiz gün yüzüne yerleşen tiksinti bir daha silinmek bilmedi. Ta ki evden ayrılana kadar...

Çok aynalı yoksul görünümlü evimizin bulunduğu ilçeden daha büyük bir şehre taşınmıştık. Ablam yeni bir çevre edinmişti kendisine. İlk gençlik çağının tüm güzelliğini sergiliyordu. Şimdiden talipleri artmıştı. Annem evlendiğinden beri ortalıkta görünmeyen büyükanneim yeniden sahneye çıkmıştı. Ablama talipleri arasından zengin bir koca adayı seçmek için annemle saatlerce baş başa verip fısıldaşıyorlardı. Ablam deliye dönüyordu böyle anlarda. Çılgınlar gibi odada bir baştan bir başa dolaşıp duruyor, büyük anneme, anneme verip veriyiştiriyordu. Kalbim ablamın haklılığından yanaydı. Aklım ise büyükanneimin. Ne de olsa bizi kurtarmayı bekleyen bir prens yoktu bu dünya da. Bir keresinde ablama anlatmak, öfkesini dindirmek istedim. Beni dehşet içinde dinledi. Boğazından yükselen bir hırıltıyla, ‘sakın onlara benzeme’ dedi. Elimde olmadan irkildim. Acaba kime, neye benzeyeceğimi düşünüyordu. Bu benzemekte ne kötülük vardı bilmiyordum. O günden sonra birbirimizle daha az konuşur, daha fazla somurtur olduk.

Üç dört ay sonra ablam annemin karşısına çıkarak, sakın bir sesle evlenmek istediğini, bunun için bir gençle anlaştığını, şayet izin vermezlerse o gençle kaçacaklarını söyledi. Sesindeki kararlılık, annemi önce şaşırtmış ardından çileden çıkarmıştı. Üvey babam araya girmeseydi o anda onu kendi elleriyle boğacaktı. Ablam geri adım atmadı. Tam bir hafta boyunca onu ikna etmeye çalıştılar. Olmadı. Her yöntemi denediler, ablam en ufak bir tereddüt göstermedi. En son annem analık hakkından söz edince ablam kendini kaybetti. Sesini yükseltti, tiksintiyle böyle bir hakkının olmadığını, bu hakkını aynalarla değiştirdiğini söyleyerek annemi susturdu.

Ablam on altı yaşında gelin oldu. Evlendiği gencin ailesi kapalı dindar bir aileydi. Ablamın kapanmasını istemişlerdi. Ablamın itirazsız kabul edişi onu bizden, geçmişinden, dayatılan kaderinden kaçmak için bu evliliği istediğini anlatmıştı bana. Öfkem üzüntüye, şaşkınlığa, kedere dönüşmüştü. O kadar mı kötüydü, o denli kaçılası mıydık? O günden sonra içimdeki keder beni çevremdeki kadınlara karşı belli belirsiz bir küçümsemeye götürdü. Annem, büyükannem, teyzelerim, komşular, annemin arkadaşları hepsi on altı yaşında bir kız karşısında yenilgiye uğramışlardı. Hayran olduğum tüm o çekici, şen şakrak büyükannemi saymazsak, ne istediklerini bilen o kadınların aslında ne kadar zayıf ve kırılgan olduklarını anlamıştım.

Ablam evlendikten sonra bizi görmeye hiç gelmedi. Galiba kocasının ailesi de evimizi, ailemizi kendileri için yakışksız, uygunsuz buluyordu. Annemin kulağına bir şeyler çalınmış, kıyametleri koparmıştı. Fakat kızını görmek, yalnız bırakmamak için de hiçbir girişimde bulunmamıştı.

Yıllar çabuk geçer aynalar karşısında. Her aynaya baktığımda biraz daha büyüdüğümü, su gibi aydınlık güzelliğimin de büyüdüğünü görüyordum. İlkokulu zor bela bitirmiştım. Aklım hep başka şeylerle meşgul olduğundan ilgimi okula vermiyor, sıkılıyordum. Ablam kaç kez sırf okulu bırakmayayım, devam edeyim diye gizliden beni görmeye gelmiş, ısrar etmiş, yalvarıp yakarmıştı. Şimdiye kadar hiçbir şeyi bu kadar istediğini görmemiştim. Evlilik güzelliğine pek dokunmamış, sadece biraz daha solgunlaştırmıştı. Eşarbın altına gizlediği nehir gibi akan uzun siyah saçlarını özlemiştim. Konuştuğu esnada takılıp dalgınlanmış, gözlerinin altındaki ince, mavi damarlar belirginleşmişti. Dalgın gözleri bana, bir zamanlar çocuk olduğumuz yoksul görünümlü evimizin dökülen sıvalarını

hatırlatmıştı. Bir yanım o günleri özlüyor, bir yanım reddediyordu. Gözlerimin önünde beliren ışıltılı lüks mağazaların içinde kaybolmayı, okul kitaplarının sıkıcı sayfaları arasında kaybolmaya tercih ediyordum. Başımı inatla sallayıp, okula gitmeyeceğimi söyleyerek, ablamı bu kez de ben kırmış oldum. Gözlerimin içine bakıp sonsuz bir merhametle sarılmıştı bana. “Gitme” demek isterken diyememiş, güzel, biçimli vücudunu saklayan ve onu hayali bir yaratığa benzeten uzun, geniş mantosu içinde uzaklaşmasını ve yitip gitmesini seyretmiştim. Birkaç yıl içerisinde boyum uzamış, vücudum biçim kazanmış, genç kızlığa adım atmıştım. Annem bir hayal kadar güzel olduğumu söylerdi. Bende kendimi hoşnutlukla seyrederdim aynalar karşısında... Üvey babamda büyüdüğümün farkına varmış, annemle kafa kafaya vermeye başlamıştı. Bu konuşmaların kaderimi belirlediğini anladığımdan heyecanla nasıl sonuçlanacağını merak ediyordum. Birgün annem beni karşısına alıp, artık çocuk olmadığımı, isteyenimin çok olduğunu, böyle bir güzellikle tehlikede olacağımdan bir an önce evlenip yuva kurmamın benim için daha hayırlı olacağını söyledi. Kararın verildiğini anlamıştım, itiraz etmedim, karşı koymayı düşünmedim bile. Ablam gibi olmak, annemi gücendirmek istemiyordum. Büyükannemin dediği gibi herkes birgün evlenmek zorundaydı. Bunun erken ya da geç olması neyi değiştirirdi ki?

Üvey babamın zengin bir akrabasının oğlu ile sözler kesildi. Nişan düğün derken birkaç ay içerisinde her şey tamamlandı. Yasin, yani annemin damadı benden on yaş büyüktü. İlk başta iri yarı, hantal bir görünüm veriyordu. Yakışıklı sayılmazdı. Zaten büyükannemde bunun gerekli olmadığını söylerdi. Bu evlilik herkesten önce O’nu sevin-dirmişti. İnce, kansız dudakları düğün boyunca hiç kapanmadı, yayvan yayvan gülümseyip durdu. Düğün damat tarafının zenginliğini gösterişe dönüştürmüştü. Bir rüya daymışçasına içim içime sığmıyordu. Kadınlığa adım atacak bir gelin değil de on beş yaşındaki bir çocuğun heyecanıyla yerimde duramıyor, etrafımdaki kadınların kınayıcı bakışlarına aldır-madan oradan oraya koşturuyordum. Heyecanım eşimin ailesinin yaşadığı eve adım atar atmaz korkuya dönüştü. Henüz küçük olduğumdan kaynanamın evinde bizim için bir oda düzenlenmişti. Odanın halı kaplaması, perdeleri, mobilyası, yatak takımı, her şey, son moda zevklere göre döşenmişti. Gözlerimi alamıyordum. Bir çocuğun eline verilen bek-lenmedik bir oyuncak gibi, bu odada bana verilmişti. Yanı başımda

şaşınlığının geçmesini bekleyen Yasin'in homurtusuyla kendime geldim. Bir an önce işini bitirmek istiyordu. O işin ne olduğunu kısmen teyzemden, ağırlıkta komşu kızlardan öğrenmiştim. Teyzem “ilk gece sakın korkma kızım, sadece gözlerini kapat, bacaklarını aç yeter, erkekler için bu kadar kâfi” demişti. “Canım acıyacak mı?” demiştim tedirginlikle. “İlk gece biraz acı duyarsın ama sonra alışırısın” diye yanıtlamıştı beni bir öğretmen edasıyla. Ne kadar canımın acıyacağını bilmediğimden yine yavru köpekler gibi boynumu büküp yatağın kenarında beklemeye başladım. Hantal görümlü, büyük burunlu, yalnızca gözleri güzel olan kocam, nefes nefese kalmış şekilde üzerimdekileri çıkarıp, yere serili beyaz çarşafı döşeğe boylu boyunca uzattı. Üzerime çöktü. Gözlerimi kapatmak istiyor, bunun geçeceğini, alacağını kendi kendime yineliyor, korkmamaya çalışıyordum. Bacaklarımı açmayı unutmuş olmalıyım ki, bir çift kocaman el bacaklarımdan tutup zorla bacaklarımı ayırdı. Utanmış, korkmuş, ağlayacak hale gelmiştim. Gözlerimi sımsıkı kapatıp, güzel şeyler düşünmeye çalıştım. Olmadı... İçime giren kocaman şey canımı fazlasıyla acıtmıştı. Can havliyle haykırdım. Ağzımı kapatmaya çalıştım. İçimde bir şeyler yırtılıyordu sanki. Kocaman elleriyle göğsüme bastırmış hareket etmemi engelliyordu. Nefessiz kaldığımı sandım bir an. Sonra bayılmışım, uyandığımda kocaman yataktaydım. Yerdeki döşek kaldırılmış, beni yatağa taşımıştı. Hala çıplaktım. Her yerim ağrıyor, kollarımda, memelerimde morartılar, bacaklarımda kan izleri vardı. Bacaklarımı kendime doğru çekip, başımı dizlerime dayayıp ağladım. Yıllar sonra ilk kez bu kadar çok ağladım. Kimse gelip sormadı. Nasıldım diye bakmadı, umurlarında değildim. Kendimi berbat hissetmeme rağmen kalkıp aynanın karşısında durdum. Aynadaki görüntüm nefes kesecek güzellikteydi. Vücudumdaki çürükler, morartılar için Yasin'i affetmeyecektim. Kadınlığı tamamen öğrendikten sonra bu gecenin tüm acısını çıkaracaktım ondan. Kendi kendime söz verdim.

Geçen haftalar, aylar boyunca kadınlığın tüm inceliğini çok iyi öğrendim. Bazen hıncından, sinirinden beni dövüyor, istemediğim halde zorla benimle oluyordu. Ama her defasında sonunda ona istediklerimi yaptırıyordum. Annesinden çok benim sözümünden çıkmaz olmuştum. Bir yıl sonra kendi evimize taşınmamızı istediğimde annesinin, akrabalarının tüm karşı koymalarına rağmen kabul etti. Annemin ise ilk tepkisi “senden korkulur kızım” demek oldu.

Bir apartman dairesine taşındık. Evimiz üçüncü kattaydı. Sokağa bakan çok odalı bir apartman dairesiydi. Kendi evimde yaptığım ilk iş evin tüm odalarını aynalarla donatmak oldu. Bu dünyaya gözlerimi ilk açtığımдан beri benimle olan, tek gerçek arkadaşım aynalardı ne de olsa. Evimi ince bir zevkle dayayıp döşedim. Konu komşunun kıskanç bakışlarına aldırmadan kendimi hiçbir şeyden mahrum bırakmadım. Günüm ya kendimi, ya da evimi süslemekle geçiyordu. Yasin geceleri eve geliyor, onu memnun etmek için her şeyi yapıyor, kırk yıllık evliler gibi hizmetini karşılıyordum. Ne de olsa istediğim her şeyi sahip olmaya izin veriyordu. Yüreğimin bir yerlerinde karşı koyamadığım bir yalnızlıkta hissetmemiş olsaydım mutluluğum tamamlanmış olacaktı. Ev akraba ziyaretleri olmazsa, günüm çoğunlukla yalnız geçiyordu. Odaları dolaşıyor, telefon açıyor, eşyaların yerlerini değiştiriyor, televizyon izliyor, şarkı dinliyor, gidip geliyordum. Fakat yalnız saatler geçmek bilmiyordu. İşte o yalnızlık vakitlerimde pencereye dayanıp dışarıda akan hayatı seyrete-meye alıştım. Sokakta gelip geçenleri, koşturup duranları, sevgilileriyle el ele dolaşan genç kızların rahat hallerini, okullarından dönen öğrencilerin birbirlerine kaygısızca sataşmalarını, polis kovalamalarını, gösteri yürüyüşlerini, karşı apartmanlarda yaşanan hayatları, tümünü film izler gibi penceremde seyrediyor, içimdeki boşluğun büyümesine karşı koyamıyordum. Sanki bütün o dışarıdaki hayat evimin odalarına doluyor, yalnızlığımın yarattığı girdabı daha da hızlandırıyordu. Kimi zaman aynalara yansıyan görüntümün sadece bir yanılsama olduğunu, oyuncak evine kapatılmış, oradan çıkamayan ve işin kötüsü çıkabileceğini hiç düşünmeyen bir bebekten farksız olduğumu düşünüyordum. Öylesi an-larda Yasin eve gelir gelmez ona “ben senin için neyim” diye soruyor, aptal aptal sırtmasına yol açıyordum. “Sen benim güzelimsin, güzel karımsın” diye her yanıt verdiğinde ise hoşnutsuzlukla başımı sallıyor, arkamı dönüyordum. Sıkıntımı yanlış yorumluyor, canı sıkılıp huysuzluk yapan çocuklara dendiği gibi yeni bir oyuncak isteyip istemediğimi soruyordu. Çok aynalı bir eve sıkışıp kalmıştım. Ve en acı olanı ise nereye gideceğimi bilemememdi.

Birgün on yedinci yaş günümü kutladığım günün ertesinde annemle alış verişten geliyorduk. Akşamüzeriydi. Caddeler, sokaklar, evlerine yetişmeye çalışanların telaşıyla doluydu. Annemle kendimizi bu telaşa kapırmış yürüyorduk. Onu ilk orada sokağımızın başında gördüm.

Dairenin karşısındaki apartmanın zemin katında, yakın zamanda açılmış olan derneğin kapısında arkadaşlarıyla konuşurken uzun boylu ama iri hantal yapılı değildi. Hararetili konuşurken dahi dudaklarının kıyısındaki gülüş kayboluyor, rahat sıcak hareketleriyle varlığını herkese hissettiriyordu. Onun yanından geçerken elimde olmadan gülümsedim. Nasılsa fark etti, şaşkınlıkla karışık bir gülümsemeyle karşılık verip başıyla selam verdi. O anlık karşılaşma gözlerin, dudakların buluşması, o sıcak akış annemin dikkatinden kaçmamıştı. Tersleyerek koluma girip apartman girişine kadar çektişirdi beni. O bir anlık bakışma için yabancı erkeklere gülmenin doğru olmadığını, evli bir kadının kocasının namusu için kendisini çevrenin bakışlarından, sözlerinden korumak zorunda olduğunu içeren iki saatlik bir nutuk dinlemek zorunda kaldım. Başka zaman olsa sinirlenir, kızar hatta onu kovmaktan beter ederdim. Şimdi ise gülerek dinliyor, umursamaz bir tavır takınıyordum. Sanırım benim bu umursamaz tavrım onu daha çok endişelendiriyor, geleceğimi karanlık gördüğünü söyleyip duruyordu. Annelerin altıncı hissi var derler, olabilir ama benim annemin öyle bir şey değildi. Kendi yaşam deneyimlerinin onun kulağına, ruhuna fısıldadıklarıydı. Yoksa bir bakıştan, bir akıştan böyle bir kehanet oluşturamazdı. Onu yatıştırıp evine gönderdiğimde içime huzursuzluk tohumları ekmeyi başarmıştı. Pencereye doğru ilerleyip ilerlememekte kararsız kaldığım an bunu anladım. Sonunda aynalara, kimsesiz odalara doğru haykırıp “bu kez seni dinlemeyeceğim anne” dedim ve pencereye koştum. Son baharı güneşi erkenden çekip gitmiş, sokağa ıssızlık çökmüştü. Pencerelerden sokağa dökülen ışıklar bu ıssızlığı daha hüznünlü bir hale getirmişti. Ya da bana öyle gelmişti. Gözlerimin ulaştığı her yere bakındım ama onu göremedim. Belki bir daha hiç göremeyecek, o kısacık, sıcacık an nefes almadan giderek sönecekti. Hayal kırıklığıyla mutfığa gidip Yasin için yemek yapmaya başladım. Aslında oyalanacak bir şey arıyordum. Burnumun direği sızlaya sızlaya günü bitirdim.

Ertesi gün, günlük alışkanlıklarla evi temizleyip topladım. Can sıkıntısıyla kahvemi, sigaramı alıp pencere önüne yerleştim. Dalgınlıkla sokağı seyrederken birden onu gördüm. Dernek kapısının önünde durmuş genç bir kızla konuşuyordu. Yine rahat ve kendinden emindi. Konuşurken sanki bütün gövdesi deviniyor, etrafındaki herkesi bu konuşmaya davet ediyordu. Kız güzel miydi emin değildim. Ama o

benim için güzeldi de öteydi. Belki de kendi yavan, tek düze hayatımın getirdiği sıkıntıydı onu bu denli çekici kılan. Güldüğü zaman uzun parmaklarıyla dalgali saçlarını karıştırıyor, gülüşü kahrkaha dönüştüğünde ise ince çevik gövdesini arkaya doğru eğiyordu. Konuşma boyunca onu izledim. Her hareketini belleğime kazıdım adeta. Bir ara tam kahrkaha attığı zaman başını yukarı kaldırdı, gözleriyle karşılaştım. Yüzümü çevirmeye fırsat bulmadan yine başıyla selamladı beni. Apansız yakalanmıştım. Yüzümün kızardığını, yandığını hissediyordum. Kalbimin gürültüsü duyulmasın diye kendimi geri çekip perdeyi kapattım. Biraz kendime geldiğimde perde arasından bakma cesareti bulmuştum. Genç kızla vedalaşıyordu. Tokalaştılar -demek ki arkadaştlar- genç kızla oradan ayrılınca o da giriş katındaki derneğe girdi. Derneğin parmaklıklı pencerelerine asılan kalın tül perdelerinden onu görmem, sevmem imkânsızdı. Yerinde duramaz olmuştum. Onu tekrar görmek için her şeyi göze alabilirdim. Neler oluyordu bana, ben de bilmiyordum. Sokağın başındaki markete gidip, alış veriş yapmaya karar verdim. Yasin haftalık olarak ev ihtiyaçları için para bırakırdı. Kendisi birçok mutfak ihtiyacını ayrıca karşıladığı için yanımda para birikirdi fazlasıyla. Evden çıkacağım an boy aynasındaki yansımama takıldım. Vücut hatlarımı hafiften belirginleştiren uzun renkli bir elbise üzerimdeydi. Ayaklarımda genç kızlara özgü rahat bir ayakkabı vardı. Buğday rengi düz saçlarım belime kadar iniyor, yüzümdeki hafif makyaj el gözlerimi ortaya çıkarıyordu. Buğday tenim hayatımın kırılğanlığı kadar tazelik saçıyordu. An-nemin arkamdan söylediklerini, sonra Yasin'i düşündüm. Ne yapıyordum ben? Aklım karışmış, kalbim sıkışmıştı. Hızla çantamı kapıp merdivenlerden aşağı koştum. Sokakta yüzüme çarpan serin rüzgâr kendime gelmemi sağladı. Sakin adımlarla gözlerimi kaldırıma dikip yürümeye başladım. Marketten döndüğümde biraz sakinleşmişim. Birden önümde belirdi, “merhaba” derken ki canlı sesi soluğumun kesilmesine yetmişti. Ani bir refleksle başımı kaldırdım, gözleriyle buluştum. Muzip bir pırıltı gözlerine yerleşmişti. Düşünmeden “merhaba” diyerek karşılık verdim ben de. Sorma gereği duymadan yanı sıra yürümeye başladı. Bir süre önce açılan dernekten, dernekteki bilgisayar, saz vs. kurslardan, kadınlar için atölye çalışmalarından bahsetti ve benim de ilgilenip ilgilenmediğimi sordu. Konuşmasını “anlaşıldığı kadarıyla evde pek yapacak bir işiniz de yok” cümlesiyle bitirdi. Ses tonundaki muziplik utançtan kıpkırmızı

kesilmeme neden oldu. Yoksa pencere önünde saatlerce oturduğumu görmüş müydü, yoksa ona söyleyenler mi olmuştu? Yanıt vermedi. Başımı eğip gitmek için davrandım. Bu tavrım onda bozgun yemiş bir yüz ifadesini takılmasına neden oldu. Pes etmeye niyetli değildi. Tekrardan düşünmemi, aileme sormamı ısrarla vurguladı. “Bu arada adım Serdar” deyince yine düşünmeden “benim de adım Mercan” dedim, anında pişmanlık duyarak. Hızla apartmana girip merdivenlere yöneldim. Evime geldiğimde bir süre sırtımı duvara dayayarak soluklandım. Ruhumun derinliklerinde annemin kehanetleriyle ailemdaki bütün kadınların sesleri iç içe karışmış, çığlık çığlığa bağırıyorlardı. Çığlıkları biraz olsun susturmak, annemin endişeli sesini biraz olsun dindirmek için günlerce evden çıkmadım, pencereye yanaşmadım. Yasin keyifsizliğini hissediyor, neye yorumlayacağını bilmiyordu. Bir gece şefkatle saçlarımı okşayıp derdimi sordu. Bir bebeğimizin olmayışı mı beni üzüyormuş? Bebek lafını duyar duymaz irkildim. Evliliğimizin ilk yılında annem daha çocuk olduğumu bu yüzden çocuk falan yapmayı düşünmememiz gerektiğini söylemiş, korunmam için nasihatlerde bulunmuştu. Bu konuşmayı Yasin’e anlatmamıştım. Anlatmış olsaydım muhtemelen kaynanamın kulağına gider, kıyametleri kopartırdı. Zaten iki yıldır neden hamile kalmadığımı başıma kakıp duruyordu. Çocuk doğurmak, büyütme fikri bile ürkütücüydü benim için. Allahtan Yasin ‘baba’ olmak için aceleci değildi. Benim varlığım şimdilik yetiyor görünüyordu ona. Konuyu değiştirip başka şeylerden bahsetmeye çalıştım.

Yasin’le konuşmalarımı duymuş gibi ertesi günün sabah vakitlerinde büyükannem çıkageldi. Şaşkınlıkla karşıladım onu. Havayı koklamasını iyi bilirdi. Bir zamanlar onun için “bir tilki gibi her türlü kokuyu hemen alır” denildiğini duymuştum. O an onu evimin içinde dolaştığını gördüğümde bu söylenenleri de hatırlamıştım. İyi olup olmadığımı merak etmiş, bir bakayım demiş. İnanmadıysam da inanır göründüm. Halimden kuşkulansın istemedim.

Tam bir hafta sonra pencereye yanaşıp perdeleri çektim. Sokağı izlemeyi, gelip geçenlerin hayatlarını zihnimde kurgulamayı özlemiştim. Şehrin kalabalığını dinledim. Seyyar satıcıların gür sesleri, havaya yayılan petrol kokusu, koşuşturan çocukların şamataları beni yeniden hayata bağlıyordu sanki. Bakışlarım derneğin bulunduğu köşeye kaydı. Serdar bir arkadaşını uğurluyor, bir başkasını alıkoyuyordu. Ve çok geleni, gi-

deni, tanıyanı vardı diye düşünmeden edemedim. Acaba tüm bu gelen gidenleri bana yaptığı gibi yoldan çevirip mi tanıyor, tanışıyordu? Kafasını kaldırıp da bir tek kez bile bakmadı benden yana. Bir kuşku kapladı içimi. Yoksa onun için sadece sıradan biri miydim? Derneğine kazandırılacak biri?! Bunu kabullenemezdim. Hiçbir erkek güzelliğime karşı koyamazdı. Beni bir kez gören herkes bunu söylememiş miydi? Bu kuşkuyu kafamdan atmaya çalıştım. Belki de bir hafta boyunca hiç görünmeyişime içerlemiş, kızmıştı. Ve şimdi kendince cezalandırıyordu. Gün boyunca Serdar birçok kez dışarı çıkmış, geri gelmiş, kapıda dakikalarca beklemiş ama tek bir kez dönüp bakmamıştı. Ya da evli olduğumu öğrenmişti. Kuşklar içerisindeydim. Ve bunun üstesinden gelmek için yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Kuşku günlerce sürdü. Üçüncü günün sonunda sıkıntım kedere, kendimi beğenmişliğim kendime karşı öfkeye, tiksintiye dönüşmüştü. Hiçbir zaman başka insanlar, başka yerler tanımayacaktım. Bu evde tıknıp kalacak, ömrümü tüketecektim. 17-18 yaşlarında kızlar neler yaparlardı hiç bilemeyecektim. Ablamın okumam için yaptığı ısrarları hatırladım. İçimde boy veren pişmanlığın zehrini yutkunmamak için hisımla banyoya yöneldim. Yanan başımı soğuk suyun altına tutarken sarsılarak ağlamaya başladım. Aynadaki aksim kederle dolup taşan bir kadına aitti. Kendimi tutamadım aynaya vurmaya başladım. Tuzla buz ettiğim ayna elimi parçalamış, kan içinde bırakmıştı. Elimden, parmaklarımdan akan kan durmak bilmiyordu. Banyonun zemininde küçük bir kan gölcüğü oluşmuş, bomboş gözlerle yere düşen kandamlarına bakıyordum. Her tarafa saçılan kırık ayna parçalarıyla diğer elimi ya da bileğimi kesebilir, şu kan gölcükleriyle ölümün kıyısına dek gidebilirdim. Pek kaybedecek bir şeyim yoktu. Benim için üzülecek çok kimse de olmazdı. Yine de elimi küçük bir havluyla sararak çantamı alıp dışarı çıktım. Bir sokak ötedeki sağlık ocağına gidecektim. Aniden birinin seslendiğini duydum. Serdar'dı. Adımla sesleniyordu. "Ne oldu, yaralandın mı" diye sorduğunda sesindeki endişeli tını beni sevincin vadisine fırlatmaya yetmişti. Apartmandan çıkarken etrafıma bakmamış, her zaman durduğu yerde olup olmadığına dikkat etmemiştim."Küçük bir kaza" dedim soluğum kesilerek. Elime sardığım beyaz havlu kanı durdurmuş fakat kıvrıla dönüştürmüştü. Benden izin almadan elimi avuçlarına alıp havluyu açtı, kesikleri inceledi. "Fena kesmişsin" dedi yüzünü buruşturarak. Beni

sağlık ocağına götürmeyi teklif etti. Başımla kabul ettiğimi belirttim. O an hiçbir şey düşünecek halde değildim. Bana yol boyunca kurslara katılan kadınların kızların nasıl geliştiğinden, istediklerinde çok şeyi başarabileceklerinden, bunun gibi çok şeyden bahsetti. Ağzımı açmadan dinliyordum onu. Öyle güzel konuşuyordu ki! Erkeklerin bu denli güzel konuşabileceği ve bildiklerini paylaşabilecekleri aklıma gelmemişti. Şimdiye kadar tanıdığım, bildiğim erkekler, az konuşan, ihtiyaçlarını söyleme gereği duymadan bilinmesini bekleyen, önemli bir konuşmanın tarafı görmeyen erkeklerdi. Biraz fazla konuşan bir erkek kadınlarca küçümsenir, alay konusu olurdu. Ne tuhaftı, erkekler sözün sahibi olarak kendilerini görüp, kadınları sözün dışında tutarlarken, kadınlar ise çok konuşuyorlar diye erkekleri kendi dünyalarının dışında tutuyorlardı. Serdar'ı dinlerken yüzümde belirmiş olan tebessümü fark etmemiştim. Aniden;”neden gülüyorsun” diye sorduğunda bocalayıp yüzümü çevirdim. Zaten sağlık ocağına dek ağzımdan tek sözcük çıkmamıştı. Söyleyecek bir şeyimin olmayışından değil, konuşursam her şeyin, o dokunulsa hayali olduğu anlaşılacak anın darmadağın olacağından korktuğumdandı. Serdar suskunluğumu anlayışla karşılar bir havadaydı. Sağlık ocağından dönüşümüzde bu kez suskunluk sırası ondaydı. Derin bir kuyuya düşmüştü sanki. Birden parmağımdaki alyansı işaret ederek; “nişanlı mısın” diye sordu. Kıpırmızı olduğumu hissettim. Elimi parçalayan cam kırıkları kadar, banyo fayanslarına sıçrayan kanım kadar. “İki yıldır evliyim” dedim. Gözleri önce öfkeyle, sonra acıyla bulutlandı. Konuşurken sesi dalgalandı. “Kaç yaşında evlendirdiler seni?” Boğuk, hıncından nefes alamayan birinin sesiyle sormuştu. Bu ses tonu beni öyle derinden sarstı ki, kendimden nefret ettim. Dokunulacak kadar yakınımda olan serap dağılmış, kendi gerçeğime dönmüştüm. Kimseye sitem etmeye, kızmaya hakkım yoktu. Okumamayı ben tercih etmiş, evlenmeyi ben istemiştim. “On beş yaşında” dedim cılız bir sesle. Pişmanlığın zehri dal budak içimi sardıkça kıskançlık da boy veriyordu dallar arasından. Yaşamayacağım, yaşamaktan alı koyduğum hayatlara karşı uçurum ağırlığında bir kıskançlık sarmıştı beni. Serdar'ın kendi kendine öfkeyle küfürler savurduğunu duydum. Aileme, kocama, beni pençesine alan her şeye küfürler savuruyordu. Onu teselli edemeyecek, öfkesini, acısını dindiremeyecektim. Kendimi çaresiz, bıkkın hissediyordum. Apartman önüne kadar hiç konuşmadık. Kendini toparlamaya çalışıyordu.

Ayrılma vakti geldiğinde sarılı olan elimi tuttu, “kusura bakma” dedi, “küfürler için... Kendimi kaybettim birden. Keşke seninle farklı bir zamanda, farklı şartlarda karşılaşsaydık... Bu durumda... Yani senin evli olman... Kafamı allak bulak etti. O kadar genç ve o kadar... Güzelsin ki! Merak etme bir daha karşına çıkmam. Hem bu benim ahlakıma, çevreme ters düşer...” Avucundan tenime yayılan sıcaklık ruhumun derinliklerine ulaşınca kavurucu bir cehenneme dönüşüyordu. Konuşmaya başladığında kendinden emin görünmek için çabalamış, vedalaşmaya geldiğinde ise acılanmış sesine kapılmamak için kaşlarını çatmış, gözlerini uzaklara yatırmıştı. Beklemeden, arkasına bakmadan, acele adımlarla çekip gitti. Derneğe uğramadan, sokağın köşesinde kayboldu geride hiç iz bırakmadan. İçimde derinleşen boşluğu sırtlayıp merdivenlerden çıkmaya başladım. Hiçbir şey düşünemiyor, hissedemiyordum. Bütün hislerim körelmiş, paslı bir bıçakla kesilip alınmıştı sanki. Ağzımdaki pas tadını başka türlü nasıl açıklayabilirdim ki? Eve girdiğimde kendimi yatağa atmayı, bu dünyadan el etek çekmeyi düşünüyordum. Boşluğun geride bıraktığı ağrıyı, ancak boşluğa saatlerce bakarak, onun içinde kaybolarak dindirebilirdim. Olmadı... Karşımda Yasin’i gördüm. Benden önce eve gelmişti. Vakit o kadar geçmiş miydi? Karşısında durup gözlerimi ona diktim. “Kimdi o, yanındaki kimdi?” diye sordu öfkeden sarsılmış bedeniyle. “Karşıdaki dernekten” dedim, sesime umursamaz bir hava vermeye çalışarak. Elim gösterdim, yaralandığımı ve beni sağlık ocağına götürdüğünü söyledim. Bu kadar basit bir açıklamayı beklemediği anlaşıyordu. Bir arkadaşımın, hele de bunun dernekten biri olması çok doğalmış gibi söylemiştim. Şaşkınlıktan sıyrılmasıyla beni duvara yapıştırması bir oldu. Yüzüme, karnıma yediğim yumruklar arasında “arkadaş ha! Ne arkadaş! Evli kadının erkek arkadaşı olur mu? Dost mu tuttun kendine? ... Ben sabah çıkar çıkmaz eve mi alıyordun onu?” sözlerini işitiyor, yanıt vermek, kendimi savunmak için hiçbir harekette bulunmuyordum. Bu savunmasız halim onu daha çok sinirlendiriyor, yumruklarının şiddetini arttırıyordu. Yüzüm-gözüm kan içinde kalmış, dudağım patlamış, ağızım kanla dolmuştu. Hincını alamamıştı. Yeterli gelmemişti. Saçımdan sürükleyip yatağa fırlattı. Üzerimdeki elbiseyi parçalayıp, gücü tükenene kadar tecavüz etti. Bir ölü gibi hareketsizdim. Bütün hislerimi Serdar’a yükleyip göndermişim sanki. “Onunla hiçbir şey olmadı” dedim üstümden kalktığımda. Tiksintiyle yüzüme bakıp

banyoya gitti. Yerdeki ayna kırıklarını, kan gölünü görmüş olmalı ki küfretmeye başladı. Kısa süre sonra duş aldığını, geri gelip elbiselerini giydiğini, evden çıkarken kapıyı kilitlediğini hayal-meyal hatırlıyorum. Ne kadar o halde kaldım, kaç saat geçti bilmiyorum. Örselenmiş yaralı çıplaklığım la kalkıp banyoya geçtim. Ayna kırıklarını topladım, banyoyu temizledim. Ağrıyan yerlerime aldırmadan saatlerce yıkandım. Ölesiye yorgundum. Yüzümün hali, morarmış vücuduma kıyasla daha beter görünüyordu. Yüzüm şişmiş, saydam tenim, kırmızı mor bir tabakayla kaplanmış gibiydi. Patlayan dudağım şeklini yitirmiş, güzelliğim dar-maduman olmuştu. Ama umursamayacak kadar bitkin ve beklentisizdim.

Yasin günlerce eve uğramadı, kapı günlerce kilitli kaldı. Annem defalarca telefonla ulaşmaya çalıştı, ulaşamayınca kapıya geldi. Orada olduğuma dair tek bir davranışta bulunmadım. Yataktan kalktığım zamanlarda perde arkasından sokağı seyretmeye devam ettim. Bazen Serdar'ın derneğe uğrayıp çok kalmadan gittiğini görüyordum. Her defasında acelesi varmışçasına hızlı adımlarla sokağı terk ediyor, hiçbir şey beklemeden, umutsuzca seven beni kendi yalnızlığıma bırakıyordu. Hayaletimden kaçarcasına uzaklaşıyordu benden. Farkında olmadan defalarca terk ediyordu, defalarca bu kilitli duvarlar arasında bırakıp gidiyordu.

Günlerden sonra Yasin annemle birlikte geri döndü. Annem hayatımdan endişelenip Yasin'i zorla sürüklemişti kendisiyle birlikte. Beni yarabere içinde görünce çılgık atıp yere yığıldı. Onu teselli etmeye mecalim yoktu. Kolundan tuttum, içeriye taşıdım. Üzüntüsünde bir içtenlik, aneliğin koruma duygusu var mıydı emin değildim. Yasin üzerini değiştirip bizi yalnız bıraktı. Aklımı başıma almam için annemi getirdiğini düşündüm bir an. Sonra çok da umurumda olmadığını fark ettim. Aklım her zamankinden daha fazla başımdaydı. Annemin konuşmasına fırsat vermeden Yasin'le birlikte kalmak istemediğimi, beni eve götürmesini söyledim. Bana yaptıklarından, neredeyse öldürecek kadar gözünün karardığından bahsettim. Ağlamaklı bir sesle anlattıklarımın hiç biri etkilememişti onu. Beni götürmeyeceğini, kocasıyla arasını bozmak istemeyeceğini biliyordum. Yine de son bir umut kırıntısına tutunmuş, son bir çabayla çırpınmışım... Yasin'e toz kondurmadan tüm suçun bende olduğunu, evli bir kadına yaraşmayacak bir biçimde davrandığımı, bir gençle sokak ortasında dolaşmanın kabul edilemez olduğunu söyleyip durdu. Yüzünde acımaya, şefkate dair bir duygu izi

aradım boş yere...

Annem çıkıp gittiğinde benim için geçmişte kalan bir sanrıdan, ruhsuz bir güzellikten ibaretti artık. Çocukluk zamanlarımın gerçekleşmemiş rüyası bugünlerimin kâbusuydu. Bundan sonra var olmayacak ömrümün üzerine tüm soğukluğuyla çökmeyecekti. İçinde bulunduğum umutsuzluk öylesine derindi ki, henüz canlı iken toprağa gömülen ve son nefesini vermeden önce çıldırmanın eşiğine gelmiş birinden farkım yoktu.

Ne yaptığımı bilmeden sokağa çıktım. Yasin, kilitli kaldığım günlerin yettiğini düşünmüş olmalıydı ki, anahtarlarımı geri vermişti... Bir süre alış-veriş yaparak oyalanmayı düşünüyordum. Kısa bir an durup derneğin kalın perdeleri çekilmiş pencerelerine baktım. Bir kaç adımda varabildim oraya. Beni saklayın bu dünyanın acımasız gözlerinden diyebilirdim ama nereye kadar, ne zamana kadar? Onlar için bir felaket olabilirdim ancak... Yasin'i ve ailesini düşündüğümde... Hiçbir zaman gidemeyeceğim bir cenneti, ulaşamayacağım bir sınırı düşlemiştim sadece. Ana caddeye indim. Yan caddeye saparak alış veriş merkezine yöneldim. Mağazalara girip çıktım, vitrinlerle oyalandım. Şimdi başımı alıp gitsem, geri dönmesem... Nereye gidebilirdim? Nereye gidebileceğimi hiç bilmedim ki? Bir oyuncak dükkânının vitrinlerini seyrederken buldum kendimi. Çeşit çeşit oyuncaklar sergileniyordu. Oyuncaklar dünyasına dalıp gitmişim. Tam arkamdan duyduğum sesle irkilmişim. "Şu oyuncak bebeğin sana nasıl benzediğini fark ettin mi?" diyordu. Yüzümü çevirdiğimde sıcak nefesine çarptım. Serdar'dı. İsteyerek içine yuvarlandığım cehennemim, hiç varamayacağım acılı cennetim. "Biliyorum" dedim sakın ama kırılgan bir şekilde. Ağrısı dinmemiş, morlukları geçmemiş yüzümü inceledi. "Bunu o mu yaptı" dedi öfke ve çaresizlikle. Yüzümü çevirdim, acımasını istemiyordum. Annemin benden esirgelediği acımayı hiç kimsenin göstermesini istemiyordum. "Benim yüzümden mi?" diye yeniden sordu. "Hayır" dedim duraksamadan. Çevreme göz attım. Gitmesini söyledim usulca. "Bizi birlikte görmesinler" derken içimin susmasını engelleyemedim. Öfkeyle başını salladı. Söylediğim şeyin onu kahrettiğini görebiliyordum. "Eğer buna sebep olmuşsam üzgünüm Mercan, her şey için, bütün yaşadıkların ve yaşayacakların için üzgünüm." Onun bir suçu olmadığını, yaşadıklarımın kendisiyle bir ilgisi bulunmadığını söylediysem de inanmaz bir tavırla kolumu tuttu. Beni

oradan uzaklaştırmak istediğini anladım. Nereye götürdüğünü sordum. Yakınlardaki bir çay bahçesini işaret etti. Karşı çıktım. Konuşmak istiyordu. Kırgınlıkla “Hani bir daha karşıma çıkmayacaktın” dedim. Durdu. Söylediklerimi anımsamak ister gibi bir hal takındı. “Doğru. Ama elimde değil. Seni böyle bırakamam. Bir hal çaresine bakmalıyız, değil mi?” Kolumu hızla çektim. O günden sonra bir kez bile başını kaldırıp da bakmadın benden yana. Nasıl olduğum, yaşayıp yaşamadığım umurunda olmadı. Şimdi neden merak eder gibi karşıma çıkıyorsun. Neden beni kendi kendimle baş başa bırakıp gitmiyorsun?” Sesim sitem doluydu. Umutsuzluğumun yansımasını engelleyememiştim. “Yapamam” dedi, ellerini iki yana açarak. “Kendimle çok cebelleştim inan, seni düşünmemek için...” Sözüünü tamamlayamadı. Çünkü o an ani bir refleksle yüzümü çevirdim. Serdar’la mağaza vitrinin arasına girip saklanmaya çalıştım. Yasin’in bir arkadaşını görmüştüm. Ne olduğunu sordu. Yanıt vermek yerine hızla yanından uzaklaştım. Arkamdan geldi. Oturup konuşmadan bırakmayacağını söyledi ısrarla. Yarın az önce işaret ettiği çay bahçesinde beklemesini söyleyip eve yöneldim.

Sokağa girdiğimde beni Serdar’la gören Yasin’in arkadaşı dolanıp duruyordu. Beni gördüğünde yüzünün aldığı şekil midemi bulandırıyor. İğrenç bir sırıtışla bana doğru geldiğinde nefretle baktım yüzüne. Apartman girişinde beni yakalayacağı korkusuyla hızla merdivenleri çıktım. Kapıyı kilitlediğimde nefes nefese kalmıştım. Bütün erkekler böyle iğrenç miydi? Kurtuluş yok muydu onlardan? Yoo, hayır Serdar iyi bir insandı. Gözlerinde kötülük, pis hesaplar yoktu. Sahiden de benim iyiliğimi, mutluluğumu istiyordu. Hatta bütün insanların iyiliğini istiyordu. Onunla ilk konuşmamızı hatırlamıştım. Daha doğrusu o konuşmuş, ben dinlemiştim. Kadınlara dair ne güzel şeyler söylemişti. Ruhum beklenmedik bir anda beliren küçük ışık demetine tutunmaya hazırdı. Ama hemen ardından Yasin’in Serdar’ı öğrenme ihtimali ruhumu kısıkvrak yakaladı. Belki de şimdiye dek arkadaşı Yasin’e her şeyi abartarak söylemiştir bile.

Gözümü kırpmadan sabaha kadar Yasin’i bekledim. Gelmedi. Serdar’la buluşma fikri bile korkutucu olmaya başlamıştı. Çok yorulmuşum. Her şeyden, kendi varlığımdan duyulan yorgunluk hissi. Üzerime çöken uyku hali ölümün huzurlu kolları gibi çekici gelmişti birden. Yatağa zor sürükledim kendimi. Sabah yağmurun sesiyle uyandım. Pencere camlarına şiddetle vuran yağmur sesi henüz büyük annemin

gecelelimizi zehirlemediği, babamın kıskançlıktan hasta düşmediği, anemin bizi sevmekten henüz vazgeçmediği, çocukluk günlerime götürdü. Çok az yağmur yağardı çocukluğumun geçtiği küçük ilçede. Yağmur her yağdığında ablama, kardeşlerimle yağmura çıkar, sevinçli çığlıklarla koşuşturup dururduk. Ablam kâğıttan dört gemi yapar, her birimize bir tane verir, okul kitaplarından öğrendiği ülkelere yolculardı bizi. Hiç bilemeyeceği, göremeyeceği ülkelere hayal gücüyle anlatır, biz ise hayranlıktan büyümüş gözlerimizle dinlerdik. O günleri ne çok özlediğimi hissettim. Günlerden sonra ilk kez bir şeyler hissediyordum. Yoksul kılıklı çocukluğumu birgün gelip de özleyeceğimi söyleselerdi, inanmaz alaya alırdım kesinlikle. Şimdi ise bu özlem ciğerlerimi kavururcasına acıtiyordu canımı. Oturma odasına geçip pencereyi açtım. Yağmur damlalarının yüzümü yıkamasına izin verdim. Gözlerimi kapatıp çocukluğumun o sevinçli anısına tutunmaya çalışıyordum. Aşağıda yükselen kargaşayı fark ettiğimde gözlerimi açtım. Sivil polis arabaları sokağı doldurmuştu. Kırılan pencere sesleri, haykırıslara karışıyordu. Derneğin bulunduğu apartmanın girişi, elleri silahlı, telsizli sivil giyimli polislerle kapatılmıştı. Kalbimin korkudan taş kesildiğini sandım. O anda yağmurun altında Serdar'ı gördüm. Ellerini arkadan kelepçelemişlerdi. Kollarına giren iki kişinin arasında debeleniyor, kurtulmaya çalışıyordu. Onu sürükleyerek polis otosuna götürüyorlardı. Bir an yağmurdan ıslanmış o güzel başını kaldırıp bana baktı. Ben mi öyle gördüm yoksa sahiden hasretle, acıyla, sevgiyle mi bakmıştı? Görebileceği, anlayabileceği umudum olsaydı, “seni çok sevdim” diyecektim. “Kimseler bilmeden, hatta sen bile bilmeden umut beslemeden sevdim seni.” İçimden geçenleri duydu mu bilmem ama gülümseyip başını salladı, polis otosuna bindirdiklerinde. Bu onu son görüşüm oldu.

Aynı gece Yasin geldi. Keyfi yerindeydi. Derneğe baskın hoşuna gitmişti ve bunu saklamıyordu. Birden onları ihbar edenin Yasin olduğu kuşkusu içimi kemirmeye başladı. Mümkün müydü, bu denli şerefsizleşebilir miydi? Kendime hâkim olmaya çalışarak kimin ihbar ettiğini sordum. Omuz silkip yanıt vermek istemedi. Sonra “senin oğlan da götürülmüş diyorlar” dedi kahkahalar atarak. Midem bulandı, “iğrençsin” dedim. Sinirden adeta kendini kaybetti. Yüzüme yediğim tokadın şiddetiyle yere savruldu. Bu kez ne olursa olsun karşı koyacaktım. Kararımı vermiştim. Devrilen masadan ağır kül tablasını kap-

tığım gibi kafasına fırlattım. Beklemiyordu. Kül tablası kafasına çarpmış, kanatmıştı. Can havliyle haykırıp yerinden fırladı. Yüzünü kaplayan kan onu daha korkunç yapmıştı. Kemerini çıkardı, kemerle vurmaya başladı. Ellerimle, bacaklarımla karşı koyuyor, kaçacak bir yer arıyordum. Koca gövdesiyle üzerime çıkıp, hem dövüyor, hem de üzerimdekileri yırtıyor, ben direndikçe daha çok hayvanlaşıyordu. Sırf daha çok canımı acıtmak için üzerimde her şeyi denedi saatler boyunca... Zaferinden tatmin olmuş şekilde banyoya yöneldiğinde ne yapacağını düşünüyor, çaresizlik içinde kaybolmamak için kendimle cebelleşiyordum. Ayağa kalktım. Boy aynasındaki görüntüm korkunçtu. Zayıflamış ve saydamlığını yitirmiş bedenimin çıplaklığından ilk kez utanıyordu. Serdar'ı hatırladım. Başıyla vedalaştığı andaki o muhteşem hüzünlü gülüşünü... Beni bu halde görmüş olsaydı, yine kadınların isterlerse her şeyi yapabileceğine inandığını söyler miydi? Yasin'in kafasını yaran kül tablasını elime alıp boy aynasına fırlattım. Ayna param parça olmuştu. Yasin'in banyodan çıkmasına fırsat vermeden evdeki tüm aynaları tuzla buz ettim. Madem hikâyem aynalarla başlamıştı, öyleyse onlarla bitmeliydi. Büyük bir ayna parçasını elime alıp arkama sakladım. Yasin banyodan çıkmış, soğukkanlılıkla bana bakıyordu. Yaralı çıplaklığımla, kanayan kadınlığımla, kaybolmuş çocukluğumla ona doğru sakince ilerledim. "Özür dilerim" dedim, en yumuşak, çekici sesimle. İrkildi ama bana doğru gelmekten alamadı kendini. Ona yaklaşıp boynuna sarıldım ve elimdeki ayna parçasıyla hiç beklemeden, tereddüt etmeden boğazına sapladım. Ayna parçasını çekmemle birlikte yüzüme, göğüslerime kan fışkırdı. Fıskiye hızla akan su gibi kanı fışkırtıyordu. Eliyle boğazımı tutmaya çalıştı, bir daha saplayıp çıkardım. Oluk oluk akan kan ne tuhaf ki çıplaklığımla örtmüştü. Son bir çabayla beni bir kenara itip kurtulmaya çalıştı. Boğazını tutmuş kapıya gitmeye çalışıyordu. Onu izliyordum. En küçük bir acıma duymadan, pişmanlık hissetmeden. Yere yığıldığında parmaklarımı da kesen ayna parçasını masanın üzerine bıraktım. Garip bir sakinlik çökmüştü üzerime. Uyuşmuştum sanki. Banyoya yöneldim ağır adımlarla, duşa girdim. Yavaş yavaş bütün bedenimi yıkadım. Yasin'in hayatımı ele geçirmiş kirlerinden arındım. Kesik parmaklarımı sardım. Beni sıcak tutacak bir elbise ve rahat ayakkabılar seçtim. Uzun man-tomu üzerime geçirip evden çıktım. Havada yağmur sonrasının tazeligi vardı. İlk kez toprak kokusunu aldım, içime çektim. Acele etmeden,

caddelerden, dar sokaklardan, çamurlu yollardan geçtim. Sonunda ablamın evine vardım. Beni kabul eder miydi emin değildim. Yine de ondan başka gidebileceğim bir yer yoktu. Üç-dört yıl olmuştu birbirimizi görmeyeli. Düğününe gelmemiş, bu evliliği tasvip etmediğini söylemişti akrabalara. Peki ya şimdi bu yaptığımı tasvip edecek miydi? Kapıyı açıp da beni karşısında görünce tek söz çıkmadı ağzından. İçeri buyur etti. Sade döşenmiş oturma odasında camilere özgü bir koku ve huzur yayılıyordu. Duvarlarda Arap harfleriyle yazılı dualar çerçevelenmiş dini figürler vardı. Ablam evin içinde de başını açmıyormuş. O an anladım. Kimseyi yargılamaya hakkım yoktu. Hele de söz konusu ablamsa... Kucaklamadı beni. Oturttu sadece. Bir şey içip içmeyeceğimi sordu. Susadığımın ayırtına vardım. Çay dedim. Mutfığa gittim. Beklerken huzur ve sessizlik içinde her şeyden ne denli yorulduğumu anladım. Ben ablamın tercih ettiği yaşamı ister miydim? Bana göre olmadı ki kesindi. Peki, hangi hayat bana göreydi? Bunun cevabını da ben bilmiyordum. Ablam elinde çay tepsisiyle geldiğinde kardeşlerimi sordum. Annemin yıllar önce bizden kopardığı görsek tanımayacağımız kardeşlerimiz... Yasin'le evlendiğim ilk aylarda onları bulmak için çok uğraşmıştım. Hiç değilse ihtiyaçlarını karşılamak, para yollamak istemiştim. Benden büyük erkek kardeşimin yurttan gizlice ayrılıp çalışmak için yurt dışına kaçtığını, küçük kardeşimin ise izini bulamayacağım şekilde bir aileye evlatlık olarak verildiğini duymuştum büyük bir acıyla. Ablama kardeşlerimi sormamın nedeni bileceğinden değil, onları hatırlamak, yâd etmek isteyişimdendi. Ablam gönülsüzce onlardan haberdar olmadığını söyleyince, konuyu uzatmanın anlamsızlığını gördüm. Ablam affetmemişti bizi. O da benim gibi yaşayamayacağı hayatların kini ve acısıyla bizi suçluyor ve sadece bu yüzden bile olsa bizi bağışlanmaz buluyordu. Onun gönülsüzlüğüne aldırmadan konuşmaya başladım. Çocukluğumuzdan, oyunlarımızdan, bizi çıkardığı hayali yolculuklardan bahsettim hiç durmadan. O günleri ne denli özlediğimi, şimdi mümkün olsa tereddüt etmeden o günlere döneceğimi anlattım uzun uzun. Şaşkınlıkla hiç sözümü kesmeden dinledi beni. Yağmurun sesiyle kendime geldim. Ayağa kalkıp kucakladım onu. Tam kapıdan çıkarken “kocamı öldürdüm buraya gelmeden önce” dedim. “Bilirsin ben nereye gideceğimi bilemeyenlerdenim.” Durdum, senden başka gidecek bir yerim yoktu demek istedim. Yutkundum, vazgeçtim söylemekten. Bunu bilmek ona ne

kazandıracaktı ki? Huzurunu kaçırmaktan, istemeyeceği bir yük sırtlamış olmaktan başka.

Yağmurun altında bütün bağlardan kendimi kurtulmuş hissederek yürüdüm. Çocukluğumun su birikintilerine rastlamayı umut ederek. Belki yeniden kâğıttan bir gemi yapar düşsel yolculuklara çıkardım o gemiyle birlikte. .

Hikâyem aynalarla başladı demiştim ya, belki de çocukluğumun çamurlu su birikintilerine bakıp bakıp kurduğumuz hayallerle başlamıştı hikâye. İçinde yaşadığımız yoksul evlerin, çamurlu sokakların sınırlarında başlayan ve uzak, yalancı ışıltısıyla göz kamaştıran yaşamların aldatıcılığına vurulmuştuk hepimiz. Hayat bizi kendi dışına savurup püskürttüğçe, biz tutunmaya çalışmış, debelenip durmuştuk. Çamurlu su birikintilerinde kurulan hayallerin gerçek olma şansı bulunmazdı ki!

Şimdi buradayım. Yakında salıverecekler beni. Yerel gazetelerin “soğukkanlı güzel koca katili”, “muhteşem canı” haberlerine rağmen vücudumdaki darp izleri ve yaşımın küçüklüğünden dolayı az ceza aldım. Annem beni görmeye gelmedi hiç. Kocasından ayrılmış-benim yüzümden olduğunu söylediler- başka bir zengin adamla evlenmenin yolunu bulmuştu. Ablam bir-iki kez geldi kocasından habersiz. Son görüşmemizde ağlayarak bir daha gelemeyeceğini söyleyince üzülmemesini söyledim. Onu, yaşadıklarını anlıyordum. Ve üstelik iyiydim ben. Tuhaf bir şekilde huzurluydum en azından. Yasin’in ailesinin beni öldürteceği haberleri de korkutmuyor beni. Serdar’ mı? Çok uzaklara gittiğini söylediler. Gitmeden önce arkadaşlarına cezam bittiğinde beni yalnız bırakmalarını söylemiş diye duydum. Anlayacağınız salıverildiğimde ya Yasin’in ailesi beni bulacak, ya da Serdar’ın arkadaşları...

Rojbin PERİŞAN
Midyat Cezaevi

C-İ-NNETEN KOPAN NARÇİÇEKLERİ

“... Çarşıdan aldım bir tane, eve geldim bin tane. Söyle baba, bu nedir...?” Babası da her seferinde “karpuz... Patlıcan... Muz...” diye cevap verdiğinde; Narin’in kahkahaları, orada bulunan herkesin kulaklarını mutlulukla dolduruyordu. Şimdi ise, o mutluluk kahkahaları ve kanlı ellerin dışında hiçbir şey hatırlamıyordu.

Kendini zor bela atmıştı sokağa... Hemen kapının eşliğinde yaşlı bir köpek gibi çöküvermişti; boyun damarları bir deveninki gibi şişmişti. Zar zor nefes alıp veriyordu. Sanki bilinmeyen bir el gırtlığına sarılmış gibiydi. Bir kedi, koşup yanından geçti.

Kelebek bıçağının ucundan süzülen kandamlacıklarının sesi dışında başka bir ses duyulmuyordu...

Karanlık, bir kâbus gibi çökmüştü ruhunun üstüne. Bu karanlığı yırtacak bir çığlık olmalıydı, o da yoktu.

Gitmeliydi buralardan... Hem de çok uzaklara... Hiç kimsenin ona sınır çizmediği bir yere; düşünde, yüreğinde hep yaşadığı o sonsuzluk gibi...

Gece, üstünde sevişilmiş buruşuk bir çarşafa benzeyen sokağın tam ortasında, bir dolap beygiri gibi dolanıp duruyordu. Sokağın parke taşları, yıllarca üzerinde yattığı çarşafın kıvrımları gibi uzayıp gidiyordu gözlerinin önünde. Etrafında dönüp durdukça, gözleri bir evin penceresine takılıyordu. Bir kadın uykusundaki sarhoş kocasını boğmaya hazırlanıyordu. Bir kadın ve bir erkek, ayakta sarmaş dolaş, Roma dönemindeki çıplak heykeller gibi duruyorlardı. Bir adam durmadan eşini dövüyordu. Bir baba, kızını asıyordu. Kadının biri de kendini asmaya hazırlanıyordu...

Bir gece, her yerde, her saat, her dakika ve her an, insanlar birbirini öldürebiliyorlardı. Cinayetlerin sonu yoktur. İnsan, en büyük cinayeti duygusunda işler! Bunu anlamıştı: Geceler kötüdür, kötü, hem de bütün kötülüklerin anasıdır. Tüm kötülükleri içinde kendi kıvrımlarında saklar. Tanrının kulları da her zaman büyük sınavlarını burada vermek için can atarlar, can...

Bir antilop leşi üstünden kalkmış, bir aslan gibi her tarafı kan revan içindeydi.

Herkesi öldürmüş müydü? Yok, hayır! Evet öldürmüştü. Yok... Tam emin değildi... Ağzı kana değmiş kurt misali, içi hala rahat et-

memişti. Bıçağı, her an birilerinin gırtlığına saplayacakmış gibi sımsıkı tutuyordu elinde. Sanki et ile tırnak olmuşlardı. Bir ses, hep onun kulaklarında yankılanıyordu. “Kimseye acıma! Acıma!” diye.

Kendini yitirmişti. Ters giden bir şeyler vardı... Bu, o olamazdı! Herkesin gıpta ettiği adam, bir canavar olamazdı.

Artık buralarda yabancıydı. Zaten ruhu hiç buralı olmamıştı, hem de hiç. Tükürse yere, tükürüğü geri gelip yüzüne yapıştırdı. Yer bile onu sevmiyordu. Birileri onu çoktandır yalnız bırakmıştı. Ruhunu Tanrıya mı yoksa şeytana mı satmıştı, kendisi de bilemiyordu.

Kaç sefer rüyasındaki beyaz kargayı vurmuşlardı. Her seferinde vuranların peşine düşer, onları yakalar ve yüzlerindeki beyaz örtüyü kaldırdığında, gördüğü bütün yüzler karşısında donup kalırdı. Çünkü gördüğü tüm yüzler onunkiydi.

Uzaktan, çooook uzaklardan, bir gemi imdat çağrısında bulunuyordu. Onun gibi o da sığınacak güvenli bir liman arıyordu kendine.

Buralarda, öyle güvenli bir yer yoktu. Burası Thomas More'nin ülkesi değildi. Burası gerçeğin ta kendisiydi. Gerçek dünya onun mahalles, gerçek vatan onun eviydi. Ve tüm gerçeklerin babası da kendisiydi: “Tanrı verir, Tanrı alır”. Ya gerçek tanrı kimdi?

Narin'in sesi, hala çınılıyordu kulaklarında. “Baba benim adım ne?” . “Narin” Tamam, şimdi çarşıdan aldım bir tane eve geldim bin tane. Beni düşün baba, beni baba”, “Sen de bu zor bilmeceleri nereden getiriyorsun kızım? Karısı araya girmişti, “Zıkkımın kökünden” deyince hiç oralı olmamıştı. Ama sen de babana hiç yardımcı olmuyorsun. Biraz daha babana ipucu ver prensesim.” diye söylediğini de hatırlıyordu.

Ya sonra? Düşündü, düşündü... Birden, bir ilham gelmiş gibi, bazı kareleri hatırlayıverdi: Mutfakta, bir eliyle karısının ağzını kapatmıştı, öbür eliyle de bıçağı defalarca karnına batırıp çıkarmıştı. Bu sahne ona çok tanıdık geliyordu... Ne yapması gerektiğini, önceden ona bildirmişlerdi, gibi bir duyguya kapıldı.

Karısının iniltileri yavaşladı, çırpınışları ağırlaştı, elini yavaş yavaş ağzından çekti. Mekanik bir hareketmişcesine, eşinin dudakları etrafına yapıştırmış, o zoraki nefeslerden arta kalan ıslaklığı temizlemeye başladı. Bu dudaklar her şeyi bitirdi. Çenesini hafiften kaldırdı, bıçağı boğazına atınca; ilk seviştikleri günkü gibi sıcak mı sıcak bir kan dalgası okşamıştı yüzünü...

Her şey ama her şey o andan sonra bitti... Kim önüne geldiyse, kim onu engellemeye çalıştıysa acımadan boğazladı. Hiç ama hiç kimseye merhamet göstermedi. Onların yalvarış ve çığlıklarını duymadı. Tanrının hiç kimseyi duymayıp acımadığı gibi.

Ya Narin... Onun yüzünü hiç hatırlamıyordu. En son mutfağa giderken, her iki minicik koluyla, bacaklarına sarılıp onu engellemeye çalıştığını hatırlıyordu. Ama sonra her şey kap karanlık bir geceye dönüşüyordu. Hiç ama hiç ışık yoktu.

Kalbinin kapılarındaki kilitleri kıramamıştı. Kapıları açık tutabilseydi, donmuş duygular bir buz kalıbı gibi çözülürseydi, o bu kadar can yakmazdı, yakamazdı.

Elindeki bıçak mürekkep hokkasına batırılmış kalem gibi, hala durmadan damlıyordu. Bu bıçağı kim ona hediye etmişti...

Neden sonra hatırladı: Eşi, ona doğum günü hediyesi olarak almıştı. Masallardaki gibi bu kadar tesadüf olabilir miydi? Niçin her şey bir anda bitiverdi, yolunda gitmeyen neydi?

Yolun ortasında, her iki kolunu yana açarak, rüzgârın okşayışları sayesinde yavaş yavaş kendine geliyordu. Narin, bir daha belirdi gözlerinin önünde. Ve yine o uğursuz, simsiyah perde çöktü gözlerinin önüne. Bir an, herkesi kıpkırmızı perdelerin içinde; yere, rastgele sere serpilmiş bir biçimde görebildi... Ama Narin yine yoktu. Her düşündükçe Narin'i, gözleri iradesi dışında doluyordu.

Birden eve doğru koşmaya başladı. Hala birkaç adım gitmemişti ki yürekleri dağlayan bir fren sesi geldi. Başını kaldırdığında kocaman iki büyük göz çarpı ona. İçinde bulunduğu karanlık dünyası yavaş yavaş aydınlandı. Havada birkaç takla attıktan sonra, bir kum torbası gibi elinde sıkı sıkı tuttuğu bıçağın üstüne düşüverdi. Bıçak bir iğne gibi, yavaş, derin ve sessiz bir biçimde battı yüreğine.

Derin, hem de çok derin; asırlara yetebilecek, bütün tatlı kelimelerin mayası olabilecek kadar, güzel mi güzel bir ah çekti; aynı bıçağın yüreğine batışının verdiği mutluluk, yeni yeni gülmeye çalışan bir bebeğinki gibi yansımıştı kocaman yüzüne. O mutluluk yüreğindeki masumiyetin dışa vurumuydu.

Arabasıyla ona çarpan adam, gelip başını yerden kaldırdığında; sadece "nar..." sesi havada yankılandı. Ruh gitti. Günahkâr beden geride kaldı. Zaman gösterdi ki, insan kırlangıcın hayallerinden ibarettir.

Sabahleyin, Susam Sokağının sakinleri, mahallelerini basan kan seliyle uyandılar. Herkes kanın kaynağına doğru koşuyordu...

Kapıyı kırıp içeriye ilk giren adam, gözlerine inanamıyordu... Ortalık kurbanlık koyunlar gibi boğazlanmış cesetlerle doluydu. Onlara basmadan adım atılacak yer yoktu!

Şarıl şarıl akan çeşmenin dışında başka bir ses gelmiyordu. Ama gecedен kalma çığlıklar her tarafa sinmişti sanki. Duvarlarda ellerin bıraktığı kan izleri, bu çığlıkların dehşetini taşıyordu dört bir yanda.

Adam zor bela mutfığa ulaşabildi. Çeşmenin, neden bu ev gibi durmadan akıp gittiğini anlamıştı. O evde her şey açık kalan çeşme gibi yarıda kalmıştı. Lavabodan taşan su, kana karışarak, öylece imdadı götürmüştü bütün evlere. Adam, suyun çığlıklarından rahatsız olmuş olacak ki, ani bir refleksle musluğu kapatıverdi. Suyun ortasına çöküvermiş olan Narin'i, beyaz bir havluya sarıp kucığına alarak dışarıya çıktı.

Herkes Narin'in yanına koştu. Sordular, "ne oldu kızım?" bir daha, bir daha sordular. Narin, hep aynı cevabı verdi onlara; "çarşıdan aldım bir tane, eve geldim bin tane... Bu nedir diye sordum babama, babam bilmeyince çok kızdı. Ben ona baba nardır dedim de o yine durmadı."

Aradan günler, aylar geçti, belki de yıllar. Ya da koca koca ömürler... Bazen hızlı, bazen de yorgun, argın, bazen de...

Narin, on sekiz yılını doldurana kadar yetiştirme yurdunda kaldı. O yılları, bolca dayak ve tacizlerle doldurdu... Kafasını ilk sıfıra vurduklarında, ilk atılan tokadı ve daha birçok ilki hiç unutmadı. Anne ve baba yerine geçenler ise birer domuzdan farksız olduklarını, onu yurdun kapısına koyuverdikleri gün, daha da iyi anlamıştı. "On sekiz yaşını doldurdun, artık sana bakamayız". Onlar için her şey bu kadar basit ve sıradan oluveriyordu.

Uzunca bir süre daha, yurdun kapısında kaldı. Şimdi, bilmecelerle dolu bir hayat onu bekliyordu.

Narin'in, gidebileceği hiçbir yeri yoktu. İlk adımını hangi yöne atacağını da bilmiyordu. Hayatta insanları en çok pişman ettiren şey, ilk adımlar olduğunu yaşayarak öğrenmişti.

Babasını düşünmeden edemiyordu Narin. O gecedен sonra ne görebilirdi, ne de bir haber alabilirdi. Yurttan çıktığı güne kadar, her an bir gün babasının çıkıp geleceğini ve onu oradan alıp götüreceğinin hayalini kurup durmuştu.

Yıllarca hayallerinin sayesinde yaşamıştı. Hayallerinde her şeyi yapabilme ve onlara yön verebilme özgürlüğünü keşfetmişti.

Defalarca babasını arayıp bulur, koskocaman bir kız olarak karşısında duruverir, babası önce afallar sonra gözlerini kısar, ağzını açar, kekeler kekeler, kelimeler bir türlü çıkmaz ağzından. Nefes nefese kalarak, zor bela bir ses gırtlığından gelir; “nar... na... Narin!” deyiverir. Ve Narin koşup babasının boynuna atılır.

Bu ve buna benzer sahneleri sayısız kez hayalinde tekrarlayıp duruyordu Narin. Ama hepsinde de son perde aynıydı: Babasının boynunu sımsıkı sıkarak, defalarca kocaman yanağına öpücükler koyar ve her iki öpücük arasında sayıklar gibi söylerdi.

“Ne olur baba beni affet! Hepsi ama hepsi benim hatamdı... Biliyorum, her şey benim yüzümden oldu, senin hiç ama hiçbir suçun yoktu. Ne olur beni artık yalnız bırakma... Sarıl, sarıl bana baba. Senin kollarını ve sıcak nefesini özledim. Bak yine yanındayım. Seni çok ama çok bekledim baba. Karanlık gecelerde, yağmurlu, karlı ve güneşli günlerde çıkıp gelmeni dört gözle bekledim. Ama sen gelmedin.

Bana çok kızgın olduğunu biliyorum. Ama beni affedeceğini de biliyordum. Çünkü dünya da dayanamayacağın tek bir şey vardır, o da benim gözyaşlarımdır... Ne olursun baba, bir daha beni sakın ama sakın bırakıp gitme. Sensiz hayat zor, hem de çok zordur. Sadece seni bir daha göreceğim diye, nelere katlandım da nelere! “

Babası önce öylece donup kalır. Ama içten kan ağlar... Çok ama çok uzaklara bakan donuk bakışları, birden hareketlenir, dayanamaz. Yüreği ezilir de ezilir bu tatlımsı gözyaşlarının altında. İki kocaman koluyla sımsıkı sarılır Narin’e. Öyle bir sarılır ki Narin’in minicik bedene, neredeyse tüm kemiklerini sevinçten kırar ve babası, ıslanmış yanaklarını öpücüklere boğar. Ve dili de çözülür. Kendi kendine söylüyormuşçasına “Narin’im... Bir tanem, asıl sen babanı affet

Ramazan Vural
Bolu Cezaevi

SANDIK ODASI

Tam üç gündür buradayım. Üç gündür bir lokma geçmedi boğazımdan. Daha da geçmeyecek! Nereden mi biliyorum? Biliyorum işte. Hem geçse ne olacak? Kaç günlük ömrüm kaldı ki şunun şurasında?

Beni öldürecekler biliyorum.

Ne anam, ne de kardeşim kimse kurtaramayacak. Geçen akşam beni bu odaya kapattıkları günün gecesi el-ayak çekildikten sonra kapıya geldi, canım anam. Ağlıyordu. Biliyorum ağlıyordu. Öyle ağlama sesi gelmedi ama ben anladım. Kapının altından ekmek parçaları geçirmeye çalıştı. Aralık iki parmak kalınlığında var-yok. Zor geçiyor. Anacığım da ne yap-sın? Bir yandan ağlıyor, bir yandan çevreyi kolaçan ediyor, bir yandan da ekmek parçalarını göndermeye çalışıyor.

Gülesim geliyordu bu duruma. İçinde bulunduğum durum tabi ki komik değildi. Ama ne yapayım komiğime gidiyordu işte. Ben içten içe gülümseyip odanın ağır havasını dağıtmaya çalışırken babamın hırslayan sesi bir gök gürültüsü gibi indi kapıma. Anam bir yana savruldu, elinde ki lokmalar bir yana. İçimden bir şey koptu gitti. Gerçi alışkındı anam, babamın tekmelerine. Yıllar yılı sabah, öğle, akşam üç öğün... Sanki yemek yer gibi, sanki elbise giyinir gibi... Öyle normal sıradan...

Bazen televizyonlarda gazetelerde görüp okuyorum. İşte kadın hak-ları, özgürlük eşitlik falan. Güzel güzel kadınlar erkeklerin yanında çatır çatır konuşuyorlar. O zaman bir anama bakıyorum, bir bacıma, bir kendime. Sonra halama, teyzeme, nineme... Velhasıl tanıdığım tüm kadınları geçiriyorum aklımdan. Yok! Hiçbir benzerlik yok. Demek ki biz başka bir yerde yaşıyoruz. Onlar başka bir yerde. Onlara kıızıyorum. Öyle uzaktan şehirlerden, tepelerden konuşmak kolay. Bir de gelip bizi görsünler. Değil sokaklarda gezip tozmak, burnumuzu kapıdan uzat-tığımızda başımıza gelenleri gelip yerinde görsünler.

Yok alamıyorum. Anama üzüldüm biraz. Benim yüzümden keder-lendi. Şimdi mutfaktadır. Yine çökmüş ağlıyordur. Çaresizliğe, kadersizliğe, yalnızlığa ağlıyordur. Yazmasının bir ucu mendile dönüşmüştür yine.

Acaba dernekteki arkadaşların haberi oldu mu?

Bizim burada bir dernek açıldı geçen yıl, Berfin Kadın Evi. Nasıl bir yer olduğunu çok merak ediyordum. Erkeklerin gittiği kahvehaneler gibiymiş. Öyle söyledi amcam. Kadınlar için iyi bir yer değilmiş. Beni

oranın yakınında bir yerde görürse ayaklarını kırarmış. Öyle ya da böyle dayak yiyordum zaten. Ha bir tokat fazla ha bir tokat az. Ne fark ederdi ki... Gittim. Hem de amcamın kızı Zozan ile birlikte.

Benden iki yaş küçük Zozan. Amcama göre onu da yoldan çıkarıyormuşum. Yolum yol değilmiş. (Bu nasıl bir yol, bilsem) Ne yapayım ki ben? Namuslu olmalıymışım; amcam gibi, babam gibi...

Dernek yolunda birkaç kez yakalandık Zozan'la. Akşama kadar korkak köpekler gibi bekledik evde. Ne zaman geleceklerde, ne zaman bitecek dayaklı işkence? Dernekteki kadınlara da kızılıyordum. Orada Berfin Ev'inde güzel şeyler söyleniyordu. Ama hayatımıza uymuyordu işte! Yine dayak! Yine yasak!

Gerçi televizyonda konuşan kadınlardan farklı onlar. Haklarının yememeliyim. Şimdi şu anda bu ölümü bekleme odasında bile daha cesursan onlar sayesinde.

Yine de ölüm soğuk bir bıçak ucu gibi duruyor, ensemdedir. Ne kadar cesur görünürse görünsün, ölüm karşısında her insan korkaktır biraz. Çünkü hayat her şeye rağmen güzeldir. Şimdi bana sorsalar ben de ölmek istemem yani. Sahi ne diye öleyim ben? Çünkü amcam üç gün önce öyle buyurdu. Abime; “Serhat, bu kızın kanı ellerine değerse, ancak öyle temizlenir namusumuz.” dedi. Hem amcama ne oluyordu ki? Babam sessiz kalmasa amcama laf düşmezdi. Nefret ediyorum ondan. Hangisinden? Hepsinden... Serhat yapar bu işi. Kesin yapar. Silahı nasıl da tuturdular eline, nasılda kabarttılar koltuklarını; “Aslanım! Bu işi sen yapmayacaksın da kim yapacak?” Aslanım ya, daha düne kadar ağzı süt kokuyordu. Birden bire nasıl da büyüdü öyle?

Zozan'da hiç uğramadı. Durumu nasıl acaba? Yok, canım amcam kızına dokunmaz! Hem bir suçu yok ki onun. Sadece Ruşen'den bir mektup getirdi. Beceriksiz! Onu da amcama yakalatı. Acaba ne yazılıydı mektupta? Ah! Ah! Ruşen!

Ne zaman gelecekler? Of! Ne olacaksa olsun artık. Keşke bacım Berfin Evi'ne gidip Gülay ablaya haber verseydi. Belki, onlar bir şeyler yapabilirler. Babama, amcama biraz yalvarsalar belki affederler. Gerçi Gülay abla “Takılma şu Ruşen'e” diye ara sıra kızılıyordu ama gözlerindeki mahzun bakışı görür görmez yumuşuyordu hemen.

Serhat saçlarımdan sürükleyerek getirdi beni, bu sandık odasına. Anam, bacım öyle bakakaldılar arkamdan. Pis herif! Nasılda çekmiş

saçlarımı. Aha, dökülenlerin hepsi orada, sandığın üstünde duruyor.

Çok acıktım. Kapının altında ki tüm kırıntılar bitti. Anam bir yolunu bulup gelse, yine birkaç lokma atsa kapının altından. Sanki bu oda nem kokuyor. Nem değil de daha başka koku bu. Ne olduğunu çıkaramıyorum. Farklı. Sanki tarihi bir çarşıya girmişim gibi. Kumaş, tahta, deri kokularının birbirine karışmış hali. Serin ve hafif bir koku. Rahatlatıcı! Bu oda da daha önceleri fark etmediğim bir tat var, şimdi. Oysa buraya sık sık gelir şu köşede duran sandıkla –Serhat’ın saçlarımdan kopardığı tellerin üzerinde durduğu sandık haşır neşir olurdu. O benim çeyiz sandığım. Hemen yanımda ki biraz küçük olan da bacımın ki...

Naftalin kokuyor! Bohçaların arasına buğday taneleri serpiştirmiş anam, bereketi artsın çoğalsın diye. İşte! Bu yatak örtüsü. Bu da on iki kişilik masa örtüsü. Büyük motiflerini ben, ara motiflerini de bacım Berivan yaptı. Kim bilir benden sonra ona ne yapacaklar? Kesin eve hapsederler. Canım kardeşim! Ağlamıyorum. Hayır ağlamayacağım. İşte! Bunlar da vitrin örtüleri. Evleneceğim de, vitrinim olacak da bu örtüleri sereceğim. Hem ne demişti Gülay abla? Evlilik bir kadını köleleştirmekmiş! Olsun! Ben yinede seviyorum Ruşeni. Ruşen babamdan daha mı fazla köle yapacak beni?

Aha bu da... Serhat, bu eşyaların ortasında sıkacak kurşunu. Şimdi bu beyaz danteller benim kanımla kırmızıya mı boyanacak? Kurşun ilk nereye degecek? Gözlerim olasin da, çok korkarım o vakit. Serhat kesin yapar bu işi. Aslanların elinden ne kurtulur? Bir keresinde televizyonda görmüştüm; avını öldürünceye kadar, asla vazgeçmemiş. Benden sonra kimin olur bu danteller? Berivan’ın mı? Nasıl kullanır? Ablasının kanının değdiği bu dantelleri... Nasıl serer evine?

Sesler geliyor. Gülay abla haberi mi almışsa arkadaşları toplayıp gelmiştir. Yok canım! Nasıl duyacak? Şimdi kendimi ölüme hazırlamışken nereden çıktı bu umut? Ama ben ölmek istemiyorum. Geliyorlar! Allahım öldürecekler beni. Ne yaptım ki ben? Sadece Ruşeni sevdim. O kadar. Sevginin cezası bu kadar ağır olur mu?

İşte kapı açıldı bile. Serhat önde. Amcam, babam hepsi burada. Gülay abla nerede? Annem arkalarında. Ölümümü izletecekler ona. Bu kadar canavarlaşabilirler mi? Hiç penceresi yok bu odanın. Hava aydınlık mı? Sanki birazdan yağmur yağacak!

Ne dediniz? Anlamadım. Dışarı mı çıkayım? Ama nereye? Sandık

odasından çıkayım mı?

Bu odadan sonra ne var baba?

Dilek ÖZ
Burdur Cezaevi

HÜVZİYE

Van Gölü'nün göğünde koyu bulutlar kümelenirken Drakpur mahallesinde ki mezarlığa ufak atıştırmalarla yağmur çiseliyordu.

Ayrıksı duran bir ayva ağacının tüylü yapraklarına ve pembe çiçeklerine konup konup yükselen bir karasinek vızıltısıyla sinir bozuyor.

Rüzgâr kıyıda köşede kalmış birkaç Muhammed Gülü'nün kokusu yanı başlarına kadar sürüklüyordu.

Hava sonbahar kokuyordu...

Nasıl ki dağda sonbahar oluyorsa, insanın içinde de sonbahar olurmuş. Yaprakların sararması gibi, insanın içine yer edenler de sararmış. Etraftaki insanların sureti ne de çok benziyordu sonbaharın sarıya çalan solgunluğuna...

"Hakkınızı helal ediyor musunuz?" diye soruyor imam, solgun ve titrek sesiyle.

"Helal olsun" diyorlar hep bir ağızdan.

Kısıp çıkıyor sesi, "helal olsun" derken. Çömeldiği yerden ayağa kalkarken boğazı düğümleniyor, gözleri dolmaya başlıyor. Yanına yönüne bakıyor. Gözyaşlarını göstermek istemiyor. Cebinden çıkardığı fosfor taşlarını usulca mezarın başucuna atıp, hızla mezarlıktan uzaklaşmaya başlıyor. Hem ağlıyor, hem de hızlı adımlarla uzaklaşıyordu.

Ablasına ağlıyordu. Sonbaharı anımsatan sararmış yüzünü son kez kefene sarılırken gördüğünde ağlamıştı, içindeki yapraklar dalından düşerken.

Adı mı?

Adı Hûvziye idi. Ve hikâyesi şöyle başlıyordu.

Yanı başımdan yükselen üzgün ve telaşlı seslerle gözlerimi açıyorum. Rüya daymışım gibi bir hisse kapılıyorum. Gecenin karanlığı başucuma asılı duruyor halen. Kapıyorum gözlerimi. Seslerdeki telaşa acılı inlemeler karışıyor bu kez. Tekrar açıyorum gözlerimi. Amcamın oğlunun silueti iliyor gözlerime. Ne işi var bu saatte burada! Kötü bir şey olmalı.

Babam bir yandan acele ile pantolonu giymeye çalışıyor, diğer yandan "Allah günahlarını affetsin" sözünü tekrarlıyor habire aynı çabuklukla. Sanki dualarının bir an önce kabul edilmesini istercesine.

Annenin gözleri ağlamaklı. Üzgün gözlerle bir o yana bir bu yana

gidip geliyor. Telaşlı adımlarla aynı şeyleri defalarca yaptığının farkında değil.

“Anne ne oldu?”

“Bir şey yok oğlum! Hadi sen uyu.” Aynı telaşlılık sözlerine de yansıyor.

Sabah, annemden öğreniyorum Hûvziye’nin öldüğünü. Gözlerinden yaşlar süzülüyor anlatırken. Gözyaşları hiç dinmedi ki geceden beri.

“Dün gece bir kriz tutmuş ve aniden can vermiş zavalıcık.”

Yol boyunca tek bir kelime çıkmıyor ağzımdan. Tuhaf duygular içerisindeyim. Amcamların evine yanaştıkça evin önünde biriken kalabalık gözüme geliyor. Kadınların ağıtları yükseliyor havaya, yukarıya açılmış elleriyle. Bir ritüel mi, yoksa isyan mı anlayamıyorum. Ancak bağırtilar içimden bir şeyler koparıyor.

Cansız bedeni masaya yatırılmış Hûvziye’yi birkaç kadın sessizce yıkıyorlar. Teni sararmış Hûvziye’nin. Değişken duygular içerisindeyim. Daha dün şakalaştığım ve çok sevdiğim birinin artık olmayacağı düşüncesini kabul edemiyordum. Meleklerle benziyordu Hûvziye. Yüzündeki masumiyetle uyuyor gibiydi. Sanki birazdan uyanacak hep birlikte ağız dolusu güleceğiz gibi.

Kolumdan çektiği gibi uzaklaştırıyor beni oradan babam. Yanı başımdaki büyüklerin sözleri beni düşünceden düşünceye sokuyor.

“Ölüm onun için en iyiydi.”

“Hem o kurtuldu hem de siz ...”

“Demek ki onun da kaderi böyle yazılmış” dediğimiz Hûvziye, aslında bizler için bir yükü. Ölse de kurtulsak dediğimiz bir yük. Onun için en iyisi ölümdü. Hem o yaşadığı azaptan hem de biz ona acımış olmaktan kurtulacaktık. O çocuk halimle ben de acırdım ona. Severdim de. Ona acıdığımın mı severdim yoksa gerçekten onu sever miydim bilmezdim. Ailede kızlar erkeklerden sonra gelirdi. Hûvziye de en sonda gelirdi.

Kimse umursamazdı Hûvziye’yi. Ne yaptığı ne düşündüğü kimseyi pek ilgilendirmezdi.

Yaşam anlamsızlaştığı zaman, ölüm daha değerliymiş meğer. Yaşamında hiç mi anlamlı bir şey yoktu Hûvziye’nin? Ölüm onun için bir kurtuluş yolu muydu?

Aslında hayat daha başından itibaren zalim oyununu oynamıştı ona.

Doğum sırasında hayata gözlerini açan Hûvziye nereden bilebilirdi ki birkaç saat sonra onu hayata getiren annesinin gözlerini ebediyete yumacağını.

Hem başkalarının sütünü içmek zorunda kalmıştı hem de bakımsızlıktan yarı felçli bir duruma gelmişti. Artık ondan sonrası ızdırıp dolu bir hayattı Hûvziye için. Herkes acıyarak bakardı. Bilirdi bilmesine de ses etmezdi o. İçine atardı. Gururluydu. Neler hissettiğini kimseler bilmezdi.

Hûvziye'nin bir kafesi vardı. Camlı küçük bir çeyiz kafesiydi. Kilitli tutardı. Hûvziye kendisine verilen hediyeleri ve paraları bu kafesin içine koyardı. Gününün büyük bölümünü kafesini düzeltmekle geçirirdi. Elbiselerini ve yazmalarını çıkarır katlar ve kafese koyardı. Beğenmezse tekrar çıkarır katlardı. Onda ki bu sabra hayrandım.

Yalnızca kafesiyle baş başa kalınca çevresinde ki dünya cennete dönüşür ve yüreğini saran içten ve sıcak duygular gözlerinde ışıldardı. O anlarda neler düşünürdü Hûvziye? Hiç âşık olmuş muydu? Sevmiş miydi birisini? Neler hayal etmişti o kısa ömründe? Hayalinde hiç öpembilmiş miydi beyaz atlı prensini? Yıllar yılı hep çeyizini hazırlamıştı. Kimse bunu ona layık görmezken o hep bunun hayalini kuruyordu. Belki de en büyük mutluluğuydu çeyiz kafesine sahip olmak. Öyle ya belki de boş değildi, kim bilir?

Birkaç fosforlu taş vardı Hûvziye'nin. Kafesinde saklardı onları. Bazen ondan alır akşama kadar güneşin önünde bekletirdik. Gece olunca bir odaya girer ışığı söndürür, fosforlu taşları odanın ortasına koyardık. Az sonra taşlar gün boyu topladıkları ışınlarıyla odaya ışık saçarlardı. Tam bu an da Hûvziye'nin çılgınlıkları yankılanırdı odanın içinde.

Hastalığı bazen nükseder ve canı çok acırdı. Bu anlarda kendisini bir kriz tutar ve acıdan inlemeye, ağlamaya başlardı. Hani bazen yaralı bir hayvan olur, çaresiz uzandığı yerde acıdan dolayı kıvrılarak inler. Hayvanın bu hali insanın içine işler. Hûvziye de aynen bir yaralı hayvan gibi uzandığı yerde kıvrılarak inlemeye başlardı. “Allahım beni bu azaptan kurtar, dayanamıyorum artık.” Sözleri yüreğimden bir parça alıp götürürdü. Acıyı sanki ben yaşıyormuşum gibi kaçır uzaklaştırdım oradan. Görmek istemezdim çırpınışlarını. Yüreğime oturur günlerce unutamazdım.

Acılar bazen gece yarısı saplanırdı Hûvziye'nin bedenine. Ayak parmaklarından başlayan ağrılar önce bacaklarına sonra karnına yayılırdı. Arada bir yapılan tedaviler hiç sonuç vermemiş, vücudundaki felçlik oranı fazlalaşmıştı. Bu ağrılar bazen o kadar dayanılmaz oluyordu ki kafasına bir ağırlık çöker, kıpırdayamaz hale getirirdi. İnlemeleri yürek burkardı. Amcam uyanır ve uyuması için Hûvziye'ye bağırırdı. Hûvziye'nin inlemeleri devam edince, amcam kalkar bir iki şamar vururdu. Hûvziye'nin inlemeleri haykırıslara dönüşürdü ilkin. Sonra ufak inlemelerle uykuya dalarlardı. Çok koyardı bu hali. Kulaklarımı kapatır duymak istemezdim yakarışlarını.

Babamın yanından ayrılp solana yöneliyorum. Adımlarım beni taşıyamıyor. Hûvziye'nin kıvrılmış hali geliyor gözlerimin önüne. Yüreğime bir acı saplanıyor. Birkaç damla gözyaşı süzülüyor yanaklarımdan. Açık kapıdan Hûvziye'nin kafesi iliyor gözlerime. Odaya doğru seğirtiyorum. Kafesin ağzı açılmış fosforlu taşlar yerinde yok. Kim almış olabilir? Dışarıya yöneliyor balkonda duruyorum. Çevreme bakıyorum benimle yaşıt olan amcamın oğlunun elindeki taşları fark ediyorum. Yanına varıp sessizce çömeliyorum.

“ Ne yapacaksın o taşları?” diye soruyorum.

“ Taşlar onun”

“Ama o öldü”

“ Olsun, gene de taşlar onun. Yerin altı şimdi karanlık olur. Hûvziye abla karanlıktan çok korkardı. Yanı başına koyarsam eğer, belki aydınlatırlar onu.”

Cevap vermiyorum

Biz mezarlığa doğru yola çıkarken, Süphan dağından gelen koyu bulutlar Adilcevaz'ın göğünde toplanıyordu.

A. Halim ÖZDEMİR

Antep Cezaevi

ALTIN KOLYE

Aksak adam telaş içinde ara sokağa saparak aksak aksak yürüyordu. Bir süre sonra tek katlı demir kapısı olan bir evin yanına gelip durdu. Sağına ve soluna dönüp dikkatlice baktı. Ardından evin kapısını tıklattı. Kapıyı yaşlı bir kadın açtı. Adamı içeri buyur etmedi; aksine yüz ifadesinde beliren tiksinti, ondan hoşlanmadığını gösteriyordu. Fakat adam çoktan içeriye dalmıştı bile. Kapıyı hışımla çarpıp kapattıktan sonra kadın da adamın ardından öfkeyle yürüyüp salona kadar geldi. Ve onu dürtüp; “Şerefsiz total, bu belanı ne zaman alıp götürereceksin başımdan? Ocağımı mı söndürmek istiyorsun yoksa?!” dedi. İki elini beline koymuş bütün kızgınlığıyla aksak adama verip veritiriyordu. Ancak adam hiç orali değildi. Küçük bir bavula aceleyle elbiselerini yerleştirmekle meşguldü. Bavullunu doldurup kapattıktan sonra kadına dönüp; “Az önce Salihle konuştum. Gelip Yıldızı götürerek. Ben de şimdi gidiyorum. Benden kurtuldun işte. Al evini de, kocanı da başına çal. Seni gidi bunak. Ömrümüzde bir sefer şansımız yaver gitti, bir kadınıml olacaktı belki, onu da sen engelledin!” dedi. Yaşlı kadın ağzına geleni söyledi, ama total adam umursamadan kapıyı vurup çıktı. Kadının söyledikleri sokaktan net duyuluyordu; “Senin gibi bir yeğenim olmaz olsaydı. Devlette namus olsaydı, seni Apocu iken öldürürdü. Şimdi devletçi oldun ama Apocular da seni vurmaz. Onlarda şu kadar namus olsaydı, seni öldürürlerdi...”

Kadın öfkesini kismaya devam ederken kapının çalındığını duydu. Durup nefeslendikten sonra gidip kapıyı açtı. Karşısında Salih’i tanıyordu ve kendince iyi Apocular olarak tanımladığı grupta görüyordu. 12 Eylül darbesinden önce evine sık sık uğrayan Apoculardan biriydi. Her ne kadar askere gitmiş ve şimdi izinli olarak gelmişse de yine de Salih’e eskisi kadar güvenip sevdiğinden kuşku yoktu. Hem Salih’i yakalayıp götürmüşlerdi askere. Kısa bir hal hatır sorma Faslından sonra Salih yaşlı kadına; “Yahu Hala bugün senin total gelip bana inanılması zor ve garip şeyler söyledi. Arkadaşlardan bahsetti. İstersen gelip görebilirsin, arandıkları için onları halamın evinde saklıyorum dedi. Her ne kadar yeğenin olsa da namussuz alçağın tekidir, ona güvenmiyorum. Ama emin olmak için bir de gidip Meyro halaya sorup netleştiririm dedim. Göründüğü kadarıyla totalın bahsettiği hevaler yok burada.”

Meyro hala, Salihe cevaben; “ Valla Salih oğlum, sana nasıl anlatsam... Birgün beklediğim bir anda topal yeğenim yanında bir kızla gelip kapıya dayandı. Bu kız kimdir, neyi nesidir diye sorduğumda bana birbirlerini sevdiklerini ve kızı kaçırdığını söyledi. Dediğine inanmasam da sahiplenmek zorunda kaldım. Daha sonra anlaşıldı ki, anlattıkları yalanmış ve yanında ki o kız da Apocuymuş. Ama bu kızın Felemez’e nasıl güvenip geldiğini anlamış değilim. Salih hayretler içinde kalarak: “Peki şimdi kızla Topal Felemez neredeler?” diye sordum. Kadın dizlerine vurarak: “Topal az önce alelacele toparlanıp kaçtı, kız ise odada. Getireyim konuşun. Kurbanın olayım beni bu beladan kurtar Salih oğlum.” diyerek kalkıp odaya gitti. Biraz sonra yanında o genç kızla çıkageldi. Salih ayağa kalkarak o genç kızla tokalaştı ve salonda bulunan masaya geçip masaya karşılıklı oturdular. Meyro hala: ‘Siz konuşun ben size çay koyayım’ diyerek ayrıldı yanlarından.

Salih ile Yıldız bir süre konuşmadan karşılıklı sessizce oturdular. İkisi de yaşıt görünüyordu. Sakin görünmelerine rağmen gergin ve hüzünlü bir ruh halleri vardı. Genç kız uzun boylu ve esmerdi. Büyük kara gözleri vardı, fakat boyuna göre çok zayıftı. Hızla boy atıp uzayan sonra da susuzluktan kuruyup rüzgârda salınıp duran bir fidan gibiydi. Siyah gözlerinde derin bir keder vardı. Hiç kimsenin görmediği bir zulme ve haksızlığa uğramış gibi duruyordu. Sigara üstüne sigara içiyordu. Üzerinde uzun bir elbise vardı. Elbisesi eski ve kirli paçavralara benziyordu. Ayakları büyük ve çıplaktı. Dışleri ve sağ el parmakları sigaradan dolayı sararmıştı. Biraz bakımlı hiçbir kadında görülmeyen kıllar bitmişti yüzünde. Sigara içerken kıpırdattığı kolu dışında hareketsizce oturuyordu. Yaşama umudunu yitirmişti sanki.

İkisinde de bir diğerinin önce konuşması beklentisi vardı, ama ikisi de uzun süre konuşmayınca, genç kız önce sorgulayan bakışlarını Salih’in üzerinde sabitleştirerek: Benim adım Yıldız. Seninki Salih mi? diye sordu. Evet, cevabını alınca devam etti. “Hem Felemez hem de Meyro hala sana güvenebileceğimi söylediler. Zaten benim de başka seçeneğim yok ya, önemli olan bana yardım edip etmeyeceğin... Yardım edebilir misin?” Salih biraz bekledikten sonra: “Elbette ama nasıl yardım etmemi istiyorsun benden? Herhalde benim askerden izne geldiğimi de biliyorsundur ya da anlatmışlardır.” “ Askerden mi; hayır bunu bilmiyordum. Her neyse, bana yardım edebilecek misin? Partiyeye ulaşmam lazım.

Bildiğin bir kanal ilişki var mı?” diye sordu. Bu sorulardan, Yıldız’ın oldukça zor bir durumda olduğunu anlamıştım. Öyle bir zor durumdaydı ki halen asker olan ve daha önce hiç tanımadığı birinden ısrarla yardım istiyordu. Salih oldukça üzgün ve yumuşak bir sesle:”Ne yazık ki yok demek zorundayım. Seni çok iyi anlıyorum ama Partiyle ilişkim yok. Zaten olsaydı ben askere gitmezdim. Ama seni bu durumda bırakmayacağım, bu konuda da rahat ol. Fakat bu topala nasıl güvendin, bununla nasıl tanıştın, doğrusu merak ediyorum?” dedi. Salih uykudan uyanır gibi şaşkınlık içinde hemen ayağa kalktı ve Yıldızla birlikte çıkıp gittiler. Bir süre sonra iki katlı bir evin merdivenine tırmanarak içeriye girdiler. Yıldız’la Salih’i karşılayan Sultan’dı. Salih’e sarılarak “Hoş geldin abi” dedi. Salih Yıldız’la Sultan’ı birbirine tanıştırdı.

Salih kardeşi Sultanı çağırıp bir şeyler söyledi. Cüzdanını çıkarıp para vermek istedi. Sultan ısrarla karşı çıktı, ama abisi dinlemedi onu. Sonra solona geçip Yıldız’ın yanına oturdu. Yıldız Sultan’ı kastederek “Bacın mı?” diye sordu. Salih: “Evet öz kardeşimdir. Birbirimize çok bağlıyız, ama işin doğrusu o benden daha fedakâr.” Demesi üzerine, “Hep böyle olmuyor mu? Her nedense fedakârlık hep kadının payına düşüyor” dedi Yıldız. “Benim Sultan’la kardeşliğim çok farklı Yıldız Heval. Küçük yaşta anne ve babamızı kaybettik. Çok zor koşullarda büyüdük.” Yıldız hemen müdahale ederek, “Çok özür dilerim, ama ne olursa olsun bir an için bu üzücü şeylerden uzak kalalım. İnan benim ki bana da yedi sülaleme de yeter ve artar bile.” diyerek hüznü dağıttı.

Sultan lezzetli bir sofra kurmuştu. Bu arada Yıldız uzun bir aradan sonra güzel bir banyo yapmış saçlarını taramış ve anlaşılan hafif bir makyaj da yapmıştı. Ayrıca sultanın giysilerinde krem renkli bir elbise giymişti. Artık ayağı da çıplak değildi. Yüzünde ki tüyler de yoktu. Ama sigara dumanı sindiği dişleri halen sarıydı. Sofraya oturduklarında Salih Yıldız’ı ilik defa görüyormuş gibi “Yahu Sultan bu güzel kız da kim?” demesi üzerine hepsi güldü. Yemekten sonra Şivan ve Gülistan Perwer’in yasaklı kasetini dinlediler. Ve geç saatlere kadar sohbet ettiler. Bu arada Sultan ile eşi çoktan odalarına çekilmişlerdi. Ancak Yıldız ve Salih halen sohbet ediyorlardı. Bir ara Yıldız cebinden kat kat sarılmış kalınca bir not çıkarıp Salih’e uzattı. Salih notu almadan önce ne olduğunu sordu. “Hani benim Topal Felemezle nasıl tanıştığımı ve nasıl güvendiği mi sormuştun. İşte onunla nasıl tanışıp bugüne kadar neler yaşadığımı sor-

muştun. İşte onla nasıl tanışıp bugüne kadar başımdan geçenleri tek tek yazmışım. Aslında Partiye yazılmış bir rapordur bu” dedi yıldız. Salih’in “Bunu okuyamam iyisi mi sen bunu sakla. Partiye ulaştığında verirsin. Ayrıca topalla tanışma gerekçeni bana anlatmak zorunda değilsin” demesine rağmen, “Eğer okusaydın ve ya ben bu yaşadıkları mı güvendiğim birine anlatabilseydim, inanıyorum ki bir yükten kurtulurdum.” dedi Yıldız. “Eğer bir sakınca görmüyorsan anlatabilirsin” diyerek yardımcı oldu Salih.

Yıldız birkaç saniye düşündükten sonra: Evet anlatmak istiyorum. Felemez’le tanışmama yol açan olay bundan dört ay önce Mardin merkezde gelişti. Düşmanın yoğun operasyonları geliyordu. Halkın üzerinde yoğun baskı ve tutuklamaları vardı. Biz de aranıyorduk. Gittiğimiz bütün aileler korkuyordu. Biz de kırsala çıkmaya karar verdik. Bizi kırsala götürecek milisi beklerken evi polis bastı. Bir arkadaş polisle çatışırken, diğer arkadaşla evin çatısına çıktık. Ve bitişikteki evin damına atlayıp merdivenden avluya indim. Fakat arkamdan gelen arkadaş yoktu. Yoğun bir şekilde silah sesleri geliyordu. Hızla merdiveni tırmanıp dama çıktım. Ve bir önceki evin damına baktım. Arkadaş sırt üstü düşmüş öylece hareketsiz duruyordu. Buna rağmen diğer evlerin çatılarından arkadaşla ateş ediliyordu. Daha sonra diğer arkadaşın da evin içinde yaralı olarak ele geçtiğini duydum. Ben hızla çatışma alanını terk ettim. Şehrin dışına çıktım ama nereye gittiğimi bilmiyordum. Zaten hiçbir yeri de tanııyordum. Ayakkabımın tekini de düşürmüştüm. Hiç acı hissetmemiş olacağım ki akşam saat yediden sabaha değin yürümüşüm. Karşıma küçük bir dere çıkmıştı. Biraz su içip nefes almak için uzandım. O zaman ayağımın acısını hissettim. Ayak tabanlarım ve parmaklarım kanıyordu, dikenler batmıştı. Soğuk suya koyduğumda gayri ihtiyari çığlık attım. Canım çok acımişti. Atletimi çıkarıp yaralı ayağıma sardım. Şimdi nereye gideceğim düşüncesiyle etrafıma bakındım. Fazla uzak olamayan yüksek ve sarp kayalıklı bir dağ gördüm. Tırmanıp eteklerine vardım. Oturup biraz dinlenirken hemen sağ tarafımda çalılıklarla kaplı bir delik gördüm ve oraya yöneldim. Çalılıkları biraz araladığımda bir kaç metre uzunluğunda ve alçak tavanlı bir mağara çıktı karşıma. İçeri girip uzandım. Arkadaşlar geldi aklıma ve hıçkırık hıçkırık ağlamaya başladım. Belki de bu hıçkırıklarım yalnız arkadaşlar içinde değildi. Kendimi çaresiz görüyordum, irade kırıklığı yaşıyordum. Direnme ruhum kalmamıştı. Korku ve çare-

sizliğe karşı Apocu direniş yerine, bir bitmişlik ve teslimiyet hali ağır basıyordu. Partiye ulaşma umudum yoktu. Parti geri çekilmişti. Ülkede kalan arkadaşların da her gün ya şehit düştüklerini ya da yakalandıklarını duyuyorduk. Dolayısıyla ben de ya yakalanacağımı ya da vurulacağımı düşünen bir ruh haliyle düşmanla ne kadar çatışabilirdim ki? Hele bu ruh halimle tutuklanırsam, işkencede direnme iradesini bile kendimde göremiyordum. Bütün bunları çok hızlı düşündüm ve bir karar verdim. Kendimi vurmak! Elimi belime attığımda kanım dondu. Tabancam yerinde yoktu. Nerede düşürdüm diye düşünürken atletimi çıkardığımda dere kenarında otların üzerine bıraktığımı hatırladım. Hızla kalkıp mağaranın kapısına vardım. Tam çıkacaktım ki, çan sesi duydum. Kapıda ki çalılıkları siper ederek dışarıya bakındım. Aşağıda derenin kenarında koyun ve keçilerden oluşan bir sürü otluyordu. Çok dikkatlice bakmama rağmen çobanı göremedim. Buna rağmen çıkıp dikkatli bir şekilde dereye doğru inmeye başladım. Sürünün içinden geçerek tabancamın olduğu yere vardım. Bir iki bakındım ve arkadaşı görmüş gibi sevinerek tabancamın üstüne kapandım. Alıp belime koydum. Tam o anda birinin “ İyi günler bacım, hayırdır, sabah sabah burada ne yapıyorsun ?” sesiyle irkildim. Hızla arkama döndüm. 25- 30 yaşlarında omzunda sarkan bir çiftte ve beline sarılı fişekliği olan bir adam duruyordu karşımda. Sakin ve tebessüm eden bir yüzü vardı. Tabancayı sıkıca tutan elimi gevşetip gevşetmeme konusunda bir tereddüt içindeyken, o arada adam da beni süzüyordu. Gözleri ayağıma takılınca; “Aman bacım, ne oldu ayağına? Yaralı mısın?” deyi çömelerek ayağımla yakından ilgilendi. Kafasına bir mermi sıkıp ondan kurtulmak için tam fırsat doğmuştu. Ama yapamadım ve ben de adamın yanına çömeldim. Lafı fazla uzatmadım ve adama PKK’li olduğumu söyleyip bana yardım etmesini söyledim. Bana süt sağdı, ekmeğini paylaştı. Daha önce sık sık arkadaşlara rastlıyormuş ama 12 Eylül’den bu yana arkadaşları hiç görmemiş. Köylerinde arkadaşlarla ilişkileri olan birini duyduğunu ve şimdi köyde olduğunu isminin de Topal Felemez olduğunu söyledi. Eğer istersem beni onunla tanıştırabileceğini söyledi. Çoban Felemez’den bahsederken, onu tanımadığını sağlamlığı konusunda net bir şey belirtmeyeceğini de söyledi. Çobandan Felemez’i biraz daha araştırmasını ve netliğe kavuşana kadar benimle ilişkide olmasını istedim. Kabul etti. Çoban iki üç günde bir bana uğrayıp yiyecek getiriyordu. Ancak Felemez konusunda çok fazla bir bilgiye ulaşamıyordum.

En son Felemez'in aslında Adana'da Partiyi tanıdığını ve darbeden sonra kaçıp memlekete geldiğini duyduğunu belirtti. Yirminci günün sonunda çobana Felemez'i getirmesini söyledim. Birgün akşamüzeri baktım çobanla birlikte topallayan biri geldi. Felemez oymuş. Kısaca durumumu anlattım ve beni Partiye ulaştırıp ulaştırmayacağını sordum. Hiç tereddüt etmeden, evet ulaştırabilirim, yalnız Kürdistan'da kimseyi tanımıyorum. Eğer kendisiyle Adana'ya gidersem, Partiye ulaşabileceğimi söyledi. Çok fazla düşünmeye gerek yoktu. Felemez'e çok güvendiğimden değil, çaresiz kaldığımdan tamam dedim. Yalnız arandığımı söyleyip bunu nasıl halledebileceğimizi de sordum. Kız kardeşinin kimliğini bana vereceğini belirtti. Gerçekten de benim yaşımda bir kız kardeşi vardı. Elbisesini de bana verdi. Tabancamı da babasına emanet ettim. Adana'ya gelene kadar da sorun yaşamadık. Bu arada otubüste kamufle amaçlı birbirimizi kaçırdığımızı ve evli olduğumuzu söyleyecektik. Meyro halasının evinde birkaç gün kaldıktan sonra birgün "hani ne oldu, ne zaman arkadaşlarla görüşeceğiz?" diye sordum. Kaçamak cevap verip, aradığını ama hala ulaşamadığını belirtti. Bu arada Meyro halası da bizi evli biliyordu ve kendisine göre yeni evlilerin davranışlarından çok uzak olduğumuzu belirtip sürekli benden şüphelendiğini belirtiyordu. Artık çok sıkıldım ve Felemez'e amacının ne olduğunu, ne yapmak istediğini sordum. Çünkü halasıyla konuşurken duymuştum: Halası ona "Ne biçim karı kocasınız be ahmak herif, 15-20 gündür buradasınız, ama birgün olsun yıkandığınızı görmedim. Ya sen erkek değilsin ya da Kızılbaş olmuştunuz" diyordu. O da: "Acele etme hala, fazla üstüne gitmek istemiyorum. Bir de Yıldız çok utangaç, ama sen de hiç yardımcı olmuyorsun" deyince, halası; "Ne yapmamı istiyorsun şerefsiz topal, seni zorla kızın koynuna mı sokayım? Yediğiniz içtiğiniz yetmiyor, bir de bunu mu benden istiyorsunuz?" diyerek topalı terslemişti.

Felemez'le kavgalı tartışmalarımız Felemez'in halası ve eniştesine yansıdı. Onlar da bu tartışmalara katılınca, bizim evlilik oyunu ortaya çıktı. Bunun üzerine bizi evden kovdular. Felemez'le şehir dışına çıkmıştık ve ben bir kere daha intiharı düşündüm. Ancak Felemez son anda engel oldu. Ardından gidip bir ev kiraladı. Küçük bir evdi ve bomboş kuru ot ve üzerine gazete serip uyuduk. O gece Felemez bana: "Aslında parti ile ilişkim yok. Zaten parti marti de yok. Diğerleri gibi PKK de

bitti. Sen de aranıyorsun ve gidecek yerin yok. Eğer istersen seninle evlenelim” dedi. Bu söylediklerine hiç şaşırmaııştım. Kızgınlıkla suratına tükürdüm ve gece yarısı evden çıkmaya çalıştım. Ancak birden bana saldırdı. Bir taraftan beni iki eliyle sıkıca yakalamış yere yıkmaya çalışıyordu. Diğer taraftan da “ Sen benim olacaksın, seni bir yere bırakmam” diyerek söyleniyordu. Delirmiş gibiydi. Beni yere yıkamayınca, bu sefer elbiselerimi çekiştirip parçalamaya çalışıyordu ve ellerimi, kollarımı ısıırıyordu. Ben bir taraftan direniyordum, diğer taraftan da bağıırıyordum. Uzun süre bu saldırı ve direnme devam etti. İkimiz de yorulmuş ve ter içinde kalmıştık. Özellikle onun yüzünde kanamalar vardı. Kan bütün yüzüne bulaşmıştı. Çünkü uzun süredir tırnaklarımı kesmemiştim ve ondan biraz uzun olma avantajım da olunca, yüzü daha da kötü oldu. Direncimi kıramayacağını anlamış olacak ki, beni bırakıp sırtını duvara yaslayarak yere çöktü ve hüngür hüngür ağlamaya başladı. Ben de başka bir köşeye takatsizce çöktüm. Ellerim, kollarım ve vücudumun birçok yeri ısıırıklardan dolayı bana büyük bir acı veriyordu. Sabaha kadar sessizce oturduk. Sabah olduğunda bana, yaptıklarından dolayı pişman olduğunu ve özür dilediğini belirtti. Ben hiç konuşmadım. Kendisi tekrar konuşarak, eğer bu olanları partiye anlatmasan ve onu affedeceğime dair söz verirsem beni eskiden tanıdığı bir arkadaşla tanıştıracacağını söyledi. “ Bütün bunlardan sonra halen sana güvenmemi nasıl beklersin?” dedim. “ O zaman güvenebildiğin yere gidebilirsin, serbestsin” dedi. “ Peki, bu arkadaşını ne zaman getirip benimle tanıştıracaksın?” diye sorduğumda, “ Birkaç gün içinde” cevabını verdi. Ve bahsettiği kişi olan seni getirdi, ama sen gelmeden apar topar evden kaçıp gitti. Halasına İstanbul’a gideceğini söylüyordu.

Salih, Yıldız’ın acıklı hikâyesinden çok etkilenmiş ve üzölmüşüü. Sadece şunu diyebildi: “gerçekten çok utanç verici bir durum. Çok üzöğünüm, ne diyeceğimi bilemiyorum. Bir daha böyle bir durumla karşılaşmaman için elimden geleni yapacağıma söz veriyorum. Ayrıca Felemez’in yaptığı bu alçaklığın hesabı mutlaka sorulacaktır.”Salih ikinci gün gidip iki bilet aldı. Dönüşte de Yıldız’a bir ayakkabı aldı. Küçük bir altın kolyeye de bir şeyler yazdırdı. Getirip Yıldız’a verirken: “Yıldız Heval, akşam Mardin’e yolculuk var, ona göre hazırlan” diyerek müjdeyi verdi. Yıldız kolye ve ayakkabı için Salih’e teşekkür etti; verdiği müjdeye de çok sevindi ve bu sevincini Salih’e sarılıp onu yanğıından öperek gösterdi.

Gerilla birliğı konumlandığı sık ormanlık tepede üç günden beri kıpırtısız istirahat ediyordu. Yaptıkları eylem ve uzun süren bir çatışmadan yeni çıkmışlardı. Kayıp vermişlerdi, ancak üç tane yaralıları vardı. Erzak ve ilaçları da yoktu. Bulundukları alan düşman tarafından ablukaya alınmıştı. Köylere inip yaralı arkadaşları için kimi ihtiyaçları almaları gerekiyordu. Ancak komutan yeni kayıp ve yaralı vermek istemiyordu. Öneri yapan gerillalara izin vermiyordu. Salih, komutana: “Heval köye gitmeye izin vermemen anlaşıyor ama hiç olmazsa izin ver gidip bir iki domuz avlayalım.” önerisinde bulundu. Komutan biraz düşündükten sonra: “Peki yanına bir arkadaş daha al, fakat fazla uzağı gitmeyin” dedi. Salih teşekkür ederek Xebat’ı da yanına alarak yola çıktı. Komutan Felat arkalarından bağırıp durdurdu: “Salih heval, ama genç domuzları avlayın ha, anaç olanlarına dokunmayın” diye uyardı. Salih elindeki kanas suikast silahını hafifçe kaldırıp göstererek cevap verdi, tamam dercesine. Salih ile Xebat biraz uzaklaştıktan sonra bir buluşma noktası belirleyip ayrıldılar.

Domuzlar genelde sulu otlak ve çamur banyosunu seviyorlardı. Salih de Xebat da bu özelliklerini ve dolayısıyla bulunabilecekleri yeri iyi tahmin ediyorlardı. Yeri iyi tahmin ediyorlardı. Salih tepeden vadiye doğru hızla inerken, Xebat tam tersine meşe ağaçlarının sık olduğu üstü geniş ve ortasında su kaynağı olan bir tepeye tırmandı. Xebat kaynağı yaklaştığında kaynakla arasında kökü kalın yüksek bir meşe ağacının altında kocaman bir domuz gördü. Domuz iki yaşında bir dana büyüklüğündeydi ve pür dikkat kesilmiş gövdesini hiç hareket ettirmeden sadece başıyla sağı solu kolaçan ediyordu. Xebat bu domuzun nöbetçi olduğunu ve diğerlerinin de çamur banyosu yaptığını anladı. Xebat’ın diğerlerini görebilmesi için bir yüz metre daha gitmesi gerekiyordu. Çünkü su kaynağı daha yukarıya düşüyordu ama Xebat biliyordu ki değil yüz metre, yerinden çıkıp beş adım atsa, domuz onu görür ve hızla gidip diğerlerine de haber verip kurtulurlardı. Nöbetçi domuzu vurmaya düşündü, fakat komutan Felat’ın ölçülerine göre bunun vurulmaması gerekiyordu. Buna rağmen Xebat yapılacak eleştirileri göze alarak silahını domuza doğrulttu. Kafasına nişan aldı ve üst üste tetiğı çekti. Domuz önce sarsıldı ve kendi etrafında döndü. Ardından hızla sürüye doğru

koşmak istedi, ancak fazla koşamadı, savrulup yere yıkıldı. Xebat tek başına götüremeyeceği için Salih'in yardımını almak amacıyla buluşma noktasına geldi. Ancak Salih henüz gelmemişti. Salih vadiye inmek üzereyken, bir hayvan izini bulduğunu sanarak izi takip etti. İz onu duvar gibi düz, yüksek ve uzun bir kayalığın dibine doğru götürdü. Kayalığın dibinde biten bir meşe ağacının dallarını araladığında, kayalıkta bir insanın geçebileceği bir yarık gördü. Silahını önünde tutarak dikkatli bir şekilde içeriye girdi. Meşe ağacı ışığın içeriye girmesini engelliyordu ve Salih bir şey göremediği için cebinden çıkardığı el fenerini yaktı. Küçük bir yerd. Köşede ne olduğunu tam anlamadığı ama bir insanın iskeletine benzeyen bir karartı gördü. Ve ona doğru ilerledi. Yakınına geldiğinde gerçekten oturmuş bir insanın kemikten iskeletini gördü. Işığı yere doğrulttuğunda uzun saç tutamlarını gördü. İskeletin beline doğru düşmüş ve çürümek üzere olan palaska ve palaskaya takılı şarjör kılıfları ve kılıflarda da paslanmış keleş şarjörleri vardı. Sağ tarafında yana düşmüş bir keleş duruyordu. Silahın altı paslanmış, üstü karıncalanmıştı. Oturduğu yere üst üste düşmüş uzun saçlarından iskeleti bir kadın gerillaya ait olduğunu anlamıştı Salih. Derinden hüzünlenmişti. Ağlamamak için kendini zor tutuyordu. Silahı, raxtı, ayakkabıyı ve saçları itinayla ve çok dikkatlice yerden topluyordu. Kemikler dışında bir şey kalıp kalmadığını anlamak için, Salih ışığı iskeletin başından başlayarak yüzüne, yanaklarına, ağzına doğru tutarak inceliyordu. Salih ışığı boynuna tuttuğunda parlayan bir şey gözüne çarptı. Yavaşça eliyle dokundu. İnce bir zincire benziyordu bu. Zinciri yukarıya doğru kaldırdığında zincire takılı bir kolye olduğunu da gördü. Salih kolyeyi alıp dışarıya çıktı. Altın zincir ve kolye olduğu belirginleşen şeye baktı. Kolye ucunda bir yazı olduğu anlaşıyordu, ama kirlenmiş üzeri tozdan kalıp tutmuştu. Salih kolyeyi sert şutik beziyle iyice temizledikten sonra üzerindeki yazıyı okumaya çalıştı. Yazıyı okur okumaz dondu kaldı. Bir daha bir daha okudu. Evet, her seferinde okuduğu aynıydı. Kolyedeki yazı: "Ya özgürlük ya ölüm" şeklindeydi.

Salih şaşkınlığından kurtulduktan sonra sarsıla sarsıla ağlamaya başladı. Kolyeyi tanımıştı. Sekiz yıl önce Yıldız'a hediye ettiği kolyeydi bu. Salih Yıldız'dan üç yıl üç yıl sonra gerillaya katılmıştı. Birçok alanda Yıldız'ın izini sürmesine ve sormasına rağmen onu bulamamıştı. Xebat Salih'i bulduğunda hayretler içinde kaldı. Salih oturmuş hüngür hüngür ağlıyordu. Kendinden o kadar geçmişti ki, yanı başına kadar gelen

Xebat'ı fark etmedi. Xebat Salih'e dokunmadan önce ne olduğunu anlamaya çalıştı. Önce insan iskeleti olduğu anlaşılan kemiklerin itinayla toprağa uzatıldığını ve yanı sıra eskimiş, yıpranmış elbise parçalarının ve uzunca saç parçalarının, raxt ve silahın öylece düzeltildiğini gördü. Eğilip silahı alıp iki eliyle sağa sola çevirerek inceledi ve bir süre sonra, yavaş ve kısık bir sesle “bu silah Yekta arkadaşın silahıdır” dedi. Salih bunu duyar duymaz ayağa fırlayıp Xebat'a: “Sen onu tanıyor muydun, hangi Yekta? Gerçek ismi neydi, ne zaman katılmış, hangi alandan katılmış biliyor musun?” diye üst üste sorular sordu. Xebat: “Mardin Eyaleti'nden üç yıl önce bu alana gelmişti. Gerçek ismini bilmiyorum, ama bir ara milislerin getirdiği gazeteleri okurken, Yekta arkadaşın hepimizi hayrete düşürecek bir sevinç çığlığı attığına tanık olmuştuk. Gazetede bir haber vardı. Arkadaşlar İstanbul'da bir kontrayı elektrik direğinin korkuluklarına asmışlardı. Yekta arkadaşın dediğine göre, partinin yaptığı eylemlerden kendisi için en sevindirici eylemin bu olduğunu belirtiyordu. Anlatmadı, ama sanırsam cezalandırılan bu kontrayı tanıyordu.”

Yekta'nın Yıldız olduğundan Salih'in kuşkusu kalmamıştı. “Bu alanda iki yıl önce şiddetli bir çatışma yaşandı. Yekta arkadaş ağır yaralananınca, bir erkek arkadaş onu omuzlayıp geri çekiliyor ve tekrar çatışma alana dönüyor. Çatışma bittiğinde Yekta arkadaş çatışma alanının dışına çıkaran arkadaşın da içinde olduğu beş arkadaş şehit düştü. Yekta'yı sonradan bütün aramalarımıza rağmen bulamamıştık.” dedi Xebat...

Seyfettin AYDEMİR
Adıyaman Cezaevi

ŞERMİN

Mahalleye yeni biri geldiğinde mutlaka dikkat çekerdı. Apartman sakinleri, apartmanın altındaki işyeri sahipleri ve çevre esnafı birbirleriyle bir şekilde tanışıyordu. Yakın civarda devlet daireleri de olduğundan ara ara karı koca memurlarda kimi zaman kısa süreliğine, bazen temelli o mahallenin sakinlerinden olurlardı. Her yeni gelenle önce işe gidip geldiklerinde merhabalaşmayla başlayan tanışıklık, adamına göre zaman içinde ileri düzeyde ahbaplığa da dönüşürdü. Bazı işyeri sahipleri aynı apartmanda oturduklarından apartman sakinleriyle ilişkileri diğer esnaf arkadaşlarına oranla daha ileri düzeydeydi. Zaten onların sayesinde apartmana gelip gidenler, ilişkileri, karakteri, neler yapıp ettikleri esnaflar arasında mercek altına alınıp esnaf sahiplerinin derin ‘tahlillerine’ mazhar olurdu.

Yeni biri daha taşınmıştı apartmana. Bu daha öncekilere birçok açıdan benzemiyordu. Mahallenin dikkatini çok erkenden ve fazlasıyla üzerine çekmişti haberi olmadan. Her şeyden önce kadın olarak bir başına yaşıyordu, kocası yoktu. Üç dört yaşlarında bir erkek çocuğuyla yalnızdı. Bu durum mahallenin daha önce hiç tanık olmadığı kendilerine oldukça tuhaf gelen bir durumdu. Ayrıca kadın farkında mıydı bilinmez ama gayet alımlı, modern görünümlü biriydi. Uzun boyu, endamı nedeniyle mahalleli olsa olsa Çerkez olacağını kararlaştırmıştı bile. Oranın yerlilerinden olmadığı her halinden belliydi. Fazla bir eşyası da yoktu kadının. Bu yüzden kiralağığı apartman daıresine yerleşmesi de fazla zamanını da almamıştı. Her sabah sekiz gibi, özel bir şirkete ait servis aracı gelip onu alıyor, akşama doğru aynı yere bırakıyordu. Mahalle esnafı aynı apartmanda oturan diğer esnaf ahbabları vasıtasıyla bu esrarengiz kadın hakkında meraklarını ancak kısmen giderebilmişlerdi. Sadece adının Şermin olduğunu ve özel bir halı dokuma şirketinde işçi olarak çalıştığını öğrenebilmişlerdi. Şermin’in hafta içi sabah sekiz ile akşam on yedi arası çalıştığı ve içine kapanık bir yapısı olduğu için apartman sakinleriyle yakın denebilecek bir ilişkisi yoktu. İstese de bunu yaratamayacağını çok geçmeden apartmanın diğer sakinleri kendisine hissettirmişlerdi. Yalnız başına genç bir kadının başında erkeğı olmadan kendisine göre yabancı ellerde bulunması soru işaretlerinin doğmasına yeterde artardı bile. Kısa bir sürede zaten iş gücü yokluğundan sabahdan akşama koca muhabbetin

eksik olmadığı mahalle esnafının diline de düşmüştü Şermin. Onlara göre resimde eksik kalan bir şeyler vardı. Bu yüzden de her geçen gün bu gizemli kadını tanımalarına yarayacak yeni bir söylenti ile kendilerine göre resmin eksik kalan yanlarını elbirliğiyle tamamlamaya çalışıyorlardı. Bu kadının kocası neredeydi? Yoksa hiç kocası olmamış mıydı, bu çocuk neyin nesiydi, acaba herhangi birinden peydahlanmış bir piç olmasın? Neden olmasın, bu işin içinde bir bit yeniği olmasa bu genç, güzel, alımlı kadın neden memleketinden bunca uzağa, memurlara göre sürgün diyarı olan bu yere gelsin? Vardı bu işte bir iş, kesin vardı. Zaten söylentilerin bini bir paraydı. Ateş olmayan yerden duman niye çıksın? Her gün onu sabahtan alıp akşamda aynı yere bırakan servis aracı da zaten huylandırıyordu onları. Özel bir şirkette dokuma işçiliğinden ev mi geçindirilmiş? Kadında ki görünümüne bakılırsa alınan parayla bu mümkün müymüş? Yanakları kan dolu kadının, al al, maşallah endamı da Allah vergisi, belli ki iyi besleniyor. Öyleyse nerden geliyor bu değirmenin suyu. Dokumacılıktan aldığı parayla kiraya mı beslenmeye mi, çocuğu bıraktığı kreşe mi yetiyecekti? Vardı bu işte bir iş, vardı. Şirket sahibinin dostu olduğu söylentileri mahalle esnafını ağızda sakız olmuştı.

Şermin'in işe gidiş ve geliş saatini mahalle esnafı bazen topluca sohbet ederken bazen de iş yerinin içinde bir başlarına tanıklık ediyorlardı. Eğer konuya dair yeni bir havadis varsa onun üzerine yorumlar eksik olmuyordu. Sözde bir uğursuzdan, bir lanetliden, hatta bir orospudan bahsediyorlardı. Ama hiçbir sohbet de Şerminli sohbet gibi çekici gelmiyordu onlara. Şermin'in bahis konusu olduğu sohbetlerde herkes lafı bir diğerinin ağızda alıyordu neredeyse, o an Şermin'i diğerinin elinden alır gibi. Çoğu da orta yaşın üzerindeydi esnafın. İşlerinde torunları olan bile vardı. Namazlarını kolay kolay kaçırmazlardı.

Beşir, işlerinde en dindar gözükeniydi. Kendine göre bakımlıydı, şıklıkta hiçbir mahallelinin eline su dökemeyeceğine inanırdı. Sabah namazına kalktıktan sonra uyumazdı genellikle, evde oyalanır, bazen sekize doğru bazen de öğleye doğru kafasına eserse uğradı iş yerine. Nasıl olsa çocukları vardı, bakarlardı dükkâna.

Behçet, içkiciydi, arada bir kumarı da olurdu. Ama namazını eksik etmezdi o da. Genelde sessiz bir olarak bilinirdi, Şermin sohbetleri hariç.

Mahmut, o mahallenin de o şehrinde en demokrat en aydın kişisi sa-

yardı kendini. Kendince diğer esnafları küçümserdi içten içe. İş yerine açılan ve tüm ısrarlarına rağmen konuşmayan telefonların aslında iş yerinin önünden gelip geçen gizli kadın hayranlarına ait olduğunu iftiharla anlatırdı çevresine.

Ve her biri kendine göre ‘tutarlılıkları’ olan diğer mahalle sakinleri...

Her nedense hafta içi sekiz ile beşte bu sakinler Şermin geleli beri, eğer bir kaza, bir bela, bir ölüm yoksa mutlaka dükkânlarında olurlardı. Sorsalar haçta şeytan taşlama vazifesini yerine getiren bir mümin edasıyla, içlerinden lanet yolladıklarını söyleyeceklerdi ağız birliği etmişçesine. Her birlikte oturdukları zaman Şermin’in geliş gidişi esnasında birbirlerinden ve Şermin için onca söylediklerinden biraz da utanarak gözlerini erkenden başka yere çevirip sanki böylesi lanetli birine bakmaya tenezzül etmediklerini birbirleri

Ne yansıtmaya çalışırlardı. Oysaki hepsi de birbirinin böylesi anlarda iç geçirdiğini çok iyi biliyordu. Orospu morospu da olsa Tanrının eşsiz güzellikteki bir yaratımıydı Şermin. Baka baka insanın doyası gelmiyordu. Dükkânın içinde bir başına olsalar hiç olmasa kimseden çekinmeden kimseye görünmeden doyasıya bakabileceklerdi bu güzelliğe. Ta ki gözden kaybolana kadar. Genellikle Şermin geçip gittikten sonra, sanki dükkânlarında yapacakları işleri yeni bitirmişler de biraz hava alma ihtiyacı hissetmişçesine teker teker çıkarlardı kapı önlerine. Mutlaka sohbeti bir taraftan tutup Şermin’e getirene kadar diğer konular pek de tat vermezdi hiç birine. Varsa yoksa Şermin. Zaten kulaktan kulağa yayılanlar fazlası var eksigi yok diyerekten damlardı sohbetlerine. Patronun dostluğu Şermin’i kesmiş olacak ki yeni bir dost tuttuğu söyleniyordu şimdide.

- Yani ikisini birden mi idare ediyor diye sohbeti alevlendirdi Behçet.

- Vallahi ben de başkasının yalancısıyım ama ateş olmayan yerden de duman çıkmaz derler. Bunu bilir bunu söylerim diye devreye girdi Beşir.

- Duyduğuma göre ne iki ne üç. Birbirinden habersiz beş ayrı dostu varmış orospunun. At gibi karı ama bu kadarına ben de şaşırdım doğrusu. Sözde komşuluk hukukumuz var, hâşâ huzurdan bizi de bedavadan pezevenk yerine koyuyor bu avrat. Yani yanı başımızda oturacak, komşuluğumuzu yapacak, her gün de biriyle dostluk edecek, olacak iş değil doğrusu diye ekledi Beşir.

- Peki, bu dostlarının hiç birinin birbirinden haberi yok mu? Hiç mi denk gelmiyorlar birbirlerine diye sordu diğeri.

Beşir tekrar devreye girdi.

- Belli ki tecrübeli bu kaltak. Beşini bir parmağında oynatıyor da, hiç birinin diğerinden haberi olmuyor. Ben ta en başından size demiştim bu değirmenin suyu nereden geliyor diye!

Mahmut lafı Beşir'in ağzından aldı.

- Peki ya o çocuk, o kiminmiş biliyor musunuz? Duyduğuma göre bu işi meslek edinmiş bu avrat. Geldiği yerde de aynı yolun yolcusuymuş. Zaten bu işler bir an da başlayacak işler değil. Dediklerine göre zenginin birini kafalayıp evlene bilmek için bilerek hamile kalmış. Bu çocuk o çocuk işte. Ama adam da kurnazmış, bir de paralı, çevresi geniş "siktir ol git buradan" diye tekmeysi basmış, üzerine tehdit de edince kadın korkudan soluğu burada almış.

- Bu hamur daha çok su kaldıracak desenize, kim bilir daha neler çıkacak bu avradın altından, diye ekledi Behçet.

- Bu sohbet esnasında bahsettikleri Şermin'in beş dostundan biri olmayı her biri içten içe çok istiyordu ama her birinin de birbirine benzer bolca 'acaba'ları vardı.

- Acaba Şermin birgün kendilerini de çağırır mıydı gizliden, acaba çağırsalar da cesaret edebilirler miydi Şermin'le, bu güzellikle baş başa kalmaya. Çünkü şimdiye kadar hep onun olmadığı yerde onu konuşmuşlardı. Onun karşısında da dilleri bu dedenli rahat dönebilir miydi? Hadi bu varsayımlar gerçekleşti diyelim, ya çevreden duyan olursa. Bir de bundan dolayı rezil olmak vardı. Yoksa erkekliğin şanıındandır deyip sıyrılabilir miydi? Yok, yok erkekliğin şanıı manıı denilmez, maskara olunurdu mahalleye. Gizli mizli bir yolu yok muydu bu işin? Nasıl olsun, bak işte, beş dostu var beşi de mahallelinin dilinde. Ta bilmem nereden gelen dostlarından haberi olanın, burnunun dibindekinden mi haberi almayacaktı.

Aslında mahalle esnafının her biri bir diğerini çok iyi tanıyordu. Öyle ki yaptıkları sohbet esnasında bile birbirlerinin içinden geçeni az çok tahmin edebiliyorlardı. Sohbetlerinin en heyecanlı anı, Şermin'in kendilerine yönelik olarak varsaydıkları kimi davranışlarını anlattıkları andı. Her biri bu durumu kendi cephesinden anlatınca, öfkeli ve kıskanç gözlerin kendisine çevrildiğini hissediyordu.

Beşir:

- Allah sizi inandırsın kaç keredir karşılaşıyorum, ters bir laf et-

memek için de kendimi zor tutuyorum. O da kadındır, gençtir, tazedir, erkeği yoktur, bazı duyguları doğaldır ki olabilir, ama benim gibi evli barklı, namazında niyazında birine ikide bir de gelip geçerken kaş göz işareti yapmak yakışık kalıyor mu?

Behçet içinden; “Siktir yalancı, süslü moruk. Sen daha çok beklersin.” diye geçirdi geçirmesine de, öyle bir bakıyordu ki aynı esnada Beşir’e.

Beşir biraz da sitem ederek;

- Ne o, inanmadın mı Behçet, diye sordu.

- Hâşâ Beşir kardeş, aksine ben de çok kere tanık oldum buna. Hatta içten içe günahını da almadım değil. Acaba bu kadın yakasına yapışıp da Beşir kardeşimizi yoldan çıkarmasın mı? Diye de düşündüm doğrusu.

Beşir;

Sağ ol, eksik olma Behçet’im. Ama bilirsin bizim o taraklarda bezimiz olmaz. Gençliğimde de öyleydi, uçkurumu harama çözmedim, şimdiye kadar. Ben de kadının niyetini hisseder hissetmez, dikkat etmişsen kadın gelip geçerken içeride duruyorum hep, dedi.

Behçet yine içinden ama bu kez gözlerini kaçırarak, “ moruk oğlu moruk, senin içeride niye durduğunu bilmiyor muyum sanki. Dışarıda milletin içinde rahat bakamıyorsun, için gidiyor. İçeride kimse görmeden rahat rahat bakıyorsun karıya.” Diye söylendi.

Mahmut kendisine gelen ve bir türlü cevap vermeyen telefonun sırrını da çözüp arkadaşlarıyla paylaşmanın heyecanı ile ama sanki önemsiz ve tepki duyar gibi yansıtmaya çalışarak;

- Bana gelen o sessiz telefonlar var ya, PTT’de ki tanıdıkları devreye koyup öğrendim, bilin bakalım kim çıktı? Bizim bu fındırdek. Ben zaten tahmin etmiştim. Demek ki, her birimize oltayı sallıyor, hangimiz takılırsak... Dikkat ettim, özellikle cevapsız telefonların geldiği günlerde buradan geçerken sanki “nasıl çıkarabildin mi beni” imasıyla çalım atıyordu bana. Ben önce pek ihtimal vermedim. Belki yanlış numaradır ya da başkasıdır dedim ama gelip geçerken ki bana yaptığı afra tafralar ve aynı gece evi de aramalar olunca, kendi kendime acaba? Dedim. Ben yüz de vermedim şimdiye kadar. Siz de şahitsiniz ama belli ki profesyonel biri bu avrat.

- Profesyonel, dedi diğerleri de.

O sırada neredeyse bitmek üzere olan ezan sesine Beşir’in kulağı takıldı.

- Ooo namaz vakti de gelmiş, ben bir abdesti tazeleyeyim de namazı geçirmeyeyim, dedi. Diğerleri de peşi sıra namaz için kalktılar.

Ertesi sabah işyerlerine geldiklerinde mahallede her zamankinden farklı bir atmosferle karşılaştılar. Yıkınmasına rağmen halen belli olan kan izleri, birbirinin peşi sıra işyerlerini açan tüm esnafı meraklandırdı. Saat sekiz oldu Şermin de yoktu ortalıkta. Servisi kısa bir süre bekleyip içindeki diğer yolcularıyla birlikte yoluna devam etti. Derken aynı apartmanda oturan komşularından biri solgun bir yüz ifadesiyle iş yerini açmaya geldi. Diğerleri hemen çevresini sardılar. Bir şeyler olmuştu ya, acaba neydi olan? Daha dün akşam işyerini kapatıp evlerine giderlerken her şey gayet normaldi. Bir an önce neler olduğunu öğrenmek isteyen meraklı bakışlara yanıt olmak için, Şermin ile aynı apartmanda oturan komşuları ezik bir yüz ifadesiyle başladı anlatmaya:

- Dün gece yarısına doğru, bizim mahallenin gençlerinden biri Şermin'in kapısına dayanıp zorla içeri girmiş. Beş tane dostun var, her gün birini idare ediyorsun, bugün de beni idare edeceksin.” diye kadına sahip olmak istemiş. Kadın biraz boğuşmanın ardından, bir an kendini kurtarıp pencereye çıkmış ve yaklaşması halinde kendini aşağıya atacağını söylemiş. Bizim, azgın oğlan onu sakinleştirmek maksadıyla mı, kandırmak maksadıyla mı orasını bilemem, biraz durulur gibi olmuş. Kötü bir niyetini olmadığını söylemiş. Şermin kötü niyetli değilse gecenin bu saatinde niye zorla evine girip ona saldırdığını sormuş. Tabi kendinden geçmişçesine ağlıyormuş kadıncağız. Bu mahalleye geldiğinden beri kendisi hakkında olmadık iftiralar atıldığını, tüm bunların kendisinin kulağına geldiğini ancak çocuğu ile huzurluca yaşamak düşüncesiyle bunları sineye çektiğini, çok sevdiği ve bir trafik kazasında kaybettiği kocasının hatırasına bağlı kalmak için kimseyle evlenmek istemediğini, eşinin ailesinin onu kayını ile evlendirme ısrarlarına rağmen onları karşısına alarak hayattaki tek yakını olan ve şu anda çalıştığı halı dokuma fabrikasında görevli dayısının yardımıyla bu işe girdiğini ve dayısına da yük olmamak maksadıyla ayrı bir ev de kaldığını, eve ara sıra gelip giden tek kişinin de dayısı olduğunu gözleri iki çeşme, o gencin şahsın da sanki tüm mahalleli karşısındaymış gibi haykırarak anlatmış.

Daha polisler gelmeden çığlıkları duyup Şermin'in kapısı açık daire-sine girince, şok halinde ağlayarak oturan bizim mahalleli genci, açık pencereyi ve pencereden bakıp yerde boylu boyunca kan içinde yatan

Şermin'i gördüğümde anladım her şeyi. Şermin'in zavallı yavrucağı olan bitenler kar4şısında ağlamaktan lâl olmuştu adeta, annesini çağırıp duruyordu. Bizim genç şoku atlatıp Şermin'den duyduklarını bana anlatınca sanki o evi basıp zorla içeri giren kendimmişim gibi büyük bir utanç duydum. Genç çocuk ağlayarak "yemin ederim duyduklarımın sonra özür dileyip sakinleştirmek amacıyla ona yaklaşmak istedim. O saatten sonra asla kötü bir niyetim olamazdı. O yanlış anlamış olmalı ki, gelme! Gelme! Diye bağırıp kendini boşluğa bıraktı. Yemin ederim kötü bir niyetim yoktu duyduklarımın sonra, yemin ederim!" diye ağlamaya devam ediyordu. Polisler onu götürürken.

Dayısını bulup getirdiler. Adamcağız da perişan oldu olanları duyunca. Ondan da dinledim Şermin'in hikâyesini. Mahalleli gence anlattıklarının hepsi doğruymuş.

Anlatacakları bitmişti dün geceye dair, son olarak Mahmut'a dönerek;

- Unutmadan, Şermin'in evinde de, sabahtan akşama tıklı kalıp çalıştığı şirketin atölyesinde de telefon yokmuş, diye sözlerini noktaladı...

Tüm esnaf; Mahmut'u da, Beşir'i de; Behçet'i de dâhil üzgün görünüyorlardı. İçlerinden birçoğu, daha önceki yüzeysellikleriyle bu kez;

- Onurlu kadınmış, bu devirde böylesi zor bulunur, helal olsun.
- Vay be! Ben tahmin etmiştim bu işte başka bir şey olduğunu.
- Aslında bu kadının hiç de söylenenler gibi olmadığını ben diyecektim ama herkes öyle inanarak konuşuyordu ki ayıp olur düşüncesiyle vazgeçtim.

- Demek o gençliğiyle, o güzelliğiyle ölen kocasına bunca zamandır sadık kalmış ha! Pes doğrusu!

Bu kez de, içerikten yoksun benzer söylemler sakız olmuştu ağızlarda. Anlamsız, değersiz ve biraz sonra tükürülüp atılacak bir nesne gibi.

Ertesi gün mahalleli yeni birgüne uyandı. Artık Şermin yoktu. Bundan böyle sabah sekiz, akşam on yedi saatleri de tıpkı günün diğer saatleri gibi özel bir anlam ifade etmeyecekti yaşamlarında. Her zaman ki mekânlarında Şermin'den önce de olduğu gibi sohbet edecek bir şeyler bulacaklardı mutlaka.

Olayın üzerinden birkaç gün geçmişti ki, mahalle esnafı sabah sohbetlerinden birini daha harlamaya çalışırken, Behçet elinde çay bardağıyla

gelip oturdu.

- Duydunuz mu Feyzi, Keklik'i boşamış. Hep bir ağızdan şaşır-
mışçasına,

- Yapma yav! Dediler.

- Vallahi! Yolda gelirken Feyzi'yi gördüm, perişan haldeydi.

- Hayırdır? Sebep neymiş söylemedi mi Feyzi? Diye sordu Beşir.

- Vallahi ne diyeceğim, benden duymuş olmayın, gerçi Feyzi halen toz
kondurmuyor Keklik'e ama dediklerine göre Keklik Feyzi'yi aldatıyormuş.
Feyzi de biliyormuş ama sesini etmiyormuş pezevenk.

Hep bir ağızdan,

- Etmez pezevenk!

- Keklik de arkadaşımız Feyzi'nin karısıdır diye şimdiye kadar duy-
mazdan geliyordum ama Keklik'in de kırdığı cevizler bini aşmış bana
göre.

Yine hep bir ağızdan

- Aşmıştır aşmıştır!

Behçet biraz da gözleri büyüyerek,

- A ha, iti an çomağı hazırla dememişler boşuna, Keklik geliyor diyerek
herkesin dikkatini o yöne çekti.

Keklik her zaman olduğu gibi işe gitmek üzere yol güzergâhı olan
mahalle esnafının önünden yürüyerek geçiyordu. Biraz uzaklaşmıştı ki,
seslerinin duyulamayacağından emin olan sohbet cemaati hep bir ağız-
dan mırıldanıverdi,

- Vay kaltak! Vay! ...

Çetin ARKAŞ
Bolu F Tipi Cezaevi

“KADIN KORKUSU” MERYEM’İN BEDENİ

Belleğin seçiciliği neye göre işliyor? Neden hiç unutmayacağımızı sandığımız an’lar, zihnimizin gerilerinde ki çöplükte yok olurken, geçmişte kaldığını sandığımız bir zaman dilimi, bugünkü an’larla sıkıca buluşup, tekrar tekrar bize kendini hatırlatabiliyor? Okuduğumuz bir haber, dinlediğimiz bir öykü ya da şarkı, izlediğimiz bir film, bizi hep o an’a götürüyor ya da o an’ı bugüne taşıyor. Üstelik yaşandığı zaman dikkatimizden kaçan kimi ayrıntılar netleşmiş, yeni bir biçim ve farklı anlamlar kazanmış olarak... Nedeni ne olursa olsun, geçmişimizde kalan an’lar var ki, belleğimizin kıvrımlarında bıraktığı derin iz, onu hep bugünkü an’lara taşıyor; kendisiyle yüzleşmemizi, kendisini anlayıp anlamlandırmamızı istiyor bizden.

Hepimizin hayatında, yollarımızın kesiştiği travmatik yaşamlar vardır. Bazen o travmalar, başkalarının hayatına ait olmalarına rağmen, en az onu yaşayan kadar bizi de sarsıp, yürek yaramıza dönüşebiliyor. Tecavüz mesela... Tecavüze uğramış bir kadının herhangi bir nedenle, herhangi bir biçimde “o süreç” ve sonrasına tanıklık etmişseniz, yalnızca uzaktan dinleyip, seyrettiğimiz bir “öykü” olarak kalması, sizi yaralamaması mümkün mü?

Meryem de benim için öyle oldu. Sessiz, neredeyse dilsiz denebilecek kadar sessiz bir güzelliğe sahip Meryem... Karadeniz insanının tuttuğunu koparan, kıvrak zekâlı, hırçın, “konuşmayı şehvetle seven” özellikleriyle tezat oluşturunuyordu O’nun sessizliği. Kocasını askerde iken, defalarca kayınpederinin tecavüzüne uğramış olmağı O’nu öylesine gasya kuyusunun dibine itip, sessizleştiren.

Kocasının babası olacak o ihtiyar adam, on sekiz yaşındaki gelinine yönelttiği iğrenç şiddetin, eril iktidarı yücelten bir eylem olduğunun ne kadar farkındaydı, bilemiyorum. Ayrıca, farkında olması neyi değiştirir? Bir kadını bedenine, kendi rızası dışında, hoyratça, arsızca yönelmenin, o kadında neleri öldürdüğünü; bu dünyaya dair her şeye, çevresine, kendisine, hatta doğurduğu çocuğu bile nasıl yabancılaştırıldığını gördüm Meryem de... İnsanın dokunmaya kıyamayacağı, incecik dal narinliğindeki bedende yarattığı tahribattan kat kat ağır ve onarılmaz tahribatı, henüz hayatı doğru-düzgün tanımayan ruhunda yarattığının da farkında değildi elbet kayınbabası. Ama erkek iktidarının haklılaştırılmış şiddetini

bir kez daha kutsamıştı, gelinine defalarca tecavüz ederek. Ya da tersinden söylersek; eril iktidarın meşru şiddeti, ihtiyar bir adamın gelinine tecavüz “hakkını özgürlüğünü” bin yıllar öncesinden tanımış, o da bu hakkı defalarca ve özgürce kullanmıştı. Ataerkil geleneklerin ikiye bölünmüşlüğü, “namus” u kirletilebilecek bir kavram olarak kadına yüklerken, erkeğin payına düşen “şeref” değil miydi? Tüm ataerkil aile düzenlerinde kadın, ait olduğu ailenin “ namusu” değil miydi? Her genç kız, gelin olacağı eve “namusuyla” gitmekle yükümlü değildi mi? Önce gerdek gecesi ritüelleriyle travmaya uğrattırılır. Sonraki günlerde, eğer kayınpeder, eş-dost-akrabalar için içine girmiyorsa ve yalnızca koca olacak adamın tecavüzleriyle sınırlıysa yaşayacakları, kendini şanslı saymalıdır o gelin... Meryem’in kocası askerdeyken, kayınpederi böyle sahip çıkmıştı “şerefine”. Kendi eyleminin, toplumsal bilinçaltına yerleşmiş olan kadın düşmanlığı (mysogynie) denen hastalığın, yani patolojik bir durumun parçası olduğunun da farkında değildi elbet... Asırlardır nesilden nesile geçen normalleştirme mekanizmaları, tüm toplumsal patolojilerde olduğu gibi ensesti tecavüzün, “doğal” bir görünüm altında, hayatımıza sindirmiş, normalmiş gibi kabul ettirmişti nasıl olsa. Kayınpedere düşense “normal” olanı uygulamaktı. Meryem’in uğradığı tecavüzü muhtemelen- kaynana, görünce, elti, bir kısım köy ahalisi biliyor ve susuyordu. Bu suskunluk, ortak bir hikâyenin, ortak bir suçun, üzerinin örtülüşü değilse, neydi? –Yine muhtemelen- köy ahalisinin bir kısmı, aynı tür eylemlerin faili- mağdur durumundaydılar. Zaten Meryem’i dilsizleştiren nedenlerden biri de, o “suskunluk anlaşması” olsa gerekti. Meryem’i tanıyıp, hikâyesine tanık olduktan sonra birazcık araştırınca, ataerkil kapalı toplumlarda ensest ilişkilerin yaygınlığını ve suskunlukla, örtbas edişle karşılaşmasının alışagelmış bir durum olduğunu öğrenecek ve dehşetim birkaç kat daha büyüyecekti. Nasıl olup da “namus simgesi” olarak görülen kadın bedenine böylesine bir yönelim, bir köy topluluğunu kadınıyla erkeğiyle tüm üyelerini susturabilirdi? Öyle ya “erkek kişi”, kendisine ait olan “şerefi” kirletme hakkını - isterse- kullanma “özgürlüğüne” sahiptir. Yok, eğer kendisi değil de üçüncü- beşinci şahıslar kullanırsa bu hakkı, o zaman “ namusu kirlenmiş” kadını yok ederek “temizlersin” şerefini. Her durumda, kadın “kirlenme riski” taşıyan namusuyla erkeğin şerefine leke sürme potansiyeline sahip bir tehlikeden başka bir şey değildir: Fallik düzene yönelik sürekli bir “tehdit” ... İn-

tikam alınması gereken bir korku figürü oluşunu da bu tehdit açıklıyor sanıyorum. Meryem de, Güldünya’da, N.Ç’de, N.Y’de, Medine de, Pippa da böyle tehditti babaları, kocaları, ağabeyleri, ya da sokaktaki tanımadıkları adamlar için.

Güldünya, bebeğini doğru düzgün koklayamadan katledildiğinde, Meryem’in güzel duru gözleriyle cisimleşti zihnimde. Bırakın yıllar öncesini, bir ay önce ne yaşandığını bile unutmaktan muzdarip, belleksizleştirilmiş bir toplumda, binlerce yıldan bu yana, taşınan bir “bellek” değil midir töre cinayetleri? Ve yine o kadın korkusu değil midir belleği böyle taptaze, dipdiri tutan?

N.Ç. daha genç kız bile değilken, 12 yaşındayken, koca koca adamlar tarafından bedeni örselendiğinde N.Y. Bahçesaray’da ekmek parası için çocuk yaşta ev hizmetinde çalışırken, çocukluğunu gençliğini kendinden çalıp, üstelik O’na bir çocuk doğurtan hoyrat adamların kaba elleri, belleğindeki Meryem’in kayınpederinin ellerine ne çok benziyordu.

Siirt-Pervari’de üç yaşında ki bebeğe tecavüz edip öldüren, kendileri de çocuk yaşta (13–14 yaşlarında) olan yedi erkek öğrencinin yarattığı dehşeti ve yine Siirt’te kendi öğrencilerine “seks kölesi” olarak muameleyi uygun gören okul personelinin, devlet memurlarının, kasaba esnafının düşündüğümde, Meryem’in kulağımda kalan uysal sesi binlerce kez büyüyüp, çılgına dönüşecekti. Çocukları bile kendi günahına dâhil etmeyi nasıl başarıyordu bu sistem? Elbette “erkeklik ritüelleriyle” eğiterek... Erkeklerin muktedir olduğu bir dünya da “erkek olmak” gözünü kırpmadan, ağlayıp-sızlamadan dövüşebilme, kan dökebilme, kız kardeşini katledebilme demektir...

Evet, sorun belleğin gücünü unutma unutmama ikilemini aşıyor, “kadın Korkusu”nda düğümleniyor. Adeta geometrik bir dizi halinde devam edip, büyüyen ve bize her gün “nefret nesnesi” olduğumuzu hatırlatan şiddet, taciz tecavüz, katliam hayatımızdan eksilmediği sürece, Meryem’i unutmam mümkün mü? “Kurban kültürünün” her dozunun kadına çocuğa yöneltildiği bu topraklarda olup, Güldünya’nın, N.Y’nin, N.Ç’nin, Medine’nin, Pippa’nın, Meryem’in ve daha yüzlercesinin acılarını kendi teninde hissetmemek mümkün mü?

Kristeva “acı” yı “öznenin özne olduğu, kaostan farklılaştığı yer” olarak tanımlar. Kadının reddedilmesi, dilsizleştirilmesi üzerine kurulu zulüm- tahakküm sisteminde, her kadının acısında Meryem’i hissetmek,

kendini gerçekleştirmenin bir parçası olamaz mı? Acıyı hissederek, bu duyguyu koruyarak, bedensel- ruhsal yok edilişe karşı duruş, belleksizliğe direnerek, bir farkındalığa erişme çabası olamaz mı?

Başka bir yol, başka bir dünya olmalı. Erkek merkezli tanımlamaları, geleneksel toplumun biçtiği rolleri reddedip, kadınsı gizli gücümüzle yepyeni alanlar açabildiğimiz ve o alanda eril şiddete direnerek, kadınların ruhunun, duygularının derinlerinden gelen bir dille, muhalif cümleler kurabildiğimiz bir dünya... Ancak o dünya mümkün olduğunda, kadınsı özgürlük umutlarımızı ertelemeyeceğiz...

Güneş Arduç ELİUYGUN
Sincan Kadın Cezaevi

BİÇİLMİŞTİ KEFEN

Düşleri ateşe verilmişti Şimal'in. Umutları ince bir sis gibi erimişti gözlerden. Olanlar öyle gelişmişti ki, yıkmıştı onu. Yaprak yaprak dökülen hayalleri nemli gözler arasında savrulmuştu. Fırtınanın kollarında daydı artık.

Büyümeden yara aldı çocukluğu. Derin bir yaraydı ve sarılması imkânsızdı. Zulasındaki bayram sevinçleri ve yırtık sökük elbiselerinden utanmadığı günler terli avuçlarında uçup gitmişti. Su alan ayakkabıları çocuk beğesinde canlanmıştı. Yokluğun pençesinde demlenmişti acıları. Acılar girdabında mutlu olduğu nice zamanlarda olmuştu. Şimal'in mutluluğu şimdi yenikti yoksulluğa!

Haberi olmadan güzelliği pazarlığa çıkartılmıştı. Pazarlığın ardından ter basan gecenin ağırlığına ekşimsi bir koku oturmuştu. Daracık odanın titrek lamba ışığında koyulaşmıştı sohbetler. Söz sözü açmış, sigaralar sigara ile yakılmıştı. Gece, yakılan sigaraların külüyle soğuyordu. Kutulardaki tütün boşalmış küllükler dolmuştu.

Kapalı kapı ardından söz kesilmişti. Odanın içini dolduran sigara dumanının boğuculuğuna Şimal'in büyümeyen düşleri düşmüştü.

Kapının koluna asılan elle birlikte, pas tutmuş kapı menteşesinden, insanın beynini çizen bir ses yükselmişti.

Açılmıştı kapı.

Sigara dumanı adamlardan önce ince, uzun ve badanası dökülmüş salondan dağılmıştı. Sohbetler geceye karışmış, odaya sessizlikle çökmüştü. Gelenler gitmiş, kalanlar kalmıştı.

Verilmişti Şimal.

Töre kendi düzeninde yol almıştı yine. Törenin olduğu yerde birilerinin söz hakkı hep geçerliydi. Asıl söz söylemesi gerekenlerin diline ise, kilit vurulmuştu. Büyükler konuşur, büyükler basardı mühür! Mühür gecelerin karanlığında basılır. Gece telgrafı gibi kısa ve acıydı haber. Şimal'in babası eşi Kewê'ye başkaları duymasın gibi kısık bir sesle fısıldamıştı. Anne ağlamaklı gözlerle çıkmıştı kızının karşısına. Özgün ve yıkıktı.

“Seni istemeye gelmişlerdi, baban vermiş seni.”

Annesinin tedirgin haline ve sözlerine önce anlam vermedi. Gelenler kimdi, verilen neydi biliyordu.

“ Ne istemesi?”

“ Seni kızım.”

“Beni niye veriyor ki?”

Duraksadı bir şey demedi Kewé. Söylemesi gereken sözler yumruk gibi oturmuştu boğazında. Burun delikleri açılıp açılıp kapanıyordu. Gözlerini Şimal’ın gözlerinden kaçırdı.

“Kocaya kızım.”

Kocaya verilecek kadar büyümediğini biliyordu, ama artık bildiği tek şey vardı, o da verilen söz geri alınmazdı. İtiraz hakkı yoktu. Evlilik hayalleri hiç olmamıştı. Kendisini halen çocuk bildiğinden dolayı anlamsız bulmuştu söylenenleri. Çocuktuk ve yabancıydı evliliğe giden yolun başlangıçlarına. Mesela hiç aşk maceralarını heyecanına kapılmamıştı.

Şimal’ın tedirgin haline duygulanmıştı Kewé. Kirpikleri ıslanmış, dudakları titremişti. Ama kızına yansımaması için kabaran duygularını içine gömdü.

Şimal, annesinin bu kadar üzülmesine anlam veremedi. Kırılğan bir sesi ve yorgun bir duruşu vardı. Kime verildiğini dudaklarının arasından dökülmesini istemiyordu Kewé.

Geldi Şimal.

“Ne kocası anne?”

Acelesi varmış gibi bir an önce kızının yanından çekip gitmek istiyordu Kewé.

“Neyse baban bekliyor kızım.”

Şimal’ın öfkeli sesi kontrolsüzdü.

“Kime verdi beni?”

Kewé’nin gözleri doldu, aktı yaşlar. Kızına vereceği cevabı yok gibiydi. Dili tutulmuş, kederliydi. Daralan nefesi soluksuz bırakıyordu onu. Yaşlı birine verilmesine gönlü razı değildi. Kederli oluşu ve titrek dudakları ondandı.

Şimal, annesini çaresiz ve zavallı görünce bir şeylerin ters gittiği his-sine kapıldı. Bağırarak istiyor ama bağırıyordu. Geceyi ayaklandıran bir avaz isyan sayılırdı.

Bağırarak.

“Haydi, söyle anne.”

Kewé ağlayan gözler arasında kızının büyümemiş bedenini taradı. Çocuktuk nazlı kızı.

“Yusuf’a kızım.”

“Yusuf kim anne?”

“Komşumuz.”

Tedirgin ruhu yıkıldı, kısıldı sesi Şimal’ın.

“O evlidir zaten. Çocukları benim kadardır zaten.”

Kewé başını salladı, yanaklarından süzülen gözyaşlarını sildi.

“Öyledir.”

Boynu büküktü Şimal’ın. Duyguları dalgalandı, kurşun yemiş gibi sarsıldı. Yara aldı, bölündü yüreği. Gece tüm korkuları bağrına alarak üstüne yığıldı. Karanlık bir tünel uzadı gözlerinde. Tüm ışıklar sönmüş ve tüm çıkışlar kapanmıştı.

Karanlık geceye kurban adamıştı. Yusuf aldığı haberle sevinmiş, Şimal yıkılmıştı. Artık kendini gecelere emanet etmeyecekti Şimal. Etmeyecekti çünkü gecenin dinginliğinde almıştı darbesini. Kamburu olmuştu gece. Soğuk ve zifiri karanlığın titrek yüzüydü. Korkuları olacak, dirhem dirhem ömründe yol alacak bir gölge olacaktı. Onu durmadan kovalayacak ve hayatına ortak olacaktı. Belki de ilk kez kaybedenlerin hayatın neresinde olduğunu düşünmüştü.

Kaybetmişti Şimal.

Büyümeden vuruldu. Küçük kıza büyüklerin eliyle gelinlik giydirildi. Biraz gelinlik ve birazda kefendi biçilen. Gelinlik her genç kızın rüyalarını süslese de Şimal’ın rüyalarında biçilen kefen olmuştu. Gelinliği giyecek ve belki de bohçasında yarınlar için katlanmış bir kefen olarak duracaktı.

Aşka, evliliğe ve gelinlik giymeye yabancıydı halen. Çocukluğu halen başucunda yankılanan kahrkahaydı. Sararmıştı çocukluk fotoğrafı. Utangaç bakışları bile avuçlarında saklıydı belki de. Büyüklerin paslanmış dünyası yaşına aldırmadan büyütmüşü onu. Bir an önce başı kapanmalı, örtülmeliydi dünyası.

Yusuf’un yaşlı dünyası kâbus gibi çöküyordu omuzlarına. Kırıkan yüz hatları, sarkan göbeği ve titreyen elleri. Zamanı eriten biri olduğunu hatırlatıyordu Şimal’e. Çekip gitmelere yabancıydı ve sığınabileceği diyarlara sis gibi çökebilirdi. Töre sisli havayı da koklayabilirdi.

Olmayacaktı gidişi. Gün bekleyecek ve düğün alayıyla ayrılacaktı. Babasının ihanetine uğradığını bilse de, artık çevresindeki herkese karşı güvensizdi. Hiç kimsenin kollarına bırakmayacaktı kendisini. Usul usul

konusacağı tek kişi kendisi kalmıştı geride. Yüreğiyle dertleşecek, gözyaşlarıyla rahatlayacaktı. Kimseler görmesin diye geceleri yatağa girdiğinde başını yatağın altına koyup çokça ağlaması ondandı. Çaresizliğin gözyaşları gündüzde kalan acılarını hafifletiyordu. Acılarını çoğaltan sebep geceyle aldığı haber olduğunu bilse de, yine acılarını saklayacağı yerin karanlık zamanlar olacağını biliyordu.

Gecelere gömdü rüyalarını Şimal. Rüyalarını kimse elinden almasın diye en karanlık ve en kör zamanlara bıraktı. Ağlayışları, kahkahaları, üzüntü ve sevinçleri oradaydı. Rüyalarında çocukluğu vardı ve onların onunla birlikte büyüklerin dünyasında kirlenmesini istemiyordu.

Daralan duvarların boğuk havasında uzandı yatağına. Yatak adeta diken gibi batıyor, dar geliyordu bedenine. Sıkıldıkça sağa sola dönüyor, hayalleri üşüyordu. Geçmişini çektikçe yaşam öyküsü mum gibi eriyordu gözlerinde. Eriyen mumun ardından heybetiyle ağlamaklı bir rüzgâr esiyordu. Gece ilerledikçe, şafak yakınlaşıyordu. Gündüz gözüyle etrafında daralan çemberi görmek istemiyordu. Sabaha kadar gözlerine bir damla uyku girmemişti. Saçı dağılmış, gözleri kızarmıştı.

Civan bakışları geride kalacak, kendisi gidecekti Şimal. Artık günleri sayılıydı baba ocağında. Hançerle bölünmüş bir hayatın yıkıntıları arasında yara almıştı yüreği. Rengi kaçmış, büzülüp biraz daha küçülmüş gibiydi. Duymuştu ki, Yusuf'a verildiği haberi dilden dile yayılıyordu. Etrafta yankılanan her sesin onu anlattığı ezikliğini yaşıyordu. Utanmıştı ve utanma gölgesi yüzüne düşmüştü. Evden çıkmıyor, çıktığında ise büküktü boynu.

Kırgındı babasına. Para için bir mal gibi satıldığını biliyordu. Paranın ondan daha değerli olduğunu düşündükçe kalbinin orta yerinden vurulduğunu anlıyordu. Hiç aklına gelmemişti böyle zamansız ve zalimce vurulacağını. Büyüyecek, belki âşık olacak ve belki de seveceği birine gönül rızasıyla gidecekti. Genç kızlara özendiği oluyordu, ama babasının ömrüne cellât olacağını hesaba katmamıştı.

Kendini sessizliğe terk etmişti Şimal. Suskun bir volkandı. Hüzünlü yüzü veda etmeye hazır gurbet yolcusunu andırıyordu. Hani yağmura eşlik eden güneşin geçici ve kırgın hali olur ya işte öyleydi Şimal. Kurşunlanmış hayallerinin yarası ağırdı. Baş kaldıracak yürek yoktu bu törede. İsyân etmenin bedeli hayatına sıkılan kurşun ya da ölümün farklı bir dili olabilirdi.

Şefkatli ellerini hep başında hissettiği annesinden de soğumuştı. Parmak uçlarıyla saç tellerini yanaklarından, kulaklarının ardına aldığı günler geride kalmıştı. Saçı artık yanaklarında dağınıktı Şimal'ın. Kendisine en yakın gördüğü, kokusunu içine çektiği biriydi ve oda gölgelenmişti dünyasında. Hayata küstü, dudaklarındaki gülüşleri eridi birden. İdamı bekleyen mahkûm gibi zamana tutundu.

Yarım kalmış düşleri iple çekilmişti Şimal'ın. Kabaran duyguları vardı. Ama açığa vurulmayan duygularının esaretiyle yaşamayı öğrenecekti. Birilerinin ömrüne gardıyan olduğunu biliyordu artık. Ayakları zincire vurulmuş, elleri kelepçelenmişti.

Kaderinin değişmez bir çarkın içine girdiğinin bilincine varmıştı. Sessizliğe gömülüp duygularına kulak verdikçe geri dönülmez bir yolun yolcusu olduğunu daha iyi anlıyordu. Düşünmekten yorgun düşmüştü. Uzun yolculuklara çıkmak korkutuyordu onu. Geleceğin portresine kara bir çerçeve çizildiğinin farkındaydı. Yarım kalmış sevinçleri ve atılmamış çığlıkları onda saklı kalacaktı. Yitik düşlerini kovalayamayacaktı. Giden gitsin, kalan kalsın onunla. Kovalayamayacaktı çünkü. Onun için tüm düşleri büyüklerinin elinde biçilmiş kefen olmuştu.

Biçilmişti kefen.

Kewé çaresizliğin gözyaşlarını içine damıtmaktan başka bir şey yapamazdı. Kızı gibi yaşamdand soğumuş, acıma duyguları ayaklanmıştı. Şimal'ın ondan kaçtığını biliyordu. Nedendi bilinmez eskiden daha fazla kızına sarılıp okşamak, sevgisini yansıtmak istiyordu. Ama istemleri engellere takılıyor, kızının yaşadığı acıları tekrar tekrar kanatmayı göze alamıyordu.

Şimal'e söyleyeceği belki de son sözü kalmıştı. Son kez ona yüreğiyle bakacaktı gözlerinin rengine. Mavi gözlerinden bir yudum acıya dala-caktı. Tüm cesaretini toplayıp usulca sokulmuştu yanına. Bükülmüş, küçülmüş, incinmişti Kewé. Ruhunda esen poyrazı zapt edememiş, titrek dudaklarını durduramamıştı. Kopan fırtınanın arasında dudakları hareketlenmişti.

“Yarın seni almaya gelecekler kızım.”

Toparlanıp mavi gözlerle baktı annesine. Avurtlarının çöktüğünü, gözlerinin çukura kaçtığını ve alnında ki çizgilerin daha da belirginleştiğini fark etti.

Konuşamadı Şimal. Konuşsa tüm gözler damlayacaktı biliyordu.

Sevgisini, acılarını, birikmiş hasretini bakışlarına sığdırıp savurdu.

Anladı Kewé. Herhangi bir tesellinin anlamsız olacağını mimikleriyle yansıttı.

Şimal üzgün, yorgun ve veda yüklü bir ifadeyle annesine bakabildi yalnızca.

Evden cenaze çıkacakmış gibi ağır ve bir o kadar yaralayıcı hava vardı. Kime dokunsan yıkılacak ve kime dokunsan isyan olup patlayacaktı. Suskun diller, hareketsiz bedenler sığmıyordu duvarların arasına. Yüzler gergin, kaşlar çatıktı. Tebessümler silinmişti dudaklardan.

Bunalmış bakışlar arasında uçup gitmişti Şimal. Boşluğun yaşı kadar küçük suskunluğu kadar silikti.

Şimal baba ocağından ayrılınca ne kendi haline ağladı, nede sevindi. Kabaran duygularına kapılmadan damla damla yutar gibi akıttı içine. Sevinmeyecekti haline ve mutluluğu ifade edebilecek hiçbir belirti kondurmayacaktı yüzüne. Gidişinde soluktu mutluluğun rengi.

Büyümeden çocukluğuna nokta konulmuştu. Bu öyle bir noktaydı ki, durmadan sızlayacak ve durmadan parçalayacaktı hayatını. Yaşamın anlamsızlığı kadar, ölümün bilmeceyle yaşayacaktı. Bıçağın iki yanı da keskindi artık.

Şimal taze gelindi ve kızlığı bitmiş, kazanmış geceleri. Gerdek gecesi her aklına geldikçe dünyası kararıyor, kendisinden, babasından, Yusuf'tan ve böyle törenin çirkin dilinden nefret ediyordu. Koca evinde tüm ilişkileri zoraki ve gönülsüzlüğe dayanıyordu. Gerdek gecesiyle başlayan ilişkileri kendisine yapılan bir tecavüz gibi görüyordu.

Çıkamaz sokakları çoğalıyordu Şimal'in. Korku sahneleri gecelerini deliyor, boğulacakmış gibi uykudan fırlıyordu. Her fırlayışla Yusuf 'un iskeleti yanı başına düşüyordu. Kuma olmak başka bir çıkmazdı ömründe. Tüm çirkinliklerin ruhunu kapladığını, onu kirlettiğini sanıyordu. Terleyip içindekileri atmak istiyordu. Çocukluğunun çalındığını düşlerinin parçalandığını düşündükçe yaşamın anlamsızlığı damlıyordu içine. Böyle gidemeyeceği duygusu onun sessizliğini büyütüyordu.

Kemirici bir sessizlikti yaşadığı.

Vurulan bir kuş, zamansız göçe zorlanan kırlangıç tedirginliğini yaşıyordu.

Gece karanlığını yanına alıp uzaklaşmayı tek çare olarak düşünmeye başlamıştı. Gömülmeliydi gecenin en derin ve en günahsız akışına. Gün

geçtikçe günahların çoğaldığını, çocukluğunun bitirildiğini düşünüyordu. Artık kâbuslu gecelerden kurtulmak istiyordu. Uğursuz gecelerin rıhtımı korkudan başka bir şey değildi gözlerinde. Arayışları onu kendisinde sakladıklarıyla yüz yüze getirmişti. Bu savaşta yenilmekte vardı.

Şimal'in aklına ölüm düşmüştü.

Sonuna susama fikri herkesten ve her şeyden intikam almak biçimini örüyordu belleğinde. Suçlansa da ne yazardı onun gidişinde. Bir intikamı kaç kez savurabilirdi ki? Varlığına kıymak töreye karşı isyan ve intikam biçimiydi. Bir kez ama ölümüyle almayı düşünüyordu. Soru işaretleri bırakmadan, yağmur damlası gibi toprağa bırakacaktı kendini.

Ölümü düşünmek korkutmamıştı onu. İliklerine kadar ayaklanmıştı suskun feryatları. Zamanı peşinde hissetmeyen an gelmişti. Yarışacaktı zamanla ve önüne katacaktı. Yalın ayaklı çocuk olmuştu. Ninnileri kuruşığında büyütecekti. Çıplak bedeniyle ayaklanmıştı ruhu.

Töre düzenine karşı isyanı vardı Şimal'in. Ömrünü isyana adayacaktı.

Dar odanın dinginliği sıkıştı boğazını. Pencereye yanaşıp açtı ve geceyi içine çeker gibi soluk alış verişleri çoğaldı. Hafif bir rüzgâr ve karanlık bir boşluk teninin okşadı. Rahatladı, huzurlu buldu kendini. Kapadı gözlerini ve yitik düşlerini kovaladı. Çoğalan gölgeler gidiyordu ve peşindeydi Şimal.

Son kez gecenin boşluğuna bıraktı ruhunu. Gözlerinde parladı yıldızlar. Tüm yıldızlar boşluğa kayıyordu. Yaşamdan elenenler bir bir kayar gibiydi. Üşüdü, kapattı pencereyi. Odada yanan lambayı söndürdü ve el yordamıyla gelinlik dolabına yanaştı. Dolabın çekmecesini çekti. Yusuf'un tabancasını çıkartıp mekanizmasını çekti ve namluya mermiyi sürdü.

Silah ateşlenmeye hazırды. Ayrılık vaktinde uçurumlar aklına düşse de ürkmedi. Annesi canlandı gözlerinde. “Baban seni vermiş” sözü kapladı geceyi.

Derin bir nefes aldı. Elindeki silahın namlusunu şakağına dayadı ve odanın kör gözünde parmağını tetiğe dayadı ve çekti. Silah ateşlendi. Gece ayaklandı ve gecenin boşluğuna yığıldı Şimal.

Ruşen TUTKU
H Tipi Kapalı Cezaevi Antep

TANK VE TOPLARIN GÖLGESİNDE BİR YAŞAM

1993 yıllarında Siirt'te Erkent köyü. Ben küçük bir çocuktum. Çocuk-tum ama ne yazık ki yüküm ağırdı. Sadece ben değil. O köyde tüm çocuk-ların yükü ağırdı. Ama hiçbir çocuk ağırlığın farkında değildi. Çünkü onun dışında bir yaşamın varlığını tanımaya fırsat verilmemişti. O çocuklar için hayat korkudan ibaretti. Yani topların, tüfeğin, savaş uçaklarının, he-likopterin ürkütücü sesinin olmadığı bir yaşamı tanımıyorlardı.

Orada, köyümün de içinde olduğu coğrafya da yaşanan her şeyi satır-lara dökebilmek imkânsız. Belki de satırlara dökebilmem için anılarımın biraz küllenmesi gerekiyordu. Ama ben orada yaşanan hiçbir şeyi unut-madım, unutturulmadı. Çünkü ben büyüdüm ve benimle birlikte savaşı da büyüdü. Ve yaşadıklarım her geçen gün aklımda büyüyor, hafızama daha çok yerleşiyor.

Çocuk aklımla dünya da herkesin Kürt olduğunu sanıyordum. Sonra köyüme elindeki korkutucu silahlarıyla askerler geldi. Ve bilmediğim, anlamadığım bir dilde konuşuyorlardı. Silahların soğuk yüzünün eşliğinde tanıdığım bu dili zorla öğrendim ve halen tam olarak askerlerin dilini konuşabildiğimi söyleyemem. Askerlerin dili diyorum çünkü bir halkın dili olduğunu sonradan öğrendim. İlk duyduğumda bana çok tuhaf gelmişti Türkçe. Askerler her köye geldiğinde bize kötü davranıyor ve gerillaların köyümüze gelip gelmediğini soruyorlardı. Ancak biz onların dilini anlamadığımız için sorularına yanıt veremiyorduk. İstedikleri ce-vapları alamadıkça sinirleniyor ve şiddet uyguluyorlardı. Bizim köyde öğretmeni olmayan bir köy ilkokulu vardı. Bütün köylüleri, erkek, kadın, çocuk ayırt etmeden okulun önüne sıraya diziyor ve bize bağırıyorlardı. Türkçe bilmediğim için anneme bizden ne istediklerini soruyordum. O da korkma bizi öldürmezler, Kürtlüğümüzü unutup Türk olmamızı is-tiyorlar diyordu. O zaman ben çok üzül müştüm. Bizim dilimiz güzel niye Türk olalım ki demiştim. Onlar beni öldürseler de Türk olmamaya yemin etmiştim çocuk aklımla. Ve biz istedikleri gibi olmadıkça, direndikçe onların talepleri de şiddetleri de artarak devam ediyordu.

Gecelerimiz kâbus doluydu. Her gece köyümüze havan topu atıyor-lardı. Ve gecelerimizi kâbusa çeviren havan toplarını atmadan önce gündüzden gelip keşif yapıyor atış yerlerini belirliyorlardı. Bu atışlarda insanlar ölmüyor daha çok hayvanlar ölüyor ve evler yok oluyordu. Sanki

bir korku yaratma çabası içerisindeydiler. Diğer tüm çocuklar gibi beni de en çok korkutan, yaşamı kâbusa çeviren havan toplarının sesleriydi... Yıllar geçmesine rağmen düştüğü yeri un ufak edeceği duygusu veren o sesler hala kulaklarımdadır... Hiç unutmam, annem bir öğlen arası hamur yoğuruyordu. Biz beş kardeşlik ve en küçük kardeşim beşikte uyuyordu. Ben diğer kardeşlerimle birlikte kapının önünde oyun oynuyorduk. Küçük değneklerin üst üste koyularak oynandığı bir oyundu. Öyle şiddetli bir havan topu sesi geldi ki değneklerimiz yıkıldı. Sonrası zaten savaş alanı gibiydi... Bütün anneler bağıyor barut kokusunun toz dumana karıştığı köyde herkes kendi çocuklarını arıyordu. Havan topu evimizin hemen yanında ki komşumuzun evine isabet etmişti. İçeride bir bebek yatırmış ve herkes bebeğin kurtulamayacağını söylüyordu. Sonra bir mucize oldu ve o bebek un ufak olan harabenin içinden sağ olarak kurtuldu. Köyün havanlarla vurulmaya başlamasıyla bu tür durumlara karşı korunak olarak önceden hazırlanan mağaralara doğru tüm köylüler koşmaya başladı. Ben de bu tür durumlarda sırtımda olan kardeşimle birlikte düşe kalka koşuyordum. Küçük bir çocuktum. O nedenle kaçış esnasında sırtımdaki kardeşimin ayakları yere sürünüyor, taşlara çarpıyordu. Ve yükümün ağırlığı ile ben hep arkada kalıyordum. Annem ise kucağında en küçük kardeşim olduğu halde diğer kardeşlerimin ellerini tutarak yürütmeye mağaraya ulaştırmaya çalışıyordu. Bu ve buna benzer günlerimiz yaşamımızın doğal akışı olmuştu.

Yine birgün öğlen vaktiydi. Köyde herkesin öğle yemeğine oturduğu saatlerdi. Çok şiddetli bir saldırı başladı. Bu sefer helikopterlerde köyün üstünde uçuşuyorlardı. Biz yine mağaralara doğru koşmaya başladık. Helikopterler bizim koştuğumuzu görmüş gibi ağaç mesafesine kadar alçalarak bizi takip ediyorlardı. Bu sefer hiç olmadığı kadar korkmuştum ve bu kez öleceğim diye düşünüyordum. Ölme düşüncesinin verdiği korku dışında hiçbir şeyi düşünemiyordum, ölüm gelip beynimin tam ortasına yerleşmişti. Kardeşim de her zaman ki gibi sırtımdaydı. Benim düşüp kalkmalarımı gördükçe annem bana moral vermeye çalışıyordu. Biliyordum, beni öyle gördükçe çok üzülüyordu. Ben de onu daha fazla üzmemek için acımı ve gözyaşlarımı içime gömüyordum, saklıyordum. Bu sefer de mağaraya ulaşmıştık ve ben yine ölmemiştım. Ölmediğim için çok seviniyordum. Her an ölümü içinde duyumsadıktan sonra yaşadığına şaşırarak ve yaşadığın için sevinmek bir insan için ne kadar

tuhaf bir duygu değil mi? Hele de bir çocuk için...

Askerler genelde gündüz gelirlerdi köye. Evlerde arama yapar ve zaten çok az olan erzakımızı yere döker üzerine benzin döker yakarlardı. Ya da biz toplayıp kullanmayalım diye kirli suların içine döküyor ve potinleriyle eziyorlardı. Çocuklar dışında köydeki tüm erkekleri alıp götürüyorlardı. O nedenle tüm erkekler sabah erkenden köyün dışına çıkıyor akşama kadar köyün yukarısında ki mağaralarda saklanıyorlardı. Geceleri ise tam bir savaş gibiydi. Ölüm korkusundan, akşamları her aile evinin altında yaptığı iki-üç metre karelik sığınaklara giriyor ve sabaha kadar orada saklanıyorlardı. Düşünüyorum da nasıl da orada havasızlıktan ölmüyorduk. Bir de bunlara barutun kokusu eklenince yetersiz havayı bile ciğerlerimize çekmek işkence oluyordu. Zaten Kürtlerin çoğu bu barut kokusunu çok iyi bilir, yaşamlarının doğal parçası olmuştur. Babamlar her gece bu havasız sığınaklarda kalamayacağımızı fark edince başka bir çözüm düşündüler ve köyün dışında geceleri kalabileceğimiz bir mağara belirlediler. Ve biz her günbatımında aile olarak toplanıp mağaraya doğru yol alıyorduk. Geceyi mağarada geçirdikten sonra sabahları erkenden, askerler köye gelmeden önce evlerimize dönmek zorundaydık. Çünkü her akşam köyden ayrıldığımızı öğrenirlerse bizi öldürürlerdi. Köyde sadece yaşlılar kalıyordu. Birgün tam köye dönerken çoban gitmememizi askerlerin köyde olduğunu söyledi. Biz de geri döndük ve askerlerin bizi bulmaması için yeni ve bilinmeyen mağaralar aradık. Acele etmemiz gerekiyordu çünkü açık alanda fazla kalmamız halinde de helikopterler bizi fark edip tarayabilirdi. Bir mağara bulduk ve akşama kadar orada askerlerin köyden gitmesinin bekledik. Hepimiz çok acıkmıştık ve yanımızda bir dilim ekmeğin dışında hiç yiyeceğimiz yoktu. Annem o bir dilimcik ekmeği küçük küçük parçalar halinde hepimize paylaştırdı. Bir parça ekmekle mağarada akşamın olmasını bekledik. Askerin köyden çıktığı haberini alınca evimize döndük ve o akşam babam bizimle birlikte evde kaldı. Gece köyün muhtarı camiden anons ederek erkeklerin okulun bahçesinde toplanmasını istedi. Bu çağrı üzerine babam da gitti. Gece yarısı yine asker köye gelmişti ve evleri boşaltıp arama yapıyorlardı. Biz de evden çıkıp okula doğru yürümeye başladık. O esnada her yandan silah sesleri gelmeye başladı. Bütün kadınlar çocuklarıyla birlikte koşmaya başladı. Kardeşim yine benim sırtımdaydı. İki kardeşim de el ele tutuşup koşuyorlardı. Yıllar geçmesine rağmen

annemin ve kardeşlerimin gecenin karanlığında ölüme doğru yol almalarını unutamıyorum... Okulun bahçesinde topladıktan sonra bütün erkekleri toplayıp götürdüler ve biz o geceden sonra onlardan haber almadık. O dehşet geceden sonra herkes onlardan umutlarını kesmişlerdi. Zaten bizim derdimiz bize yeterdi. Sonradan öğrendik ki günlerce işkencede kalmışlardı.

O günlerden sonra ateş altında geçen günlerimizi aratacak, acımızı katlayacak göç günleri başladı. Bizleri kendi topraklarımızdan, evlerimizden çıkarıyorlardı. Ve babamız yanımızda yoktu. Kadınlar erkeksiz, çocuklar babasızdı. Komşularımız yakılıp yıkılandan geriye kalan birkaç parça eşyalarını kamyonlara yüklemeye başlamışlardı. Biz de kendi başımızın çaresine bakmak zorundaydık ama ne yapacağımızı da bilmiyorduk. Dedem felçliydi. Annem bu çaresizlik içinde sürekli ağlıyordu. Ben de karışık duygular içerisindeydim. Bir yandan uzaklara gideceğimiz için heyecanlanmış diğer taraftan annemi çaresizliğini gördükçe çok üzülüyordum. Komşularımızdan biri eşyalarımızı şehir merkezine kadar götürebileceğini söyledi. O gece yine biz köyden çıkmadan havan topları yağmaya başladı. Biz de samanlığa saklandık. Üstümüz başımız saman olmuştu. Sabah o halimizle çıktık ve eşyalarımızı arabaya yükleyip gönderdik. Dedemi de başka bir komşunun arabasıyla şehre gönderdik. Biz ortada kalmıştık. Ne babamız vardı yanımızda ne de bizi götürecek bir yakınımız. Annem bizi alıp babasının evine götürdü. Kardeşim yine sırtımdaydı. Dedemler evde yoktu. Bizden başka kimsecikler kalmamıştı. Annem bunu görünce oturup ağladı çaresizlikten. Biz çocuklar da ağladık annemle. Sonra da köyün çıkışına yol andık hep birlikte ve son kalan arabaya sıkış tıkiş binerek şehir merkezine attık kendimizi.

Ve Antep'te bizim için yeni bir yaşam başladı. Hem de zorlu bir yaşam, çok daha zorlu bir yaşam. İlk zamanlar her gün iliklerimize kadar yaşadığımız savaştan, baskılardan kurtulduğumuzu sanmışım. Ancak zamanla savaşın daha amansız yüzüyle karşı karşıya olduğumuzun zamanla farkına varacaktım. Ne başımızı sokacak bir evimiz ne ekmeğimizi kazanacağımız bir işimiz ne de sığınacak kimseniz vardı. Yaşımız küçük olduğu için kimse bizi işe almıyordu. Bulduğumuz ufak tefek işlerle evin geçiminde annemize yardımcı olmaya çalışıyorduk. O küçücük halimizle kocaman sorumluluklar üstlenmek zorunda kaldık. Zaten oyun oynamayı unutmuştuk, daha doğrusu çocuk olduğumuzu... Biz bütün bun-

ları yaşarken babamdan hiçbir haber alamadık. Sonra Batman'dan bir mektup aldık. O zaman öğrendik babamın cezaevinde olduğunu. Ve hemen babamın ziyaretine gittik hep beraber.

Ben ve kardeşlerim okula gidemedik. Okuma yazmayı kendi çabalarımızla öğrendik. Çocukluğumuzdan itibaren yaşadığım, yaşadığımız hiçbir şeyi unutmadım, unutamadım. Unutmamız da imkânsızdı zaten. Her şey beynimize, yüreğimize büyüyerek ve derinleşerek işlenmişti. Çocuk bağrımda acı ve kan dolu bir savaşın yükünü taşıyorum. Ve soruyorum bu yükü ben niye omuzlamak zorunda kaldım? Ben niye çocukluğumu ölüm toplarının altında sırtımda kardeşim olduğu halde yaşama koşarken bırakmak zorunda kaldım? Bunun sorumlusu kim, kimlerdir? Şu an cezaevindeyim. Suçum; beynimi kemiren bu soruları yüksek sesle sormamdır...

Ve en büyük hayalim çocukluğumun çalındığı topraklarda, ülkem de, köyümde, yakıcı güneşin altında örüklerimizi açmak, şarkılar söylemek istiyorum özgürce. Köyümün heybetli dağlarına bakmak, havasını solumak, suyunu içmek istiyorum kaygısız, korkusuzca. Güneş'in doğuşunu, yıldızların ışıltısını görmek istiyorum. Yani barutsuz bir dünyayı, barışı istiyorum.

Hazal KİK
Karataş Kadın Cezaevi

YÜRÜYÜŞ

Derin bir sis denizidir yüzümüze zulmün kırbacıyla vuran. Ve de viyadüklerde ejderha soluğudur. Kan köpük dalgadır alnımızın çatlağında şaklayan kırbaç. Zaman ve mekân dışında var olmuş silüetlere benziyor her gizin tılsımında keşfedilmeyi bekleyen gövdelerimiz. Ve beynimizde durmadan çoğalan soruların anaforunda tanımsız bir acıya dönüşmüş cevapsızlık.

Hangi bedbaht gerçeğin yitik çocuklarıyız?

Kendi bedenlerimizin uçsuz okyanuslarında ruhlarını arayan serüvenciler miyiz yoksa ruhlarımızın sonsuzluğunda cesetlerini toplayan düşbazlar mıyız?

- Bizler zamanın önünde yürüyen gönüllü arayışçılarız, dedi, dağın içinden konuşur gibi! Bana kalsa dağ onun içinden seslendi diyeceğim ya, o buna gülüp geçiyor.

Adımlarının ahengini bozmadan sakın, dingin, ıslak bakışlarını sisten alarak bana yöneltti. İnsanın iliğine işleyen soğuğa rağmen gözlerindeki ısıltı sınımsıydı. Şaşırdım! Ben sorularımı ona sormamıştım oysa. Kendi zihnimde cevaplarını kovalıyordum sorularımın. Acaba sesli mi düşünüyorum diye biran kendimden kuşkulandım. Ama hayır, bunlar sadece beynimde beliren kışkırtıcı düşüncelerdi.

- Aslında cevap arayan her soru, eyleme geçmemiş her düşünce kışkırtıcıdır...

- Sen düşüncelerimi mi okuyorsun?

- Hayır, böyle bir yeteneğim yok. Sadece senin ne düşündüğünü, zihnini nelerle yordüğünü hissediyorum. Çünkü aynı şeyler yaşıyoruz, aynı yolu yürüyoruz... Benzer şeyler düşünmemiz doğaldır.

Sesli düşünmediğimi biliyorum. Düşüncelerimi okuyor! İlginç olan şu; bu kendime sorduğum soruların cevaplarını beynimin labirentlerinde kovalarken, onun bana vereceği cevabı önceden duyuyor olmamdı. Bunu anlamakta güçlük çekiyordum! Acaba diyorum, bende düşünce mi okumaya başladım yoksa? Ama bunun böyle olmadığını iyi biliyorum. Sırrını çözemediğim bir telepati içindeydik. Sessiz bir diyalog sürüp gidiyordu aramızda. Bazen bana bir şey söyleyeceği zaman düşüncesi sesinden daha hızlı gelip bana ulaşıyor. Ben önce ne diyeceğini duyuyorum. Sonra sesi geliyor! Kimi zaman ben onun sesiyle konuşuyorum. Kendi sesim

bana çok uzaktır o anlarda, onun sesiyle doluyum o anlarda. Beynim, yüreğim, ruhum, kanım... Onun yumuşak, ipeksi sesi.

Ben mi kendi sesimden kaçıyorum, sesim mi benden?

Hava çok soğuk, rüzgâr keskin. Ellerim, ayaklarım, yüzüm... Her yanımda gri bir buz kütesi. Kirpiklerimin ucunda oluşan sarkıtlar kristal gibi parlıyor, rüzgâr vurdukça gözlerimin cam bozuğu parlaklığında titreyordu. Ayaz kokan sis bulutları her nefeste gelip kızgın alevler misali ciğerlerime saldırıyor, göğsüm yırtılıyordu! Soğüğün dehşet bir ateşe dönüştüğünü ilk defa görüyorum, tanıklık ediyordum. Nefes almak korkunç bir acı... Dayanabildiğimce az ve seyrek nefes almaya çalışıyor, soluğumu içimde boğuyordum! Nefes alırsam boğulacağım, tüm iç organlarım yanacak, tutuşup alev topuna dönüşecek diye korkuyorum. Nefes almazsam boğulacağım, ciğerlerim dinamit gömeci gibi patlayacak göğüs kafesimin içinde. Ölüm ve yaşam arasında giderek incelen bir ip üzerinde yürüyen akrobatlara benzetiyorum durumumu.

Git ölüm gel yaşam... Zehirli bir dengenin ağırlık merkezine tutuşmuş sarkaçtı geçmiş ve an arasındaki gerçeğin.

An'a tutun, geleceğin kapısını oradan açacağız!

- Kendini küçümseme yanlıştır. İyi dayanıyorsun, ama dayanmak kendi başına yeterli değil. Dretmek, ısrarcı olmak gerekiyor. Soğüğün özü ateştir, yakıcıdır. Karşı koyma kaçınılmazdır. Aksi durumda yanarsın. Soğuk daha ateşli ve yakıcı saldırılarla, dalga dalga vuracaktır bedenine, iradene! Gücünü açığa çıkar... İçindeki Donkişot hangi dulda da uykuya yatmış, uyandır, harekete geçir! En sinsi düşman sendeki zayıflıklar, yanılğılardır. Dönüp-dolaşp kendinde taşıdığın uçurumlara yuvarlanıyorsun. Beyninin kuyularını yalanlarla doldurmuşlar ama sen serin bir yeraltı sarnıcı gibi içiyorsun bu yalanları. Bırak harlansın ruhundaki ateş, yakıp kavursun soluğunun saldırgan ayazını, temizlesin beyninin kuyularına yeminlerle, öğütlerle doldurdukları yalanları... Ateşin tanrılardan çaldığı yalandır, saptırmadır. Tanrıların hırsızlığını gizleme, meşrulaştırma gayretidir bu! Ateşi önce tanrılar doğadan çaldı, sonra Prometheus onu tanrılardan geri aldı, doğanın en zayıf varlıkları olan biz insanlara verdi.

Göz göze geldik biran. Gözleri derin akaklarda süzölen iki mavi nehir... Bin yılların bilgeliğı akıp gidiyordu kayıp zamanlardan yasaklı mekânlara. Sıcaktı bakışları, sımsıcak... Az biraz ısınır gibi oldum. Bir

türkü tutturdum usulden, eski kervancıların söylemiş olduğu özlem, sevdâ türküsiydi. Sesim bana yabancıydı. Hayır, benim sesim değildi. Toprak kadar eski ve acılı bir kadındı içimde Ses'e gelen, çığlığa duran. Sustum, dönüp bana baktı. "neden sustun?" der gibiydi. Sonra, "türkü güzeldi" dedi, utandım...

- Sen doğanın kızı mısın? Dedim, nereden aklıma geldiyse...

- Hepimiz doğanın çocuklarıyız... Saçları buz tutmuştu, durdu, ellerini birkaç defa hohladı, ısıtmaya çalıştı. Kirpiklerinin her bir tanesi buzdan bir ok gibi dikilmişti. İlk defa fark ettim. Oysa az önce sımsıcaktı bakışları. Korktum!

- Donuyorsun... Endişeli, telaşlı sesle söyledim...

- Kar sıcaktır, ısıtır beni, endişeye gerek yok! Tanıdın mı buraları?

Sarkıt sarkıt uzayan kirpiklerimin beyaz gölgesinden uzunca baktım. Gri sis... Ve sisle dolu derin, sonsuz bir boşluk. Baktım, çok uzun baktım. Bin yıllar gelip geçti zihnimden. Gündüzü yaralı, gecesi hain! Siyahla beyazın yılışık, kirli piçi gri... Aidiyetsizliğin kundağında büyüyen kimliksizlik. Boşluk gözlerine battı, bakışlarım kan kan aktı grinin oyulmuş göz çukurlarına. Baktıkça, birer birer düştüler içimdeki dağ kovuklarına gizlenmiş eski, yenik eşkıyalar. Ve göbek kordonuyla, ölüme bağlanmış kar esmeri yoksul silüetler devrildi yol kıyılarına. Kendi dağlarında sürgün, kaçak ve muhacir bir kavmin inkâr tarihi iz düşmüştü dilsiz, tanıksız ovalara. Ölü bedenlerin suskusuna sığınmış dağları delip geçti bakışlarım.

Nihayet... Bir düzlük bir ova... Aklıma ilk gelen sis ovası oldu. Bu isimde bir ova var mı? Duymamıştım. Amaaannn... Herhangi bir yere işte, ne olacak ki, bu siste birbirine benziyor bütün ovalar.

- Herhangi bir yer işte... Biraz da ukala bir tavırla söyledim bunu.

Çantasını yere bıraktı, kendisi de karın üzerine oturdu. Yola çıktığımızdan beri ilk defa oturduğuna tanıklık ediyordum. Tabakasından bir sigara çıkarıp bana uzattı. Önceden sarılmış kaçak tütün! Kendisi içmedi, zaten sigara içmezdi ama taşırdı. Ellerini yeniden hohladı.

- Sadece yürümekle hedefe varılmaz. Amaç... Evet, amaç insanı hedefe götüren en doğru yoldur. Çünkü her yol bir yerlerde uçuruma çıkar, amaçsız yürüyen yolcunun varacağı yer eni sonu uçurum olur. Bilinmeli ki, kiblesini bilmeyen yolcuyla sevmez, kabul etmez, yanıltır, şaşırtır, uçuruma götürür yollar. Sadece gözlerinle bakıyorsun, bu eksik bir bakmak-

tır. Ruhunla beyninle bütün duygularınla bakmalısın. Ayakların iyi kılavuz olsun, senden önce gidenlerin ayak izlerini bulsun, tanısun...

Kalktı, aynı usul adımlarla yürüdü.

Söylediklerinden pek bir şey anlamadım, anlamış gibide yapmadım. Onun ayak izlerine bakarak yürüdüm ardından. Sağlam ve dengeli basıyordu. Bir ibadet biçimine benzettim kar ve ayakları arasındaki ilişkiyi. Kar onun ayaklarına saygı duyuyor, kara şefkatle dokunuyordu. Kara basmıyor, ezmiyor, yumuşak dokunuyor. Kar ise açılıyor, esniyor, her dokunuşta ayaklarını itina ile öpüyordu.

- Öncelikle her düzlük bir ova değil ve her ova da “herhangi bir yer” değil. Birer adı var ovaların, benim gibi, senin gibi... Bastığın yere dikkatle bak, tanımaya çalış ve adını sor. Bu gördüğün X...ovasıdır. Masallardaki tek gerçek, ya da gerçeklerde ki tek masal!

- Ama masallar yalandır, inanmam...

- Hayır, masallar yalan değil, anlatıcılar yalancı...

- Ne yapmam gerekiyor?

- Vicdanın en doğru kılavuzdur ve en hakikatli kitap... Sadece yüreğine danış. Sana gerçekleri söyler.

- Ben kâhin değilim. ...

- Kehanet bugün attığın ilk adımdadır!

O önden usul adımlarla yürüdü, ben acemi adımlarla onun ardından gittim. Onun adımları düzgündü, benim adımlarım savruk, onun adımları uzundu, benim adımlarım kısa. Onun ayakları büyüktü, benim ayaklarım küçük, o hiç düşmedi yürürken, bense tökezledim sıklıkla her yeni patikanın kavşağında. O tutup kaldırdı beni her defasında yeni baştan.

Eğildim... İtaatsiz ayaklarıma laf attım. Söz söyledim olmadı, küfür ettim. Pişmanlık duydum... Bütün isyanım ayaklarımda parıldayan buz tabakasında eriyip gitti. Donuyorum... İliklerimi ustura ağrısı kesiyor. Gizliden ağladım, gözlerimin içi de dondu, gözyaşı akıtamadım. Acı ayaklarımdan beynime doğru tırmandı, aklım sis bulutlarına karıştı sanki. Bir türkü tutturdum, deliydim artık! Sesim titrek, ağırlı, türkü makamsız, ritimsizdi. Aslında türküden çok çılgıktı.

Durdu, ellerimi ayaklarımla karla ovdu, hohladı soluğuyla. Kanım zehirli dikenler gibi etime battı, sızladı... Biraz ısındım, aklımla sisten geri aldım. O hala hohluyordu ellerimi. Geriden gelenler soğuk, donmuş gözyaşı döküyordu gecenin avuçlarına.

Gecenin ayazını ağdı sesler yırtıyordu... Ağlamak bile soğuktu!

- Bir yıldız çoğaldı bu gece dedi; bana yeni bir sigara uzattı.

Anladım... Kervandan biri eksildi. Dağlar, yollar ve kar bir parçamızı koparmıştı.

- Kim... Kimi aldı bizden bu lanetli yolculuk!

- A...A...Ölümsüzleşti...

Bir nefes çektim sigaradan, içime zehir gibi bir acı aktı.

- Onu kara mı vereceğiz? Sise gömmeyin, onu sise vermeyin!

- Vermeyeceğiz...

Ne çok geçmişim buralardan, ne çok... Görmemişim tuhaf...

Bakmak görmek değildir. Örneğin, körlük en içten görme halidir. Oysa körler bakamaz, baksalar bile göremezler. Biz görme özürlü değiliz bakma özürlüyüz. Görmek için bakmayız, gördüğümüze bakarız. Bize yakın olanı devamlı uzakta arama gibi bir alışkanlığımız var. Doğru bakınca hemen yanı başımızda olduğunu fark ederiz. Galiba uzaklar durmadan bizi çekiyor.

Aslında uzaklar birer bilinmezliktir ve her bilinmezlik bizi ayartmaya çalışan bir gizemdir, esrardır yaşam kâşifleri için. Ulaştığın cevaplara güvenmelisin, mutlak olanı aramak seni zorluyor, tıklatıyor.

- Bu yolculuk bitmez, nereye varsan bir uzağı vardır!

- Yakınmamalısın yollardan, yakınmak yolları küstürür sana. İşte o zaman felakete gidersin. Bir trajedi ile nihayete erer yolculuğun. Cevap şu; bütün izler silinir patikalardan, gider dağların yüreğinde kesişir bütün yollar!

O dağların adillğine tanıktı ve dağ diliyle konuşuyordu.

Durmaksızın yürüyor, ben izliyorum acemi adımlarla onu. Kaybolup giden her patikadan sonra yeni bir çıkış buluyor sarp yamaçlardan. Ve en son işte X...ovasındayız. Yeknesaklığın kader olmadığı yazıyor onun okuduğu kitaplarda. Ne papirüs ne de kil tabletlerde yazılıydı onun kitapları. Karın süt beyaz örtüsünden okuyordu her şeyi. Dağları, taşları, vadileri, ovaları, yolları, patikaları okuyordu. Uçan kuşun güneşte parılayan ak kanadından yere düşen gölgeyi okuyordu.

- Bilginin mutlaklığı idealizmdir, dedi, gözlerimin içine bakarak. Kesinlik aramasan sen de okursun, okuyabilirsin, seninle konuşur doğa, hayıflanma! Ben de acıdan çıldırmak üzereydim. İlk defa delirme isteği duydum. Beni kınamadığını hissediyorum ama delirme isteğimi onay-

lamıyor. Boğulacak gibi oluyorum, gözlerimden uzaklara akan hırçın ırmaqlarda. Soluğum tükendi tükenecek... İlk defa balıklara imrendiğimin ayırtına varıyorum, ayıpladım, kınadım kendimi...

Bana bakıyor, şaşırmadığı belli, bakışlarındaki anlam ele veriyor metanetini.

- Bana neden öyle bakıyorsun, boğuluyorum işte, gerçek bu?! Bir balık kadar bile olamıyorum. Nefesim kesiliyor, göğsüm çatlıyor, yırtılıyor. Balıklar boğulmaz hâlbuki yalan mı?

- Yalan değil elbet, balıklar boğulmaz. Ama neden? Çünkü okyanuslar balıkların gözyaşlarıdır. Balıklar çok ağlar, çok... Hiçbir varlık kendi gözyaşlarında boğulmaz. Canlılar ağladıkça acılarından arınırlar. Bir de insanlara bak! Ağlamaktan utanırlar, gözyaşlarını içlerine akıttırlar ruhlarını zehirlerler. Yürelerinde biriken zehir çılgın dalgalara dönüşür, yakar geçer dalga kıranlarını, akıllarının duvarlarını çökertir. Ruhlarındaki bu yıkımı gizlemek için şiddete sarılır, ona sığınır, sarılır, bir örtü gibi kullanır. Bu yüzden, en fazla kendine karşı yıkıcıdır. Ağla sen, ağlamak iyidir, seni insanlaştırır. Ayıp olan kibirdir, gururdur!

- Neden filozofça konuşuyorsun, anlayabileceğim bir dilin yok mu?

- Yaşamın kendisi en tanıdık filozoftur, yaşıyorsan dilini bilirsin!

Ona bakıyorum, sabır ve metanet abidesi gibi duruyor, yıkık bir evin duvarına dayamış sırtını. Gözleri, sis ve yıkık duvar... Birbirine tezat imgeler... Yaşam, belirsizlik ve ölüm aynı karede bir araya gelmiş. Aklima durmadan sorular düşüyor, beynime üşüşüyor, akbabalar gibi gagalıyor... Neden çözümsüzlük dört kuşanmış geliyordu, neden hangi tarafa dönsem ışığı olmayan renksiz bir kış mevsiminin donuk fotoğrafını görüyorum? Bu beynime saldıran akbabalar, bizi yutmaya çalışan bu sis, bu yanmış yıkık evler, bitmez, bilinmeyen yolculuk, etimi zehirleyen bu acı, kara gömdüğümüz yoldaşlar neyin karşılığı, bedeli, ifadesidir?!

- Acılarımızdan yakınmayacağız, yakınacağımız zamanımız hiç olmadı. Bunun için umuttan söz ediyoruz. Mekânın ortasında ne var, isimler ve zaman sana neyi anlatır? İhtiyaçları biz belirlemiyoruz, mevsimleri de biz yönlendirmiyoruz. Ama inatla, ısrarla doğanın ihtiyaçlarımız temelinde evrilmesini istiyor, dayatıyoruz. Zaman bize göre, mevsimler bize göre belirlensin istiyoruz. Mekânlar rahatımız için düzenlensin diyoruz. Olmayınca, içimizde biriken kötülükleri ortalığa saçıyoruz, özümüzü

kemiren canavarlığı açığa vuruyoruz. Kendimize ulaşma isteğimiz yalan aslında, durmadan kendimizden uzaklaşıyoruz. Karanfil kanı içip, fetişist ölümler uğruna yitip giden, bizden uzaklaşmış biz değil mi? mabetlerimizde havlayan köpeklerin seslerini bastırıyoruz... Ruhumuza zincirli vahşi kurtların kabaran iştahlarını dizginliyoruz... Acaba neden kendimizi aç hayvanlara yediriyoruz?

- Umutsuz ve tatminsiz olduğumuz için, ihtiraslarımıza yenildiğimiz için, sahip olma arzumuzu dönüştüremediğimiz için... Bunları ben mi söyledim, o mu bana söyledi anlayamadım.

- Doğru, dedi... Gizli gerçeklerin kilidini açtın. Sandığın boşalıyor, bu iyi... Riyakârlık, bencillik, korku, iradesizlik, ihanet yol arkadaşımız değil, olamazlar.

- Ne zaman varacağız gideceğimiz yere?

- Varacağımız bir yer yok, sonsuzluk bitmez bir yolculuktur, buna ölümsüzlük diyoruz.

- Ben Gılgameş değilim hevall

- Her insanın içinde bir ölümsüzlük özlemi var...

Sustum... Anladım ki, o benim rehberimdir, ben ise esas yolcu... Parıltılı düşler yerle bir ediyor sisli dalgınlığımı, öyküleri netleştiriyor belleğimin ve zamanın içinden çekip alıyor isimleri. Mekân ise gerçeğin diğer adıdır oysa. Bir yanda bütün haritalardan silinmiş coğrafya, bir yanda mekânlaşmış isimler...

X...ovasını geçtik, yeni bir vadi, sıradağlar bekliyor. Merhaba yeni doğmuş şafak, gün yüzü merhaba!

Sis ardımızda ölü bir geçmiş gibi kalmış, dağların derin kollarında yatıyordu. Baharın ilk günü, kış boyu üzerimize sinmiş uykuyu gözlerimizin uyusuk kapaklarında taşıyorduk hala. Donmuş, sancıyan ellerimizin, ayaklarımızın ağırlığı bedenimizde birer fazlalık olarak sarkıyordu. Ne bir ses ne bir işaret... Sessizlik iyi değil. Sessizlik tekin değil... Gecenin içinden şafağa doğru yol alırken ayak seslerimizi dahi duymuyoruz.

Ve bir dağ patladı, bir dağ tüm ağırlığıyla üzerimize çöktü. İlk gördüğümüz bir ışık oldu. Namlu ağzı alevi... Sonra binlercesi... Ve sesler... Tarihin masallarında gizlenmiş bütün canavarlar, ejderhalar üzerimize ateş kusuyordu. Ölümsüzlük arayışında yeni ve zorlu bir viraja daha girmiştik.

Tam yanı başımda yatıyor. Şafağında kan gülleri, karanfiller...

Adını çok söylemiş, yazmıştım ya, ilk defa böyle acılı, ağlamaklı, ağıdı bir sesle seslendim;

Hevala Dilan... Dilaaannnn.....!

Dilan'dı, kadındı, öğretmenimiz, bilgemizdi. Doğanın kızı evrenin diliydi!

Zehirli bir ihanet kurşunuyla gitti. Sırtında binlerce çığ izi, tipi-boran izi...

Bana baktı, bize baktı, size baktı... Gözlerinde yarının aydınlık bilinci, umudu, ışığı... Üzgün ve kırgın değildi giderken, onurlu ve mutluydu...

Dilan'dı o, kadındı, yoldaştı, şehitti...

O hala önde yürüyor usul ve mağrur adımlarla, bense ayak izlerine basarak takip ediyorum...

Arayış ve yürüyüş devam ediyor.

Yürüyoruz...

Turan DEMİR
Kırıkkale F Tipi Cezaevi

YILDIZLARA TAKILI DİLEKLER

İçerisi birden buz kesmişti. İçini garip bir ürperti sardı. Oysa içeride soba yanıyordu. Sobanın ateşi ısıtmıyordu içini. Sadece yanan odunların sesleri geliyordu kulağına. Ne zamandan beri çömelmiş oturuyordu hatırlayamadı. Çocukluğundan beri ne zaman bir şeylere kızıp kaçsa ya da çaresiz kaldığını hissetse böyle yapardı. Yerde oturmuş, dizlerini karnına yapıştırmış, ellerini birbirine dolandırıp sımsıkı sarılmıştı.

Sahi sormuş muydu kendine bunun nedenini? Birden düşündü; insan birine ihtiyaç duyduğunda ve kimse yoksa yanı başında sarılır kendine. Ya da acısını hafifletmek istediğinde sarılıp paylaşmak için. O da sımsıkı kenetlenmişti tüm bedenine. Çocukluğunun geçtiği odada şimdi yalnızdı. Yalnız bırakılmıştı. Sırtını dayadığı duvar üzerine yıkılacak kadar sallanıyordu. Kendi titremesinin farkında olmadan şimşektendir dedi. Üzerinde oturduğu küçük minder altından kaymıştı. Dizlerini karnına doğru çekince minder de eski yerine doğru kayd. Odanın içindeki sessizlik birden korkuttu onu. Odaya yabancılaşmıştı sanki. Oysa her sabah erken kalkıp güne merhaba dediği odaydı. Eski, kumaşı yırtılmaya yüz tutmuş kanepenin üzerinde küçük kardeşinin yeşil kazağı takıldı gözüne. Bugün hiç görmemişti. Odada sobadaki yanan ateşin dışında sanki her şey donmuştu. Ateşe bakarken annesinin saatler önce yemesi için getirdiği yemeğin öylece durduğunu gördü. Sonra kendisinin oraya bıraktığını hatırladı. Birkaç kaşık çorbayı, bandırılmış ekmele yemeğe çalışırken zihnindeki seslerin boğazını nasıl sıkıştırdığını anımsadı. Annesi ise ona dudak ucuyla al, ye dese de gözleri çaresizlikten onlarca şey söylüyordu. Annesinin sessizliği, bakışlarında onlarca söze dönüşmüştü.

Dışarıda yağan yağmur ve sürekli irkilmesine neden olan şimşeklerin sesi kesilmişti ya da öyle hissetmişti. Yeniden dolmak üzereyken rüzgâr ile çakmaya başlayan şimşekler, tahta pencereleri açıverdi. O an rüzgârın getirdiği soğuk hava tüm bedeninde bir ürpertiye neden olsa da farkına varmadı. Birden burnunda toprak kokusunu duydu. Öyle içine çekti ki ilk defa bu kadar hissediyordu. Aklına çocukluğu geldi. Ve çocukken ninesinin ona verdiği sırrı anımsadı. Herkesin bildiği ama sadece kendisinin artık bildiğini sanarak hep sakladığı o sır. Evin arkasında mahal- lenin çocuklarıyla toplanıp oyuncak yaptıkları zamana gitti. Evden su

bidonlarını kaçırıp topraktan çamur yapıp oyuncaklara isim verdikleri o kaygısız vakitlere daldı. Her defasında üstleri başları çamur içinde kalır, annelerinden yiyecekleri dayığı göze alır, bu sefer çok iyi olacak demişlerdi. Ama güneş yine tüm oyuncaklarda çatlaklıklar oluşturmıştı. Yine annesinden bilinen sözleri ve dayığı yediği gözleri yaşlı birgünde nenesi anlatmıştı bu sırrı ona. Nenesi eski kanepenin üstüne uzanmış pencereden dışarıya bakarken anlatmıştı ona. Toprağına saman koy demişti. O zaman daha iyi olur. Ne zaman çamurdan küçük tandırlar, çanaklar, bebekler, kuzular yapsa mayasını saman yapmayı unutmuyordu. Nenesi ona samanın sırrını anlatırken bir iç çekmeyle toprağın kokusu olduğunu söylemişti. O ise toprağın kokusu mu var deyip gülüp geçmişti. Şimdi ise daha iyi anlıyordu toprağın kokusunun olduğunu.

Annesinin içeride olduğunu, kapanan pencerenin sesinden anladı. Kapının açılması sesine karşı refleksleri oluyordu oysa. Çünkü üzerine kilitlenmiş açılmadan önce, kilidin dilinin çarpma sesi geliyordu. Annesinin yüzüne bakışları takıldığında şaşırdı. Sanki birden yaşlanmış onlarca görmediği kırışıklık gözlerine görünür olmuştu. Daha dikkatli bakmaya çalıştı. Annesi öğlen kurumaları için sobanın etrafına bıraktığı çamaşırları toplayıp katlıyordu. Düşük voltajlı kısık lambanın gölgesi miydi yüzüne vuran? Ya da annesi yaşlanmış, kendisi mi farkına varmamıştı bunca zaman? Kendine kızdı ve acı duyduğunu hissetti. Neden hiç dikkat etmedim diye söylendi kendi kendine. İçinden yalnızca kendisinin duyduğu bir sesle. Annesi lambaya doğru yüzünü çevirdiğinde annesinin yüzündeki belirginleşen izleri gördü. Her biri yaşadığı acılarının, çektiklerinin bir motifiydi. Unutulmamak için birbirleriyle yarışcasına iç içe geçmiş nakış gibi işlenmiş izler. Kim bilir kaç acı daha yüz coğrafyasında resmolacak, yüreğinde konaklanacaktı. Her birinin ayrı bir hikâyesi olan alın yazısı diye adlandırılan yaşamın izleri. Annesi ona bir şeyler söyledi ama duymadı.

Rüzgâr şiddetlendikçe yüreğindeki ağırlık ve başındaki ağrılar da aynı oranda artıyordu. Keskinleşen ağrılar onu düşünce silsilesinden kurtardı. Etrafına baktığında yalnız olduğunu farkına vardı. Annesi çıkmıştı odadan. Birden içini tanımsız, tarifsiz bir korku sardı. Korku o kadar içine işledi ki, dişlerinin birbirine kenetlendiğinin farkında değildi. O ses yine zihninin karanlık yerinden çıkmış yankılanıyordu;” Namusumuzu kirlettin.” Bir ses daha yankılanıyordu. İnsan sevdiğinin

canına kıyar mı? Aklının onu teselli etmeye çalışan sesi miydi, yoksa bir oyunu muydu, ya da bütün bunlar bir rüya mı diye düşündü. İçeriye aydınlatan şimşegın sesi bir rüya olmadığını gösterircesine çıkmıştı. Kendine kenetlenmiş, sımsıkı sarılan ellerine rağmen tüm bedeninin titrediğini hissetti. Engel olmak için daha da sarılmaya çalışsa da engel olamadı. Sonbahar yapraklarına benziyordu. Dalına tutunmaya çalıştıkça rüzgârın sertleşmesi misali çaresiz hissetti kendini. Çaresiz ve savunmasız. Birden bağırarak, haykırmak istedi. Boğazının düğümlendiğini fark etti. Avazının yettiği kadar çığlık atmak istese de sanki dili tutulmuş, bütün sözcükler lal olmuştu. Birden dilinin tutulduğuna inandı. Aklından yeniden o korkunç ses geçti; “Namusumuzu kirlettin.” Ses yükseldikçe korkusu çoğalıyordu. Korkusu annesinin yüzüne resmolmuş izlerin anlamını şimdi daha iyi anlatıyordu. Evin sessizliğinin nedenini yeni çözmeye başlamıştı. Bugün evde sadece annesi kendisinden iki yaş küçük kardeşi ve babası vardı. Daha sonra amcaları gelmişti. Evin gürültülü sesleri çocuklar, amcasına gönderilmişlerdi. Çocuk zamanlarına döndü. O sıcak yaz akşamları, kardeşiyle yaptığı yıldız kavgaları geldi aklına. Etrafı örtülmüş tahtalar üzerinde uzandığı uzun yaz akşamları. Geceyi uzatan her defasında saymaya başlanan yıldızların sonunun gelmemesiydi. Kardeşi her defasında benim tarafımdaki yıldızlar daha parlak ve daha fazla deyip ablasının kendi tarafına geçmesini engellemek için bir çizgi çizirdi gökyüzüne. Sonra her defasında o benim deyip, korkuttuğunda kavgalar battaniye altında sürerdi. Kavgayla sarmaş dolaş yatarlardı zamansız bir vakitte. Gözyaşlarının döküldüğünü, ıslanan yanağından ve dudaklarına kadar inen tattan hissetti. Yüzünde bir tebessüm belirginleşti bir zaman sonra. Acısı, korkusu yok olmasa da hafıflediğini hissetti. Yıldızlar kayınca büyükler bir kişi daha göç etti deseler de onlar hep dilek dilekleri. Çocuk dünyalarında göç yer edinmemişti daha. Her defasında bütün kalpleriyle dileklerinin olacağına inanarak tutarlardı dileklerini. Birden bu inancı kaybettiğini anladı. Kaybetmedim dercesine bir şeyler fısıldadı kendisinin bile duyamadığı bir sesle. Çocuk masumluğunda dilek diliyordu eskisi gibi. Yıldız kaymasa da o an öyle hissetti ve pencereden görünen gökyüzüne baktı. Rüzgâr bütün yıldızları savururcasına alıp götürmüştü sanki. Kapının sesiyle irkilip kapıya doğru bakışları kaydı. Annesi sobaya odun atmak için gelmişti. Ateşe odunları atarken kızının büzüşmüş haline baktı. İçini

yakan ateş sabah harlanacak ateşten daha gürdü. Ateşi söndürebilirim ama içimdeki ateşi hiçbir şey söndüremez dedi usulca. Çaresizliğinin kızının bakışlarına takılmaması için kaçırıyordu gözlerini. İlk doğumu geldi aklına. Uzun kış gecesinde dayanılmaz sancının çığlıklarını içine çektiği zamana gitti. Nasıl istemediği birine verdiklerinde hayır diyememişse, o gece de utancından sancılarının acısını içine atıyordu. İçinde biriktirdiği sancının sesinden kıyametler kopuyordu. Bebeğinin ilk sesini duyduğunda acıları geçmemişse de rahatlamıştı. Çocuk içine attığı seslere inat bağırmaya başlamıştı. Onun sesi olmuştu sanki. Ve ilk göz ağrısının nasıl da büyüdüğünü anımsadı. İlk iş ortağı, dert ortağı olmuştu. Bir zamanlar yapamadığını, şimdi ilk göz ağrısı yapıyordu. Evlenmek istememesine rağmen utancından ve korkusundan bir şey diyemediği için sessiz kalmıştı. Kızına dediği sözü hatırladı; hep erkek olmanı istedim, kızları sevmediğim için değil, ne çektikleri, çekeceklerini bildiğimden, derdi. Annesi kendi yaşamından anlamıştı kadın olmanın zorluklarını. Ve gücü yetmediği için yaşamak zorunda kaldığı acıları tatmıştı. Annesi kızına ‘kadınlar erkek anası olmak ister, kimse bilmek istemez neden kız doğurmak istemediğini. Aradan yıllar geçti ne değişti. Kızım benden daha kötü durumda’ deyip kızına dönüp baktı. Beyninin içinden kopan ses, onu geçmişinden, düşüncelerinden kopardı. Ne kadar bir şey olmayacakmış gibi doğal davranmaya çalışıp kızını korkutmak istemese de sobanın kapağı elinden düştü. O an ateş parçası yüreğini dağlar gibi yakıcı bir şey hissetti. Engel olamazsa kızı ölüme gidecekti. Ve oğlunun eliyle yapılacaktı. O düşünce tüm her şeye rağmen güçlü görünmesini sağlayan tüm desteklerini ortadan kaldırıp yere çökmesine neden oldu. Birden kızının ona baktığını fark etti. Evlenmeden önceki akşamın çaresizliğine ne kadar benziyordu. “ Kızım benden cesaretli çıktı, ben yapamadım o yaptı ama bedelini ödetmeye çalışıyorlar” derken şimdi öfkesini kendisine çevirmişti. Kızı “evlenmek istemiyorum” dediğinde neden kocasına karşı çıkamamıştı. Neden kızına daha çok sahip çıkamamıştı soruları kendine öfkesini büyüttü. Kendisi kaçmaktan korktuğu ve sonuçlarını göze alamadığı için kendisine rağmen evlenmişti. Ama şimdi kızına yapılan aynı şeyde de önüne geçemiyordu. Kocasının “insan yüzüne çıkamayacağız, şerefimizi kirletti” sesleri, yüreğine çekiç gibi iniyordu. O da durmadan o adamlarla evlendirelim demişti. Olabileceklerin önüne geçmek bir çözüm bulmak için dur-

madan tekrarlıyordu. Aklına başka bir şey gelmiyordu.

Annesiyle göz göze geldiğinde annesinin kendi kendisine konuştuğunu ve gözünden aşağıya doğru yaşların boşaldığını gördü. Annesi iki gündür sadece sobaya odun attın mı, soğuk mu demişti. Bir de ilk eve getirilip odaya kapatıldığında babasıyla kavga edip içeri girdiğinde “ne yaptın, biliyor musun” deyip omzundan tutup sarsmış, sonra sarılmıştı. Ondan sonra konuşmamıştı.

Her şey tamam, kaçalım dediği andan buraya kadar varmıştı. Amcasının oğluyla evlendirilmeye çalıştırıldığında annesine anlatmaya çalışmıştı. Açık sözlerle diyemezse de ‘istemiyorum’un karşılığının başkasına verilmiş söz olduğu bilinirdi. Tıpkı ‘siz bilirsiniz’ in diğer adının ‘evet’ olması gibi. Ya da hiç söz hakkı tanınmadan evlendirilip mahkûm edilmiş bir ömür yaşananların sessizliği. Şimdi aynısı kendi önündeydi. Onun için beni amcamın oğluna verecekler dediğinde ‘kaçalım’ sözüne kısa bir sessizlik sonrası ‘tamam’ demişti. İstemediği bir yaşamı yaşamamanın korkunçluğu o an olabilecek tüm zorlukları hafifletti.

Aile içi bir nişan yapılmış olsa da kaçacaktı. O zaman belki kızsaldardı da unutulardı. Belki uzun bir süre geçse affederler dedi. Kendisi buna inanmasa da söylemişti, kendini avutmak, kendisine güç vermek için...

O akşam onlarca kez düşünüp vazgeçse de duyduğu ses ona yeniden güç verdi. Tüm gece baktığı kardeşlerini öptü. Annesini tekrar düşünüp ‘yapma’ dese de yeniden onu çağırın ses hızlanmasına neden oldu. Annesini koklamak, görmek istese de yapamayacağını biliyordu. Yan odadaki anne ve babasının kalkmaması için yanına hiçbir şey almadan çıktı. Elinde kimliği ve amcasına göndermek için çektikleri resimlerden biri kalmıştı. Onun elinde olduğunu gördü.

Arabaya doğru giderken arkasından bıraktıklarına baktı. Bir daha gelip gelmeyeceğinin belirsizliğiyle... Mehmet’le beraber yürüdüklerinde sanki bir el arkasından onu tutacak gibi kalbi hızlı ve korkuyla atmaya başlamıştı. Arabaya gelene kadar nerden geçtiğinin farkına bile varmadı. Sadece ‘korkuyor musun’ sorusuna başıyla yanıt vermişti. Evet korkuyordu. Evi arkasında bıraktığında, arkasında kalanların sadece ev olmadığını anlamaya başlamıştı o tedirginlik içinde. Mehmet’e ‘başka bir şey yapamaz mıyız’ diyecekken arabanın hareket etmesiyle sözler kendi yerlerinde asılı kaldı.

Aradan çok uzun zaman geçmeden gidebilecekleri sınırlı yerler içinde

bulmuşlardı onları. Mehmet’le ailesi onlar gibi çocuk yaşta köyden ayrılıp ilçeğe gelmiş, aşağı mahallede ev almışlardı. Uzun süredir iş yüzünden yaptıkları bir kavga nedeniyle konuşmuyorlardı. Şimdi de ayrıldıkları köydeydiler. Mehmet’in çocukluk arkadaşının evinde... Buraya gelirler dese de Mehmet onu dinlememiş bu evi bilmezler demişti. Evden çıkmadığı sürece birkaç hane kalan köyde sorun çıkmaz diye düşünmüştü.

Jandarmanın kapıyı vurduğunda yapacak bir şeyin kalmadığını anladı. Jandarmanın arkasında babası ve amcası duruyordu. Yaşı küçük diye şikâyet etmişlerdi ve zorla kızımızı kaçırmış hasımlarımız bunlar, demişlerdi. Amcası bunları jandarmaya söylerken tekrar tekrar babası ona öfkeyle bakıyordu. Sadece babasının ; “Namusumuzu kırlettin” fısıldaşısını duymuştu. Kısık sesle söylenmiş, hançer kadar keskin sözler yüreğine saplandı. Zorla mı kaçırıldın, sorularına hiçbir yanıt veremedi. Babasının sözleri yankılanıyordu. Cevap veremediği için işlemlerden sonra babasına ‘tamam gidebilirsiniz’ demişlerdi.

Eve iki gündür getirilmişti. Yıllar gibi geçen o odadaki iki gün. Bugün amcaları iki-üç defa gidip gelmişlerdi. Onlar gelip gittikçe annesinin tedirginliği sessizliğinde de belli oluyordu. Amcası sadece yolda ‘namusumuzu beş paralık ettin’ deyip bağırıyordu durmadan. İlk defa bu sözlerin ağırlığını hissediyordu. İlk defa duymasa da, ilk defa yüreğini param parça ediyordu. Nenesinin hikâye gibi anlattığı kız kardeşinin başına gelenlerden duymuştu. Nenesi kız kardeşini anlatınca o arada ‘biz kadınların hayatı’ derdi. Neydi o ‘kadınların hayatı’ sözünü nenesine bu kadar öfkeli ve hüznü söyleten. Hikâyenin sonunda anlamaya başlardı. Evli ve çocuklu olan kız kardeşinin zorla yaptığı evlilik sonrası yaşadıklarına tahammülsüzlüğüydü. Nenesi “Zeynep’im o kadar güzeldi ki eşi onun dışarı çıkmasını kıskanır, birinin onun ismini anmasından kuşku duyardı. Ve her defasında bugün ne yaptınla başlayan bağırımlar sonrasında gelen dayak. Başvurduğu aile ve akrabalarının eşindir, ne yapacaksın sözleri sonrası çaresizlik...” Nenesi torunun saçlarını okşarken farkında olmadan ‘Zeynep’im’ derdi. “Sana ait olmayan yaşamadığın hayatın son kararını sen verdin” diyordu. “Zeynep’im daha fazla dayanamadın, sadece kendi boynuna ipi atma kararını alabildin.” deyip ağlıyordu. “Gitti Zeynep’im, ama giderken de kurtulmadı. Kimse neden astı sorusunu, çektiği zulümde aramadı, kim bilir niye astı sözlerinin imaları, arkasından sürdü gitti. Ah torunum ölüme gönderir, yine de

neden yaptı acaba deriz. İşte torunum, kimse neden her gün dayak yedi, her defasında o cehenneme gönderdik sorusunu sormadı. Suçunu örtmek için insanlar daha fazla saldırırlar. İnsanlar böyle çaresizliğini, suçunu örtüyorlar ve rahatlıyorlar.” Nenesi kız kardeşinden bahsederken bir hikâye gibi anlattığı bu olay sonrası durmadan ağlar, hepimiz suçluyuz derdi. Hiç tanımadığı bu kadının hikâyesi beyninin bir yerinde kalmıştı. Nasıl insan kendi canına kıyar. Bir masal gibi gelirdi ona. Masal-dan ayıran yanı nenesinin iç çekişleri ve sözlerinin boğazına düğümlenmesi olurdu. Nenesi o küçücük yaşta ona neden anlatırdı diye düşünürdü. Belki de çaresizliğin acısını öyle demliyordu her defasında. Zeynep'im diyordu nenesi, “kurtulmak için canına kıydı. Ama giderken de acaba namusu mu kirlenmişti, eşi onu bunun için mi dövüyordu? Canına bunun için mi kıydı” sözlerinden kurtulamamıştı.

Seslerle gerçeğe dönmüştü yeniden. Annesinin amcaları kapıdan çıktıktan sonra babasıyla kavga sesleri geliyordu. Yalvarıyor, feryat ediyordu. Babası ise bağırıyordu. Annesi ise olmazsa gidelim buralardan, diyordu.

Ölümün yaklaştığını, yanı başında olduğunu anlamaya başlıyordu. Düşünmesiyle birlikte korkunun iliklerine kadar işlediğini hissediyordu. Ölümün yaşamın diğer adı olduğunun farkına vardı. Ölümüne yaklaşma korkusu onu yaşamaya başlıyordu. Tüm bedeninin titremesini kendini avutmak istercesine, iki gündür yemek yememesine bağlıyordu. Ölüm korkusunu kendinden uzaklaştırmak için yağmurun yağıp yağmadığına baktı pencereden. Bir daha yağmur altından yürüyebilecek miyim diye düşündü. Olmamak, yok olmak dedi. Bir daha bu odada kardeşleriyle birlikte olamayacağı, beni unutacaklar diyordu. Ölümünden uzaklaşmak isterken habire ölümle yüzleşiyordu. Yok, olacağım, ben olmadığımda her şey devam edecek, sadece nenemin hikâyesi gibi anam beni anlatacak. Ya da mezarda ziyaret edecekler. Mezarı düşününce, gömülünce acı duyacağını hissetti. Yaşamaya devam edemeyeceğini düşünememek. Üzerine toprak atılacağını düşününce, boğazının toprakla dolduğunu, nefessiz kaldığını düşündü. Çılgın atmak, yapmayın, çıkarın demek ister gibi nefes nefese kalmıştı. Sanki o mezarda toprağın altında nefessiz kalmış gibi elini boğazına uzattı. İsmi olmayacaktı belki mezarının. Nenesi demişti ya, ismimiz de bize ait değil, yaşamın da bize ait olmadığı gibi. Ne olmuştu diğer odada. Daha fazla merak etmeden kapının açılmasıyla babasıyla yüz yüze gelmesi bir oldu. ‘Kalk, yürü’ demişti. O an

titremesinden tüm bedeninin sırlıslıkla olduğunu gördü. Kalkmaya başlarken omuzlarında tonlarca ağırlık var gibi kalkmada zorlanıyordu. Sadece komutlarla hareket etmeye başlamıştı. Ayağa kalkarken başı dönüyor, yer ayağının altından kayıyor gibi oluyordu. Babası öfkeli bir sesle söylese de kızının gözünün içine bakamıyordu. Baksa öfkesi azalacaktı sanki. O esnada anası bir feryatla içeri girdi, babasının ceketinden tuttu; “yapma, gidelim buralardan” diyordu. Babası anasının kolundan tutup yana attı. Kardeşini görünce annesinin ikiye katlanan korkusuna anlam verdi. Şimdi ölüm korkusu bu acı karşısında hafiflemişti. “Kardeşim mi yapacak” dedi. O an kanı çekilmiş gibi dondu. Babasının yürü demesiyle bir taş gibi yerinden hareket etmeye başladı. Nereye gidiyor duyu hiç düşünmedi. Yağmurun yağmadığını terliğini giydiğinde anladı. Ardında bir metre vardı- yoktu yürümeye koyulmuşlardı. Kardeşine bakmak istedi. Ortak kaderlerinin adına ondan af dilemek için. Kardeşinin korkusunu, kendisi gibi onun da titreyen bedeninden anladı. Arkasını dönmeye çalışırken yağmurun çamura dönüştürdüğü sokakta ayakları kaydı, yere düştü. Babası kolundan tutup kaldırınca kardeşiyle yüz yüze geldi. Kardeşi yere baktı. Sadece ağladığını, gözünden yaşlar aktığını gördü. Ya da öyle sanmıştı. Öyle mi görmek istemişti. Ama yaşlar vardı; yüzünü ıslatan yağmur olamazdı bu. Babası tekrar yürü dedi. Babası kızına baktı, nasılda büyümişti. Onu evlendirmeye karar verirken bile farkına varamamıştı. Şimdiyse önündeydi. Her adımda kızının sallanan, titreyen bedenine takılıyordu gözleri. Hastalandığı o gün geldi aklına. Sabaha kadar eşi ilk göz ağrıların başında durmuştu. Ateşi yükseliyor dedikçe, tamam sabah doktora götürürüz diyordu. Sabah çocuğun inlemeleri yükselen ateşinin durmadığının işaretiydi. Kucağına alıp hastaneye kadar götürmüştü. İlk çocuğunun erkek olmasını istese de, çok göstermese de seviyordu. Bunu o gün o hastaneye götürdüğü zaman kızının titreyen bedeninden hissetmişti. Şimdi ise kızının bedeni kendi korkusundan titriyordu. Yüreğindeki yumuşamay durdurmak için insan içine nasıl çıkarım sözleri beyninde yankılanıyordu. İnsanlar ne diyecekti. Alay edecek, arkasından namusunu bile temizleyemedi diyecekti. Yeniden rüzgârda tutunamayan yaprak misali titreyen kızına baktı. Sonra yanındaki oğluna... İkisi de bu gece onların olmaktan çıkıp kopacaklardı onlardan. İki gün boyunca daha da öfkelenen düşünceler içinde, sormadığı sorular, düşünmediği

şeyler geliyordu aklına. Başka yolu yok muydu cidden diye kendisine bile itiraf etmekten korkarcasına... Eşi gidelim demişti. Ama arkasından hep bu sesler gelmeyecek miydi, namusunu temizleyemedi diye. Sonra gençlik dönemleri geldi aklına. Birini sevmiş, kaçırmaya yeltenmiş, sonra kız ona yok demişti. Şimdi kızları bunu yapınca ölümü hak ediyordu. Namusunu kirletmişti. Ne çok benzer hayatlar vardı. Ama sadece kadının ölümü hak ettiği ve onun ölümüyle aklanmanın olduğu. Bu kadar derin düşünmese de içi titremeye başlamıştı. Yine de sesler yankılanmaya devam ediyordu. Eski depo olarak eşyaların doldurulduğu, evin biraz uzağındaki yere gelmişlerdi.

İçeri girmeden yıldızlara bakmak istedi. Bir şey göremeyince, buruk bir hisle içeri girdi. Hafif rüzgâr ciğerlerini toprak kokusuyla yeniden doldurmuştu. O içeri girince babasının omuzlarının çöktüğünün farkına vardı. Ya da kendisine mi öyle gelmişti. Gireceği savaşta baştan mağlup olmuş biri gibi duruyordu. Babasının kendisine doğru geldiğini görünce irkildi. Ama babası duvara doğru gitti. Orada asılı tüfeği aldı. Tüm her şeyin, her yerin sarsıldığını hissediyordu. Ağzından “baba, baba” sözcükleri çıkmıştı. Tıpkı hasta olduğunda inlemesinin arasına karışan anne-baba sözleri gibi. Dışarıda rüzgâr yeniden sertleşmişti. Sanki o da yaşananların bir parçasıydı. Babası tüfekle bir şeyler yapıyordu. Oyalanıyor muydu, hazırlanıyor muydu anlaşılmıyordu. Tam o esnada kapıda annesi bağırarak içeri girdi ve tüfeği elini uzatıp yere fırlattı. Oğlunun elini çekip “katil mi olacaksın, vuracak mısın” deyip eşine bağırmaya devam ediyordu. O zaman hepimize vur diyordu. Bu cesareti nereden bulmuştu. Tüm yaşadığı ve yaşayacağı acılar artık dayanılmayacak kadardı. Bugün yapamazsa başka bir zaman bir şey yapamayacağını anlamıştı. Zamanla tüm biriktirdiği sözcükler lal yüreğinden akıyordu öfkeyle. O cesaretle konuş-tukça, eşinin cesareti kırılıyordu. Annesi “ya hepimizi vurursun ya da çocuklarımı kurban etmeyeceksin” demişti. Nasıl yaparım dedi kendine. Eşine ve çocuklarına baktı. Acı tatlı bir hayat sürdürdüğü ailesine...

Onlar için çalışıp didindiği sevdikleri karşısındaydı. Onlara hiç sevgisini gösteremese de... Çünkü hep böyle alışmıştı. Sevgi ona da gösterilmemişti, o da sevgi gösterememişti. Birden dizlerinin üstüne çöktü. Ve hiç farkında olmadan tüm yaşanmışlıkların yükünün yarattığı ağırlığı atmak istercesine gözlerinden yaşlar boşaldı. Durdurmak istese, tüm güçlü erkek duygularına sarılmak istese de bazı duvarları yıkılmıştı hiç

farkında olmadan. Babasının durumu içini acıttı. Herkes ortak ama kendisi olan acısına gözyaşı döküyordu. Annesi ona sımsıkı sarılmıştı. O ise hala gerçek ve rüya arasında bir yerlerde annesinin kokusunu içine çekiyordu. Gözlerinin içine bakınca bir yıldız gibi ışığın parladığını gördü. Annesinin kalp atışları dışarıda yağmaya başlayan yağmurun sesiyle kısılıyordu. Kısık ampulün ışığı babasının titreyen bedenini ve çocuklarına sarılmış annesinin gölgesini dışarı vuruyordu. Gölgeler rüzgârın içeri girip ampulü sallamasıyla titriyordu. Bir yıldız aradı gözleri. Hala dilekler kabul oluyor muydu? Annesinin gözlerindeki yıldıza baktı. Kendi kendine evet dedi.

Leyla DENİZ
Midyat Cezaevi

BABAMIN ACI TÛTÛN KOKAN NEFESİ

Ritüeller düzenlenmiş, en yakın ve en bağı köleleriyle birlikte ölen nemrut gömülmüştü. Nemrut'un gömölme ritüeli çok uzun sürmüş ve çok görkemli olmuştu. En önce babam gömölme istemiş, dedem ise mezar kazarken Nemrut'a en yakın yerde kendine yer açmıştı. Annem kocasını bırakıp gitmek ayıptır, günahıdır deyip istemeyerek de olsa gömölmeyle razı olmuştu. Bütün köleler için fark etmiyordu, ha sarayda ha mezarda krallarına hizmet etmek... Onlar için cennet firavunun mahiyetinde olmaktı...

Nemrut gömüldüğü mezarında; başını kaldırıp emir vermek istediğinde başı mezar taşına değmiş ve o an öldüğünü, artık krallığının sona erdiğini fark etmişti. Öldüğünü fark eden Nemrut, her şeyden vazgeçmişti. Dedem, babam, mezardaki bütün köleler Nemrut'un bu vazgeçişine o kadar çok sevinmiş, o kadar çok sevinmişlerdi ki, artık her biri bir Nemrut olmak için yarışa girmişlerdi. Önceleri sarayın köleleri iken; Nemrut' u öldürüp saraydaki her şeye el koyup Nemrut gibi yaşamayı hayal ediyorlardı. Ancak tanrılar tanrısının bunu imkânsız kıldığını bildikleri içinde bir şey yapamıyorlardı. Artık şimdi bu mezarlık onlar için yeni bir krallıktı. Nemrut ölmüş ve bütün erkekler burada hükmini sürdürüyorlardı.

İşte bu kadınlar; Nemrutun yaşadığı bu topraklarda, Nemrut'un gömüldüğü bu mezarlıkta doğduk, büyüdük, yaşıyoruz... Kadına dair bildiğim tek şey kadın olmanın burada olmaması gereken bir şey olduğuydu. Kadın olduğumuzu, yaşıyor olduğumuzu sadece biz kadınlar biliyorduk. Annem ve diğer kadınlar Nemrut'la gömüldükleri andaki gibi öylece kalakalmışlardı. Bu mezarlıkta kadınlar, ne konuşabiliyor, ne gülebiliyor, ne birbirini görebiliyor, ne de yüzünü açabiliyordu. Bu mezarlıkta Nemrutlara kurban edildiğimiz halde günah sayılıyorduk. Erkekler; korkunç karmaşanın kanunsuz dünyasında, biz kadınlar; sessiz karanlığın katı kurallar dünyasında ayrı ayrı yaşıyorduk. Zaman karanlık, mekân karanlık, biz kadınlar da kapkaranlık giysiler içinde yaşıyorduk. Zamanın varlığını bize fark ettiren bir başka şey; acıdan pırl pırl parlayan ve korkudan kocaman olmuş gözlerimizdi. Bu küçücük, kapkaranlık, sessiz dünya da; o kocaman gözlerimiz bana bir başka dünyanın, başka hayatların, zamanların var olabileceğini hissettiriyordu. O koca-

man gözlerimizdeki acıya, sevgiye, yalnızlığa, çaresizliğe, özlemlere, arzulara, derinliklere ve uzaklara baktıkça içinde yaşadığım mezarın karanlığına, boşluğuna isyan edesim geliyordu. Bütün kadınların gözlerindeki yaşamları yüreğimde hissettiğimde korkudan ölüp ölüp dirilsem de kendini tanrı yerine koyan dedeme ve Nemrutlaşan babama karşı isyan etmeyi, bir yudum nefes, bir damla su, bir ışık zerreciği kadar da olsam kendime bir yol bulup bu mezarlıktan kaçıp kurtulmak istiyordum. Yaşadığım mezarlığa isyanlarım kadar koşmak, ulaşmak istediğim yaşama dair de bilinmezliklerim, korkularım vardı. Tek başına bir kadının "ölüm" olduğunu çok kere duymuş tanık olmuştum. Ama yine de acının, korkunun, hiçliğin kör kuyusu olmak istemiyor; coşkuyu, sevgiyi, heyecanı yaşayarak bedenimde, beynimde ve ruhumda örülmüş bütün yasaklar ve utançlardan kurtulup ışığa, aydınlığa çıkmak istiyordum. Bunun için de en çok babamla mücadele etmem gerektiğini biliyordum.

Ayrı dünyalarımız, ayrı odalarımız, ayrı sofralarımızdan dolayı evin içinde babamla çok az karşılaştım. Bir tek namaz kılarken korkmazdım. Seccade üzerinde o kadar zavallı duran babam; seccadeyi toplayıp, tanrıdan yüzünü çevirip bize döndüğünde neden bu kadar acımasız oluyor, ya da neden biz bu kadar çok babamızdan korkuyorduk? Babamın bu iki halini hep düşünüyordum. Babam tanrının huzurunda iken bizi unutup, bizimle iken tanrıyı unutuyordu. Namaz kılarken Tanrının huzurundaki o zavallılığına o kadar çok üzülürüm "neden bu kadar zavallı bir babam var" derdim. Sonra karşıma çıkıp küfrettiğinde, ağır tokadı yüzüme indiğinde "bir daha evden adımını dışarı atarsan, kollarını, ayaklarını kırarım" sözlerini duyduğumda da "aman tanrım ne acımasız, zalim babam varmış" diyordum. Babamın gerçekliğiyle her karşılaştığımda; başımı kaldırıp, ağzımı açıp isyan etmek, haykırmak istediğimde; annemin korku dolu kocaman gözlerinin ışığına takılıp kalırdım. Annem, bir genç kadının babasının karşısına çıkıp; sessizce korkularla biriktirdiklerini öğrendiklerini, sesini yükselterek, korkmadan dile getirmesinin ne anlama geleceğini çok iyi biliyordu. Her seferinde "dur kızım, sus kızım, etme eyleme kızım. Kurban olayım, kadını alayım. Onlar erkek. Onlar için mezar ve kadın aynı şey. Seni de beni de bir kez daha törensiz, duasız diri diri gömerler" diyor beni korumaya çalışıyordu. Ama ben olsun diyor annemi dinlemiyordum. "Zaten yaşadığım zamanda, mekânda bütün tanrılar, firavunlar, bir bütün şeyhler, ağalar,

bütün anneler, babalar hatta çocuklar gömülü değil mi? Bundan daha derin, daha acımasız gömülme nasıl olabilir ki?” Tıpkı kölelerin hizmet ettiği Nemrut’u öldürüp ganimetine el koyma arzusu gibi ben de daha çok bu mezarlıktan, herkesten, her şeyden en çok da babamdan, dedemden kaçıp kurtulmak arzusuyla dolup taşıyordum.

Yaşam benim için hep karanlıktı. Ve geceleri yaşıyordum. Artık genç bir kadındım. Ama gençliğe adım atamadığım için sık sık düş görüyordum. Düşleri gerçek, gerçekleri de bazen düş gibi yaşıyordum. Düşleri gerçek gibi yaşama isteğim beni daha da büyütüyor, cesaretlendiriyordu. O çok kısa düşlerde o kadar güzel yaşam anıları oluşturuordum ki, her düş sonrası karanlıklarda uyandığımda büyük bir acı, çaresizlik, güçsüzlük hissediyordum. Gündüzlerimi, güzelliklerimi bir tek o kısa düşlerde gerçekleştiriyor, yaşıyordum. Sevgiyi, şefkati hiç istemedim babamdan. Kendi babamı da kendi düşlerimde yaratmak, sevmek istiyordum. Bazen de acı, öfke, telaş, panik içinde uykusuzluğun uykusunda uyuyup kalakalıyordum.

Artık karar vermiştim. Hem de bir yudum nefes, bir damla su, bir ıslık zerreciği kadar kendimi görünmez kılmanın hayalini kurmadan. Kendi bedenimin, yüreğimin bütünlüğü içinde bir kadın olarak, geleceğimin üzerine kapatılan bütün kapalı kapıları aralayıp, çıkıp gitmek, başka zaman ve başka mekânlarda daha çok güzellikleri, gündüzleri yaşamak istiyordum. Artık tek başıma bir kadın değildim. Bütün kadınların yaşadıklarını yaşıyor, hissediyordum. Gitmek istediğim yerde de bütün kadınların var olabileceğini bildiğim için de korkmuyordum.

O gece yine bir düş gördüm. Bu kez düşümde güzel şeyler yaşamıyor, kendi gündüzlerimde dolaşmıyordum. Bu kez, ilk ve son kez kendi labirentli gecelerimde dolaşıyordum. Babamla mücadele ettiğim labirentler. Düşümde, ilk kez yaşadığım mezarlığın kapısını görüyordum. Kapıya korkuyla dokunuyordum. O kapı kaçıp kurtulacağım kapıydı. Kaçıp kurtulursam o kapıdan bir daha içeri girmeyecektim. Bunu çok iyi biliyordum. Korku bedenimi ağırlaştırmış, heyecanım ise yüreğimi hafifletmişti. Dokunduğum kapıya öylece bakıp duruyordum. İçimden “aç kapıyı, korkma, kaç kurtul. Kimse seni görmeden uzaklaş buralardan. Bu bir düş ise, bir daha görmeyeceksin. Gerçek ise bir daha yaşamayacaksın.” diyordum. Elim ayağım titriyor, dilim damağım kurumuş, kalbim küt küt atıyordu. Yine de tüm korku ve heyecanlarımdan kur-

tulup, elimi kapıya uzatabildim. Elimi kapıya uzattığım anda, ağır bir başka elin elimden tutup çektiğini, daha da ağır bir başka elin omuzlarımdan tutup saçlarımdan sürüklediğini hissettim. Bu hissin acısını, çaresizliği içinde derin karanlığın derin gecesinde uyandım. Bu düş yatağında gördüğüm son düşü. Düşümde gerçeğe geçiş yapmıştım. Geçiş yaptığım gerçek, babamın gerçek haliydi. Babamın cenneti Nemrut'u ile birlikte ölmüştü. Bunu çok iyi biliyordum. O cehennemin ne olduğunu da pek ayırt edemiyordu kendi yaşamında. Benim yeni bir yaşama dair öğrenmişliklerimden çok daha fazla, babamın öğrenmemişlikleri vardı. Babamın öğrenmemişliklerinden gelen kör cesaretinin, benim ürkek, kırılğan, ele avuca sığmaz yeni yeni öğrenmişliklerime daha üstün gelebileceklerini hep yaşıyordum. İşte o gece o korkuyu son bir kez daha çok derin yaşadım. Artık babam da yoktu. Sevebileceğim bir babayı düşlerimde de yaratamayacaktım.

Ağzımın kapatılıp, kollarımın bağlanıp, gömülmek için sürüklendiğimi, babamın acı tütün, dedemin acı kokan nefesinden anladım. Artık uyanıktım. Kötü bir düş gördüğüme üzülecek zamanım da yoktu zaten. Yatağım ile mezarlığım arasında birkaç metre mesafenin olduğunu bilecek kadar uyanıktım. O birkaç metrelik mesafede kendime kocaman mesafesiz, zamansız bir dünya yaratmak istedim. Utançların, günahların, cezaların olmadığı bir dünya. Sevginin, adaletin, aşkın, aydınlığın olduğu bir dünya... On altı yıllık ömrüme sığdırdığım bütün düşlerimin toplamı bir dünya... Ve birkaç dakika sonra benimle birlikte diri diri gömülecek bir dünya.

Bütün güzel anlarımların anılarını hatırlamak, tekrar tekrar yaşamak için bedenimi daha da ağırlaştırıyordum. Ama yüreğimde gördüğüm son düşün hafifliğini hala hissediyordum. Bu hafiflik beni yeniden doğmak arzusuyla buluşturuyordu. Ölmeden önce doğmak nedir sorusunun cevabını ilk kez verebiliyor, “yaşamak güzel olmalı” diyordum. Yaşama dair arzum, babamın, dedemin beni sıkı sıkı kavrayan ellerine direnmeye daha da zorluyordu. Çarmıha gerilmiş gibi kas katı gerilmiştim. Çarmıhta taşınıyor gibiydim. Ama hemen sonra bedenim de, yüreğim de direnmekten vazgeçiyordu. Annemin, “onlar için kadın ve mezar aynı şey... Seni de beni de diri diri gömerler” sözlerini tekrar tekrar hatırlıyordum. Annemin ne demek istediğini şimdi daha iyi anlıyordum. Artık on altı yaşında değildim. Bütün anneleri hissediyor, anlıyor, yaşıyordum.

Babamın ve dedemin avuçları içinde ölürken bir kadın olarak biraz daha büyüdüğümü hissediyordum. O eller ki Nemrutlara hizmet etmiş. O yürekler ki Nemrutlarla diri diri gömülmeye razı olmuş. Artık karanlık bir zamanın, karanlık bir gecesinde, karanlık bir mekânın çok ama çok derinliklerindeydim.

Üzerime toprak atıldıkça, düşe düşmeden gerçekleri bir kez daha düşünüyordum. Ölüm korkusu işte! Bütün zamanları ve bütün sınırları aşarak düşünüyordum. Üzerime toprak atıldıkça annemi düşünüyordum. “Kim bilir benden sonra onun yüreğinde ne kadar derin mezarlar açılacak.” diyor kendimden vazgeçip anneme ulaşmak istiyordum. Toprak atıldıkça, benim gibi babaları olan bütün kadınları çok sevdiğim arkadaşlarım Senem’i, Esma’yı, Zeyno’yu, Sosi’yi düşünüyordum. Onların da benimle aynı kaderi paylaşmamak için kendilerini yüreklerine nasıl gömeceklerini hissediyor, üzülyordum. Kürek sesi duydukça, her gün namaz kılıp dua ettiğim Tanrıya isyan ediyordum “neden neden, neden Tanrım” diyordum. “Neden önce böyle bir baba yarattın, neden şimdi de böyle bir babadan kurtulmam için sana yalvarmamı, yakarmamı istiyorsun Tanrım” Kadınların öldürülmesi günahtır diyen Tanrı şimdi de babamın eliyle diri diri beni toprağa gömüyordu. Daha da üzerime toprak atıldığında, Tanrıya ettiğim bütün dualarımı geri alıyor, önce inancım, sonra bedenim ölsün istiyordum. Bedenim ölmeden önce, yüreğimdeki Tanrı, yaşamımdaki babam ölsün istiyordum. “Ne zormuş bütün yaşanmışlıklardan vazgeçmek” diyordum. Düşlerimden başka bütün öğrenmişliklerimin bedenimden önce ölmesini istiyordum.

Artık bedenimi hissetmiyordum. Acılarımı, özlemlerimi, son düşümde yaşadığım ve yendiğim için bedenim acı çekmiyordu. Ama ruhunun derinliklerindeki acının sınırsızlığı beni daha da derinlere gömüyordu. Yine de çok ama çok derinliklerde, geride bıraktıklarımı düşünme gücünü kendimde bulabiliyordum. Sevdiklerimi, sevmediklerimi düşünüyordum. Küreğin sesini duyup sevdiklerimi düşündükçe o ıslak ve soğuk toprağa gömülmemek için o kadar çırpınıp duruyordum ki. Babamın kazma ile kazdığı mezarı ben tırnaklarımla direnir o karanlık boşluğu yaşamla doldurmak istiyordum. Ama başaramıyordum. Üzerime toprak atıldıkça, sadece ve sadece sevdiklerimi düşünüyordum. Onun için artık Tanrıya, babama değil toprağa yalvarıyordum. “Biraz daha nefes, biraz daha nefes” diyordum.

Düşündükçe kalbim daha hızlı çarpıyor, daha az aralıklarla nefes alıyordum. Hiçbir çırpınışım, sessiz yalvar yakanışım, babamın, dedemin vicdanına ulaşmıyor, vicdansızlığına hükmedemiyordu. Toprağın ıslak kokusunu içime çekiyor yumuşaklığını tenimde hissediyordum. Bu topraklar da benimle aynı kaderi paylaşıyordu. Nefesime katacak nefesi kalmamıştı bu toprakların. Bu topraklar da yaşamak yeni yeni nefes almayı öğreniyordu. Bu topraklarda Hz. İbrahim’i diri diri yakılmaktan kurtaran bir yaratık da yoktu artık. Gece sessiz, ben sessiz. Beni gömenler hareketli, telaşlı. Ağır eller soğuk, demir kürekler, acı tütün ve ölüm kokan nefesleri hissetmiyordum artık. Benden uzak duruyorlardı. Ne gökteki yıldızları, ne uzaktan yanan sevdiğim ışıkların renklerini görebiliyor, ne de esen rüzgârın esintisini, dağlara yağmış karın soğukunu hissedebiliyordum. Sadece ve sadece ciğerlerimi dolduran tenimi sarıp sarmalayan düşündüklerimin ve çırpınışlarımın sıcaklığında ılıyan toprağın yumuşaklığını hissedebiliyordum. Daha az nefes alıyor, daha az kalbim çarpıyordu. “İşte” dedim, birçok kadının yaşadığı, birçok kadının yaşayabileceği ve bütün kadınların asla yaşamak istemediği, ama bir kadının daha yaşadığı bir hikâyenin sonu. Son bir kez daha üzerime toprağın atıldığını düşündüm. Ama ben yaşadığımı düşünmediğim için ölünce nasıl gömülmek istediğimi de hiç aklımdan geçirmemiştim. Yaşam karşısında elimi kolumu bağlayan, gözlerimi kapatan babam, şimdi de aynısını yapmıştı, törensiz, duasız diri diri gömmüştü beni.

En derinlerdeki sesimle, en uzaklardaki sessizliklere ulaşmak için çok zor ama çok derin bir nefes için, ıslak, ılık toprağa bir kez daha yalvardım. Yarım bir nefes aldım, bekledim. Babamın, dedemin vicdanı uyansın diye bekledim. Nefessiz de olsa bir kez daha direndim. Donmuş insanlığın buzları erisin diye bekledim. Bir kez daha çok kesik kısa bir nefes alabildim. Bekledim. Babamın Tanrıdan korkmasını, “aman Tanrım ben ne yapıyorum. Günah işliyorum” deyip kendine gelmesini bekledim. Yoktu artık babam. Bu kez babam, beni de Tanrısını da aynı anda unutmuştu. Beklerken acılarımın derinliğinde kaç kere ölüp ölüp dirildim bilmiyorum. Artık toprağın nefesi de kesilmişti yaşadıklarımın karşısında. Son bir kez acılarımdan nefes diledim. Artık bedenim yoktu. Ruhum, acılarımdan son bir kez daha kesik bir nefes aldı. Nemrut dağındaki Tanrıların dirilip babama “ya kulum ne yapıyorsun, suç işliyorsun, günaha giriyorsun” demesini bekledim. Ben gömülürken Nemrut Tan-

rıları uyanık mıydı, beni görüyorlar mıydı, bilemiyorum. Belki de utançlarından çatlamışlardır. Belki de babama “kızını gömdükten sonra arkana dönüp bakma, yoksa taş kesilirsin” demişlerdir. Kim bilir... Belki de babam, dedem beni gömdükten sonra arkalarına bakmadan gidip yataklarında uyumuşlardır.

Son kesik nefesim. Artık her şeyin sonuydu. Ölüme inat ya bir kez daha düşündüm. “Bütün babalara isyan edip güzel bir yaşam için özgürlüğe kanat çırpınlar, bütün babalara öfke duyup bütün Medinelere ulaşmak için yollara düşenler, benim gibi kendi olmak, kendini yaşamak uğruna ölümü göze alanlar, hepimizin özlemi, herkesin her şeyin gömülü olduğu bu mezarlıktan kurtulmaktır” dedim. Artık ne nefes alıyor, ne diremiyor, ne düş kurabiliyor, ne de gerçekleri düşünebiliyordum. Doğduğum yerde gömülmüş, gömüldüğüm yerde yaşamı yaşamamıştım zaten. Bedenim ve yüreğimle isyanda mıydım, düşte miydim? Ben de bilmiyordum...

Besime KONCA
Siirt Cezaevi

KÜFEMDEKİ LAKIRDILAR

Küfeme doldurdum lakırdı
görenler etrafımı sardı

İçlerinde bir dede vardı
el edip beni yanlarına çağırды

Varınca huzuruna eğilip selam verdim
oturduğum yanına, o içtendi be dinledim

Dedi ki köyümüzde bir dünya vardı
o gülümsediğinde yüzünde güller açardı

Aynı bülbül gibi şakırды
ne giyse ona yakışırdı

Kimisi onun sesine yanardı
kimi güzelliğini kıskanırdı

Birgün bir başına şehre indi
kocası “namus” dedi tepesine bindi

O şimdi toprağın dibinde
yabani otlar bitiyor üzerinde

Dedi ki varsa eğer yer küfende
bu öyküye de yer ver içinde

Birgün döküver ortaya
de ki kıymayın efendiler
Hacer’e, Gül’e, Fatma’ya

Birgün döküver ortaya
de ki kıymayın kardeşler
anaya, eşe, bacıya

Birgün çıkıp da sahaya
de ki kıymayın be kitapsızlar
kıymayın Güldünyalara

Musa ŞANAK
2 Nolu F Tipi Cezaevi

GÖMÜ

Gökyüzünde hesabı olup da
Yeryüzünü yaşanmaz kılanların
Oyunu mu bu?

Ben bin yıllık büyük utancın
Küçücük kurbanı
Kurtçukların,
Börtü böceklerin dünyasının kaçak kızı
Kaç canlı,
Kaç sürüngen gördü seni.
Suda dövülmüş,
Demini almış,
Tavlı toprağın keskinliğine meydan okumuş,
Bir Azizenin sabrıyla oturmuş,
Bir gündüzden, bir geceye yol almış,
Nereye böyle...

Çakıl taşları döşenirken umutlarına,
Anlığa mahkûmken zamanın hiçliği
Ömrün yıldızlara asılı bir sarkaç gibi
Sallanırken yörüngesinde;
Ve katline ferman yazmışken,
Beş bin yıldan kalan antika aile yadigârı katiller,
Bu suskunluk niye?
Hiç mi haykırmadın düşerken toprağın rahmine.

Sen gittiğinde ben yoktum orada
Soğuk bir duvarın ardında,
Sıcak nefesin takılmadı voltama, duymadım.

Koca bir Nemrut'un taşlarını
Günahlarıyla cılalayıp sırtına yüklediler.
Saçlarına toprak karasından kına yaktılar
Ellerini zincir yarasından bağladılar
Umutlarını bir kuyunun kör noktasına attılar.

Söyle bana;
Hangi bahar çiçeklerini yolar,
Hangi söz övgüsünü sövgüsünden alır,
Ve hangi rüzgâr kendini fırtınasında boğar.

Ah Medine!
Dalıp gitme derinlere
Bırak vurgun değsin gözlerine, uyuma.
Omuzlarına çökmesin,
Adı gibi yaman bir şehrin ağır havası.
Gitme!
Hüznün kalmasın geriye.
Gitme!
Bedenine çökmesin acı toprak kokusu

Hüseyin BİLECAN
Adıyaman Cezaevi

YAZGISI SÖNÜK KADINLAR

Ardından kalanları topluyoruz
saklanamayan
utangaç sırrı
yani ayıbı
vicdanı topluyoruz

Ciğerlerindeki toprağı
çıkmayan feryadı
Yani yazgısı sönmük kadınları

Mimlendi tüm sözcükler
yırtık ve suskun
ağır ve ağıtlı sözcükler

Mezarlarda kanlı ayınlar
ürperen ölüm resimleri
Dünya dan kovulan kadınları anlatır
İsmi günah kadınları

Ahını taşıyacak kanlı taşlar
kulağı burnu kesen usturalar
Laneti bitmeyecek
yazgısı sönmük kadınların
Bir daha durulmayacak gök
bitmeyecek cinnetin çılgılığı

Tanrı bir daha uğramayacak
Toprak rengini yitirip
sular tadını kaçırarak
Yazgısı sönük kadınların
yası hiç bitmeyecek
Kahkahasını yitirecek
şu yırtıp pırtık dünya

Acılarını, ahlarını topluyoruz kadınların
Sesini, sözünü, nefesini
Gözlerini, kanlanmış düşlerini
topluyoruz yitik kadınların

Gülazer AKIN
Adıyaman Cezaevi

MEDİNE

Üzerimde bir ağırlık
Şimdi her şey toprak kokuyor
Sesimi duyan yok mu?

Üzerimdeki yük kaldıramayacağım kadar ağır
Gözyaşlarım toprağı suluyor bir bir kayıp
Her yerse aydınlık
Oysaki gönlüm zifiri karanlık

Gökyüzünü görememek mi hayat
Topraktan gelip toprağı gitmek mi hayat
Hayat tadına bakılmayacak kadar mı bayat
Yok, mu bana bir yanıt

Bırakın her şeyi öyle kalsın
Üzerimdeki toprağı kaldırma
Giden son ben olmayacağım
Bu yaşam adına
Yaratılan en anlamlı yaşamdım.

Selman ÇİÇEK
Rize L Tipi Cezaevi

BOĞULUR GÖZYAŞLARIM HER HÖYÜKTE

Nemrut'un şahikasından, eteklerine
Demsiz bir zamanın
Tortulaşan töresi vurur
Ve
Yarım kalır her insan yörüngesinde

Bakışların enkazından
Bulanık sesler yağar...
Uzayıp giden cümleler
Kanatır ömrümü
Ve ömrümüzü tarih...

Her gece
Kanadı kırık bir ses...
Anlımıza düşen
Cam kırıkların töresi
Tökezler dizlerim, kelimelerim

Her höyük katmanlarında
Göğsüme saplanan yasalar
Ve
Kuruyan yüreklerin damarlarında
Çölleşen ufuklar karartır tabletlerimizi

Havasız kalan kırılğan yüzüm
Bir gül yaprağı gibi devrilen boynum
Ve
Avuçlarda patlayan yüreğim...
Boğulur gözyaşlarım her höyükte...
Ömrümüzün töresinde
Yüreğimize çöken
Dilsiz yasanın yarası...
Öznelerin intiharları kalır...
Gözlerimizin kil tabletlerinde.

Ramazan KIZILDAĞ
Adıyaman Cezaevi

EY CELLÂT

Kasaplar gibi acımasız ol
Haydi, parçala, kendinde olmayan yüreği
Rahat ol ey cellât, mutluyum
biliyorsun, aşk ertelemeye gelmez
bırak ensem baltanla evlensin

Vur ey cellât!
aşkları seven aşıkları vur
tek vuruşta devrilsin kızıl şafakları
Haydi, patlat şu barajları
toprak anaya sun
bu borçlu kanlar

Biliyorsun ey cellâdım!
takmam öyle yalan maskelerini
hür ayaklarım da pranga sevmez.
Haydi, ey katilim!
bekleme sabah ezanını
bekletme beni bekleyene

Karanlık gülüşüne bakma
tek ve yalnızım biliyorum
aşık ve mutluyum biliyorsun
Haydi korkma,
getir en büyük kementi
şimdi doğuyorum hayata
dağlara, ovalara gidiyorum
bu gece mutluyum
çünkü ben öldükçe diriliyorum.

A. Selam ŞEHMUS
Midyat Cezaevi

KANAR

Bir yerde kanıyorsa kadınlar
Kanar orada en güzel şarkılar
Yağmur olur akar
Gözlerdeki pırıltılar
Çekilir gider hayattan
Baharlarla yakamozlar

Bir yerde kanıyorsa kadınlar
Kanar orada en yürekli sevdalar
Lal olup susar
Şairlerle kuşlar
Sönüp düşerler bir bir
Gögündeki yıldızlar

Bir yerde kanıyorsa kadınlar
Kanar orada çiçeklerle çocuklar
Uzak bir düş olur
Güneş açan şafaklar

İlyas DOĞAN
Adıyaman Cezaevi

BİR KADIN ANLATIYOR

Yeşil yağıyor semanın kucağında
gökyüzü zümrüt şimdi
kara giyinmişim oysa
kara ağlamışım
kara görmüşüm

Anlayacaklar derimdeki yanıkları
alevleri görecekler
inanmak adına
saklayacaklar gözlerini
dudaklarını kopartacaklar
kırışık elleriyle
yalan dolan sabahlarda
yürekləri kusacak

çiğerlerinde tavana asacaklar kendilerini
gözyaşları asılı kalacak
beyinlerinin kenarındaki çengelde
iki büklüm olacak
yangın yanığı
sevda alazı kolay mı?

Şimdi susacağım konuşurken
ağlarken gülmek gibi
şimdi yürüyeceğim ayaklarım donarken
düşerken uçmak gibi

İki düş kuracağım
biri sırlısıklam aşk ırmağında
Diğeri uçsuz bucaksız
Dipsiz okyanus
Tarih dedikleri

Anlatacağım kendimi
Koparılan benliğimin dilinden

Uslu uslu kadınlığımla
çılgınca kahkahalar eşliğinde
masum gözbebeklerimi sularken
ağlamak kime, neye?

Şaşkınlığım
çaresizliğim
ikide bir kusurum
ve sakarlığımla, övünülen tenimden
soracağım
neymiş sevda
neymiş yaşamak dedikleri

Hayatın gerçeği
iki büklüm acı tarlası
ürün vermek nasılmış kan kusarken?

Hey hat
kararmış bu çehreler
etraf toz duman
zifiri bu is'ten zindan
yüklenmiş omzuma
ağrıyan sırtıma abanmış kırık ağaç dalları
ezilip batmaktayım, karşımdaki aynadan
çevirip çevirip de kafamdaki saçlarımı
'ilmek dokumak da neymiş' diyeni
görmedim kaç kuşak
toprakla örtünürken yüzer yüzer
saymadım
kaç efendi veya sahip
göğsüm ağlıyor
siyahı saçlarım kazınıyor
çürümüş kafa derimden

Zaten çamur batağında sedef bedenim
dikenli eller emiyor
kanımı temiz tarafından.
Sırtık bu simalar
Saldıran şu siluetler
koparıyor gövdemdeki tüm uzuvlarımı

Suskun yalnızlığıma yansımış durgun su parıltısı
Aynasız kayalarda aradım suretimi
solgun yaz akşamlarında
ölü gözlere sora sora adresimi
haykıran rüzgarlara.

Yaprak neden ölmez
ağaç hangi mevsim yeşerir
hangi su içilir
şu cehennem ömrümde
kavgalara tutunan başım
gizle örülmüş beni
hangi labirentte yitirdi
hangi bulunmaz patikalarımda yolculuğumun...
Çırpınıp duran ruhumu
kızıl güllere bürünmüş
dikenlere isyanını kim anlar
hangi algım alır beni bağrına
hangi ölmez yanılğı kör etti beni
bu ölü beyaz vadide...

Bilal ÖNEN

GÜNAHKÂR

I

Kurulur, gelecek üzerine özlemler
uyanır, masum bir sevgiyle duygular
vurulur sessizce, göğsünün altında yüreği,
bekler durur sabırla yolunu, erişmek için!

II

Ancak önüne çıkar tarihsel isnat,
Netleşir aktöresi, henüz rûşeyn halinde,
Bir eksik yaratım, habis tohumu
Gerçekleşir parçası olduğu ilk eril'in eğ'e'sinden
Belirlenir böylece kutsal düsturda kara yazgısı,
Doğuştan günahkâr zavallı kızın!
Uzanır yeğ'in ve mutsuz bir yol, yaşam boyunca
Tanrım bağışla onu, ne olur!

III

Ürperir her zaman heybetli aslanın saldırısından
Zambaklar arasında otlayan bir geyik,
Sütten kesilen küçük günahkâr
Serpildikçe, bedeni kendine düşman, yitik bir aşk adına,
Giydirilir gelinlik, süslenir nazik bedeni
Eşitsizliğin hüküm sürdüğü izdivaç yolunda
Atar ilk adımını köleliğine, kurtuluş umuduyla!

IV

Aman vermez patriarki gelenekler
Tüm fenalığıyla durur üzerinde
Her an düşecek tek tüye bağlı demokles kılıcı
Dokunulduğunda, tılsımı bozulan mimoza gibi,
Yitirilen bakireliğine karşı, adanır bir sunakta
— Eril etene, ihtirash gurur
saklı arzunun gücüdür, bütün olanın

V

Vaha bulmaz, sıcak ve tozlu çölde
En rahat yerdir belki de, uzanmak soğuk bir lahitte
Ah, ne yazık! Yanıt bulmaz acı yakarışlar
Ölümçül gerçeklere ağlayan gözler
Nefrit'e dönüşen umutsuz duygular
Ezgisiz ağıtlar kalır senden geriye
Yürek burkan ebedi günahkâr!

Salih KORKUT
Sincan Cezaevi

BIRAK!

Bırak solsun derdi babam
bırak solsunlar, o güller
Kendini bir kış gecesine
kıyılmayan kadınların
gücenmişlikleri mor düşlere asılı...

Bırak seğirsin o gölge
Kendini durgun bir
töreye sildiren kadınların
ezası sivriltilmiş bir çığlığa asılı...

Bırak ıslansınlar, o alı al yanaklar
kendini bir peçeye mapuslayan kadınların
küs rüyası budanmış dilek
ağacına asılı...

Bırak dedim, bırak!
ıpıslak gelen kadınlar, acılarından
sızarak çıkagelir, süzülür
toprağa bağlı

A. Hakim KOZLUK
Sincan Cezaevi

ADI- YAMAN BİR DİYAR

Adı-Yaman bir diyar
Damarları sızıyor tarihin bilinmeyen yüzüne
Tanrıçalar aşkına kanıyor
her ayın suretinde,
Komagene bütünün toplamı
Henüz kadındır yüzü
Yıldızlara gülümser
İştar şavkına eşlik ediyor gökyüzü
Yeryüzü Havva'nın yüzü,
Tüm benliği bir kaburga kemiği
Lilith göğsünde büyütüyor beni,
Gecenin örtüsünde çoğalıyor
Daha bir aydınlık, ay aydınlık
Tiamat'ın gözleri akıyor
Dicle aşkına Fırat ne de pervasız
Marduk, ah Marduk, beşerin
Pash hançeri,
Bir irin açtın ya bedenimde
Yaram büyüdü, şişti, kaburga kemiği
Çiğ süte kan karıştı
Ben de seni boğan bataklık gölü
Can verdikçe sende ölüyorum
Yaşayan kim, yaşatan kim...
Adı-Yaman bir diyar
Damarları sızıyor Nemrut dağından
Harran ovasına
Nemrut'un yüzü güneşin batışı
Tanrıların tahtında sallanan yaratılış
İbrahim göç yolu tuttu bu diyardan
Yine de durmadı seferleri
Demoklesin değil, İslamiyet kılıcı biçti
Nemrut zulmünden geçen benliği
Mekke'den Medine'ye

Bir hicretti Muhammed'in yolculuğu
Medine yolu uğrar mı Adı-Yaman'a?
Ötesi, berisi tüm tarihi yüklenmiş
İncecik bir dal, henüz Medine
On altı bahara sürmüş yüzünü
Ne ki betonda açan bir filiz
Zeytin dalı elbet, sıratın keskin
Kılıcı biçildi ömrüne
Bir anda, sonsuz bir anda...
Cümle cihan gömüldü betona
Başında durmuş baba, akbaba
Ölümün soğukluğuna bürünmüş
Yaşam bir daha uğrar mı hiçliğine?
Ve yeniden betonda yeşermenin vaktidir
Çocuk gülüşüyle ey aydınlık Medine

Hürriyet DOĞAN
Karataş Cezaevi

ON DÖRDÜMÜ GİYİNDİM BU GECE YARISI

Yüzüme intiharın vesikasını serdim
Bu gece,
Acı bir iniltiyle kaybolmuşum
Vebalı koynumda kalmasın
Ey isyankâr huzmeli ışıık
Bedenime ceset ören ustanın
kibir kusan parmakları...
Yangın yerinde ateşe verildiğim yerde
gezinir...

On dördümü giyindim bu gece yarısı
Tütsüler yaktım rehine alınmış aşka
Avuçlarımda topladığım toprak
Seninle var etmek için
tüm zamanları.

Gülüşünle yıkanmış düşlerimin rengini
adayacağım

O bitimsiz cemaline
Eski zaman ezgilerin mısralarını
Arp tadında kurban vereceğim
Ürkek gözlerinin ürkmeyen ışığına
İki mevsim arası sayıklayan dilsiz heceler...
Geliyorum yanına sessiz soluksuz
Kimseler duymasa da
on dördümün on dört rengini kuşanarak
geliyorum yanına...

Kazım ÇALIŞIR
Adıyaman Cezaevi

ÖLMESİN ÇOCUKLAR

Gözlerimdeki martıları da vurdular
Şimdi ne yapacak yüreğimin denizleri
Bir akşam ağırlığı kaldı beynimde
Çocukluğum ise kayıp
Geçmiş zamanların masallarında arıyorum onu
Avucumda gizlediğim resmim ise bin parça
Buğulu gözlerimde çocukluğum saklıdır
Arıyorum kendimi,
Hayallerime kurşun,
Gözlerime mil,
Ağzıma gem vurdular.
Geçitsiz karanlıklara bıraktım,
içimdeki tüm xezalleri
Kefensiz bir ölüyüm şimdi,
Ben toprak, o ben olmuştu
Ne olur aydınlığımı tekrar verin bana

Yaşar CİNBAŞ
Adıyaman Cezaevi

BİR KARDELENDİR YÜREĞİM

Bir kardelendir yüreğim
Soğuk buzlu karanlıklarda
Başak ardına takılmış...
Topraktır yüreğim
Rüzgârla savrulmuş
Baharın renginde yeşermeyi
bekleyen...

Bir kardelendir yüreğim
Özlemin meşe ağacında
Çiçeklenmeyi bile...
Yıldızların durmadan kaydığı
Gökyüzü yüreğim
Sonsuzluğun bilinmezliğine
sevdalı...
Yüreğim coşkun bir nehir dalgasıdır
Her yürek atışında
Ülkemin yüreğine akar!

Ayfer AYÇİÇEK
Karataş Cezaevi

KUTSAL YASA

“Kutsal Yasa” yazdı kaderimi
On altısında gonca bir güldüm
Ne havaya, suya
Ne de güneşe doydum
Dudağımın kıyısında söndü
Çocuk gülüşlerim, sevinçlerim
Toprağı bol olsun dediler
Ömrüm, birkaç dizelik şiir oldu

Hayriye YAĞBASAN
Adıyaman Cezaevi

KADINLARIMIZIN YÜZÜ

Gözlerinde çarmıh taşıyan yıldız gördüm
Yıldızını yitirmiş karanlıklarda ölümü tanıdım
'Kalbim' dedim, 'yıldızsız harabe!'
Sise gömülmüş akşamüstlerinde
tedirgin utançlara baktım...

Suskun sabah ışıklarında
Mabetteki korku ve düşlerde akan aşk
Gözlerinde yıldız taşıyan insanlar gördüm
Gözlerine baktım kayboldum
Ateşe baktım, gözlerini buldum
Ateşte parlayan gözlerinde büyüdüm
Dedim ki,
Kadınlarımızın yüzü
Kayalara oyulmuş bir sessizlik gibidir
Kadınlarımızın yüzü
Biraz da zamana benziyor
Zaman ki her şeye kadirdir
Rahmandır ve rahimdir
Zaman ki zalimdir
Ölümlerde taşan bir sessizliktir.
Kıyısında cehennemler yaşatan bir ufukta
Lanetlerle kuşatılmış kavimlerin mezarıdır zaman
Soykırım gölgesinde bir ruh sayıklamaktadır
Hüzünlü akşamüstlerinin mabedi
Muskaya çizilen yazgı
İçinde sonsuzluk şiirlerinin aktığı ırmak...

Gecelerin ıssızlığına sarılarak
uyuyan bir çocuksun
Gözlerin yırtılmış bir resim
Kırletilmiş bir seccade
Gözlerin bir uzaklık korkusu,

Yüreğim diyorum
Yüreğim, yani yıldızsız harabe,
Yani yakışmayan sessizlik, sensizlik
Tedirgin utançların kaynağı
Şimdi ağlarsam eğer, suskunluk basar...
Irmaklarım,
Susarsam, sise gömülür serin şafak rüzgârları
Yüreğim diyorum, o töresiz aşk
Suskun sevinç, sessiz aşkların kandili

Her akşam güneş batır
Sen de batarsın yıldızsız göğüne
Yüreğim o utanç harabe!...

İşte
Tedirgin sessizlikteki gecenin sayıklaması
Buzları çözülen bir dilin tılsımı çünkü
Çarmıhı taşır her yıldız
Suskun göklerin sırtında
Dedim ki,
Rüzgârın kapısı kilitli
Zaman, ölümümüzü anlatıyor
Yani 'kalbim' diyorum
kalbim!
suskun cehennemim,
ateşten gömleğim...

Sulara dargınlığım
Yani utancın renginden örülmüş mabedim
Rüzgârlara sunduğum onulmaz yaram
Gecelerin tenhaliğine sarılan bir çocuk
Kendi cehennemini kuytuluklarda taşır

Ölüme benzeyen akşamüstleri kıracı
Asumanda dökülen nefretin kırbağı
Sonsuzluk kadar bir acı

Bitmeyen ve uzak bir kehanet gibi
Kuşatır hayatı...

Zamanın kıyısında bir çocuk ağlıyor
Gözyaşlarıyla zamana dokunuyor
Öyle değil miydi?
Kalplerimizin kuytusunda gizlenmedik mi?
Gövdemizde eksilmiş acıların sızısı vardı...
Bir kum saati sessizliğinde akardı
Yalanlar üzerine kurulan hayatlar
Yıkılmıştır artık
Fa'dan Zilan'a geldik
İştar'dan Bermal'a
Amaytis gibi güzel Ekin Ceren'e...
Göklere sığmayan zamanlardan geldik
Dağlara sığınan yüreklerde büyüyoruz
Musalla taşlarında büyüyen düşler
Bize yol gösteren gizemli izler
Bütün bir hayatı anlatan gülüşler gibi
Toprak kokulu ıssızlık öyküleriyle
Hiçbir geçmişe uzanmayan izlerde
Hiçbir gelecekte gelmeyen gizlerden çoğaldık
Öyledir
Kadınlarımızın yüzü
Biraz da zamana benziyor
Akıp giden zamana
İçimizde dirilen ölü düşlerin zamanına
Ateşi sevdik, ateşi öptük
Kadınlarımızda hayatı bulduk
Gece sayıklamaktır acının müziği

Ey kalbim dersin, ey kalbim!
Utanç mabedim, saf ıssızlığım
Kalbim benim, yanılmaz deliliğim
Sebepsiz ölümüm dersin
Yalın kılıç öfkenin girdabında

Sırlar dökülmüş aynaların hiçliğinde
gecenin sesini dinlersin
Sessizlikte ebabil kuşları,
Ölümü anlatan fısıltı
Zehrini kusan akrep ve kalbimi okşayan hançer
Gecenin müziği ve ölümün insafsız nefesi...
Sırtında hançer iziyle gezersin geceyi
Yüzünün ırmaklarını ateş basar
Bir seccade gibi önüne serersin yıldızları
Ah, ah neyi anlatır zaman
Neyi anlatır ölüme benzeyen akşamüstleri
Bu düşlerde topladığımız zaman mıdır?
Başımıza yağın asuman mıdır?
Irmaklar
Irmaklar
Irmaklar
Gökleri kuşatan fırtınalar gibi
Soykırım gölgesinde tükenen ruhlara akarlar
En hırçın ırmaklar, bir Mesih tılsımı
Bir ümmet kehaneti
Bilge bir aynanın gözleri
Sır ısıtan ayın düşleri ve
hükümüne kavuşan söz gibi

Gözlerine baktım kayboldum
Ateşe baktım kayboldum
Ateşte parlayan gözlerinde büyüdüm
Dedim ki;
Gözlerin aşktan söz eden bir kitabe gibi parıldar
Gözlerin güneşten yontulmuş bir ışık parçasıdır
Gözlerin içimizde dirilen ölü düşlerin simgesidir...

Şirin İVRENDİ
Adıyaman Cezaevi

GÜL HAYALİ

Hüznün sesine kardeş olan gül
Bir hayal kurumunda
Mor bir coğrafya oluyormuş bölünmüş dünya haritası
Bozgunculuk için ne yapmamışlar ki
Çocukları asker eylemişler
Kıtaya ve itaat kaldırmışlar
Dil adına bir dilin ölümü
Renk adına bir rengin ölümü
Güzelliği kaçmış tonu beyazın
Mavi küskün bir geyiktir
Uğramıyor kül başı ateş sohbetlerine
Bahar ayinindeyken Güneş ana
Ay kız kardeş iken geçen beyaz gecelerden
Gül bir hayal kurumunda
Taş utanıyormuş ordularını sürmekten
Toprağa, denize ve havaya
Asıyormuş kendini bunca zulümden sonra
Geyik süt vermeye geliyormuş yeniden
Öperek ad almaya çocukların yüzünden
Sonra zozanlara çıkıyormuş
Gel ey akşam ineyim de
Bu yeni başlamış mutluluğun gül sofrasına
Hüznü sesine kardeş veren gül
Bir hayal kurumunda
Emeği ile herkes emeği ile çalışıyormuş
Yokmuş emeksiz yaşayan
Yokmuş emeğin talanına gelen
Herkes dili ile konuşuyormuş
Yokmuş bir dil ile konuşanın
Başka bir dile yasağı
Bir tek dil varmış çünkü
O da mor bir dil imiş
Rüya da değil, doğuda tasviri olan ölüm

Bir mutluluk anıymış onca mutluluk anından sonra
Ha destan ha efsane
Ha kuyudaki beyaz saçlı pirhevok
Yoksullar ve gül ağlarken umut için
Mırıldanıp mutluluk çağıran gecelerin mumu
Sen de gel senin kurduğun hayal iken
Bu coğrafya da gerçeğin fotoğrafı
Artık günü tutulmuyor sevinçlerin ve bayramların
Bu bir bayram bağlar sararıırken bağ bozumu
Bu firiglerin ateşe tutulduğu bayram
Bu bir yağmur sağma
Gün olmuş sevinç gün olmuş asude yorgunluk
Tersine dönüyormuş mor coğrafya da saat

Kani ÇELİK

TOPRAĞIN KALBI

Esmer topraklara
bahar yağar
Oysa
güz yağar
toprağın kalbine
sorgusuz
sualsiz kadınlar

Her öldürülen
kadının gözlerinde
Eli taşlı bir çocuk
hasreti yatar

Nehir gülüşlü
kadınların kucagında açtığı yaralar
sızlamıyor
kurumuş vicdanlarda

En çok da
kadının çiçeklendiği
Halen çanların
geciktiği zamanlarda yanarım...

Gözlerim tutsaklığında
saçlarında özgürlük çiçeği kadınlar
düşüyor bir bir esmer topraklara

Ferda İLDAN
Adıyaman Cezaevi

MEDİNE

Çocuk gülüşünde
çocuk ömründe yitip gitti
o kız
Yarım kaldı umutları Medine'nin
Yağmurun yağarken verdiği sevinci
Karda kartopu oynarken verdiği coşkuyu
hiç yaşamadı
Çünkü o bir kız çocuğuydu
Düşleri elinden alınmış
sesi kısılmıştı
Kız olmak...
Kız olmak yeterliydi
içten gülmemesi
mutlu olmaması için

Severek baktığı şeyin
sevincini yaşayamadan
İstedğine elini uzatmadan
yitip gitti Medine
Hepsi uzaktı ona
Her an yüzüne inecek tokadın
korkusuyla bekledi çünkü

Yaşam bu kadar güzelken
nefessiz kaldı
Yaşını bile yaşayamadan...
Kim bilir çocuk dünyasında
ne hayaller biriktirmişti
ama var mıydı gerçekten ona ait
birkaç düş

Nazlı narin bedeni Medine'nin
Diri diri toprağa gömülürken
gülmeyi ve yaşamayı
çok gördüler

Yitip gitti on altısında nazlı bir beden
MEDİNE...

Emine İNAN
Adıyaman Cezaevi

İÇİMDEKİ UZAK

Neyi anlatır bu hikâye
bu arayış kime
Sen kimsin böyle
her gün bende çağlayan, büyüyen
Neyi anlatır bu bilinmezlik
kahredici çelişki...

Ne zaman dokunsam
bir gülü koklamak için
sen kanar yürek
ne zaman uzansam
bir cigara içmek için
sen tüten hasret
Ne zaman otursam
bir şiir yazmak için
sen akan imge
Ne zaman eğilsem
bir yudum su içmek için
sen çağlar Dicle

Dervişim, yolunda hu çektim
geçtim efsunlu kilidinden yedi kapının
Gönlümde cem, yüzümde semah döndü erenler
giydim hırkasını Abdalın, yürüdüm Hak'a
Yunus gibi aşk'a düştüm
Sofu oldum, besmele çektim
Vardım Muhammed'in kiblesine
Dosttur dedim dosttur...
Secdesine eğildim,
Zülfikar'a biatın Ali'nin beytinde
Yedi dağ dolandım, uzak
dumanlı, ölümlü...
boynumda taş hamaylı, fermanım

Seni sordum
Bütün ayetleri sorguladım
Ezberledim dört kitabı
Tanrıların gazabından geçtim
Kırk defa tövbemi bozdum
Kırk yıl gusül abdestsiz dolaştım
Yalan değil
Kitaplar kör, ayetler sağır
Hiç biri bilmez adını
Taş ahitler kodum, köşkün
Kil tabletlerin dilinden konuştum
hiçbiri bilmez sırrını
Şerifi gördüm,
Hadisleri cahil, çünkü çocuk

Budur seninle hikâyemiz
Bir gerçeğin kanlı eteğinde doğdun
Bir yalanın puslu hikâyesinde yittim
Şimdi kendini arayan yolcudur akıbetim
Böyle üryan, urbasız
Ve aç, azıksız
Kaç ırmak geçti bu benden
Kaç çağ eskittim ömrümden
Tükendi tanıklığının evvel zamanı
İnkarcı bir piçtir ehli ahir

Ben seni aradım
intihar denizi coğrafyanın
dilsiz gözyaşlarında.
Geçtiğin yollar susku
Murat hüznün akar, yaslı
Kırk gün suyunda yıkamış annem
Kırk gece suyunu içirmiş
kem gözlerden ırak...

Muradım olsun diye
Emzirmemiş kırk uzun kış gecesi
Soğuk ve yokluk
Kan ve boran
Memeleri buz tutmasın diye.

Fırat usul bir boşluktur içimde
Yenik isyanlar yorgunu
gizli söyler şarkısını
Zeugma'nın Çingene kızına
Kuşların kanatları kırık
Esir yollarda haberciler
Ve çürük kaderinden altın saçlı ovalarımız
Harran yaşlı Anzelha
Su taşır İbrahim'in acısına
Kaçar ağaçlar kabuğundan
Kurumaya meyilli, çıplak ayaz mavisinde...
Yapraklar ölü, ağaç mezarlığı
Yağmurları tuz akar gökyüzünün
Üşür yangın soluklu çöller
Dökülür kozmik tozlar
suyun renkli yüzüne

Seni sordum
Dört mevsim sustu
Gözlerini oydu Tiranların
Kırık tırnaklarım kaldı
katil ellerinde
taş heykellerin
Bilgelikmiş seni anlamak
topraktan öğrendim
İbadettir seni yaşamak
sudan dinledim
Kaç ağaç gövdesinde sabahladım, kaçak
Kaç akşamın ürpertisinde sabahladım, firarı

Sen yoktun
Ateşgahlara indim
Arındım kendimden
Uçurum yanımda ekrım
Yaşamaya kıskırtır karanlık
Ve tapınaklar yıktım
Şatolar yıktım
Ağlasın Kardinallerin anlında
müstehtcen ikonlar
Demiri ateşte dövdüm
Kawa bir kıvılcım
ateşbazların eylemci ellerinde
Masallara inanmadım
Anlatıcılar biraz yalancı
Kendime kahramanlar seçtim
her masalın trajedisinden
Ölümler beğendim yenilgiler ardından
Asur içinde biriken zehir
her yeni çağda
bir başka uygarlıkla kustuğum
Bir başka yalanın başlangıcıdır
her yeni hakikat
sonsuzluk arayanların pusulasında

Üç bin yıl...
Seni kendimde aradım
Işığında yollar çizdim kendime
mitoslara varan, çoğalan...
İnanmadılar bana
Ve ben,
boynumda idamların
yağsız ilmek kesikleriyle
Adsız ve pusatsız yürüdüm sana
Bozgun yemiş ordular gördüm
ricat yollarında

Ve sen çırpınışlarını,
Sehpa da sırasını bekleyen idamlıkların
Bir kandamlasına sığındım
çıkınında büyüyen yaldızlı aklarla
Ölüm... Ölüm... Ölüm...

Kadınlar gördüm yalnız
Tek memeli ve kısır
Ağıtları dağ kovuğu, kader
Lorileri eşkıya yatağı, isyan
Sütten kesilmiş memeleri, inatçı
Dik durur kılıç ağzına karşı
Kadınlar gördüm
Doğurmamaya yeminli
Direngen ve kösnül
Kadınlar gördüm saray kapılarında asılı
masum, güzel ve ölü!
Geniş kalçaları, ince belleri
Günahkâr bulunmuş
suçlu kılınmış
aşka davetkar diye

Erkekler gördüm, ağır...
Ustura ağızlı ve küfür
Ve hâkim, efendi,
Ve sahip, kral
Adı değiştirilmiş tanrı...
Sofralarında komşu çocukları
dehşetle haykıran taze ciğerleri
İnsanın insan eti yediği savaşların
muzaffer babaları
Yıkım ve talanlar mimarı
Ve sessiz çılgılık
Ve katliamlar hesapsız

Vahşi itlerin kanlı dalaşını gördüm
Zararı, ziyarı candı ödenen
Bedeli kandı içilen
Ve belleğin yorgun
Bedenim yaralı,
Dökülür etlerim pelte pelte
iliği boşalmış kemiğimden
Takatsiz ve mecalsiz seyir defterim
Bir çoban kaval çalsa diyorum
Kavala sevda üflese çoban
Dört mevsim yedi iklim
yağmur yağmur ağlarım
bu acıya ben

Seni sordum
Epitafiya bir yalanmış meğer
Mahşer ve Mehdi
Yeniden diriliş yalan
Neyi anlatır hava, su ateş
Rüzgâr hangi yaşama eser
Su hangi yaşamı besler
Ateş kimi ısıtır
Bu ben miyim böyle yangınlarda
Ya bu ateşlerde yanan kim
Bu çarmıhtaki isyan
hangi günahın bedeli
Toprak neyi anlatır
Doğanın diyalektiği
Felsefenin acizliği
Bilimin körlüğü neyi anlatır
Zıtların birliği
Artı eksi
Bilinmezliğin gizemi
Hurafeler-söylenceler
Cennet-cehennem neyi anlatır
Tarihin sonu neyi...

Seni sordum
Yediğim ekmeğin tuzuna
İçtiğim suyun tadına
Aldığım nefesin ahdına
Kıtlık kıran içinde
yalnız ve yorgun
Yollara düştüm, sürgünlüklere
Bezirganlar tutmuş suyun başını
Çapulcular, soyguncular
Atlı haramiler gördüm
Bedevi çöllerinde
Başını aldılar canımın
Düşlerime zincir
umuduma hançer vurdular benim
Yılan başlı, çift ağızlı
zehirli küfe hançeri
sırtımda taşıdığım
Kendi öykümüz değildi
ihtişamına kapıldığım
Ben seni sordum, seni...

İki yol ötede kardeşkanı içilir
dost bildiğimiz kadehlerden
Ulu orta çıplak ve korkunç
usturalar keser ruhumu
Damarlarımda şubat soğuğu
Titrerim yağmurda ıslanmış serçeler gibi
iki uzun nehir arasında
Öte tarafım baykuş ıslığı
Ölüm neyi anlatır

Seni sordum, yoktun...
Her sorunun cevabı olarak
Cevapsız bir sorusun bende

Gözleri konuşmaz ölülerin
Dağ taş birer soru
Susku sağır evren
Seni sordum, yoktun...
İçimde intihar hissi yokluğu
Dinamit infilakı uçurum
Gerçekleşmeyen cinayet tasarıları
Delirmenin itkisi yokluğun
Kavga etmenin
Adam vurmanın
Mahpus yatmanın gereği
Serseri bir adam uyanır içimde
Ruhum enkaz yığını
Bedenim sürüklenen kadavra
denizlerin hasım dalgalarında
Dilimde siyanür tadı yokluğu
Cinnet neyi anlatır
Çıldırarak neyi

Baktığın aynaları kırdım yüzümde
Yıktım vura vura başımı
beyaz badanalı duvarları
Pahlı testerelerle kestim
Sevgiyle tuttuğun elleri
Kurduğun dostlukları bozdum
Saçlarını okşadığın çocukları incittim, ağlattım
Sevdiğin türkölere küstüm
Küfretmek neyi anlatır
Kimsin sen?
Nedir bu iflahsız arayış
Beni böyle yollara vuran hakikat
Bu delirten tutku
Hangi fikrin çekimi
Bu belalı ve amansız
Bu allahsız sevda neydi

Bize neden öğretmedi
Dağ dostu dedelerimiz
İnce cılız boyunları
ipin ucunda kırılırken
Ne dediler
Neden yarım ve kekeme
Geride kalan sözcükler

Sen yoktun
Yalnızca sevmek vardı
Bir de benzin kokusu gecede
Ve ateş kuşları
Sen kimsin uzaktaki yakın
İçimdeki uzak sen kimsin...
Nasıl biri kaç kişisin
Ben hangi senin acısı
Sen hangi yaşamın kaynağı
Bu hangi senin ışığı, ısıısı
Sen tek heceli söz
Aşk
aşksın
aşk...

TuranDEMİR
Hacılar/ Kırıkkale Cezaevi

KUTSAL VE GÜNAHKÂR; MEDİNE

I

Adam ve Kadın

“Işığı söndür” dedi adam kadına
“Sabaha fırtına kopacak”
Kadın başını önüne eğdi
Ağlamak için sabahı bekledi

II

Genç Kız

Daha sabaha çok vardı
Ölüm kapıda onu bekliyordu
Hissediyordu
Vurup kendini yollara
Kaçsa mıydı?
Ama nereye?
Ne kadar sürerdi yol?
Ne iz bilirdi, ne dil
Üç günlük saç örgülerini çözdü
Uzundu saçları
Çok uzun
Ta beline kadar düştü
Makası aldı
Aynaya vardı
Vurdu makası uzun ve gür saçlara
Vurdukça
Saç gölüne döndü oda
Vurdukça kan sıçradı yüzüne
Ağladı ağladı ağladı

III

Dede

Yaşlı adam-ki, ‘dede’ derlerdi ona
Abdest testisiyle çıktı banyodan
Torununun uzattığı havlu ile kuruladı elini yüzünü
Pantolonunun paçalarını indirdi
Cebinden imam başlığını çıkardı
Başına geçirdi
Aklını içerde, kalbini dışarıda tutması gerekiyordu.
Kalbinin önünü ilikledi.
Az sonra namaza duracaktı.
Az sonra Allah’ına, verdiği nimetle için

“Çok şükür” diyecekti
Sabaha günaha boyanmış bir bedeni
Tar u mar edecekti
Sevaba girecekti
Omzunun üzerindeki meleklerle
Selam verdi
Modern zamanların cahiliye devrindeydi
Alnı secdeye değdi
Zihni alev alev yandı
Gözleri kepenklerini yumdu
Çünkü kalbi yerinde yoktu

IV

Kadın

Saatlerce dönüp durdu yatakta, uyuyamıyordu
Doğruldu
Yanında horul horul yatan adama baktı
Ne kadar da rahattı
Oysa sabaha bir cana kıyacaktı
Koynunda bir katil büyötmüştü
Çaresizdi

Bütün duygularını kilitlemiş, olanları izliyordu
“Cinayeti seyretmek katilin kan kardeşi olmaktır”
Dedi içinden
Kırpıklarının ucundaki damla büyüdü
Tüm yanağını sardı
Yutkunmaya çalıştı, boğuldu
Kalktı.
Başındaki yazmayı düzeltti
Kan kardeşi elbisesiyle
Katilin odasından çıktı.

V

Genç Kız Ve Kadın

Saç gölünün ortasında
Çökmüş ağlıyordu
Sessiz ağlıyordu
İçinden
Derinden
Kadın kapıyı açtığında
Onu bu halde buldu.
Tavandan yağlı organ sarkıyordu.
Çenesi çenesine vurunca
Dişleri avucuna döküldü
“Vay kurban” dedi
“Söyle ben ne yapayım?
Başımı nerelere vurayım?
Nasıl kurtarayım seni?
De ki,
Senin yerine ben öleyim
Vay kurban!”
Kız ayağa kalktı
Urganı tavandan çekti aldı
Anasının ayaklarına attı
“Sabaha ne kaldı?” dedi
“Sandım ki, herkesten önce vurabilirim kendimi.

Kimse benim yüzümden katil olmasın diye
Yapamadım ana,
Can tatlı geldi.
Şimdi bekliyorum bana reva görülen ölümü
On altı yıl yaşadım da ne oldu?
Güzel birgün mü gördüm?
Belki ölümle huzura kavuşur ruhum.
Fakat şunu bil ki ana
Asla günaha çalınmadım
Sadece kalbimi sevdaya araladım
Ne bir insanı incittim
Ne yalana bulaştım.
Şimdi söyle bana anacığım
Asıl günahkâr kim?
Kanıma girecek olan babam ve dedem mi?
Yoksa masum bir sevdaya kapılan
Kalbim mi?
Bana kutsallığı dayatanlar
Baştan ayağa günahkâr
Ben kalbimle gireceğim mezara
Peki ya onlar...
Nerede arayacaklar
Yitirdikleri kalplerini
Hadi git artık
Ama susma!
Boyun eğme!
Bana yapılanlara göz yumma!
Konuş.

VI

Adam

Horozların ötüşüyle ürperdi
Cellât anladı vaktin geldiğini
Bütün gece kümeste çukur kazan ellerine baktı.
Kırmızı toprak

Tırnaklarının arasına sızmıştı.
Gülümsedi
Tanrı bu emeğinin karşılığında
Sevabına bir çentik attı.
Öyle ya, günahkâr bir kadını
Cezalandıracaktı.
Birgünahsız olarak
İlk taşı o atacaktı
Gerindi
Bugünahkâr
Kızı da olsa
Katli vacipti.
Yoksa suçun birazı da kendisinde miydi?
Hâşâ! Hâşâ!
Yedi yaşından beri
Bütün din kurallarını
Dayatmıştı kızına
Önce başını örtmüştü
Abdesti, namazı, orucu öğretmişti.
Erkek karşısına çıkmamayı, konuşmamayı
Susmayı öğretmişti.
“Sokağa çıkılmayacak!” diye buyurmuştu
Bu evde emir demiri keserdi
Bu evde dinin bütün katı kuralları
Hüküm sürerdi.
Bu ev namuslu ve kutsal bir evdi
Bu evde kadınlar vardı ama yoktu.
Ne ki,
Tüm yasaklara boyun eğen gönül
Sevdaya yasağı dinlemedi
Sevdi
İşte budur genç kızın en büyük günahı.
Karar verilmişti hep bir ağızdan;
“Diri diri gömülecektir kız”
Tarihte vardır nice örnekleri
Fakat bilmezler mi ki,

Kendi dinleri ve peygamberleri
Men etmiştir ‘diri diri gömmeyi’
Kervan yola düşmüştür bir kere
Sabah olmuş, tan ağarmış, horozlar ötmüştür
Kızını ölmeden toprağa gömecek
Ve namusu için sevaba girecektir.
O, babasından atasından böyle öğrenmiştir.
Odasından çıktı.
Kapıda onu bekleyen babasına
“Selamün Aleyküm” dedi
Gülümsedi
Aralık olan ön dişlerinden
Kan damlıyordu
“Hadi, ortalık tam aydınlanmadan
Halledelim bu işi” dedi
Birlikte yürüdüler
Kutsal evin temelleri
Zelzele olmuşçasına sallanıyordu.

VII

Medine

Adımı kutsal kent Medine’den almışım
Oysa hiç sevmedim ismimi
Çiçek olsun isterdim
Mesela Nergiz, Sümbül
Ya da Gül
Sevda olsun isterdim mesela
Ana dilimde; Evin

Şimdi sevdanın çiçeklerini derdim diye...

Ben hiç bilmedim çocukluğumu
Genç kızlığını
Ev ile kümes arasında
Gittim-geldim

Gittim-geldim

Şimdi kaldım kümeste gelemiyorum

Henüz çocukken
Uzakken, kaygıdan ve korkudan
Henüz ‘Şeytan’ damgası
Yememişken
Melekken
Uzanırdım boylu boyunca çimenlerin üzerine
“Allahım” derdim
“Sen, annemi-babamı ve kardeşlerimi koru”

Şimdi ölüme yolluyor onlar beni.

Serçenin kanadı kırılmasın
Tarlada başaklar solmasın diye
Denizler köpürüp taşmasın
Ormanlar yanıp-kül olmasın diye
İyiliği ve güneşi yaratan Tanrım,

Şimdi neden korumuyorsun Medine’yi

Susun! Hepiniz susun!
Kadınlar, erkekler ve de yaşlılar susun!
Dillerinizden bal yerine kan damlıyor
Ve sahte tebessümleriniz dökülüyor yere
Hep aynı nakaratı tekrarlıyorsunuz
Ben kümeste yaralı bir hayvan gibi
Can çekişirken

Şimdi maskeleriniz düşüyor yüzlerinizden
KÖR OLUYORSUNUZ.

Dilek ÖZ
Burdur Cezaevi

ÖYKÜLER

UTANMAZ	17
SUSKU YERİNE	19
YADİGÂR, CEMALE VE ZEYNEP	21
ÖLÜM MELEKLERİ!	23
SIVALI HİKÂYELER	25
İLK SÜT	33
SEVDA	39
ASLINDA ÖLEN KİM?	43
ME-Dİ-NE	45
ELİMDEKİ KAN	47
CEVABI LANETLİ SORULAR	51
BEYAZ MEZAR	57
BİR FOTOĞRAF PARÇASI	65
BİR BAŞKA SEVGİ	69
AYNALARA DEĞEN DÜŞLER	71
C-İ-NNETEN KOPAN NARÇİÇEKLERİ	91
SANDIK ODASI	97
HÛVZİYE	101
ALTIN KOLYE	105
ŞERMİN	115
“KADIN KORKUSU” MERYEM’İN BEDENİ	123
BİÇİLMİŞTİ KEFEN	127
TANK VE TOPLARIN GÖLGESİNDE BİR YAŞAM	135
YÜRÜYÜŞ	141
YILDIZLARA TAKILI DİLEKLER	149
BABAMIN ACI TÛTÛN KOKAN NEFESİ	159
KÛFEMDEKİ LAKIRDILAR	167
GÖMÜ	169
YAZGISI SÖNÜK KADINLAR	171
MEDİNE	173
BOĞULUR GÖZYAŞLARIM HER HÖYÜKTE	175
EY CELLÂT	177
KANAR	179
BİR KADIN ANLATIYOR	181

GÜNAHKÂR	185
BIRAK!	187
ADI- YAMAN BİR DİYAR	189
ON DÖRDÜMÜ GİYİNDİM BU GECE YARISI	191
ÖLMESİN ÇOCUKLAR	193
BİR KARDELENDİR YÜREĞİM	195
KUTSAL YASA	197
KADINLARIMIZIN YÜZÜ	199
GÜL HAYALİ	203
TOPRAĞIN KALBI	205
MEDİNE	207
İÇİMDEKİ UZAK	209
KUTSAL VE GÜNAHKÂR; MEDİNE	219